

28/
127

SOCIALISTIČNA FEDERATIVNA REPUBLIKA JUGOSLAVIJA

SKUPŠČINA SFRJ

STENOGRAFSKI ZAPISKI

ZVEZNI ZBOR

2. SEJA
11. julija 1978

Izdaja: Služba za dokumentaciju skupščine SFRJ. Odgovorni urednik Borislav Stančić, urednik Branislav Ilić.
Beograd, Trg Marxa i Engelsa 13, tel. 339 651.

Tiska: Dopisna delavska univerza Univerzum v Ljubljani, Parmova 39, tel. 312 133.

VSEBINA

Pred dnevnim redom:

1. Potrditev zapisnika 1. seje zveznega zbora (15. in 16. maja 1978)	7
2. Določitev dnevnega reda	8
3. Vprašanja delegatov	42

Dnevni red:

1. Aktivnost gibanja neuvrščenih držav v sedanjih mednarodnih razmerah in priprave na konferenco zunanjih ministrov neuvrščenih držav v Beogradu	21
2. Ustavna transformacija in problemi pravosodja	30
3. Informacija o uspehih, doseženih pri graditvi in izvajanju sistema temeljnih pravic borcev, vojaških invalidov in družin padlih borcev	35
4. Predlog zakona o vrednostnih papirjih	36
5. Predlog zakona o spremembi zakona o zveznih svetih	36
6. Predlog zakona o ratifikaciji konvencije o zastaranju na področju mednarodne prodaje blaga	37
7. Razglasitev odloka o izvolitvi predsednika zveznega sveta za vprašanja družbene ureditve	37
8. Razglasitev odloka o izvolitvi predsednika zveznega sveta za gospodarski razvoj in ekonomsko politiko	38
9. Poročilo o delu Službe družbenega knjigovodstva Jugoslavije v letu 1977	38
10. Potrditev statuta Službe družbenega knjigovodstva Jugoslavije	38
11. Poročilo o izvršitvi del in porabi sredstev za izvršitev programa investicij v zgraditev poslopja in stalne postavke Muzeja revolucije narodov in narodnosti Jugoslavije v letih 1977 in 1978	38
12. Poročilo o izvršitvi programa statističnih raziskovanj, ki imajo pomen za vso državo, v letu 1977	39
13. Poročilo o izvršitvi programa investicij zveznega sekretariata za zunanje zadeve v letu 1977	39

14. Poročilo o izvršitvi programa za razvoj in modernizacijo zveznega sekretariata za zunanje zadeve v letu 1977	39
15. Predlog odloka o ustanovitvi, delovnem področju in sestavi komisije za spremljanje izvajanja poslovnika skupščine SFRJ	39
16. Predlog odloka o ustanovitvi, delovnem področju in sestavi komisije za spremljanje izvajanja poslovnika zveznega zbora skupščine SFRJ	40
17. Osnutek delovnega programa zveznega zbora skupščine SFRJ za obdobje september-december 1978	40
18. Predlog odloka o ustanovitvi, delovnem področju in sestavi komisije zveznega zbora skupščine SFRJ za pripravo zakona o temeljnih pravicah s področja pokojninskega in invalidskega zavarovanja	40
19. Predlog za izvolitev in razrešitev članov sveta federacije	41
20. Predlog za izvolitev predsednika in članov komisije skupščine SFRJ za spremljanje izvajanja zakona o združenem delu izmed delegatov skupščine SFRJ	41
21. Predlog za določitev števila in izvolitev sodnikov porotnikov zveznega sodišča	41
22. Predlog za imenovanje predsednika in članov komisije za volitve in odpoklic delegatov zveznega zbora skupščine SFRJ	41
23. Predlog za imenovanje namestnika zveznega javnega tožilca	41
24. Predlog za razrešitev in imenovanje namestnikov zveznih sekretarjev in namestnikov predsednikov zveznih komitejev	42

Priloge:

1. Poročilo odbora zveznega zbora za zunanjo politiko o aktivnosti gibanja neuvrščenih držav v	
--	--

sedanjih mednarodnih razmerah in o pripravah na konferenco zunanjih ministrov neuvrčenih držav v Beogradu s predlogom sklepov	43	19. Poročilo komisije skupščine SFRJ za informiranje o obravnavanju poročila o delu službe družbenega knjigovodstva v letu 1977	69
2. Poročilo odbora zveznega zbora za pravosodje o obravnavi gradiva: Ustavna transformacija in problemi pravosodja	45	20. Poročilo odbora zveznega zbora za družbenoekonomske odnose o potrditvi statuta Službe družbenega knjigovodstva Jugoslavije	70
3. Poročilo zakonodajne komisije zveznega zbora o obravnavi gradiva: Ustavna transformacija in problemi pravosodja	49	21. Poročilo odbora zveznega zbora za proračun federacije o potrditvi statuta Službe družbenega knjigovodstva Jugoslavije	70
4. Poročilo odbora zveznega zbora za vprašanja borcev in vojaških invalidov o obravnavanju informacije o uspehih, doseženih pri graditvi in izvajanju sistema temeljnih pravic borcev, vojaških invalidov in družin padlih borcev	50	22. Poročilo zakonodajne komisije zveznega zbora o potrditvi statuta Službe družbenega knjigovodstva Jugoslavije	71
5. Poročilo zakonodajne komisije zveznega zbora o obravnavanju informacije o uspehih, doseženih pri graditvi in izvajanju sistema temeljnih pravic borcev, vojaških invalidov in družin padlih borcev	52	23. Poročilo komisije skupščine SFRJ za informiranje o potrditvi statuta Službe družbenega knjigovodstva Jugoslavije	71
6. Poročilo odbora zveznega zbora za družbenoekonomske odnose o predlogu zakona o vrednostnih papirjih	52	24. Mnenje zveznega izvršnega sveta o poročilu o izvršitvi del in porabi sredstev za izvršitev programa investicij v zgraditev poslopja in stalne postavke Muzeja revolucije narodov in narodnosti Jugoslavije v letih 1977 in 1978	72
7. Poročilo z amandmaji zakonodajne komisije zveznega zbora o predlogu zakona o vrednostnih papirjih	53	25. Poročilo odbora zveznega zbora za proračun federacije o izvršitvi del in porabi sredstev za izvršitev programa investicij v zgraditev poslopja in stalne postavke Muzeja revolucije narodov in narodnosti Jugoslavije v letu 1977 in 1978	72
8. Poročilo komisije skupščine SFRJ za ugotavljanje istovetnosti besedil v jezikih jugoslovanskih narodov o zakonskih predlogih, sprejetih na tej seji	57	26. Mnenje zveznega izvršnega sveta o poročilu o izvršitvi programa statističnih raziskovanj, ki imajo pomen za vso državo, v letu 1977	73
9. Amandma ZIS k 59. členu predloga zakona o vrednostnih papirjih	58	27. Poročilo odbora zveznega zbora za družbenoekonomske odnose o obravnavanju poročila o izvršitvi programa statističnih raziskovanj, ki imajo pomen za vso državo, v letu 1977	73
10. Obrazložitev predloga zakona o vrednostnih papirjih	58	28. Poročilo odbora zveznega zbora za proračun federacije o obravnavanju poročila o izvršitvi programa statističnih raziskovanj, ki imajo pomen za vso državo, v letu 1977	74
11. Poročilo komisije skupščine SFRJ za ugotavljanje istovetnosti besedil v jezikih jugoslovanskih narodov o predlogu zakona o spremembi zakona o zveznih svetih	65	29. Poročilo komisije skupščine SFRJ za informiranje o obravnavanju poročila o izvršitvi programa statističnih raziskovanj, ki imajo pomen za vso državo, v letu 1977	74
12. Obrazložitev predloga zakona o spremembi zakona o zveznih svetih	65	30. Mnenje zveznega izvršnega sveta o poročilu o izvršitvi programa investicij zveznega sekretariata za zunanje zadeve v letu 1977	75
13. Poročilo odbora zveznega zbora za zunanjo politiko o predlogu zakona o ratifikaciji konvencije o zastaranju na področju mednarodne prodaje blaga	66	31. Poročilo odbora za proračun federacije in odbora za zunanjo politiko zveznega zbora o obravnavanju poročila o izvršitvi programa investicij zveznega sekretariata za zunanje zadeve v letu 1977 in poročila o izvršitvi programa za razvoj in modernizacijo zveznega sekretariata za zunanje zadeve v letu 1977	75
14. Poročilo z amandmaji zakonodajne komisije zveznega zbora k predlogu zakona o ratifikaciji konvencije o zastaranju na področju mednarodne prodaje blaga	66	32. Mnenje zveznega izvršnega sveta o poročilu o izvršitvi programa razvoja in modernizacije zveznega sekretariata za zunanje zadeve v letu 1977 ..	76
15. Mnenje zveznega izvršnega sveta o poročilu o delu službe družbenega knjigovodstva v letu 1977	67	33. Poročilo z amandmaji zakonodajne komisije zveznega zbora k predlogu odloka o ustanovitvi, delovnem področju in sestavi komisije za spremljanje izvajanja poslovnika skupščine SFRJ ..	76
16. Poročilo odbora zveznega zbora za družbenoekonomske odnose o obravnavanju poročila o delu službe družbenega knjigovodstva v letu 1977	67	34. Poročilo z amandmaji zakonodajne komisije zveznega zbora k predlogu odloka o	
17. Poročilo odbora zveznega zbora za notranjo politiko o obravnavanju poročila o delu službe družbenega knjigovodstva v letu 1977	68		
18. Poročilo odbora zveznega zbora za proračun federacije o obravnavanju poročila o delu službe družbenega knjigovodstva v letu 1977	68		

ustanovitvi, delovnem področju in sestavi komisije za spremljanje izvajanja poslovnika zveznega zbora skupščine SFRJ	77	41. Predlog z zaznamkom predsedstva SFRJ o izvolitvi in razrešitvi članov sveta federacije	81
35. Poročilo odbora zveznega zbora za družbenoekonomske odnose o osnutku delovnega programa zveznega zbora skupščine SFRJ za dobo od septembra do decembra 1978	77	42. Predlog komisije skupščine SFRJ za volitve in imenovanja k predlogu za izvolitev predsednika in članov komisije skupščine SFRJ za spremljanje izvajanja zakona o združenem delu izmed delegatov skupščine SFRJ	88
36. Poročilo odbora zveznega zbora za delo, zdravstvo in socialno politiko o osnutku delovnega programa zveznega zbora skupščine SFRJ za dobo od septembra do decembra 1978	79	43. Predlog komisije skupščine SFRJ za volitve in imenovanja za določitev števila in izvolitev sodnikov porotnikov zveznega sodišča	89
37. Poročilo zakonodajnoopravne komisije zveznega zbora o osnutku delovnega programa zveznega zbora skupščine SFRJ za dobo od septembra do decembra 1978	79	44. Predlog komisije skupščine SFRJ za volitve in imenovanja za imenovanje predsednika in članov komisije za volitve in odpoklic delegatov v zvezni zbor skupščine SFRJ	91
38. Mnenje zveznega izvršnega sveta o osnutku delovnega programa zveznega zbora skupščine SFRJ za dobo od septembra do decembra 1978 ..	80	45. Predlog komisije skupščine SFRJ za volitve in imenovanja za imenovanje namestnika zveznega javnega tožilca	92
39. Mnenje sekretariata predsedstva zveznega odbora ZZB NOV Jugoslavije o osnutku delovnega programa zveznega zbora skupščine SFRJ za dobo od septembra do decembra 1978	80	46. Predlog Veselina Djuranovića, predsednika zveznega izvršnega sveta, za razrešitev in imenovanje namestnikov zveznih sekretarjev in namestnikov predsednikov zveznih komitejev	93
40. Poročilo zakonodajnoopravne komisije zveznega zbora o predlogu odloka o ustanovitvi, delovnem področju in sestavi komisije zveznega zbora skupščine SFRJ za pripravo zakona o temeljnih pravicah s področja pokojninskega in invalidskega zavarovanja	80	47. Mnenje komisije skupščine SFRJ za volitve in imenovanja o predlogu za razrešitev in imenovanje namestnikov zveznih sekretarjev in namestnikov predsednikov zveznih komitejev	96
		48. Zapisnik 1. seje zveznega zbora skupščine SFRJ (15. in 16. maja 1978)	96

Govorniki:

Luka Bajakić 34
 Luka Banović 30
 Mugbil Bejzat 37
 Jože Božić 25
 Nijaz Dizdarević 21
 Ivan Ginoski 32
 Muhamed Grebo 36
 Stevan Manojlović 37
 Andrej Marinc 9
 Eva Naglič 33
 Svetislav Popović 28
 Dušan Rakovac 27
 Gorica Sokolović 27
 Ilija Topaloski 24
 Josip Vrhovec 16

DRUGA SEJA ZVEZNEGA ZBORA

(11. julija 1978 ob 10. uri)

PRESEDUJE PRESEDNIK ZBORA DOBROSLAV ČULAFIČ

PRESEDNIK DOBROSLAV ČULAFIČ:

Tovarišice in tovariši delegati! Začenjam drugo sejo zveznega zbora skupščine SFRJ.

Delegati Božin Jovanović, dr. Djordje Petrović, Stana Tomašević, Vlatko Čosić, Eghami Nimani, Dragan Tomić in Silva Sever so mi sporočili, da ne morejo priti na to sejo.

Ugotavljam, da je zbor sklepčen.

Zapisnik 1. seje zbora ste dobili skupaj z aktom o sklicu te seje. Pripominjam, da je po tehnični napaki prišlo v zapisnik, da je ta podpisan; v resnici ni podpisan. Poleg tega bo treba v besedilu zapisnika popraviti nekatere tehnične napake v imenih nekaterih delegatov in pod.

Ima kdo kakšno drugo pripombo k zapisniku prve seje zbora? (NE.)

Ker ni pripomb, bomo zapisnik potrdili.

V aktu o sklicu seje je predlagan dnevni red. Od sklica seje do danes pa so prispeli še tile predlogi za spremembo in dopolnitev dnevnega reda:

Prvič, zvezni izvršni svet predlaga, naj bi v skladu s 158. členom poslovnika zveznega zbora skupščine SFRJ po hitrem postopku sprejeli predlog zakona o spremembi zakona o zveznih svetih.

Drugič, predsedstvo SFRJ je predložilo skupščini SFRJ v nadaljnji postopek predlog za izvolitev in razrešitev članov sveta federacije.

Tretjič, komisija skupščine SFRJ za volitve in imenovanja predlaga, naj zbor uvrsti v dnevni red te seje:

1. predlog za izvolitev predsednika in članov komisije skupščine SFRJ za spremljanje izvajanja zakona o združenem delu izmed delegatov v skupščini SFRJ;

2. predlog za določitev števila in izvolitev sodnikov porotnikov zveznega sodišča;

3. predlog za imenovanje predsednika in članov komisije za izvolitev in odpoklic delegatov zveznega zbora skupščine SFRJ in

4. predlog za imenovanje namestnika zveznega javnega tožilca.

Četrtrič, predsednik zveznega izvršnega sveta predlaga razrešitev in imenovanje namestnikov zveznih sekretarjev in namestnikov predsednikov zveznih komitejev s prošnjo, naj zbor uvrsti njegov predlog v dnevni red te seje.

Petič, glede na to, da je treba nadaljevati priprave zakona o temeljnih pravicah s področja pokojninskega in invalidskega zavarovanja, predlagam, naj zbor v dnevni red te seje uvrsti tudi predlog odloka o ustanovitvi, delovnem področju in sestavi komisije zveznega zbora za pripravo zakona o temeljnih pravicah s področja pokojninskega in invalidskega zavarovanja.

Predlagam, da zbor te štiri predloge sprejme in jih uvrsti v dnevni red za to sejo.

Zakonodajnoppravna komisija zveznega zbora je iz razlogov, ki jih je navedla v svojem poročilu, predlagala, naj zbor na tej seji ne obravnava predloga zakona o zdravstveni neoporečnosti živil in predmetov splošne rabe ter predloga zakona o proizvodnji in prometu mamil.

Zvezni izvršni svet je na svoji seji 29. junija 1978 preložil na eno od svojih naslednjih sej obravnavanje poročila o izvršitvi del in porabi sredstev za financiranje programa integracije in programa modernizacije zvezne uprave kontrole letenja v letu 1977, ki ga je v smislu

219. člena v zvezi s 128. členom poslovnika zveznega zbora zbor dobil, da bi dal o njem svoje mnenje, tako da ni možnosti, da bi to poročilo uvrstili v dnevni red te seje.

In končno, odbor za proračun federacije in odbor za zunanjo politiko predlagata, naj zbor na tej seji ne obravnava poročila o izvršitvi programa investicij v zgraditev objektov za potrebe tujih diplomatsko-konzularnih predstavništev v Beogradu v letu 1977.

Predlagam, da tudi te tri predloge sprejmemo in ta vprašanja umaknemo z dnevnega reda te seje.

Kdo želi besedo v zvezi s predlogom dnevnega reda? (Nihče.)

V skladu s prvim odstavkom 160. člena poslovnika zveznega zbora skupščine SFRJ je potrebno, da zbor najprej odloči o predlogu, naj bo predlog zakona o spremembi zakona o zveznih svetih sprejet po hitrem postopku.

Zato začenjam razpravo o predlogu, naj bo po hitrem postopku sprejet predlog zakona o spremembi zakona o zveznih svetih.

Kdo želi besedo? (Nihče.)

Dajem na glasovanje predlog, naj bo po hitrem postopku sprejet predlog zakona o spremembi zakona o zveznih svetih.

Kdor je *za*, naj, prosim, dvigne roko. (Vsi.)

Je kdo *proti*? (Nihče.)

Se je kdo *vzdržal* glasovanja? (Nihče.)

Ugotavljam, da je zbor sprejel predlog, naj bo po hitrem postopku sprejet predlog zakona o spremembi zakona o zveznih svetih.

Se še kdo drug oglašja k besedi v zvezi s predlogom dnevnega reda? (Nihče.)

Ugotavljam, da je zbor sprejel tale dnevni red:

1. Aktivnost gibanja neuvrščenih držav v sedanjih mednarodnih razmerah in priprave na konferenco zunanjih ministrov neuvrščenih držav v Beogradu.

2. Ustavna transformacija in problemi pravosodja

3. Informacija o uspehih, doseženih pri graditvi in izvajanju sistema temeljnih pravic borcev, vojaških invalidov in družin padlih borcev

4. Predlog zakona o vrednostnih papirjih

5. Predlog zakona o spremembi zakona o zveznih svetih

6. Predlog zakona o ratifikaciji konvencije o zastaranju na področju mednarodne prodaje blaga

7. Razglasitev odloka o izvolitvi predsednika zveznega sveta za vprašanja družbene ureditve

8. Razglasitev odloka o izvolitvi predsednika zveznega sveta za gospodarski razvoj in ekonomsko politiko

9. Poročilo o delu Službe družbenega knjigovodstva Jugoslavije v letu 1977

10. Potrditev statuta Službe družbenega knjigovodstva Jugoslavije

11. Poročilo o izvršitvi del in porabi sredstev za

izvršitev programa investicij v zgraditev poslopja in stalne postavke Muzeja revolucije narodov in narodnosti Jugoslavije v letih 1977 in 1978

12. Poročilo o izvršitvi programa statističnih raziskovanj, ki imajo pomen za vso državo, v letu 1977

13. Poročilo o izvršitvi programa investicij zveznega sekretariata za zunanje zadeve v letu 1977

14. Poročilo o izvršitvi programa za razvoj in modernizacijo zveznega sekretariata za zunanje zadeve v letu 1977

15. Predlog odloka o ustanovitvi, delovnem področju in sestavi komisije za spremljanje izvajanja poslovnika skupščine SFRJ

16. Predlog odloka o ustanovitvi, delovnem področju in sestavi komisije za spremljanje izvajanja poslovnika zveznega zbora skupščine SFRJ

17. Osnutek delovnega programa zveznega zbora skupščine SFRJ za obdobje september-december 1978

18. Predlog odloka o ustanovitvi, delovnem področju in sestavi komisije zveznega zbora skupščine SFRJ za pripravo zakona o temeljnih pravicah s področja pokojninskega in invalidskega zavarovanja

19. Predlog za izvolitev in razrešitev članov sveta federacije

20. Predlog za izvolitev predsednika in članov komisije skupščine SFRJ za spremljanje izvajanja zakona o združenem delu izmed delegatov skupščine SFRJ

21. Predlog za določitev števila in izvolitev sodnikov porotnikov zveznega sodišča

22. Predlog za imenovanje predsednika in članov komisije za volitve in odpoklic delegatov zveznega zbora skupščine SFRJ

23. Predlog za imenovanje namestnika zveznega javnega tožilca

24. Predlog za razrešitev in imenovanje namestnikov zveznih sekretarjev in namestnikov predsednikov zveznih komitejev.

Preden bi prešli k določitvi dnevnega reda, predlagam:

prvič, da v smislu drugega odstavka 101. člena poslovnika zveznega zbora nadaljujemo postopek v zvezi z delegatskimi vprašanji in v zvezi z zahtevanimi obvestili potem, ko bo izčrpan dnevni red;

drugič, da zbor v smislu drugega odstavka 103. člena poslovnika skupščine SFRJ skupaj z delegati zbora republik in pokrajin posluša ekspozice Andreja Marince, podpredsednika zveznega izvršnega sveta, v zvezi z uresničevanjem družbenega plana Jugoslavije, in Josipa Vrhovca, člana zveznega izvršnega sveta in zveznega sekretarja za zunanje zadeve, v zvezi z aktivnostmi gibanja neuvrščenih držav.

Ali zbor sprejema ta dva predloga? (Sprejema.)

Se pravi, da smo določili dnevni red in sprejeli ta dva predloga, ki se tičeta našega nadaljnjega dela.

Prosim, da počakamo delegate iz zbora republik in pokrajin, da bi poslušali oba ekspoziceja.

SEJA ZVEZNEGA ZBORA SKUPAJ Z DELEGATI ZBORA REPUBLIK IN POKRAJIN

PREDSEDUJE PREDSEDNIK ZVEZNEGA ZBORA
DOBROSLAV ČULAFIČ

(Začetek ob 10,10 uri)

PREDSEDUJE DOBROSLAV ČULAFIČ:

Tovarišice in tovariši delegati! Obveščen sem, da je bilo tudi na seji zbora republik in pokrajin sklenjeno, naj skupaj poslušamo ekspozice Andreja Marince, podpredsednika zveznega izvršnega sveta, in sicer v zvezi z uresničevanjem družbenega plana Jugoslavije od leta 1976 do leta 1980 v letih 1976 in 1977 s prvimi ocenami razvoja v letu 1978 in možnostmi za razvoj v letu 1979, ter ekspozice Josipa Vrhovca, člana zveznega izvršnega sveta in zveznega sekretarja za zunanje zadeve, v zvezi z aktivnostmi gibanja neuvrščenih držav v sedanjih mednarodnih razmerah in v zvezi s pripravami na konferenco zunanjih ministrov neuvrščenih držav v Beogradu.

V skladu s tem začenjam skupno sejo zveznega zbora ter zbora republik in pokrajin.

Dajem besedo tovarišu Andreju Marincu, podpredsedniku zveznega izvršnega sveta.

Besedo ima tovariš Andrej Marinc.

ANDREJ MARINC, podpredsednik ZIS:

Tovariš predsednik, tovarišice in tovariši delegati! Na podlagi predlaganega gradiva razpravlja skupščina Socialistične federativne republike Jugoslavije danes o uresničevanju družbenega plana Jugoslavije od leta 1976 do leta 1980 v letih 1976 in 1977, s prvimi ocenami razvoja v letu 1978 in možnostmi za razvoj v letu 1979. Glede na razprave na enajstem kongresu Zveze komunistov Jugoslavije in upoštevajoč, da vprašanja, ki so v zvezi z uresničevanjem načrtov, obravnavajo tudi politične organizacije, zlasti pa organizacije združenega dela, ima ta razprava splošno družbeno naravo in pomeni trdno podlago za pripravo osnutka resolucije za leto 1979.

Dovolite mi zato, da glede na omejen čas v imenu zveznega izvršnega sveta opozorim samo na nekatera pomembnejša vprašanja v zvezi z uresničevanjem glavnih ciljev tekočega srednjeročnega načrta in na možnosti razvoja v letu 1979.

Pri obravnavanju dosežene stopnje in možnosti za nadaljnji razvoj produkcijskih sil in družbenih odnosov je treba imeti pred očmi:

prvič, da smo že precej daleč z razvojem socialističnih samoupravnih družbenoekonomskih odnosov in celotnega družbenega sistema, katerega izhodišče so pravice in odgovornosti delovnih ljudi, da čedalje bolj popolno odločajo o razvoju, dohodku, njegovi uporabi in celotni družbeni reprodukciji;

drugič, da se aktualni problemi družbenega in gospodarskega razvoja odpirajo ob razvitosti, ko imamo približno 1.500 dolarjev družbenega proizvoda na prebivalca (po cenah iz leta 1975), torej na ravni, ki Jugoslavijo približuje srednje razvitim deželam, toda v razvitejši evropski sredini. Vse to zahteva subtilnejše gospodarsko razsojanje in ravnanje;

tretjič, da gospodarski razvoj po svetu pretresajo recesije in krize močnejše kot kadarkoli v dobi po drugi svetovni vojni in da te vplivajo na dinamiko uresničevanja dogovorjenih razvojnih ciljev do leta 1980;

četrtič, da nam tako splošno stanje narekuje stabilnejši gospodarski razvoj spričo dobrega političnega položaja pri nas in spričo nenehne krepitve družbene samozaščite in splošne ljudske obrambe.

Če vse to upoštevamo, lahko rečemo, da smo v prvi polovici tega načrtnega obdobja dosegli pri razvoju družbe pomembne uspehe. S tem imam v mislih zlasti: (1) razvoj družbenoekonomskih odnosov; (2) zmanjšanje inflacije, kar začenja spodbujati učinkovitost

in krepitvi kvalitativne gospodarske tokove; (3) napredek in porast kmetijske proizvodnje; (4) dinamično zaposlovanje in naraščanje vlaganj v osnovne sklade gospodarstva; (5) rast družbenega standarda prebivalstva in (6) pričakovano krepitev obrambne sposobnosti in družbene samozaščite države.

Soočamo pa se tudi z resnimi gospodarskimi problemi, ki imajo globlje korenine in jih zaradi tega težje odpravljamo. Na nekaterih področjih se ne uresničujejo zastavljeni cilji družbenega plana. Strukturne spremembe v gospodarstvu potekajo počasneje, kot smo pričakovali. Nezadovoljivi so rezultati v razvoju ekonomskih odnosov s tujino. Neugoden je materialni položaj organizacij združenega dela v gospodarstvu ter prav tako njihovo neposredno izločanje v razširitev materialne osnove dela. Ne upoštevajo se dogovorjeni kriteriji pri rasti osebne, splošne in skupne porabe. Čeprav razvoj gospodarsko manj razvitih republik in SAP Kosova dohaja celoten razvoj države in se dogovorjeni ukrepi na ravni federacije v redu izvršujejo, pa je dosežena rast vendarle počasnejša od planirane.

Tako posplošeno sklepanje skriva v sebi nevarnost poenostavljene ocene družbenih dogajanj oziroma črno-bele slike. Moj namen pa je nasproten. Želim le pritegniti vašo pozornost h glavnim značilnostim pri uresničevanju razvojne politike, ki so svojevrsten odsev njene celovitosti in zamotane soodvisnosti.

Dosežena stopnja zgrajenosti družbenoekonomskega sistema je rezultat velike družbene aktivnosti pri sprejemanju vrste sistemskih zakonov v letih 1976 in 1977. Njihovo izvajanje, priprava in uporaba pa zahtevajo daljšo dobo kot smo pričakovali, to pa ne more biti brez posledic za uresničevanje tekočega srednjeročnega načrta. Poleg tega sta še v postopku oziroma v pripravi zakon o sistemu družbene kontrole cen in zakon o temeljnih sistema družbene reprodukcije, kot tudi pravna ureditev drugih področij. To delo bi bilo treba opraviti čim prej, da bi združeno delo in družbenopolitične skupnosti tudi na ta način spodbudili k uresničevanju načrtnih nalog in da bi čim boljše pripravljene stopili v leta, ko bomo začeli pripravljati in opredeljevati cilje novih družbenih razvojnih načrtov za dobo od leta 1981 do leta 1985.

Z drugimi besedami, transformacija sistema družbenoekonomskih odnosov v smeri samoupravnega združevanja dela in sredstev, njihovega dohodkovnega povezovanja ter uveljavljanja vpliva delavcev v združenem delu na skupne družbene zadeve se bo čedalje bolj uveljavljalo. Ugotoviti moremo, da je naš najpomembnejši uspeh v tem, da so se afirmirale temeljne organizacije združenega dela, da pa so nezadostni uspehi pri aktivnosti krajevnih in samoupravnih interesnih skupnosti. Razvitejša je tudi samoupravna regulativa v organizacijah združenega dela, ki čedalje bolj izhaja iz prakse, pobud in interesov neposrednih upravljalcev.

Te procese konkretne družbene transformacije je treba poživiti, da bi se povečal njihov povratni učinek na materialne tokove, na dohodkovno povezanost in učinkovitost na vseh področjih.

Novi sistemski okviri in samoupravna regulativa pa so nezadostni, da bi tudi sami stimulirali boljše gospodarjenje z razpoložljivimi sredstvi, še zlasti s prosto akumulacijo. Pri tem ima dohodkovni interes premalo spodbude v družbeni akciji in v družbenem instrumentariju; nujno je široko združevanje dela in sredstev, če hočemo dosegati boljše poslovne uspehe in smotnejšo družbeno delitev dela.

Ob tej priložnosti ne moremo razpravljati o številnih drugih vidikih samoupravne transformacije v bazi in družbi. Poudariti pa moramo, da je od intenzivnosti teh procesov odvisno uspešno oženje prostora za delovanje ostankov skupinsko-lastninskega in podjetniškega ravnanja, monopolističnega in administrativnega odločanja, za odtujevanje sredstev od delavcev, za upiranje dohodkovnim odnosom, novim oblikam združevanja in podobno. Ostanke starih odnosov in stare prakse se še zadržujejo na zelo občutljivih področjih družbenih odnosov in materialnega razvoja — na področju planiranja in informacijskega sistema, blagovnega prometa in cen, gospodarskega sodelovanja s tujino, kreditno-monetarnega sistema in bančnega sistema v celoti, svobodne menjave dela v celoti, zlasti pa v družbenih dejavnostih.

Če izhajamo iz političnih opredelitev enajstega kongresa kot odseva resničnih koristi delavskega razreda, lahko pogumno trdimo, da je družbena, politična in sistemska osnova za popolno uveljavljanje delovnih ljudi kot neposrednih upravljalcev družbe in družbene reprodukcije dovolj razčlenjena in da omogoča še intenzivnejšo deatizacijo.

Pospešitev družbene preobrazbe pa ni odvisna le od sistemskih in institucionalnih osnov. Uspešnost gospodarjenja in razvoja je sestavni del boja za socialistične samoupravne proizvodne odnose. Prvo in drugo je odvisno od aktivnosti, pripravljenosti in usposobljenosti zavednih socialističnih sil. Tudi uspešnost planiranega družbenega razvoja je torej direktno odvisna od dejavnosti zavednih socialističnih sil. Socialistična samouprava postaja tako čedalje pomembnejši dejavnik, ki usklajuje pluralistične samoupravne interese. Ta samouprava pa je čedalje boljša, kar je še nov izraz njene dobre zasnovanosti, dinamičnosti in trajnosti njenega sistema.

Tovarišice in tovariši delegati!

Na uresničevanje bistvenih ciljev sedanjega družbenega načrta Jugoslavije so vplivali predvsem tile dejavniki:

prvič, reševanje prenesenih problemov gospodarskega razvoja, družbene in tehnične delitve dela, nizke povprečne družbene produktivnosti, rentabilnosti in ekonomičnosti proizvodnje iz prejšnje razvojne dobe, ki so s posebno težo pritisnili prav v teh letih, ko je proizvodna sposobnost gospodarstva občutneje preseгла absorpcijske sposobnosti domačega povpraševanja in s tem zaostрила vprašanje tržnosti in prodaje proizvedenega blaga;

drugič, določene negativne tendence v izvajanju protiinflacijske in stabilizacijske politike, v reprodukcijskih tokovih na področju razširjene reprodukcije ter v pridobivanju in delitvi dohodka, kar

je vplivalo, da so se počasneje uresničevale strukturne spremembe v gospodarstvu in zmanjševala njegova konkurenčnost na zunanjem trgu, vplivalo na globalno delitev družbenega proizvoda in oteževalo odpravljanje neuskajenih odnosov med ponudbo in povpraševanjem. Povratni učinek inflatornih gibanj je negativno vplival na uresničevanje planiranih ciljev in na kvaliteto gospodarjenja;

tretjič, nezadostno obvladovanje delitve dohodka in osebnih dohodkov oziroma vnaprejšnja poraba dolgoročno reproducira trende, ki so neugodni za stabilnost ekonomskega in družbenega razvoja;

četrtič, učinek recesije v svetovnem gospodarstvu ter premajhna lastna učinkovitost in organiziranost pri vključevanju v mednarodno delitev dela, neprilagojenost blagovne strukture in oblik menjave kvalitativno novim razmeram, v katerih so normalni tokovi enostavne in razširjene reprodukcije pri nas čedalje bolj pogojeni s prodajo precejšnjega dela proizvodnje in storitev na zunanje trge;

petič, nepravočasno sprejemanje posameznih pomembnih sistemskih zakonov in njihova operacionalizacija.

V skladu s težo vsakega od omenjenih dejavnikov je Jugoslavija v pretekli dobi kljub nekaterim pomanjkljivostim vodila razmeroma uspešno gospodarsko politiko, ki ji zagotavlja uresničevanje pglavitnih ciljev družbenega plana in zbuja zmeren optimizem pri ocenjevanju možnosti za gospodarski in celoten družbeni razvoj do konca načrtovanega obdobja.

V preteklem obdobju se dinamika gospodarskega razvoja v celoti približuje ciljem, ki so zastavljeni v družbenem razvojnem načrtu. Industrijska proizvodnja je najbolj vplivala na rezultate pri uresničevanju načrta. Njena nizka rast je povzročila, da so bila gospodarska gibanja v letu 1976 na splošno počasnejša, vendar je bila v letu 1977 in v prvi polovici leta 1978 pglavitni nosilec celotne dinamike rasti. V kmetijski proizvodnji smo dosegli uspehe, ki so presegli pričakovanja in povzročili, da je postalo to gospodarsko področje pomemben dejavnik pospešitve in stabilnosti gospodarskega razvoja. Investicijska aktivnost je bila v preteklem obdobju zadovoljiva. Investicije so rasle precej hitreje od družbenega proizvoda, od leta 1977 pa začenjajo hitro rasti tudi vlaganja v dejavnosti posebnega pomena. V letu 1977 pride 63 % vseh vlaganj na objekte v prednostnih dejavnostih, medtem ko je bilo v letu 1976 takih vlaganj samo 55 odstotkov.

Na teh dejstvih in na postavki, da bomo obdržali ugodnejše trende, temelji naša ocena, da se bo do konca petletke pod določenimi pogoji stopnja gospodarske rasti lahko približala načrtovani.

Čeprav lahko z zadovoljstvom ugotovimo, da je dosežena povprečna rast jugoslovanskega gospodarstva za 5,8 % v zadnjih treh letih občutno hitrejša kot v industrijsko razvitih deželah zahoda in nekaj hitrejša od rasti v državah, ki so članice SEV, nam to ne sme dajati povoda za samozadovoljstvo in zmanjševanje prizadevanj za doseg čim bolj dinamičnega razvoja. Nasprotno, če hočemo stabilizirati to rast, moramo uspešno rešiti ne-

katere podedovane, pa tudi nove probleme, ki spremljajo nadaljnji razvoj.

Največjo pozornost moramo v naslednjih letih posvetiti uresničevanju napovedanih strukturnih sprememb v gospodarstvu. Če pri tem upoštevamo, da gre za proces, ki ga moremo uresničiti le v daljšem obdobju, moramo vendarle ugotoviti, da se strukturne spremembe v gospodarstvu uresničujejo počasneje, kot smo pričakovali, da v celoti ne dosegajo zastavljenih ciljev, kar povzroča delovno zaostajanje pri uresničevanju še nekaterih drugih vitalnih ciljev tekočega družbenega načrta.

Neposredne negativne posledice takega razvoja so: (1) da časovno precej zamuja porast domače proizvodnje posameznih surovin in reprodukcijskega materiala, s katerimi naj bi nadomestili del uvoza; (2) da bomo zaradi tega te proizvode precej dalj uvažali, kot smo računali; (3) da neodgovorno povečujemo zmogljivosti, ki večajo odvisnost od uvoza, in da še naprej zaostrujemo problemne plačilne bilance države; (4) da v kapitalno-intenzivnih dejavnostih proizvodnjo določenega asortimenta povečujemo brez realnih perspektiv, da bomo lahko izkoristili zgrajene zmogljivosti, t.j. prodati vso proizvodnjo, in (5) da bo pomemben del že tako majhne akumulacije ostal daljši čas zamrznjen.

S stališča doseganja konkretnih dogovorjenih ciljev pomeni to počasnejšo rast surovinskih in baznih gospodarskih vej, zaostajanje pri graditvi magistralnega prometnega omrežja, nepravočasno dovršitev in nesinhronizirano graditev nekaterih zmogljivosti v črni metalurgiji, vzporedno graditev več istovrstnih objektov v bazni kemični industriji ter predimenzionirane razvojne orientacije pri predelavi in porabi nafte. V letu 1978 smo na primer že prišli do tolikšne porabe nafte in mazuta, kot smo imeli v načrtu za leto 1980, in v zvezi s tem do nadaljnjega resnega poslabšanja plačilne bilance.

Zaradi tega nam ostaja nujna naloga, da se lotimo določitve, sprejetja in uresničevanja nacionalnega programa energetske politike, ki bo temeljil na smotni strukturi proizvodnje, transformaciji transporta in porabe energije ter na usklajenih razmerjih porabe z razpoložljivimi domačimi energetskimi viri in smotnim uvozom energije. S tem bi morali vplivati na spremembe v tekoči dobi in na smotno dolgoročno usmeritev razvoja energije. To mora biti skupna naloga združenega dela, federacije, republik in avtonomnih pokrajin.

Vzroki za prepočasne spremembe v gospodarski strukturi so v glavnem tile: dogovori o osnovah načrta za dejavnosti posebnega pomena so bili zasnovani in sklenjeni ter realizirani s precejšnjo zamudo, zaradi tega pa je bila graditev pretežnega dela predvidenih zmogljivosti intenzivnejša šele v letu 1977; pred družbenimi dogovori na ravni federacije, republik in pokrajin praviloma ni bilo dohodkovne povezave temeljnih in drugih organizacij združenega dela; združevanje dela in sredstev gospodarstva ter njihovo usmerjanje v dejavnosti posebnega pomena ni doseglo pomembnejših razsežnosti itd.

Doslej še niso sklenjeni trije pomembni dogovori: dogovor o temeljih za razvoj proizvodnje in predelave nafte in plina, dogovor o posebnih ukrepih za spodbujanje razvoja dejavnosti posebnega pomena in dogovor o usmerjanju dopolnilnih zunanjih sredstev do leta 1980.

Zvezni izvršni svet si prizadeva, da bi bili ti dogovori doseženi in bo o uspehih obvestil skupščino Socialistične federativne republike Jugoslavije in druge družbenopolitične strukture.

Zvezni izvršni svet meni, da je transformacija poslovnega bančništva in drugih finančnih institucij naloga, ki je primarnega pomena za celoten razvoj. Napredek družbenih osnov je v marsičem odvisen od ravnanja tistih, ki upravljajo poslovne banke. Te ne bi smele odobriti nobenega pomembnejšega projekta, ne da bi njegovo financiranje v pomembnejšem obsegu temeljilo na združevanju dela in sredstev ali na skupnem vlaganju oziroma dohodkovni povezavi. Sedanji položaj na tem področju ni zadovoljiv. Blizu 90 do 95 odstotkov sredstev, ki so namenjena za razširitev materialne osnove dela v gospodarstvu, se troši v grupaciji ali na regionalnem območju, kjer je ta akumulacija nastala. Prosta denarna akumulacija se ne „seli“ v potrebni meri niti v dejavnostih, v katerih obstoji ustrezno povpraševanje po njihovih proizvodih in storitvah. S sedanjim načinom plasmaja že tako skromne akumulacije se precej reproducira neugodna struktura investicij, zaostrejejo strukturne neusklajenosti in gradijo zmogljivosti, ki nimajo zagotovljenega trga doma li po svetu, kar navsezadnje občutno zadržuje in draži razvoj.

Zvezni izvršni svet si je zapisal v program svojega delovanja, da bo obravnaval uresničevanje najpomembnejših dogovorov o razvoju dejavnosti posebnega pomena. Organi federacije morajo oceniti svojo aktivnost na tem področju. Najpomembnejši pri vsem pa je vendarle odnos samega združenega dela, njegovih poslovnih bank ter republik in pokrajin, ki so po ustavi odgovorne za lastni in skupni razvoj.

Prepočasno odpravljanje strukturnih nesorazmerij lahko opazujemo tudi iz kota nezadostne učinkovitosti investicijskih aktivnosti. Jugoslavija že dolgo vlaga veliko bruto investicij v osnovna in obratna sredstva, ki dosega skupaj z denarnimi krediti 40 in več odstotkov družbenega proizvoda ter so med najvišjimi na svetu.

Učinki teh investicij pa niso zadovoljivi, če gledamo rezultate pri rasti družbenega proizvoda.

Poleg tega se tudi ne moremo sprijazniti z dejstvom, da je delež lastnih sredstev združenega dela v investicijah zelo nizek, kar si lahko pojasnimo z omenjenimi posebnostmi plasmaja razpoložljive denarne akumulacije v našem gospodarstvu: ta delež je znašal v minulih letih približno 52 % in je bil približno za šest točk nižji od planiranega deleža.

Premajhen delež lastnih sredstev gospodarstva v investicijah, ki so ga v dosedanjem razvoju spremljale velike anuitetne obveznosti, je bil eden pglavlnih vzrokov za prezadolženost gospodarstva. Drugi pglavlni vzrok za prezadolženost gospodarstva pa je v zvezi s tržnimi odsevi strukturnih neusklajenosti, ki so v interesu kontinuiranega obnavljanja reprodukcije terjale dodatna obratna sredstva od bank. Tako stanje je nov dokaz, da razvojnih vprašanj ni mogoče rešiti pretežno s klasičnimi kreditnimi razmerji, temveč le z združevanjem dela in sredstev kot podlago novega sistema razširjene reprodukcije.

Že daljši čas se nam vsiljuje zelo resno vprašanje, kaj

storiti spričo nizke akumulativnosti in prezadolženosti gospodarstva. Enajsti kongres je znova opozoril, da je treba iskati izhod v transformaciji odnosov med proizvodnjo in trgovino, v transformaciji bančnega in kreditnega sistema ter v učinkovitejšem gospodarjenju združenega dela.

Sedanje stanje je le izvedena posledica dolgoletne razvojne politike, spremenjenih razmer na trgu, nerešenih vprašanj sistema razširjene reprodukcije in strukturnih neusklajenosti v gospodarstvu. Z drugimi besedami, večja akumulativnost gospodarstva pomeni rešitev zahtevnih problemov učinkovitega gospodarjenja in spremembo politike prilagajevanja organizacijam združenega dela, ki iz različnih vzrokov slabo poslujejo. Proti organizacijam združenega dela, ki so poslovale na meji rentabilnosti in z izgubami, smo že doslej nastopali z raznimi ukrepi kreditne politike, ki pa so se največkrat strnili v to, da smo zboljšali njihov gospodarski položaj z zmanjšanjem ali razbremenitvijo obveznosti.

Zvezni izvršni svet meni, da to niso bile prave metode za rešitev perečih vprašanj prezadolženosti in izgub. Bile so lečasne, kratkoročne rešitve, ki zarišče nestabilnosti niso uspešno ugašale. Če gledamo nanje s te časovne distance, so imeli ukrepi kreditne politike za posledico, da je ostajal precejšen del gospodarstva ravnodušen do doseženih poslovnih uspehov, do ohranjanja nedotaknjene družbene lastnine produkcijskih sredstev, in se je udomačilo ravnanje, ki je bilo nasprotno tistemu, kot ga narekuje čedalje zahtevnejši odnos na našem in svetovnem trgu.

Sankcije za slabe poslovne rezultate so in jih moramo dosledno izvajati. Rešitve za družbena sredstva in za delavce v takih organizacijah moramo iskati v novih programih in v novi poslovni usmeritvi, ki zagotavlja uspeh na trgu. Naš sistem ponuja rešitve na podlagi solidarnosti, toda zasnovane na trdnih kriterijih, v raznih in specifičnih oblikah združevanja dela in sredstev, ki bodo zagotovile smotrnejšo in racionalnejšo družbeno delitev dela ter uspešnejše gospodarjenje.

Kakšne so rezerve in možnosti za boljše gospodarjenje, nam najbolj nazorno kažejo številni podatki o poslovanju organizacij združenega dela.

Z enakim zneskom angažiranih poslovnih sredstev v istovrstni proizvodnji dosega precejšen del organizacij na delavca nekajkrat manjši dohodek od povprečnega. Akumulativni del gospodarstva mora iz svojega dohodka kriti vitalne funkcije skupnih in splošnih potreb družbe, pa tudi izgube oziroma posledice neakumulativnosti drugih udeležencev v materialni proizvodnji. Poslovno najuspešnejši tako tudi sami izgubljajo korak na poti k zboljševanju kvalitativnih dejavnikov gospodarjenja, povečanju dohodka in izločanju sredstev, ki so jim potrebna za razširitev materialne osnove dela. Poleg tega se da ugoden materialni položaj poslovno najuspešnejših, zaradi prevelikega deleža nizko akumulativnih in nerentabilnih v istovrstni proizvodnji in vsem gospodarstvu, zagotoviti celo s produktivnostjo dela, ki občutno zaostaja za svetovno produktivnostjo.

Omenjena dejstva nam lahko rabijo tudi kot argument, zakaj se v organizacijah združenega dela z razpoložljivimi sredstvi in živim delom ustvarja manjši do-

hodek, kot ga omogočajo realne možnosti. Izkoriščenost industrijskih zmogljivosti dosega približno 77 %, del zmogljivosti pa je angažiran pri proizvodnji, ki se težko prebija na trgu. Velike rezerve ležijo v slabi izrabi delovnega časa in v možnostih boljše organizacije dela, primernejše integriranosti združenega dela in znanosti itd. Notranje rezerve, ki ležijo v premajhni izkoriščenosti dela in sredstev, skrivajo v sebi večji potencialni dohodek, kot pa ga gospodarstvo vsako leto skupaj nameni za razširitev materialne osnove dela. Kot sta tudi enajsti kongres Zveze komunistov in tovariš Tito opozorila, mora v naslednji dobi samo združeno delo z metodo dogovarjanja in sporazumevanja, z združevanjem dela in sredstev in z nenehnim usklajevanjem svojih razvojnih programov v vsakem pogledu povečati produktivnost, učinkovitost gospodarjenja, dohodkovnost in akumulativnost. Pomembna naloga organov federacije, republik in pokrajin ter občin je, da spodbujajo te procese v gospodarstvu in da z večanjem individualne in družbene produktivnosti dela ter dohodkovnosti ožjih in širših delov gospodarstva spoznavajo dolgoročne interese lastnega družbenoekonomskega razvoja.

Drug pomemben pogoj za večjo akumulativnost gospodarstva leži v boljši delitvi dohodka. Že več let je rast sredstev, ki jih izločamo iz razporejenega dohodka za zadovoljevanje osebne, splošne in skupne porabe, kljub drugače dogovorjenim stališčem v resolucijah bolj dinamična od rasti družbenega proizvoda in dohodka. Praktično namenjamo za razširitev materialne osnove dela v gospodarstvu le „ostanek“ dohodka, potem ko smo izločili vsa ta predhodna sredstva. To je eden od vzrokov, zakaj raste akumulacija gospodarstva po nezadovoljivo nizki stopnji in je bila leta 1976 celo v absolutnem znesku manjša kot leta 1975.

Zvezni izvršni svet meni, da se je treba takim tendencam pri delitvi upreti. Osebna, splošna in skupna poraba morajo biti bolj neposredno vezane na ustvarjeni dohodek in rast produktivnosti dela. Pri taki naravnosti bi rad opozoril na nekatera vprašanja:

1. Nagrajevanje po delu oziroma razporejanje dohodka na podlagi prispevka k realiziranemu dohodku, ki temelji na vložnem živem in minulem delu, je bistvena postavka uspešnejšega gospodarjenja, pa tudi podlaga za napredek socialističnih samoupravnih odnosov. Osebni dohodki so pri delitvi dohodka najpomembnejša veličina. Ti posredno vplivajo na vse druge oblike porabe.

2. Instrumenti, s katerimi zajemamo sredstva za splošne potrebe zunaj razporejenega dohodka – mislim na carine, davek od prometa blaga na drobno in druge davke – morajo dobiti kvalifikacijo in mesto elementov za delitev dohodka, ker po svojem gospodarskem bistvu to tudi so, zagotavljajo pa nam približno 80 % vseh sredstev, ki jih izločamo za splošne potrebe. Pritekanje teh sredstev tudi ne bi smelo rasti hitreje od dohodka, saj avtonomna hitrejša rast teh zajemanj vpliva, da rastejo stroški gospodarstva na eni, ter da se spreminjata struktura kupne moči in povpraševanje prebivalstva z negativnimi učinki na splošno stabilnost na drugi strani.

3. Na raznih stopnjah samoupravnih interesnih skupnosti si moramo vsestransko prizadevati za čim boljše delovanje delegatskega sistema, za uveljavljanje

ustavnega načela svobodne menjave dela. Razvoj družbenih dejavnosti in njihove programe je treba postaviti v funkcijo povečane družbene reproduktivnosti dela. Samo tako se bo uveljavil vpliv delavcev v materialni proizvodnji na usodo vsega ustvarjenega dohodka, to, kar bomo namenili za skupne potrebe, pa bo postalo odvisno od poslovnih rezultatov in dohodkovnosti gospodarstva.

Bistvena odgovornost za skladnejša gibanja leži na republikah in avtonomnih pokrajinah, na občinah in na združenem delu. Delitvena razmerja so odvisna od specifičnosti okolja in njihovih resničnih interesov, potreb in možnosti. Iz take opredelitve izvira tudi njihova polna odgovornost za usklajenost vseh oblik porabe, investicijske, osebne, splošne in skupne.

Tovarišice in tovariši delegati!

Ko govorimo o uresničevanju razvojnih ciljev do leta 1980, leži posebno težišče na vprašanih ekonomskih odnosov s tujino.

Ti odnosi so končna komponenta in nujnost v našem razvoju. Izvoz blaga in storitev relativno stagnira, uvoz pa je bolj ali manj odvisen od ukrepov ekonomske politike, s katero opredeljujemo notranjo konjunkturo, stopnjo rasti, politiko cen oziroma politiko uvoza in izvoza. Seveda imajo poleg premajhne konkurenčnosti našega gospodarstva nestabilna gospodarska gibanja po svetu, zapiranje tržišč in vse večji protekcionizem pomemben vpliv na naše ekonomske odnose s tujino.

Pri oblikovanju družbenega načrta smo računali z nekaj hitrejšim razvojem konjunkturo v svetovnem gospodarstvu. V nasprotju s cenitvami pa krizna situacija ni imela kratke sape. Predvsem so se gospodarstva zahodnih držav, ki so naše največje zunanjetrgovinske partnerke, zatekala v takem položaju k vrsti protekcionističnih ukrepov in postavljala razne ograje, ki so oteževale prodajo jugoslovanskih proizvodov. Hkrati pa sta bila naše gospodarstvo in tudi naša ekonomska politika zelo neprožna nasproti uvozu in ravnanju naših in zunanjih partnerjev.

V letu 1977 se je poslabšalo razmerje med izvozom in uvozom. Občutno se je povečal plačilni primanjkljaj. Nadaljnji porast plačilnega debalansa v letu 1978 resno ogroža uresničevanje ciljev, zastavljenih na področju ekonomskih odnosov s tujino, s tem pa tudi drugih ciljev plana. Zato moramo biti zelo pazljivi. Nesprejemljivo je prebijanje dogovorjenega plačilnega primanjkljaja in obsega zadolžitve Jugoslavije.

Leto 1978 je prvo leto, v katerem prevzemajo republike in pokrajini neposredno odgovornost za vse rezultate v zunanjetrgovinski menjavi. Prvič so bile v dogovoru določene plačilnobilančne pozicije republik in pokrajin ter njihove obveznosti in pravice pri oblikovanju plačilne bilance Jugoslavije. Zvezni izvršni svet je prisiljen ugotoviti, da se je pri dogovarjanju med udeleženci pokazala prevelika težnja po zagotovitvi čim večjih pravic na strani uvoza, pa čim manjših obveznosti na strani izvoza. Prvo leto delovanja novega sistema, institucij in dela obremenjujejo začetne težave. Vendar je bistveno, da smo krenili, sistem in prakso pa moramo izpopolnjevati.

V tem letu so začele delovati zvezna, republiške ter

pokrajinske interesne skupnosti, naše nove institucije, ki imajo pomembno vlogo pri izvajanju skupne devizne politike kot tudi pri izboljševanju skupnega planiranja ter bolj organiziranega in premišljenega nastopanja našega gospodarstva na zunanjem trgu.

Ekonomski odnosi s tujino so področje, v katerem moramo v čim krajšem času doseči kvalitetnejše spremembe, saj v teh odnosih še vedno vsako leto izgubljam po nekaj odstotkov doseženega dohodka. To je prevelika izguba iz že tako preskromne akumulacije, s katero se ne moremo sprijazniti. Tem manj, ker je precejšen del tega odtekanja dohodka posledica subjektivnih pomanjkljivosti, neustrezne strukture uvoza in izvoza ter neustrezne regionalne opredeljenosti v zunanjetrgovinski menjavi itd.

Pri nekaterih vzrokih za neugodna razmerja v zunanjetrgovinski menjavi bi se rad posebej ustavil.

V mednarodno menjavo se vključujemo z izvozom dela proizvodov, pri katerih je naša produktivnost občutno pod svetovno in so zato brez perspektive in nerenabilni. Poleg tega ima precejšen del izvoza naravo slučajne menjave, ki je najbolj izpostavljena vplivom ne-normalnih razmer in pretresom na svetovnem trgu. V letih 1977 in 1978 so nas zelo prizadele posledice protekcionizma, pa tudi neugodne izvozne usmeritve.

Zvezni izvršni svet meni, da je treba v naslednjih letih posvetiti posebno pozornost razvitejšim oblikam gospodarskega sodelovanja s tujimi partnerji na enakopravnih temeljih. V mislih imam predvsem industrijsko kooperacijo, izmenjavo tehničnih in tehnoloških znanj, izvoz velikih projektov po t.i. inženiring-organizacijah, skupne nastope na drugih trgih ter povečanje izvoza storitev in neblagovnega deviznega pritoka. Te oblike gospodarskih odnosov morajo banke in zbornice vsestransko podpreti in spremljati. Prednost sodobnih oblik je večstranska: prvič, te oblike zagotavljajo vzajemno navezanost na stabilno ohranjanje partnerskih odnosov „v dobrih in v slabih časih“ in s tem večjo stalnost tujih trgov; drugič, zahtevajo večjo izbalansiranost vrednostnega obsega menjave, in tretjič, omogočajo pogumno odločanje za zgraditev optimalnih zmogljivosti, brez strahu da bodo presežki proizvodnje ostali neprodani. Za hitro povečanje teh oblik v celotni menjavi niso izkoriščene vse možnosti, ki se ponujajo. Predvsem mislim na pogumnejšo spremembo regionalne strukture menjave z vsestranskim pospeševanjem in razširjanjem gospodarskih odnosov z neuvrženimi državami in državami v razvoju.

Dolgoročno partnerstvo v zunanji trgovini danes ne more več temeljiti na odnosih, v katerih ena stran ves čas več prodaja ali kupuje od druge. Zvezni izvršni svet zelo pozorno spremlja, kako se gibljejo dvostranski plačilni odnosi s posameznimi državami. Moramo opozoriti: če bi imel saldo naše blagovne menjave s posameznimi narodnimi gospodarstvi še naprej dolgoročno izrazito negativni ekonomski trend, bomo prisiljeni ustrezno ukrepati, ker ne moremo dovoliti nastajanja nenehnega velikega primanjkljaja in plačilnega neravnotežja s posameznimi državami.

S tem v zvezi moramo prav tako jasno in odkrito povedati, da nas ne zadovoljuje sedanje stanje izmenjave

tehničnih in tehnoloških izkušenj. Zunanji partnerji vsiljujejo našemu gospodarstvu zelo neenakopravne in težko sprejemljive pogoje za prodajo svojih tehničnih in tehnoloških znanj. Licenčne pogodbe in nekatere industrijske kooperacije spremljajo mnoge restriktivne klavzule, ki jih te tuje firme ne uporabljajo v svojih odnosih z drugimi državami.

Uvoz tehničnih in tehnoloških znanj ima še drugo komponento. Marsikdaj kupujemo tehnološka znanja, ki jih v določeni varianti že imamo, prav tako imamo tudi za razvoj le-teh potrebne ustvarjalne, strokovne in visoko kvalificirane kadre. Ker tuji partnerji vežejo licence navadno še na kontinuirano prodajo reprodukcijskega materiala, se s tem povečuje tudi primanjkljaj v blagovni menjavi.

Zvezni izvršni svet pričakuje od združenega dela in zborničnih organizacij, da bodo takoj, pa tudi ob pripravi in sprejemanju novega srednjeročnega načrta, temeljito pretehtale licenčne pogodbe, med njimi tudi pogodbe v istovrstni proizvodnji. Menimo, da je dozorel čas, ko morajo mnoge organizacije združenega dela gospodarstva skupaj z znanostjo posvetiti veliko več pozornosti razvijanju svojih tehnoloških rešitev. Velja znova pretehtati razvojne službe in ustvarjalno sposobnost kadrovskega potenciala, ki ga imamo na razpolago, ter težiti k njihovi koncentraciji.

Upoštevati moramo implikacije dosežene na ravni gospodarske razvitosti. Mi smo se že usposobili za proizvodnjo kvalitetnih in tehnično zelo zahtevnih izdelkov, vendar ta še vedno temelji na velikem uvozu tehnologije, opreme in reprodukcijskega materiala. Zato moramo doseči, da v nadaljnjem razvoju proizvodnje teh zahtevnih izdelkov dosežemo tudi čim večji napredek v lastni proizvodnji njihove, sedaj še uvozne substance, da bi jo sčasoma spravili v smotrne okvire. Taka usmeritev terja intenzivna vlaganja v tehnološke raziskave, zlasti pri izbiri investicijskih projektov, upoštevanje najuspešnejših lastnih tehnoloških rešitev. Na tej podlagi je treba graditi tudi dolgoročno perspektivo povečanja izvoza.

Zvezni izvršni svet zastopa stališče, da je treba v prihodnje opraviti zelo skrbno selekcijo izvoznih in uvoznih list ter prilagoditi sistemu davčnih olajšav in carinskih dajatev. Tu so velike rezerve za ureditev naših ekonomskih odnosov s tujino in za izboljšanje vseh odnosov menjave. Te ukrepe je treba jemati kot nujno spremembo strukture, ki bo ustrezala novim možnostim, pogojem in okvirom, ustvarjenim z razvojno stopnjo našega gospodarstva.

Združeno delo, ki mora izhajati iz splošnih, pa tudi iz nekaterih navedenih postavk, mora prevzeti nase odgovornost za področje ekonomskih odnosov s tujino. Samoupravne interesne skupnosti za ekonomske odnose s tujino, zunanjetrgovinska mreža, reorganizirana in integrirana s proizvodnjo, sekcije Gospodarske zbornice Jugoslavije in poslovne banke morajo biti instrument v rokah združenega dela. Tej funkciji združenega dela je treba prilagoditi delo narodnih bank ter zvezne uprave, republiških in pokrajinskih uprav. Sedanja, preveč poudarjena administracija ni v prid splošnim prizadevanjem za družbeno transformacijo na področju ekonom-

skih odnosov s tujino. Tu je še precej prostora za spremembo načina dela in ravnanja.

Zvezni izvršni svet meni, da je za selektivno zmanjšanje uvoza na raven, ki bo zagotovila, da plačilni primanjkljaj ne bo večji od dogovorjenega, pomembno dopolnjevanje dogovorov federacije, republik in avtonomnih pokrajin, po katerih mora biti uvoz bolj trdno pogojen z izvoznimi uspehi in pogoji za uvoz poostreni, zlasti za uvoz iz tistih regij, kjer nam upada izvoz.

Z aktivnostmi in ukrepi za zaustavitev neugodnih tendenc v delitvi in porabi, zlasti s tem, da morajo biti izplačila iz dohodka med letom usklajena z ustvarjenim dohodkom, z ukrepi kreditno-monetarne politike in podobnim, se v pomembni količini ustvarjajo temelji za večjo skladnost notranjih blagovno-denarnih razmerij in večjo usmeritev v izvoz.

Tovarišice in tovariši delegati!

Zvezni izvršni svet je že večkrat poudarjal nujnost doslednega uresničevanja dogovorjene politike gospodarske stabilizacije. Tudi enajsti kongres Zveze komunistov Jugoslavije je potrdil strategijo in taktiko neinflacijskega dinamičnega razvoja gospodarstva. Tako zasnovano je opiral: (1) na dane možnosti za povečanje dohodka na podlagi bolj ekonomičnega dela in boljšega gospodarjenja s sredstvi; (2) na dosledno izvajanje dogovorjene politike delitve in porabe; (3) na učinkovito združevanje dela in sredstev in (4) na reševanje strukturnih problemov razvoja.

Zagotavljanje kar najbolj stabilnih možnosti za gospodarjenje postaja na sedanji razvojni stopnji čedalje bolj pogoj za nadaljnjo dinamično rast – postavka, brez katere je težko uresničiti bistvene in kvalitativne cilje družbenega načrta. Obstaja popolna koincidenca med opredeljitvijo za dosledno stabilizacijsko politiko in globalnimi družbenoekonomskimi razlogi, zaradi katerih so se republike, avtonomni pokrajini in federacija odločile za opisano akcijsko politiko strukturnih sprememb v gospodarstvu, za povečanje akumulativne in reproduktivne sposobnosti, sankcije za slabe poslovne rezultate v gospodarstvu in za preusmeritev v ekonomskih odnosih s tujino.

Samoupravno gospodarstvo in družba kot celota morata vzdržati pred prizadevanji posameznih delov gospodarstva, zlasti tistih, ki imajo najnižjo individualno produktivnost dela in rentabilnost proizvodnje, da bi svoj gospodarski položaj izboljšali s povečanjem cen. Za tako opredelitev v tekoči gospodarski politiki sta vsaj dva pomembna razloga: prvič, povečanje cen v interesu najslabših iz istovrstne proizvodnje ne more rešiti nobenega resničnega problema teh organizacij, in drugič, če bi krenili po tej poti, bi destimulirali in razvrednotili usmeritev k izboljševanju kvalitativnih dejavnikov proizvodnje, boljši družbeni in tehnični delitvi dela, k združevanju dela in sredstev, in to ne le v tem, temveč tudi v vseh drugih delih gospodarstva.

Rad bi v zvezi s tem posebej poudaril, da so pojmovanja o pogojenosti dinamične gospodarske rasti z visoko stopnjo inflacije neutemeljena, gospodarsko pa škodljiva. Iz vsega dosedanjega izvajanja je razvidno, da je precejšen del visoke inflacije predvsem posledica našega lastnega ravnanja. Zato se morata naša družba in naše

gospodarstvo dosledno in pogumno odločiti za stabilizacijsko politiko, saj ta ustvarja nujne možnosti za uresničevanje pglavitnih ciljev družbenega plana Jugoslavije.

Zvezni izvršni svet meni, da se da v okviru nižje rasti cen od dosedanje izvršiti nujna uskladitev cen na selektivni podlagi, z ustreznimi postopnimi spremembami in popolnim upoštevanjem dogovorjenih kriterijev.

Sestavni del rezultatov pri izvajanju družbenega plana so tudi uspehi, doseženi na področju socialnega razvoja. Ena bistvenih komponent socialnega razvoja je vsekakor dosežena rast življenjske ravni delovnih ljudi. V preteklih dveh letih se je ta realno povečevala za 5,7 odstotka. Rasla je hitreje, kot smo pričakovali, po enaki stopnji kot družbeni proizvod gospodarstva. Skupna razpoložljiva sredstva prebivalstva pa so rasla še hitreje, po 7,7 %, kar je praktično omogočilo tudi večje varčevanje prebivalstva.

V preteklih letih je zaposlenost v gospodarstvu rasla hitreje, kot je predvideval plan – povprečno za 4,2 % na leto. Glede strukture novih delovnih mest pa je bilo za daljše obdobje značilno to, da je hitreje rasla zaposlenost v negospodarskih dejavnostih kot pa v gospodarstvu. Šele leta 1977 je bila ta tendenca prvič zaustavljena.

Problem zaposlovanja je akuten v manj razvitih republikah, še posebno pa v SAP Kosovu, kljub temu, da je tam zaposlenost rasla hitreje, kot je bilo v načrtu. Na razvitih območjih, pa tudi v nekaterih centrih manj razvitih republik in avtonomnih pokrajin, ima zaposlovanje pečat ekstenzivnega razvoja. Tudi izkazovanje nezaposlenosti je treba znova pretehtati in v zvezi s tem določiti enotnejša merila.

Zvezni izvršni svet meni, da so se problemi zaposlovanja precej zaostriili tudi zaradi nedoslednega izvajanja napovedanega razvoja t.i. malega gospodarstva, individualnega sektorja v kmetijstvu in zaostajanja stanovanjske graditve. Postavka plana je bila, da je treba na teh področjih poskrbeti za veliko razmeroma cenenih in produktivnih novih delovnih mest oziroma ustvariti delovnim ljudem nove možnosti za dohodek.

Tovarišice in tovariši delegati!

Čeprav v tem trenutku še ne moremo zanesljivo oceniti vseh rezultatov družbenoekonomskega razvoja v letu 1978, zvezni izvršni svet na podlagi dosedanjih spoznanj meni, da je mogoče obdržati dinamično rast za 6 do 7 % tudi v letu 1979. K taki rasti družbenega proizvoda bi pripomogli hitrejši razvoj industrijske proizvodnje, nadaljevanje dosedanjih uspehov v kmetijski proizvodnji ter dinamična rast na drugih gospodarskih področjih.

Poglavitna pozornost zveznega izvršnega sveta pa je bila vendar osredotočena na probleme, ki bi utegnili ovirati nadaljnji dinamični družbenoekonomski razvoj v stabilnejših razmerah, in na ugotavljanje pglavitnih smeri za akcije zveznega izvršnega sveta in vse naše socialistične družbe, da bi te ovire odpravila. To delo je bilo v marsičem olajšano z rezultati enajstega kongresa Zveze komunistov Jugoslavije in z ocenami, ki jih je dal tovariš Tito v svojem kongresnem poročilu.

Dovolite mi zato, tovarišice in tovariši delegati, da na koncu v nekaj točkah povzamem bistvene opredelitve

zveznega izvršnega sveta, od katerih uspešnosti ne bosta odvisni le gospodarsko leto 1979 in uresničevanje tekočega družbenega plana Jugoslavije, temveč tudi dolgoročneje gledan družbenoekonomski razvoj države.

Poglavitne smeri akcije v naslednjem obdobju naj bi bile:

1. Nadaljnja krepitev, razvoj in uveljavljanje družbenoekonomskega sistema socialističnih samoupravnih delegatskih odnosov ter zagotavljanje neposrednega vpliva delovnih ljudi na odločitve na vseh področjih družbenoekonomskega in političnega življenja.

2. Boj proti inflaciji in boj za dinamičen razvoj v stabilnejših razmerah. Zagotovitev ustreznega ravnanja vseh subjektov razvoja je prvi pogoj, da bo produktivnejša rast v vseh okoljih upoštevana kot edini realni nosilec napredka celotne socialistične samoupravne družbe.

3. Spodbujanje večjega ustvarjenega dohodka in take politike njegovega razporejanja in uporabe, ki bo v celoti odvisna od deleža pri njegovem ustvarjanju na podlagi vloženega živega in minulega dela. Krepitev in poglobljanje pojmovanja in prakse, po kateri sta realizirani dohodek in dodatna akumulacija iz zunanjih posojil edina gospodarska podlaga za investicijsko, osebno, splošno in skupno porabo in za večjo akumulativnost gospodarstva.

4. Ustvarjanje potrebnih okvirov in spodbud za krepitev kvalitativnih dejavnikov gospodarjenja, za popolno uveljavljanje lastnih ustvarjalnih sposobnosti z razvijanjem razvojnih in raziskovalnih funkcij v gospodarstvu ter popolnejšo uporabo znanstvenih dosežkov v gospodarskem razvoju.

5. Doseganje odločilnih sprememb v ekonomskih odnosih s tujino, to pa s povečanjem izvoza, smotrnejšim uvozom in uravnovešenimi plačilno-bilančnimi razmerji. Spodbujati je treba razvoj sodobnejših odnosov sodelovanja na enakopravnih temeljih s prilagajevanjem blagovne in regionalne strukture menjave doseženi stopnji razvoja produkcijskih sil pri nas ter z bolj organiziranim in bolj premišljenim nastopanjem na zunanjih trgih.

6. Uresničevanje predvidenih sprememb v gospodarski strukturi, povečanje proizvodnje, predvsem surovinsko energetskih in baznih gospodarskih vej ter kmetijske proizvodnje, upoštevajoč pri tem realne potrebe in dolgoročna gibanja na notranjih in zunanjih trgih.

7. Uresničevanje nadpovprečno hitrega razvoja gospodarsko manj razvitih republik in SAP Kosova. Poleg dogovorjenih finančnih sredstev, ki jih je treba zagotoviti iz sklada in iz proračuna federacije, je treba poživljati združevanje dela in sredstev za uresničevanje določenih skupnih razvojnih programov. Zavzemanje družbenopolitičnih dejavnikov in združenega dela v manj razvitih republikah in SAP Kosovu bo pripomoglo, da bodo razpoložljiva sredstva uspešneje porabljena. Pri tem se dajo hitreje razvijati delovno intenzivne dejavnosti na področju materialne proizvodnje in storitev in s tem vzporedno z dinamičnim razvojem še bolje rešiti tudi vprašanje zaposlenosti.

8. Zagotovitev mobilnosti in gibljivosti razpoložljive denarne akumulacije na podlagi združevanja dela in sredstev ter nadaljnjih pozitivnih sprememb v transformaciji bančnega sistema na ustavnih načelih, kar bi moralo biti

spremljano tudi z zoževanjem fronte investicij ter spoštovanjem rokov in dogovorjenih cen investicijske graditve.

9. Politika ekonomskih in drugih sankcij za slabe uspehe pri gospodarjenju z delom družbene lastnine produkcijskih sredstev, za poslovanje brez akumulacije in za nastale izgube.

10. Posvetitev posebne pozornosti hitrejši zidavi stanovanj ter razvoju drobnega gospodarstva in drugih terciarnih dejavnosti, ki naj zagotovijo hitrejšo zaposlovanje in dodatno spodbujajo gospodarsko rast.

Tovarišice in tovariši delegati!

Zvezni izvršni svet meni, da so take usmeritve uresničljive samo, če z nezmanjšano intenzivnostjo nadaljujemo delo, za zgraditev socialističnega samoupravnega gospodarskega sistema, ter v tem sistemu samoupravnega družbenega planiranja, in ga dosledno uveljavljamo.

Neposredne naloge, ki jih moramo opraviti na tem področju, so izredno velike, ko gre za ureditev sistema razširjene reprodukcije in primarne delitve dohodka ter za izdajo drugih zakonov in predpisov, s katerimi bodo dograjeni sistemski okviri, pa tudi ko gre za uveljavljanje in nadaljnjo razčlenitev novih osnov socialističnega samoupravnega planiranja, ki izhaja iz temeljne organizacije združenega dela.

Zvezni izvršni svet predlaga, naj skupščina Socialistične federativne republike Jugoslavije zahteva od vseh subjektov družbenega in gospodarskega razvoja, da za kar najbolj uspešno uresničevanje načrtnih ciljev, pa tudi za učinkovito pripravo srednjeročnih načrtov, temeljito analizirajo njihovo realizacijo in poskrbijo za potrebe uskladitve v smislu nepretrganega planiranja.

Zvezni izvršni svet se zaveda tudi tega, da so opisane ključne smeri aktivnosti uresničljive le, če bo enako osredotočena vsa gospodarska, zakonodajna, politična in druga aktivnost -- od združenega dela prek družbenopolitičnih skupščin, občin in republik ter pokrajin in federacije do političnih organizacij in Zveze komunistov. Hkrati izraža prepričanje, da bomo skupne cilje uspešno uresničili.

PREDSEDUJE DOBROSLAV ČULAFIĆ:

Prosim tovariša Josipa Vrhovca, člana zveznega izvršnega sveta in zveznega sekretarja za zunanje zadeve, da povzame besedo.

JOSIP VRHOVEC, član ZIS in zvezni sekretar za zunanje zadeve:

Tovariš predsednik, tovarišice in tovariši delegati! Dobra okoliščina je, da razpravljamo o stanju v mednarodnih odnosih, o politiki neuvrščenosti in o delovanju Jugoslavije na mednarodnem torišču po končanem enajstem kongresu Zveze komunistov Jugoslavije. Kot veste, je kongres tem vprašanjem namenil zelo veliko pozornost, kar se je zlasti pokazalo v poročilu tovariša Tita in v kongresni resoluciji.

Razumeti jugoslovansko zunanjo politiko pomeni spoznati in razumeti izvore, iz katerih se napaja. To pomeni predvsem ugotoviti vzročno zvezo med to politiko

in našim družbenopolitičnim sistemom ter večinoma naravno naše jugoslovanske skupnosti. Prav ta zveza je prepričljivo prevečala celotno delo kongresa.

To posebej poudarjam zato, ker sem prepričan, da je zaradi tega kongres naletel na tako širok in pozitiven odmev po svetu. Poglavitni povzetek teh odmevov in ocen vidim v ugotovitvi, da je Jugoslavija še enkrat potrdila stabilnost in trdno kohezijo svojega notranjega družbenopolitičnega življenja in hkrati močno izrazila svojo neodvisnost ter samostojno in konstruktivno neuvrščeno pozicijo in vlogo v sodobnem svetu.

Rač bi opozoril na misel tovariša Tita iz njegovega poročila na enajstem kongresu, ki se mi zdi posebno pomembna, saj je izhodišče našega delovanja kot neuvrščene države.

Tovariš Tito poudarja, da je neuvrščena politika, brez katere ni več mogoče uspešno in trajno reševati velikih problemov sočasnega sveta, postala vpliven dejavnik svetovnih odnosov zaradi tega, ker je gibanje neuvrščenih znalo ohraniti enotnost in solidarnost v temeljnih vprašanjih, kot je znalo ohraniti svojo širino, progresivno naravnost in svojo neodvisnost od vojaško-političnih blokov.

Takšna naravnost neuvrščenosti je bila znova potrjena na nedavnem ministrskem sestanku koordinacijskega biroja v Havani, uspešno pa izražena tudi na pravkar končanem posebnem zasedanju generalne skupščine Združenih narodov, posvečenem razorožitvi.

Dovolite mi, tovarišice in tovariši, da se, ko opozarjam na doslednost jugoslovanske zunanje politike in na njen veliki prispevek v okviru nadaljnjega uveljavljanja neuvrščenosti v svetovnih zadevah, v svojem izvajanju posebej ustavim pri analizi rezultatov omenjenega zasedanja generalne skupščine ter pri temah in pripravah za bližnjo ministrsko konferenco neuvrščenih držav v Beogradu in da v zvezi s tem povem naša razmišljanja o sedanjem stanju svetovnih odnosov, pa tudi o nekih posebnih problemih, s katerimi se ta trenutek sooča gibanje neuvrščenih.

Tovarišice in tovariši delegati!

Problem razorožitve upravičeno štejemo za enega ključnih problemov v mednarodnih odnosih. Če ga ne rešimo, oziroma če ne napravimo začetnih korakov v smeri resnične razorožitve, še posebej jedrske, ni realno pričakovati, da bi lahko v vprašanjih, ki so bistvenega pomena za mednarodne odnose, kot sta mir in varnost, dosegli trajne pozitivne rezultate.

Zato lahko po mojem upravičeno ugotovimo, da je bila s posebnim zasedanjem generalne skupščine, posvečenim razorožitvi, na pobudo neuvrščenih držav odprta nova stran v prizadevanjih, da premaknemo z mrtve točke enega najtežjih in najnevarnejših problemov sodobnega sveta.

Neuvrščene države so začele svoja prizadevanja v zvezi s to temo že na beograjski konferenci leta 1961, ko je bila prvič formulirana zahteva za sklic posebnega zasedanja generalne skupščine o razorožitvi.

Predlog tovariša Tita, ki je bil sprejet v Colombu na vrhunski peti konferenci neuvrščenih, ter poznejše pobude in koordinirana prizadevanja neuvrščenih držav so končno pripeljala do uresničenja te ideje.

Želim poudariti dejstvo, da je veliko število držav v generalni razpravi na posebnem zasedanju, ki se je pravkar končalo, posebej poudarilo izredno pomemben prispevek predsednika Tita in Jugoslavije za sklic tega zasedanja. Poslanica predsednika Tita, ki jo je generalni skupščini posredoval predsednik zveznega izvršnega sveta tovariš Veselin Djuranović, je bila sprejeta kot močan apel velikega pobornika za mir in enakopravno mednarodno sodelovanje vsem vladam in državam, naj se zavzamejo za uspeh zasedanja in s tem izpolnijo pričakovanja in potrebe vseh narodov na svetu.

Neuvrščene države so na posebnem zasedanju dosegle popolno soglasje in nastopile s celovitim programom in obdelanimi predlogi o tem, kaj bi bilo konkretno treba ukreniti, da se začne proces razorožitve — jedrske in konvencionalne. Lahko še dodam, da se je nastopanje in delovanje neuvrščenih držav na zasedanju v okviru te soglasnosti uspešno razvijalo.

Posebno zasedanje se je končalo s sprejetjem sklepne listine, ki pomeni skupno podlago in okvir za nadaljnja prizadevanja mednarodne skupnosti na tem področju. Zasedanje je sprejelo tudi vrsto pomembnih sklepov in priporočil, vsebovanih v deklaraciji načel, programu akcije in v novem mehanizmu za pogajanja.

Poudaril bi, da se eden najpomembnejših delov sklepne listine nanaša na načela razorožitve, ki temeljijo na splošno priznanih političnih merilih. Tu sta posebej poudarjeni primarna odgovornost in osrednja vloga Združenih narodov na področju razorožitve. Pomembna so načela, ki govorijo o garancijah za varnost vsake posamezne države v okviru razoroževanja ter o spoštovanju ravnotežja vzajemnih obveznosti jedrskih in nejedrskih držav.

Kot posebno pomembno štejemo odločitev o reafirmaciji neodtujljive pravice vseh držav, da brez razlikovanja izpopolnjujejo, pridobivajo in uporabljajo jedrsko tehnologijo v mirovne namene. Ta odločitev je tem bolj pomembna, ker se še naprej srečujemo s poskusi, da bi nekatere države ohranile sedanjí jedrski monopol in vsilile nejedrskim državam omejitve v razvoju jedrske energije za njihov ekonomski in socialni razvoj. Če bi se sprijaznili s takim monopolom, bi to pravzaprav pomenilo, da se strinjamo z nadaljnjo poglobitvijo jazu med gospodarsko najbolj razvitimi državami in državami v razvoju.

Prav zaradi tega posveča naša država temu vprašanju izredno veliko pozornost — prizadevala si je in si bo do skrajnosti še naprej, da se ta jedrski monopol odpravi in da postanejo pridobitve najsodobnejše tehnologije zares dostopne vsem deželam sveta.

V sklepih posebnega zasedanja je pomembno dalje, da je bil ustanovljen komite za razorožitev kot novo pogajalsko telo, ki je odprto tako jedrskim silam kot tudi določenemu številu nejedrskih držav članic svetovne organizacije. Razumljivo je, da bodo v to telo prišle vse dosedanje članice ženevskega komiteja, med katerimi je tudi Jugoslavija. Obnovljeno bo dalje delo razorožitvene komisije, ki jo sestavljajo vse članice Združenih narodov. Napovedan je tudi sklic novega posebnega zasedanja generalne skupščine o razorožitvi.

Če gledamo v celoti, lahko trdimo, da so s tem ustvarjene ugodne možnosti za nadaljnjo krepitev poli-

tične vloge Združenih narodov na vsem področju razorožitve.

Kompromisen uspeh zasedanja sicer res ni omogočil, da bi se popolnoma uveljavile objektivne potrebe mednarodne skupnosti po vseobsegajočih in učinkovitih razorožitvenih ukrepih, za katere so se zavzemale neuvrščene države. To je odsev stanja odnosov na svetu, blokovske razdeljenosti in obstoječega jedrskega monopola ter drugih zamotanih mednarodnih razmer, v katerih je potekalo posebno zasedanje. Vendar je posebno zasedanje s svojim osnovnim naročilom, ki je seglo čez te vsiljene okvire, v bistvu potrdilo neprimernost blokovskega pristopa k reševanju razorožitvenih problemov in nujnost nadaljnjih prizadevanj, da se tak pristop polagoma spremeni.

Vojaško najmočnejše sile, ki bi morale prevzeti nase posebne odgovornosti in največje obveznosti, žal, niso pokazale dovolj pripravljenosti za to. Zavrnen je bil na primer predlog neuvrščenih držav, naj bi sklenili konvencijo o prepovedi uporabe jedrskega orožja. Prav tako niso pokazale pripravljenosti za jamstva, da jedrsko orožje ne bo uporabljeno proti državam, ki so se temu orožju odpovedale.

Stališče neuvrščenih držav, ki ga tudi mi popolnoma zastopamo, je, da je tako jamstvo naravna in nujna dolžnost jedrskih sil nasproti državam, ki so se prostovoljno odpovedale posesti jedrskega orožja. To tem bolj, če želimo, da bi podoba o neširjenju jedrskega orožja ostala realen in učinkovit mednarodnopravni dokument.

Posebno zasedanje se je na predlog neuvrščenih držav ukvarjalo tudi s konami miru, vendar so bile zaradi močnih odporov, ki so prihajali z blokovskih pozicij, glede njih sprejete le načelne določbe. Naše prepričanje je, da se morajo te določbe v celoti nanašati tudi na območje Sredozemlja. Prav tako menimo, da lahko postanejo te določbe, ne glede na to, koliko so le načelne, podlaga za nadaljnja prizadevanja, da se tudi Sredozemlje polagoma spremeni v cono miru in sodelovanja, kar bi bilo v resničnem interesu vseh sredozemskih držav kot tudi širše mednarodne skupnosti.

Rad bi še dodal, da zaradi teh odporov tudi ni bilo mogoče sprejeti določb o likvidaciji tujih vojaških oporišč in tujih vojaških sil na ozemljih drugih držav.

Kot sem že prej poudaril, to posebno zasedanje zaradi realnega stanja na svetu ni moglo globlje in resneje prodreti na tistih točkah, ki bistveno posegajo v obstoječa globalna razmerja sil.

Pred nami je torej še dolga in težka pot, ki pelje do resnične in splošne razorožitve. Neuvrščene države bodo morale temu vprašanju ves čas posvečati kar največjo pozornost in izkoristiti začetne pozitivne rezultate tega zasedanja za še večje prizadevanje, da bi lahko ob podpori svetovnega javnega mnenja in vseh miroljubnih držav ter tistih sil, ki želijo svet rešiti pred nevarnostjo uničenja, nadaljevale svojo akcijo.

Posebno ugodno priložnost za analize doseženega in za določitev smernic za nadaljnjo aktivnost nam bo dala ministrska konferenca neuvrščenih držav v Beogradu.

Tovarišice in tovariši delegati!

Beograjska konferenca zunanjih ministrov neuvrščenih držav prihaja v pomembnem času. Nekaj pomembnih razlogov je, ki ji odmerjajo posebno mesto.

Predvsem je to čas nadaljnjega pozitivnega uveljavljanja vloge neuvrščenosti v velikih vprašanjih mednarodnega življenja. Danes je vsem jasno, da stabilnosti sveta, njegove varnosti in napredka ni mogoče zagotoviti na ravnotežju vojaške moči in blokovski razdelitvi sveta. To je dalje čas resnih motenj v mednarodnih odnosih, čas nadaljnjih zaostretev in krepitve blokovskih konfrontacij, kar je pripeljalo razvoj detanta v novo krizno fazo.

In končno smo se v samem gibanju neuvrščenih soočili z vrsto problemov v odnosih med posameznimi neuvrščenimi državami, pa tudi z raznimi zunanjimi in notranjimi pritiski, ki bi radi gibanje razcepili ter ogrožajo njegovo enotnost in akcijsko sposobnost.

Beograjska konferenca bo morala imeti to pred očmi, da bi lahko sprejela ocene in načrta program akcij, ki bo pomenil nadaljnjo krepitev notranje povezanosti in solidarnosti gibanja ter njegovo, še uspešnejše zavzemanje za reševanje kriznih problemov tega sveta, pa tudi težav znotraj samega gibanja. Na mednarodnem prizorišču se za gibanje neuvrščenih znova zastavlja aktualno vprašanje, kako se enkrat sprožiti popuščanje napetosti, brez katerega ni realnih možnosti, da bi se uspešneje odpravljala osnovna krizna, pa tudi vojna žarišča na svetu.

Najsi pa je popuščanje napetosti še tako nujno tudi največjim silam, ga ni mogoče — če naj postane dolgotrajno in stabilno — obdržati v ozkih blokovskih okvirih.

V neupoštevanju te nedvomne resnice leži resnično pojasnilo sedanjih omahovanj in zastojev. Le tedaj, če postane vseobsegajoče, če bo nedvoumno vodilo k osamosvojitvi in utrditvi enakopravnjega položaja ter aktivne udeležbe držav in narodov — bo popuščanje napetosti preživelo začetno fazo nekoč pomembnega, toda zdaj povsem nezadostnega dogovarjanja med blokoma o vzajemnem sožitju. Sprememba popuščanja napetosti v univerzalen proces je bistven pogoj za njegovo trajnost. To pomeni, da popuščanje napetosti ne more biti v nobenem primeru opravičilo za ohranjanje statusa quo in tudi ne sme biti zavesa, ki bi zakrivala blokovsko tekmovanje in krepitev pozicij enega bloka na račun drugega. Popuščanje mora hkrati zagotoviti možnost uspešnega nadaljevanja boja proti imperializmu, proti gospodarski in politični hegemoniji, proti vsem, žal, še danes številnim oblikam podrejanja in odvisnosti.

Zato bi bilo nerealno pričakovati, da bi lahko sedanje težave v mednarodnih odnosih, poglobljanje že od prej znanih in ustvarjanje novih kriznih žarišč ter ogrožanje velikega števila neodvisnih, zlasti afriških držav —

premostili čez noč. Gre za izraz nasprotij sodobnega sveta, ki ne more pustiti ob strani niti njegovega največjega, neuvrščenega dela.

Odlaganje vsebinskih rešitev — te pa zahtevajo zmanjšanje bremen oboroževanja, popuščanje napetosti in postopno graditev novega gospodarskega reda na svetu — pravzaprav obnavlja vire spopadov in tekmovanj med blokoma in največjimi silami. S tem se blokovski spopadi prenašajo na nova območja.

Vse to, kar se dogaja na afriškem kontinentu, kjer si neokolonizalizem prizadeva, da bi z direktnimi vojaškimi intervencijami ohranil in obnovil svoje pozicije, kjer prihaja do novih blokovskih soočenj in širjenja vplivnih sfer, je vzrok za veliko zaskrbljenost in gibanje neuvrščenih ob tem ne more ostati ravnodušno. Cone tekmovanja, zunanje vmešavanje in napadi na neodvisnost in na pravico posameznih držav do lastne politike zajemajo čedalje večji del afriškega kontinenta. Nereševanje dolgoročnih gospodarskih problemov in hitrejšega razvoja razvijajočih se držav izpodkopava notranjo stabilnost, s tem pa tudi mednarodni položaj številnih držav v razvoju. Pred tem niso imune niti neuvrščene države, čeprav je dobro znano, da je prav neuvrščena politika s svojo krepitvijo in praktičnim odmevom zaustavila daljnosežnejšo razdelitev sveta in da je že tudi zaradi tega gibanje neuvrščenih danes eden bistvenih elementov ravnotežja in stabilnosti na svetu. To najbolje vidimo tudi po tem, da je že od vsega začetka nenehno naraščalo število držav, ki so se izjavile za politiko in v praksi sledile politiki neuvrščenosti, že dolgo, in ne brez razloga imenovani vest in moralna moč sveta.

Naša dolžnost je, da tudi v Beogradu storimo vse, kar je v naših močeh, da potrdimo bistvo gibanja in pripomoremo k odstranitvi spopadov, še posebno oboroženih, iz njegovih vrst. Jugoslavija je na sestanku koordinacijskega biroja v Havani sprožila s tem v zvezi pobudo in ponudila ideje za mirno reševanje sporov med neuvrščenimi državami. O tem bo seveda razpravljala tudi beograjska konferenca. In na tej konferenci, ki je sklicana med dvema vrhunskima konferencama neuvrščenih držav — med peto v Colombu in bližnjo, za prihodnje leto sklicano v Havani — moramo močno reafirmirati resnična merila neuvrščenosti, tista, ki so od gibanja napravila tako mednarodno silo, kakršna je le-to danes. Neuvrščenost se je rodila kot izraz zgodovinske težnje na novo osvobojenih narodov, da vzamejo v roke svojo usodo in si priborijo globoko demokratično preobrazbo vseh mednarodnih odnosov, pa tudi kot izraz zavračanja blokov v interesu svetovnega miru in varnosti.

Vsa ta spoznanja in te misli so se pokazale tudi na nedavnem ministrskem sestanku koordinacijskega biroja neuvrščenih držav v Havani. Na omenjenem sestanku so se sicer pokazale nekatere težave in tudi razlike v stališčih med neuvrščenimi državami, vendar se je v Havani potrdila odločenost, da se nadaljuje delovanje v skladu s temeljnimi načeli in merili neuvrščenosti. Poudarjeno je

bilo, da je neuvrščenost močan mednarodni dejavnik, odločno zavzet za ohranitev miru in utrditev stabilnosti na svetu. V sklepih tega sestanka se je uveljavilo pojmovanje večine njegovih udeleženk, da bi kakršnakoli zožitev široke demokratične, protiblokovske in napredne podlage gibanja pripeljala do resnega in s skrbjo navdajajočega zoženja njegove aktivnosti, do notranje polarizacije v raznih smereh, s tem pa tudi do ogrožanja njegove enotnosti in akcijske sposobnosti.

Ti problemi pa so povezani predvsem s poskusi razbitja gibanja po ideoloških in podobnih merilih in so ostali še naprej navzoči, tako da bo morala beograjska konferenca z njimi resno računati.

Moč našega gibanja je prav v tem, ker je v njem mogoč demokratičen in enakopraven dialog o vseh vprašanjih, tudi o razlikah. Tisto, kar združuje in povezuje, je v bistvu veliko pomembnejše od vsega drugega, in prav to je treba razvijati ter na tej podlagi graditi akcijsko enotnost in solidarnost gibanja.

Tovarišice in tovariši delegati!

To, da je bližnji beograjski sestanek zunanjih ministrov, kot vidimo, sklican v težavnih mednarodnih okoliščinah, pa tudi v bolj zamotanih okoliščinah med samimi neuvrščenimi, le dviga njegov pomen, nikakor pa ga ne zmanjšuje. Da je to med neuvrščenimi državami splošno mnenje, vidimo tudi po tem, ker je vseh 86 polnopravnih članic našega gibanja potrdilo svojo udeležbo v Beogradu, in to skoraj vse na ravni zunanjih ministrov. Če k temu prištejemo še napovedane delegacije držav opazovalk in gostij, bo skupno število udeleženk doseglo 110 držav, kar pomeni, če izvajamo generalno skupščino Združenih narodov, najširši in eden najpomembnejših mednarodnih političnih sestankov v novem času.

Na beograjskem sestanku moramo razčleniti akcijski načrt našega delovanja kot gibanja pri reševanju nevarnih kriznih žarišč, ki ogrožajo mir na širših območjih. Predvsem je tu vprašanje Bližnjega vzhoda, izraelske agresije in pravic palestinskega ljudstva ter vprašanje vztrajnega ohranjanja rasističnih režimov na jugu Afrike. Tu je tudi potreba po končni rešitvi ciprske krize in miroljubnem zedinjenju Koreje, dalje potreba po upiranju tujim vojaškim intervencijam, druga kolonialna vprašanja in podobno. Prav tako nas čaka nadaljnja konkretna razčlenitev nalog, vsebovanih v dokumentih s pete konference neuvrščenih držav v Colombu. To se nanaša predvsem na stališča do nadaljnje demokratizacije mednarodnih odnosov in na to, da dobijo začetni procesi popuščanja mednarodne napetosti drugačno, bolj spodbudno naravo.

V Beogradu bodo imeli ministri neuvrščenih držav priložnost obravnavati tudi težave, s katerimi se sprijemlje svet zaradi nerazumevanja in odpora večine razvitih držav, ko gre za graditev novega mednarodnega gospodarskega reda. Menimo tudi, da je treba obravnavati

ti vprašanje, kako pospešiti sodelovanje na denarnem in finančnem področju, kako naj že v tej fazi začne delati sklad solidarnosti za ekonomski in socialni razvoj ne-uvrščenih držav.

Konferenca bo tudi primerna priložnost za sklepe, ki naj še bolj okrepijo medsebojno trgovinsko menjavo ter sodelovanje v zdravstvu ter znanstvenem in tehničnem razvoju. Medtem smo dosegli pomemben napredek na področju informacijske dejavnosti, h kateremu bo beograjska konferenca prav tako lahko dala nove spodbude, da se neuvrščeni svet še bolj otrese tujega varuštva in monopola na tem pomembnem področju nacionalne emancipacije.

Beograjski sestanek naj da svoj pomemben prispevek tudi h krepitvi akcijske enotnosti, reafirmaciji kriterijev pripadnosti in usmerjenosti vsega gibanja. Večletna praksa je potrdila, da se mora neko globoko demokratično gibanje organizirati in usmeriti tako, da v nobenem pogledu ne prizadeva načel popolnega vzajemnega spoštovanja in tolerance, na katerih se je tudi rodilo, hkrati pa da zagotavlja pobudo ter pravočasno in učinkovito sproža akcije, s katerimi naj bodo uresničeni njegovi programski sklepi.

V gibanju, kakršno je naše, je koordinacijski biro potrdil upravičenost in pomen svojega obstoja, predvsem kot pobudnik aktivnosti, začetih v najširšem krogu neuvrščenih držav. Naše mnenje je, da se da njegovo delo še izboljšati in demokratizirati, da bi njegova stališča čim bolj ustrezala interesom in težnjam vseh članic gibanja. V tem smislu bo potrebno, da bo koordinacijski biro v skladu z mandatom pete konference neuvrščenih držav še bolj odprt za sodelovanje in udeležbo vseh neuvrščenih držav, ki se želijo aktivno vključiti v reševanje posameznih aktualnih vprašanj z njegovega dnevnega reda.

Kot vidite, tovarišice in tovariši delegati, je pred nami pomembna konferenca. Naša država je v skladu z razsežnostmi in pomembnostjo tega dogodka poskrbela za številne ukrepe in aktivne priprave v skladu s svojo željo kot gostiteljice, da se konferenca konča uspešno in da popoln prispevek k reševanju težav v samem gibanju, kot tudi k njegovemu boljšemu organiziranju, višji stopnji konkretne akcijske enotnosti, s tem pa tudi prispevek k njegovemu delovanju, da odpravi sedanje težave v mednarodnih odnosih in pri reševanju glavnih kriznih žarišč na svetu.

Tovarišice in tovariši!

Rad bi izkoristil to priložnost, da bi se na koncu le z nekaterimi opombami ustavil tudi pri vprašanjih naše politike v evropskih zadevah in v odnosih s sosednjimi državami.

Neuvrščena politika Jugoslavije je celovit in enoten koncept našega delovanja v mednarodnih odnosih. To ni politika, ki bi se omejevala le na splošna vprašanja, kot so razorožitev, novi mednarodni gospodarski red, blovska razdelitev sveta, popuščanje napetosti in pod., ali

pa kot so krizna žarišča ter stanja in odnosi, ki vladajo na drugih kontinentih.

Rad bi tukaj posebno poudaril, da smo načela in smisel neuvrščenosti obdržali kot vladajoče tudi v naši evropski politiki sploh in posebej v naši politiki do sosedov. Se pravi, da je naša politika, izhajajoča iz realnosti, ki vlada na evropskih tleh, naravnana k spodbujanju tistih pozitivnih možnosti, ki bodo prispevale k razvoju enakopravnega sodelovanja na vseh področjih, h krepitvi vzajemnega zaupanja in dobre volje ter k odpravljanju vojaško-blokovske delitve na našem kontinentu.

To pa je mogoče uresničiti le, če se spoštujejo načela enakopravnosti, nevmešavanja, neodvisnosti, popolne suverenosti in teritorialne nedotakljivosti vseh evropskih držav.

K takemu gibanju evropskih odnosov daje naša država svoj kar največji prispevek. Trdna potrditev tega je tudi v naših prizadevanjih in v doslednem uresničevanju sklepov evropske konference o varnosti in sodelovanju.

Naša politika si je zlasti prizadevala, da bi se ti prijemi in te vrednote najpopolneje izrazile tudi v naših odnosih z vsemi sosednjimi državami. Ne da bi se v tem ekspezeju spuščal v podrobnejšo obdelavo vprašanja, bi rad le poudaril izredno velik pomen, ki ga naša država pripisuje dobremu in uspešnemu razvoju teh odnosov. Izhajamo iz prepričanja, da so potrebna nenehna prizadevanja, če hočemo uspešno razvijati naše sodelovanje na vseh področjih skupnega interesa.

Hkrati pa mislimo, da mora uspešen razvoj teh odnosov pozitivno vplivati tudi na reševanje tistih vprašanj iz vzajemnih odnosov s posameznimi državami, pri katerih so razlike ali so le-ta sporna.

Če bi dovolili, da bi se taka vprašanja obšla ali zanikal njihov obstoj, bi imelo to povraten in negativen učinek na celotno sodelovanje. Žal, so primeri, ko v tem ne naletimo na ustrezno pripravljenost druge strani, kar ima potem vsekakor negativne posledice za vse naše odnose.

Tovariš predsednik, tovarišice in tovariši delegati!

Na koncu bi rad še enkrat poudaril, da je naše dosledno zavzemanje za politiko dobrega sosedstva na opisanih načelih obrodilo pomembne sadove, kar je bil hkrati tudi naš viden prispevek h krepitvi zaupanja in k razvoju splošnega evropskega sodelovanja v duhu sklepne listine iz Helsinkov. (Ploskanje.)

PREDSEDUJE DOBROSLAV ČULAFIČ:

Zahvaljujem se tovarišema, ki sta dala ekspezeja, zahvaljujem se tudi vam, ki ste ju pozorno poslušali.

Končujem to sejo.

V soglasju s tovarišem Zoranom Poličem dajem za oba zbora 15 minut premora.

(Premor)

NADALJEVANJE SEJE ZVEZNEGA ZBORA

(Začetek ob 13,05 uri)

PREDSEDNIK DOBROSLAV ČULAFIČ:

Petnajst minut je minilo; nadaljujmo delo.

Na vrsti je *prva* točka dnevnega reda:

Aktivnost gibanja neuvrščenih držav v sedanjih mednarodnih razmerah in priprave na konferenco zunanjih ministrov neuvrščenih držav v Beogradu

Poleg ekspozija Josipa Vrhovca, ki smo ga poslušali, so dobili delegati v zvezi s to točko dnevnega reda gradivo: Osnovni elementi platforme za ministrsko konferenco neuvrščenih držav v Beogradu od 24. do 29. julija 1978 in Informacija o ministrskem sestanku koordinacijskega biroja neuvrščenih držav v Havani.¹

Delegati so dobili tudi informacijo o nekaterih najaktualnejših političnih vprašanjih v zvezi s pripravami na konferenco zunanjih ministrov neuvrščenih držav v Beogradu; ta je strogo zaupna.²

Dobili so dalje teze za ekspozije zveznega sekretarja za zunanje zadeve tovariša Vrhovca.

Poleg vsega tega je bilo delegatom razdeljeno poročilo odbora za zunanjo politiko s predlogom sklepov.³

Predstavnika zveznega izvršnega sveta za to točko dnevnega reda sta Josip Vrhovec, član zveznega izvršnega sveta in zvezni sekretar za zunanje zadeve ter Miljan

Komatina, pomočnik zveznega sekretarja za zunanje zadeve.

Poročevalec odbora za zunanjo politiko je Nijaz Dizdarević.

Začenjam razpravo.

Kdo želi besedo?

Besedo ima delegat Nijaz Dizdarević.

NIJAZ DIZDAREVIĆ, poročevalec odbora zveznega zbora za zunanjo politiko:

Odbor za zunanjo politiko mi je naložil, naj dam poročilo o obravnavanju poročila o aktivnosti gibanja neuvrščenih v odboru.

Odbor za zunanjo politiko je na treh sejah obravnaval aktivnost Socialistične federativne republike Jugoslavije v gibanju neuvrščenih, in sicer na podlagi poročila delegacije SFRJ o ministrskem sestanku koordinacijskega biroja neuvrščenih držav v Havani in platforme SFRJ za konferenco zunanjih ministrov v Beogradu od 24. do 29. julija.

Odbor je na prvi seji obravnaval rezultate dela ministrskega sestanka koordinacijskega biroja v Havani. Ob tej priložnosti je tekla razprava tudi o aktualnih vprašanjih mednarodnih odnosov in o aktivnosti neuvrščenih držav v sedanjih mednarodnih razmerah, med njimi pa zlasti o zastoju v popuščanju napetosti in negativnih gibanjih v mednarodnih odnosih, o čedalje večjem soočanju velesil, zlasti v Afriki, in o ogrožanju miru in varnosti afriških držav, na eni, ter o utrjevanju položaja in vloge gibanja neuvrščenih držav ter o njegovi nadaljnji afirmaciji kot neodvisnega in konstruktivnega dejavnika

¹ Gradivo je na razpolago pri službi za informativno-analitične zadeve skupščine SFRJ.

² Informacija je v skladu s poslovníkom skupščine SFRJ na razpolago pri službi za informativno dokumentacijske zadeve.

³ Priloga 1.

v mednarodnih odnosih, o naravnosti gibanja neuvrščenih in o potrebi po močnejšem aktiviranju neuvrščenih držav v mednarodnih akcijah in zadevah na drugi strani. S posebno pozornostjo je odbor obravnaval tudi čedalje močnejše zunanje pritiske na neuvrščene države, da bi se gibanje neuvrščenih izrinilo z glavnih smeri mednarodne politike. Z enako pozornostjo je obravnaval negativne pojave znotraj gibanja neuvrščenih, kot so spopadi in spori med nekaterimi neuvrščenimi državami in poskusi, da bi se v gibanje zanesla razdeljenost na ideoloških in drugih podlagah. S tega stališča je razprava dala prvo mesto krepitvi enotnosti in solidarnosti neuvrščenih držav ter odpravljanju teh pojavov.

Odbor, ki je pritrdil poročilu delegacije SFRJ o ministrskem sestanku koordinacijskega biroja v Havani, je menil, da je naša delegacija dala velik prispevek k uspešnim rezultatom tega sestanka, zlasti še s stališča priprav na ministrsko konferenco neuvrščenih držav v Beogradu ter kot integralnemu delu priprav na šesto konferenco šefov držav ali vlad neuvrščenih držav. Kot zelo pomembno je poudaril, da je ta sestanek zavzel stališča do najbolj pomembnih mednarodnih vprašanj in do problemov, s katerimi se gibanje neuvrščenih sooča v svojem razvoju, ter izrazil soglasnost s temeljnimi stališči pete konference neuvrščenih držav v Colombu. Zlasti je podprl delovanje delegacije SFRJ za nadaljnjo uveljavitev gibanja neuvrščenih kot neodvisnega in izvenblokovskega dejavnika miru, varnosti in enakopravnega mednarodnega sodelovanja, za krepitev, enotnost in solidarnost neuvrščenih držav ter njeno najodločnejše upiranje vsem tendencam, da bi gibanje neuvrščenih razdvojili bodisi na idejni, bodisi na kakršnikoli drugi podlagi.

Odbor, ki je imel pred očmi sedanje konflikte in spore, pa tudi oborožene spopade med nekaterimi neuvrščenimi državami, je poudaril pomen utrditve akcijske enotnosti, solidarnosti in medsebojnega sodelovanja neuvrščenih držav in držav v razvoju ter pomen prizadevanj SFRJ, da bi celotno gibanje neuvrščenih še bolj pripomoglo k miroljubnemu reševanju sporov med neuvrščenimi državami, predvsem v interesu ohranitve in nadaljnje utrditve njihove neodvisnosti in svobodnega razvoja.

Na drugi seji, ki jo je imel 28. junija skupaj z odborom zbora republik in pokrajin za ekonomske odnose s tujino, je naš odbor obravnaval priprave naše države na konferenco zunanjih ministrov v Beogradu in platformo naše države za to konferenco. Odbor je imel pred seboj tudi informacijo zveznega sekretariata za zunanje zadeve o nekaterih najaktualnejših političnih vprašanjih v zvezi s pripravami na beograjsko konferenco. Da bi si ustvaril sliko o vsesplošni aktivnosti naše države, je upošteval tudi poročilo zveznega izvršnega sveta o uresničevanju sklepov 5. konference neuvrščenih držav v Colombu; vendar sta odbora glede na pomen, ki ga ima v tej fazi razvoja gibanje neuvrščenih držav, sklenila, da bosta o tem poročilo posebej razpravljala pozneje, pri tem pa

zahtevala od zveznega izvršnega sveta njegovo dopolnitev. Odbora sta predlagala tudi, naj o tem poročilu zveznega izvršnega sveta razpravljajo tista telesa zveznega zbora ter zbora republik in pokrajin, v katerih delovno področje spadajo posamezna področja aktivnosti neuvrščenih držav. Taka razprava bo koristen prispevek k popolnejšemu izvajanju sklepov 5. konference na našem notranjem planu ter v dvostranskih odnosih SFRJ z drugimi neuvrščenimi državami in državami v razvoju, kot tudi v izvajanju skupnih akcij z drugimi neuvrščenimi državami na mednarodnem planu.

Na skupni seji sta odbora posvetila posebno pozornost mednarodni gospodarski problematiki in aktivnosti gibanja neuvrščenih v tem pogledu. Opozorila sta na izreden pomen, ki ga imajo gospodarska vprašanja, ne samo zato, ker so to najpomembnejša vprašanja, s katerimi se večina neuvrščenih držav in držav v razvoju ubada s stališča svojega razvoja, temveč so tudi močan dejavnik enotnosti in kohezije gibanja neuvrščenih držav. Vrsta neuvrščenih držav zahteva, naj dobijo v aktivnostih gibanja neuvrščenih več prostora in mesta gospodarska vprašanja. Dejstvo je, da ni bilo dovolj storjenega za izvedbo sklepov iz Colomba in da se je večina mednarodnih gospodarskih konferenc končala neuspešno (zlasti pariška konferenca Sever-Jug), na drugi strani pa so odpori proti novemu mednarodnemu gospodarskemu gibanju na posameznih sektorjih vse močnejši, razviti svet vsiljuje na gospodarskem področju svoje rešitve in ponuja posameznim državam tako imenovano selektivno gospodarsko pomoč kot obliko svojega pritiska. Vse to narekuje, da neuvrščene države na beograjski konferenci opredelijo ne le svoje cilje in politiko na gospodarskem področju, temveč predvsem poti in metode, da se uresničijo cilji in politika ter najde način, kako znova sprožiti enakopravna pogajanja med razvitimi državami in državami v razvoju v iskanju rešitve za odprte mednarodne gospodarske probleme. Zato je treba podpreti prizadevanja neuvrščenih držav, da bi dosegle boljše uspehe pri izvajanju sklepov iz Colomba.

V razpravi na skupni seji sta odbora izrazila tale mnenja in dala tele predloge:

- da bi imela delegacija SFRJ, izhajajoč iz ustavnih pravic in svoboščin občanov SFRJ, veliko več povedati o problemih človekovih pravic in njihovem obravnavanju v mednarodnih odnosih, pri tem pa iztrgati to vprašanje iz medblokovskih soočanj;

- da je zelo koristno, ker so pri uresničevanju sklepov iz Colomba pri nas sodelovali vsi družbeni dejavniki, začevši od organizacij združenega dela, pa prek občin, republik in pokrajin, do zveznih organov;

- odbora poudarjata pomen beograjske konference zunanjih ministrov glede na sedanja negativna gibanja v mednarodnih odnosih ter glede na sedanje stanje in gibanje neuvrščenih, ker bodo dokumenti, ki bodo na njej sprejeti, pomenili stališča in predloge ministrske konference za sklepe 6. vrhunske konference neuvrščenih;

— odbora predlagata, da je treba natančneje opredeliti vlogo koordinacijskega biroja neuvrščenih držav in s tem zagotoviti načelo, da je koordinacijski biro operativno telo, ki koordinira delo med sestanki, vendar pa ni forum, da bi lahko uvajal kakršnokoli novo prakso, ki mu ni bila odkazana na vrhunskih konferencah neuvrščenih držav. Ta organ ne sme dobiti narave zaprtega organa in tudi ne nadomeščati ministrskih konferenc vseh neuvrščenih držav.

Na tretji seji 10. julija 1978 je odbor sprejel predlog sklepov zveznega zbora, ki je pred vami, in na tej seji prav tako opozoril na velik pomen apela, ki ga je predsednik Tito v svojem govoru na Sutjeski naslovil na vse miroljubne sile sveta, naj začnejo širšo mednarodno akcijo za ustavitev negativnih gibanj v mednarodnih odnosih in nujno rešitev ključnih mednarodnih vprašanj.

Tovariši predsednik, tovarišice in tovariši! Že na 11. kongresu kot tudi v današnjem izvajanju zveznega sekretarja za zunanje zadeve in v predlaganih sklepih je boj za solidarnost in akcijsko enotnost neuvrščenih držav, za naravnost gibanja neuvrščenih in njegovo naraščajočo vlogo v mednarodnih odnosih uvrščen med bistvene naloge naše zunanje politike. Res je sicer, da je bila to že doslej naša nenehna skrb, vendar pa sedanji raznovrstni poskusi razcepitve gibanja neuvrščenih, njegove osvojitve od znotraj, ob zunanjih pritiskih in spričo spopadov, pa tudi vojn med neuvrščenimi državami, ko si blokoveške sile prizadevajo, da bi jih spravile v kontekst svojih konfrontacij in razširile svoje vplivne cone — vse to ji daje v tem trenutku še večji pomen, zato pa je naloga s tem tudi še bolj zamotana.

Ko poudarjamo resnost, s katero se lotevamo te naloge, imamo pred očmi izkušnje iz zgodovine nastajanja gibanja v težavah in odporih. V težavah in vztrajnem boju pa je gibanje postalo dejavnik mednarodnih odnosov, ki se mu ni mogoče ogniti in je sposoben svetu ponuditi rešitve za vsa bistvena vprašanja mednarodne skupnosti. Tako je tudi tovariš Tito v svojem referatu na 11. kongresu ugotovil, da je ta neuvrščenost postala nad vse pomemben dejavnik takega svetovnega ravnotežja in stabilnosti, kakršno imamo danes. To le večja odgovornost gibanja v prihodnje. Hkrati pa moramo jasno povedati, da vse akcije za njegovo razcepitev ne glede na to, odkod prihajajo, pričajo o tem, da njihovim nosilcem manjka odgovornosti v sedanjem svetovnem položaju, ki ga že tako obremenjujejo razne nevarnosti za mir in mednarodno sodelovanje, ki ga take akcije le še slabšajo. Moč gibanja neuvrščenih, s katero je že doslej in bo lahko tudi v prihodnje premagovalo vse težave in pritisk ter krepilo svojo enotnost, je v dejstvu, da je gibanje nastalo iz boja narodov za neodvisnost in svobodo, njeno obrambo in utrditev na vseh področjih, političnem, gospodarskem, vojaškem, kulturnem. Zato je tudi samo to gibanje moralo biti neodvisno in samostojno in se boriti proti vsem težnjam po omejevanju in ogrožanju neodvisnosti in svobode, najsi so bile te imperialistične,

neokolonialistične ali hegemonistične. Odtod tudi njegova protiblokovska narava, saj so bloki, v težnji za splošno razdelitev sveta, z opiranjem na silo ogrožali in še ogrožajo varnost in mir na svetu, težili in še težijo k raznim oblikam dominacije in omejevanje neodvisnosti.

Ta odpor neuvrščenega gibanja je bil vselej neprecenljivega pomena za obrambo miru in za odpiranje možnosti drugačnega sveta, ki bi temeljil na demokratičnih načelih, na nedeljivosti miru in varnosti, na zahtevi po pravičnejšem redu na svetu. Te vsebine neuvrščenega gibanja ter njegova narava in program, ki iz tega sledita, so danes bistven dejavnik te enotnosti. Prav zaradi tega pa so danes znova, kdo ve katerikrat, postali cilj vseh tistih velesil in blokovskih sil ter tendenc, ki bi rade ohranile stare odnose, svoj monopol do svetovnih vprašanj, svoje privilegije na račun drugih.

Ko danes grajamo in odločno zavračamo poskuse spremembe protiblokovske neodvisne narave in neuvrščenosti, ki prihajajo tudi iz vrst neuvrščenih držav, se soočamo z različnimi izkrivljanji, s poskusi, da bi to naše stališče interpretirali v funkciji blokovskih konfrontacij. Ena takih interpretacij je že davno znana. Gre za tako imenovano ekvidistanco gibanja neuvrščenih v razmerju do blokov ali velesil. Čeprav se s tem izrazom ne strinjamo, nam ga poskušajo vsiliti s tolikšno vztrajnostjo, da je treba spregovoriti nekaj besed v razjasnitev.

Nekateri nam namreč ugovarjajo, da imamo ekvidistanco kljub razlikam med blokoma, drugi pa, da je nimamo, da pa bi jo morali imeti. Bil je čas, ko se je to drugače izražalo: na eni strani z napadom, da politika neuvrščenosti loči na novo osvobojene dežele od t.i. socialistične skupnosti, na drugi strani pa s kvalifikacijo amorarnosti te politike, kakršno je dajal na primer Kissinger. Očitno je, da taki očitki prikrivajo pravo bistvo tistega, kar hočejo, saj tako prvi kot drugi vsebujejo v sebi želje in prizadevanja, da bi se gibanje neuvrščenih odpovedalo svoji samostojnosti in se približalo enemu, pri tem pa se sistematično spravilo v antagonizem z drugim blokom ali velesilo. S to logiko bi hoteli vsiliti neuvrščenim državam blokovsko merilo, neuvrščenost pa je pokazala, da bloki ne morejo rešiti nobenega problema sodobnega sveta, da morajo izginiti, če si človeštvo želi varnost v miru in rešitev žgočih problemov na edini mogoči podlagi — na koeksistenci, spoštovanju neodvisnosti in enakopravnosti, opustitvi sile v razmerjih med državami in v svobodnem razvoju.

Ker je ta podlaga edina alternativa za svet, bi bilo naravno, da se po njej ravna vsi, tudi tisti, za katere gre; ti pa si, nasprotno, prizadevajo, da bi to obrnili. Menim, da moramo ob tej priložnosti močno poudariti enotno, široko podporo, ki jo ima v naši deželi, pa tudi v tej naši skupščini, stališče naše države, da se bo Jugoslavija z vso odločnostjo zavzemala za zgodovinsko vsebino gibanja neuvrščenih in njegovo demokratično naravo ter se z enako odločnostjo upirala tudi t.i. radikalizaciji in otopitvi protiimperialistične in protihegemonistične

ostrine ter proti vsem drugim delitvam, o katerih smo te dni veliko slišali.

Naslednje besede tovariša Tita še na 10. kongresu, ko je govoril o razmerju neuvrščenosti do politike velesil, so obdržale svojo aktualnost tudi danes: „Nasproti velesilam in drugim državam je politika neuvrščenosti odvisna od njihovega dejanskega ravnanja in delovanja v mednarodnem življenju.“ Hkrati ko se z resnostjo lotevamo vprašanja enotnosti gibanja neuvrščenih, ne smemo dovoliti nikakršne dramatizacije sedanjega položaja. Prvič zato, ker se že doslej po zelo razviti aktivnosti naše države in drugih neuvrščenih držav v pripravljanju ministrske konference jasno izraža volja večine neuvrščenih držav, da ohranijo naravo gibanja neuvrščenosti, njegovo usmerjenost, in odstranijo vse, kar ga lahko razbija. Videli ste v zadnjem času veliko izjav in akcij neuvrščenih držav v tem pogledu. Drugič zato, ker doživlja gibanje neuvrščenih prav v tem času svoje nadaljnje uveljavljanje (posebno zasedanje Združenih narodov o razorožitvi zgovorno priča o tem, pa tudi vrsta drugih aktivnosti, ki potekajo). Dalje, dramatizacija koristi le silam, ki bi rade, da bi imeli opravek sami s seboj, ki bi rade sejale demoralizacijo med neuvrščene države in ki zdaj govorijo o krizi in nemoči, celo o razpadu neuvrščenosti. Mi pa smo prepričani, da bo tudi naslednji sestanek ministrske konference in šesti vrhunski sestanek neuvrščenih držav pomagal odpraviti težave, s katerimi se gibanje sooča, in pripomogel k njegovi še močnejši solidarnosti in akcijski enotnosti. Kot realisti vemo, da bodo težave, da so razlike, znamo pa tudi postaviti v žarišče skupne interese; po tej poti najlažje odpravljamo težave, razlike pa obvladujemo, oziroma jim dajemo tako mesto, da ne preprečujejo enotnosti in akcijske sposobnosti gibanja na bistvenih smereh delovanja.

PREDSEDNIK DOBROSLAV ČULAFIĆ:

K besedi se je oglasil delegat Ilija Topaloski.

ILIJA TOPALOSKI (SR Makedonija):

Tovariš predsednik, tovarišice in tovariši delegati!

Analiza mednarodne situacije v ekspoziciji zveznega sekretarja za zunanje zadeve tovariša Vrhovca je potrdila velikanski pomen nalog, ki nas čakajo na področju zunanje politike. Osrednje mesto zavzemajo priprave na ministrski sestanek, kar je povsem naravno. Kroničarji so vsekakor zapisali, da bo julijski sestanek zunanjih ministrov neuvrščenih držav, če izvzamemo prvo beograjsko konferenco, najpomembnejši sestanek predstavnikov neuvrščenega gibanja v glavnem mestu naše države. Že samo to dejstvo, da se bodo v Beogradu 17 let po ustanovni konferenci zbrali šefi diplomacije neuvrščene sveta, bi bil zadosten razlog za maksimalno zavzetost

vseh političnih teles, všteti tudi zvezno skupščino, da ustvarimo kar najugodnejše ozračje za delo in izid konference.

Občutek izredne odgovornosti, s katero se lotevamo te naloge, pa ne sloni le na tem elementu. Beograjski sestanek bo vsekakor pomenil potrditev velikih uspehov neuvrščene politike. Mirno lahko rečemo, da hitrost, s katero je gibanje raslo, in moč njegovega vpliva na zgodovinske tokove, nimata primere v razvoju sodobnih mednarodnih odnosov. To v bistvu pomeni, da so velike ideje tovarišev Tita, Nehruja, Naserja in drugih odsev globokih teženj po pravičnejših mednarodnih odnosih in po enakopravnem sodelovanju. Spremenjene v prakso so te ideje postale gibalna sila milijonskih množic po vseh delih sveta, postale so zakonitost časa, v katerem živimo. Dovolj je, če rečemo, da pomenijo neuvrščene države danes več kot polovico članic Organizacije združenih narodov in da si je težko zamisliti kakršnokoli odločitev, ki bi bila pomembna za mednarodno skupnost, brez soglasja ali podpore neuvrščenih držav. Nekdo je prav rekel, da se je gibanje neuvrščenih spremenilo v zalivski tok, ki ves čas ogreva dežele in ustvarja znosno ozračje v mednarodnih odnosih.

Vse vlade na svetu (če izključimo Južnoafriško unijo in podobne režime) in skoraj vsa politična gibanja (razen ekstremnih grupacij raznih barv) danes formalno priznavajo vlogo neuvrščenosti in z večjim ali manjšim spoštovanjem govorijo o njej. Ni pa bilo vselej tako. Še so sveži spomini na tiste dni, ko se je gibanje neposredno po svojem rojstvu soočilo z grobo odbojnostjo, potem pa s podcenjevanjem, ki naj razvrednoti njegov ugled. Pred leti so začele vznikat teorije, ki so neuvrščeni politiki prerokovale kratko življenje, čeprav se je ta na mednarodnem prizorišču čedalje bolj uveljavljala.

Protagonisti teh teorij so govorili, da je neuvrščenost otrok hladne vojne, in ker hladna vojna izginja, bo nujno izginila tudi neuvrščenost kot njen atribut. Neuvrščenost pa je uspešno pokopala eno hladno vojno, ki so jo tedaj nosila na eni strani krila stalinizma, na drugi strani pa protikomunistične histerije maccartyjevskega tipa. Zdaj doživljamo tu in tam obnovo hladne vojne, vendar to pot s trikrat večjim številom držav, ki so se odločile za neuvrščeno politiko, kot v času, ko so se omenjene teorije oglašale. Ne da bi pozabljali na te resnice, si ne smemo zatiskati oči pred negativnimi dejavniki in težavami, s katerimi se gibanje zdaj sooča: zunanji pritiski in delovanje močnih sil proti našemu gibanju, dalje notranje težave in protislovni cilji in interesi vodilnih struktur v posameznih neuvrščenih državah. Vsi ti in še vrsta drugih elementov pa so tudi sicer ves čas spremljali razvoj neuvrščene politike.

S stališča izkušenj iz preteklosti se ne dogaja nič novega in nič neznanega. Tisto, kar je novo, so razsežnosti teh nevarnosti, njihova večja medsebojna povezanost in pogojenost, zlasti tistih nevarnosti, ki direktno ogrožajo enotnost gibanja. Poleg pritiskov z raznih strani,

poleg skaljenih mednarodnih odnosov, pa tudi vojn med neuvrščeni državami, so zdaj veliko močnejša kot prej prizadevanja za ideološko polarizacijo oziroma za razdelitev na tako imenovane progresivne in tako imenovane konzervativne članice gibanja. Mislim, da ni treba nikogar prepričevati, da bi te tendence, če bi se spremenile v metodo političnega vrednotenja znotraj gibanja, vse kakor pomenile smrtno nevarnost za neuvrščeno politiko. Ni dvoma, da bo bližnji sestanek v Beogradu posvetil temu problemu vso pozornost. Prepričljive indikacije v tej smeri postajajo vse številnejše. Visoka zavest o skupnih ciljih in skupni odgovornosti za prihodnost gibanja je bila navsezadnje navzoča na vseh pomembnih srečanjih neuvrščene sveta in bo prav gotovo prežemala tudi bližnje razgovore v Beogradu.

Težnje po enotnosti seveda ne morejo biti plačane s tem, da bi obšli vsebino kontroverznih tem, saj če se odločimo za linijo odkritega in iskrenega izražanja mnenj, tedaj zares ostane nejasno, čemu, čigavemu imenu, v imenu katerih in kakšnih načel si more nekdo lastiti pravico, da bi določal stopnjo progresivnosti oziroma reakcionarnega ravnanja te ali one neuvrščene države. Ali se lahko zgodi, da bi kdo preprosto s pinceto potegnil iz kroga neuvrščene tiste, ki jih je samovoljno okvalificiral kot nosilce reakcionarnih idej, in jih tako vrغل v naročje sil, ki se konstantno borijo proti neuvrščeni? Komu to koristi in kaj more biti končna posledenca takega stališča — ali krepitev ali razcepitev gibanja? Manipuliranje s kvazirevolucionarnimi parolami, s pozicij lažnega radikalizma je bilo navsezadnje že od nekdanj razmeroma lahko delo. Druga stvar je, kakšne nevarnosti je v sebi skrival takšen kurz na daljšo progo.

Niti trenutek ne smemo izgubiti izpred oči, da smo prišli v fazo, ko krepitev neuvrščene politike praktično pomeni slabitev blokovskih protislovij, zmanjševanje nevarnosti nove svetovne vojne in boljše obete za transformacijo družbenoekonomskih odnosov, in nasprotno, slabitev neuvrščeni, napad na njegovo enotnost, nujno povečuje nevarnost oboroženih konfrontacij med blokoma in vodi k vrsti hudih posledic za vse dežele in narode sveta. Na žalost in na srečo drugih alternativ ni.

Še nekaj: razvoj k napredku je širok, vseobsegajoč proces. Neuvrščene države morajo edino kot samostojen dejavnik in združene okrog osnovnih ciljev delovati v tej smeri. Če sprejemamo to premiso, tedaj nujno prihajamo do sklepa, da je s stališča splošnega napredka, s stališča pozitivnih sprememb na svetovnem prizorišču zanje življenjskega pomena, da ohranijo enoten nastop kot celota, z vsemi notranjimi razlikami ideološko-politične ali kakršnekoli druge narave. Z drugimi besedami, sedanji trenutek narekuje potrebo po zavzetosti vseh sil, da preprečijo razcepitev, zožitev števila in oslabitev akcijske enotnosti. Ne bo dobro, če opeša upanje, da bodo prizadevanja za ohranitev enotnosti in širine gibanja naletela na razumevanje in dobro voljo pri vseh

partnerjih, všteti tudi tiste, ki se nekoliko drugače lotevajo tega vprašanja.

Ekspoz zveznega sekretarja za zunanje zadeve tovariša Vrhovca je dal bogato sliko aktivnosti, ki so se razvijale pred in med zaključno fazo priprav na beograjski sestanek, in opredelil praktične ukrepe, ki bodo naleteli, o tem ne dvomim, na vso podporo tega visokega doma skupščine SFRJ.

Tovarišice in tovariši delegati!

Pozornost, ki jo naša država posveča aktualnim vprašanjem neuvrščene politike, se najbolje vidi iz nenehnega osebnega zavzemanja tovariša Tita. Posebno mesto v tem sestavu imajo besede tovariša predsednika o potrebi skupnih prizadevanj za odpravo sedanjih težav, za okrepitev enotnosti gibanja neuvrščene in za njegovo usposobitev, da še naprej izpolnjuje svoje poslanstvo. Prav nič nas ne preseneča, da je apel tovariša Tita naletel na širok odmev javnosti in pri vladah na vseh kontinentih, še posebej pa pri javnosti in vladah neuvrščene države. Upati moramo, da bo modrost voditeljev neuvrščene sveta, notranja moč gibanja, zavest množic, ki se zavzemajo za skupne cilje neuvrščeni, da bodo vsi ti in drugi dejavniki, ki dajejo politiki neuvrščeni naravo stalnosti, jamstvo za uspeh beograjskega sestanka, uspeh v Beogradu pa odpira vrata uspehu vrhunskega srečanja v Havani, ki ga z velikimi upi pričakujejo narodi, v katerih imenu govorijo in nastopajo politične osebnosti neuvrščene gibanja. Še več: v sklepe tega srečanja polagajo svoje upe milijoni, ki živijo zunaj domene neuvrščene politike, katerim pa je toliko do miru in varnosti v tem razburkanem svetu.

PREDSEDNIK DOBROSLAV ČULAFIČ:

Besedo ima delegat Jože Božič.

JOŽE BOŽIČ (SR Slovenija):

Tovariš predsednik, tovarišice in tovariši delegati!

Eden bistvenih problemov mednarodne situacije po peti konferenci neuvrščene je bil boj za uresničevanje popolne osamosvojitve narodov, ki odločno težijo k svobodnemu razvoju, boj proti vsem vrstam podrejanja. V predlogih za sklepne dokumente dobiva pomembno mesto nadaljnja podpora narodnoosvobodilnemu boju v Zimbabveji, Namibiji, Južnoafriški republiki in na Bližnjem vzhodu.

V tem pogledu so bili doseženi, kot je to navedeno v predlogu deklaracije za konferenco zunanjih ministrov neuvrščene države, v boju narodov in dežel za mir, neodvisnost, enakopravnost in napredek pomembni uspehi. Omenjena je tudi potreba po še večji podpori narodom, ki se borijo za svobodo in neodvisnost, proti imperializmu in hegemonizmu. Usmerjenost politične aktivnosti

neuvrščenih držav in odločen boj za odpravo kolonializma, neokolonializma in rasne diskriminacije sta bili kaži-pot narodnoosvobodilnim gibanjem, ki so prav v politiki neuvrščenosti gledala svoj jutrišnji dan.

V zgodovini gibanja neuvrščenih je bila namenjena vselej velika pozornost programom aktivnosti in ukrepov za osvoboditev odvisnih dežel, za odpravo kolonializma, neokolonializma in vseh drugih oblik podrejanja. S kre-pitvijo gibanja neuvrščenih se deklarativna načela čedalje bolj spreminjajo v konkretno aktivnost, krepi se solidarnost, kar je spodbujalo narodnoosvobodilna gi-banja k še odločnejšemu boju proti vsem oblikam zati-ranja, na jugu Afrike pa še posebej k boju proti rasizmu in apartheidu. Jugoslavija je bila v tem pogledu med neuvrščenimi najaktivnejša. Znale so številne njene po-bude in prizadevanja na vseh področjih mednarodne aktivnosti bidisi znotraj, bodisi zunaj Jugoslavije, ko je šlo za boj narodov za svobodo in neodvisnost in za vse oblike pomoči narodnoosvobodilnim gibanjem – poli-tične, moralne in materialne.

Konferenca v Colombu je posebno skrb namenila razvoju narodnoosvobodilnega boja na jugu Afrike, kjer je položaj zelo zamotan. V dogodke na jugu Afrike so se vmešale tudi velesile in z njimi se povezujejo domači izdajalci. Same neuvrščene in sosednje države včasih ni-so enotne glede nadaljnega razvoja narodnoosvobodil-nih gibanj in bojev. Vse to pomeni veliko nevarnost za obstanek avtentičnih narodnoosvobodilnih gibanj in za njihov boj proti kolonializmu, rasizmu in apartheidu.

V Colombu so bile sprejete resolucije o Južni Afri-ki, o skladu solidarnosti za osvoboditev afriškega juga, o Namibiji, o rasni diskriminaciji in apartheidu itd. Vse omenjene resolucije in sklepi najbolj sprejemljivo in naj-bolj učinkovito usmerjajo boj narodov na jugu Afrike proti kolonializmu in vsem oblikam rasne diskriminacije ter dajejo narodom in narodnoosvobodilnim gibanjem veliko podporo v boju za svobodo in neodvisnost. Hkrati pa nalagajo neuvrščenim državam nenehno in organizira-no aktivnost.

Naloga neuvrščenih držav je, da te pomembne poli-tične odločitve hitreje in enotno uveljavljajo in uresni-čujejo. V resoluciji enajstega kongresa Zveze komuni-stov Jugoslavije je zapisano, da pomenijo preostala opo-rišča kolonializma in rasizma na jugu Afrike veliko ne-varnost za mir in varnost na svetu in da neposredno ogrožajo neodvisnost sosednjih držav. V resoluciji je tudi rečeno, da se bosta Socialistična federativna republika Jugoslavija in Zveza komunistov Jugoslavije dosledno zavzemali za neodvisnost Namibije, za to, da se v Zim-babveju oblast izroči večini ljudstva, in za odpravo rasizma v Južnoafriški republiki. Zavzemali se bosta za umik Izraela z vseh arabskih ozemelj, okupiranih v vojni 1967, in za zagotovitev neodtujljivih pravic palestinskemu ljud-stvu, vštevši tudi njegovo pravico do resnične oblasti ter do lastne države.

Na današnji seji zveznega zbora lahko ugotovimo,

da Jugoslavija popolnoma izpolnjuje obveznosti, ki jih je po dogovoru prevzela z vsemi udeleženkami pete konfe-rence neuvrščenih držav v Colombu. Sodelovanje in po-moč Jugoslavije narodnoosvobodilnim gibanjem se iz le-ta v leto veča. Solidarnost jugoslovanskih narodov in narodnosti z narodnoosvobodilnimi gibanji ne pomeni le nadaljevanja revolucionarnih gibanj našega narodnoosvo-bodilnega boja, temveč postaja tudi sestavni del razvoja naše socialistične samoupravne demokracije. Ustavna dolžnost in pravica vseh organov in organizacij ter po-sameznikov je, da se ravna po ustavnih načelih naše zunanje politike in mednarodne aktivnosti in da se bori-jo za njihovo uresničevanje. To uresničevanje konkretno pomeni nenehno, učinkovito in revolucionarno ravnanje jugoslovanskih narodov in narodnosti glede narodno-osvobodilnih gibanj.

Vodstva narodnoosvobodilnih gibanj in njihovi na-rodni visoko cenijo tako naše stališče. Te dni smo poslali pomoč narodnoosvobodilnim gibanjem Zimbabveja in Namibije ter palestinskim borcem. Del iz sklada solidar-nosti z neuvrščenimi državami in državami v razvoju, del pa iz sredstev, ki so se nabrala iz solidarnostnih akcij delovnih ljudi in občanov po vseh republikah in pokraji-nah. Tako pomoč je Jugoslavija dala včeraj, dala pa jo bo tudi jutri, vse dokler ne bodo vsi narodi svobodni in neodvisni. Zlasti smo v tem letu podvojili tisto obliko pomoči narodnoosvobodilnim gibanjem, ki jo dajejo kot ustavno pravico in dolžnost naši delovni ljudje in občani ter mladina, kar pomeni podružbljanje in množično podporo tem aktivnostim naše mednarodne politike, s tem pa tudi krepitev zavesti o potrebi in pomenu med-narodne solidarnosti. Poseben pomen v solidarnostnih akcijah ima politično-vzgojni učinek pri mladi genera-ciji.

Posebno vlogo pri tem pa ima Socialistična zveza delovnega ljudstva Jugoslavije kot koordinatorica in pobudnica številnih solidarnostnih akcij. Po vseh naših republikah in pokrajinah se milijoni delovnih ljudi in občanov ter mladine vključujejo v solidarnostne akcije, in to na razne načine. Še vedno pa pogrešamo bolj orga-nizirano aktivnost združenega dela. Z njegovo udeležbo bi dosegli nove možnosti za sodelovanje z narodnoosvo-bodilnimi gibanji. To bi organizacijam združenega dela omogočilo, da bi se po nastanku novih neodvisnih držav normalno in hitreje vključile v gospodarsko in drugo sodelovanje s temi državami. Tako sodelovanje pa na novo osvobojene dežele in narodnoosvobodilna gibanja želijo in pričakujejo.

Končna faza dekolonizacije, boj narodov na jugu Afrike in na Bližnjem vzhodu za svobodo ter politično in gospodarsko neodvisnost postaja čedalje bolj kompli-cirana in težja kot kadarkoli prej, to pa zaradi vmešava-nja velesil in interesov večnacionalnih družb. Neuvršče-ne države se morajo tega zavedati, saj bo v nasprotnem primeru njihova lastna neodvisnost ogrožena. Vselej kadar so neuvrščene države okrepile aktivnost in bile

enotne tako v usmerjanju kot v dajanju konkretne pomoči narodnoosvobodilnim gibanjem in na novo osvobojenim deželam, so kolonialistične in imperialistične sile brutalno reagirale in poskušale njihovo aktivnost zmanjšati ali preprečiti.

Prepričan sem, da se bo pomoč jugoslovanskih narodov in narodnosti narodnoosvobodilnim gibanjem tudi v prihodnje krepila. Prav tako sem prepričan in mislim, da ste prepričani tudi vi, delegati, da bo naša delegacija na konferenci zunanjih ministrov neuvrščenih držav v Beogradu storila vse za še večjo enotnost, solidarnost in sodelovanje neuvrščenih držav na načelih neuvrščenosti.

PRESEDNIK DOBROSLAV ČULAFIĆ:

Besedo ima delegatka Gorica Sokolović.

GORICA SOKOLOVIĆ (SR Srbija):

Tovariš predsednik, tovarišice in tovariši delegati! Spregovorila bi o prispevku, ki so ga neuvrščene države dale in ga lahko še naprej dajejo na področju človekovih pravic.

Tovariš Tito je že v začetku svojega poročila na enajstem kongresu Zveze komunistov Jugoslavije poudaril, da človekova svoboda, s tem pa tudi njegove pravice, niso le v tem, da lahko človek prosto izraža svoje mnenje in težnje, temveč da lahko suvereno odloča o vseh vprašanih življenja in dela. To nam govori, da se moramo širše lotevati te problematike.

Rada bi predvsem poudarila, da je gibanje neuvrščenih dalo zgodovinski prispevek k boju za likvidacijo najbolj drastičnih oblik kršitve človekovih pravic, ki jih prinašajo s seboj kolonializem, apartheid, rasna diskriminacija in podobno. Ali niso bili boji za osvoboditev narodov, za ustanovitev neodvisnih držav, odločilen korak pri ustvarjanju političnih, gospodarskih, kulturnih in drugih okoliščin za uresničevanje osnovnih človekovih pravic, ki jih ni mogoče izločiti iz nacionalnega, ekonomskega in socialnega konteksta? Zato obstaja boj proti vsaki vrsti odvisnosti še naprej prvi pogoj za ustvaritev širših okvirov, za kar najbolj popolno uveljavljanje in spoštovanje človekovih pravic v praksi.

Poleg tega bi vas rada spomnila, da so neuvrščene in nekatere druge države dale na 32. zasedanju generalne skupščine Organizacije združenih narodov pobudo za integralen pristop k človekovim pravicam.

V splošnem napredku sodobne družbe je dala Jugoslavija svoj prispevek s tem, da je sprejela in v praksi uveljavila novo človekovo pravico — pravico do samoupravljanja. Ta pravica širi podlago za večje svoboščine in večje pravice delovnih ljudi in občanov, je rezultat boja za človekovo svobodo in za njegov odločujoč gospodarski in politični položaj v družbi, da svobodno dela, ustvarja in upravlja, da razpolaga z možnostmi, sredstvi in sadovi svojega osebnega in združenega dela.

Uresničevanje pravice do samoupravljanja in drugih demokratičnih pravic izključuje kakršnokoli obliko svobode, ki bi pomenila izkoriščanje človeka po človeku, vsiljevanje političnega monopola ali zatiranje posameznih narodov in narodnosti. Te pravice pomenijo enakopravnost narodov in narodnosti, svobodno izpovedovanje nacionalne individualnosti in možnost, da se interesi narodov in narodnosti v popolnosti samoupravno izrazijo.

Naravno je, da sledi iz take naše opredelitve tudi naš koncept o nujnosti novih demokratičnih in enakopravnih odnosov tudi v mednarodni skupnosti.

Vse to nam daje pravico, da smo aktivni tako v gibanju neuvrščenih kot v vsej mednarodni skupnosti, ko je beseda o človekovih pravicah, ki so velikega pomena za mednarodne odnose ter za mir in miroljubno in enakopravno sodelovanje na svetu. Človekove pravice so sestavni del splošnega napredka človeštva. To nas upravičuje, da se postavimo po robu vsem tistim silam, ki izkoriščajo človekove pravice kot sredstvo za blokovsko tekmo, za idejni pritisk na posamezne države, za soočanje družbenih sistemov in za vmešavanje v notranje države suverenih držav.

Jasno je, da bomo vselej dosegali boljše uspehe, če bomo pri teh problemih in pri njihovem obravnavanju na mednarodnem torišču upoštevali, da so človekove pravice predvsem proizvod zgodovinskih, političnih, gospodarskih, družbenih in kulturnih specifičnosti posamezne države. Zato je tudi večja zavzetost gibanja neuvrščenih na tem področju nujen sestavni del aktivnosti neuvrščenih držav, aktivnosti, ki so naravnane predvsem k progresivnim spremembam odnosov na svetu.

Neuvrščene države lahko veliko storijo, da se problemi človekovih pravic obravnavajo pozitivno in konstruktivno, kot so to storile, ko je šlo za druga velika mednarodna vprašanja, kot so razorožitev, razvoj, nov mednarodni gospodarski red in podobno.

Zato bi podprla tiste dele platforme Socialistične federativne republike Jugoslavije za konferenco zunanjih ministrov v Beogradu, ki so posvečeni vprašanju človekovih pravic in programu aktivnosti neuvrščenih držav.

PRESEDNIK DOBROSLAV ČULAFIĆ:

Besedo ima delegat Dušan Rakovac.

DUŠAN RAKOVAC (SR Hrvatska):

Tovarišice in tovariši delegati!

Dovolite mi, da spregovorim nekaj besed v okviru te tako pomembne razprave v našem zboru.

Izvajanje zveznega sekretarja za zunanje zadeve tovariša Vrhovca je slikovito opozorilo na zamotanost

mednarodnih političnih in gospodarskih odnosov ter na izredno vlogo, težave in probleme gibanja neuvrščenih kot dejavnika ravnotežja v odpravljanju nasprotij med velesilami in v ustvarjanju novih pravičnejših mednarodnih odnosov.

V celoti podpiram stališča ZIS, ki jih je v ekspoziciji podal tovariš Vrhovec, kot tudi platformo za beograjski sestanek, ki naj bo podlaga za našo nadaljnjo aktivnost.

Jugoslavija je nosilni steber neuvrščenega gibanja in je njena vloga zelo pomembna. To svojo odgovorno vlogo opravlja naša država uspešno, kar nam priznavajo vsi prijatelji, pa tudi sovražniki.

Gibanje neuvrščenih pomeni ne glede na notranje pomanjkljivosti in medsebojne spopade posameznih članic velikansko revolucionarno moč, s katero zelo resno računajo tudi velesile v svojih političnih potezah. Opazna je sprememba taktike nekaterih velesil nasproti gibanju neuvrščenih. Medtem ko smo bili prej priče frontalnega napada nekaterih velesil na gibanje, ko smo slišali tudi v Združenih narodih in drugod najgrše besede, kot teror večine in podobno, smo danes priče drugačne taktike, taktike razbijanja gibanja, njegove slabitve ali pridobivanja za svoje cilje.

Stališča tovariša Tita na 11. kongresu o potrebi enotnosti gibanja, še posebej, ko gre za poglavitna stališča iz programa neuvrščenosti, ki so bila navzoča v Havani in bodo tudi v Beogradu, vplivajo, da se gibanje neuvrščenih še bolj krepí.

Prepričan sem, da bo naša država uspešno uveljavila stališča 11. kongresa, glede nadaljnje krepitve položaja neuvrščenih kot dejavnika, brez katerega bi bil svet prepuščen na milost in nemilost velesilam, vprašanje pa je tudi, kakšen bi bil.

Kot ob ustanovitvi gibanja neuvrščenih, tako je bila tudi med njegovim razvojem in krepitvijo in je še sedaj, ko nastajajo nove težave v gibanju, osebnost tovariša Tita in njegova neprecenljiva avtoriteta nenadomestljiv dejavnik krepitve in nadaljnega usmerjanja aktivnosti gibanja neuvrščenih ter nadaljnega odpravljanja težav pri utrjevanju enotnosti gibanja in njegove vsesplošne krepitve.

Ponosni smo na našo revolucionarno vlogo in ugled, ki ga naša država uživa v svetu. Taka naša pozicija nas navdaja s ponosom, vendar nas hkrati zavezuje, da odgovorno izpolnjujemo svoj del obveznosti; to pa morajo delati vsi dejavniki, ki kakorkoli sodelujejo pri izvajanju naše zunanje politike. Taka naša obveznost sledi iz naše pozicije v mednarodnih odnosih. Te naše pozicije, ugleda in zaupanja pa ne izkoriščamo dovolj za razvoj gospodarskih in drugih odnosov z razvitimi državami in državami v razvoju; ti odnosi bi se morali namreč v obojestransko korist močnejše in hitreje razvijati. Čeprav smo na tem področju zadnja leta dosegli nekatere uspehe in razvili gospodarske in druge odnose z mnogimi neuvrščenimi državami, smo še daleč od tega, da bi izkoristili možnosti, ki se nam ponujajo. Zato se mi zdi, da bi si

morali bolj prizadevati, da ustvarimo ustrezne razmere gospodarskim in drugim subjektom, ki so zainteresirani in poklicani, da se bolj angažirajo v teh državah. Večkrat bi morali analizirati svoje uspehe in pomanjkljivosti ter z ustreznimi ukrepi zagotoviti hitrejšo vključevanje omenjenih dejavnikov v razvoj ekonomskih in drugih odnosov z razvitimi državami in državami v razvoju.

To je ena naših pomembnih trajanj nalog, ki je ne smemo niti trenutek izpustiti izpred oči.

PREDSEDNIK DOBROSLAV ČULAFIĆ:

Besedo ima delegat Svetislav Popović.

SVETISLAV POPOVIĆ (SR Srbija):

Tovariš predsednik, tovarišice in tovariši delegati! Pozorno sem poslušal izvajanja zveznega sekretarja za zunanje zadeve tovariša Vrhovca o aktivnosti gibanja neuvrščenih držav v sedanjih mednarodnih razmerah in o pripravah na konferenco zunanjih ministrov neuvrščenih držav v Beogradu in ga v celoti podpiram.

Prav tako menim, da izražajo vsi dokumenti — osnutek platforme, osnutek deklaracije in drugi, objektivno stanje in gibanje tako na širšem mednarodnem torišču kot tudi znotraj gibanja in jih kot take kaže sprejeti.

Dovolite mi, da spregovorim o nekaterih od teh vprašanj, da bi podprl vsa, že izražena stališča.

Izbira naše države za gostiteljico ministrske konference neuvrščenih držav pomeni zaslužen priznanje njeni dosledni dosednji aktivnosti in vlogi v mednarodnih odnosih ter znotraj gibanja neuvrščenih od samih začetkov le-tega. Hkrati pa ji nalaga kot gostiteljici posebno odgovornost. Vsa jugoslovanska skupnost pripisuje posebno pozornost temu pomembnemu sestanku neuvrščenih, njegovi pripravi, organizaciji in prireditvi.

Socialistična federativna republika Jugoslavija bo kot gostiteljica in kot ena od ustanoviteljic gibanja neuvrščenih storila vse, da tej konferenci zagotovi uspeh.

Smo sredi poti med peto konferenco šefov držav in vlad neuvrščenih držav, ki je bila avgusta 1976 v Colombu, in šestim srečanjem — vrhunsko konferenco neuvrščenih držav, ki bo leta 1979 v Havani.

Gibanje neuvrščenih je od Colomba do danes prehodilo pomembno pot in veliko storilo za uresničenje nalog in programov, ki so bili sprejeti v Colombu.

Peta konferenca neuvrščenih držav v Colombu je pokazala, da je stopilo gibanje neuvrščenih v novo fazo svojega razvoja. Konferenca je obdelala celovito podlago za demokratizacijo mednarodnih gospodarskih in političnih odnosov ter sprejela konkreten program akcij in ukrepov za reševanje perečih svetovnih problemov. Kljub različnim pritiskom in poskusom slabitve, ločitve oziroma zanikanja gibanja neuvrščenih z blokovskih po-

zicij je zrasla zavest o tem, da je treba krepiti njegovo enotnost in hitreje razvijati njegovo akcijsko sposobnost. S tem ko se je potrdilo kot eden odločilnih samostojnih dejavnikov v boju za mir in demokratizacijo mednarodnih političnih in ekonomskih odnosov, za družbeni napredek, je gibanje neuvrščenih okrepilo svoj vpliv v mednarodnih odnosih, kar potrjuje tudi dejstvo, da sprejema načela in cilje politike neuvrščenosti čedalje več tudi tistih držav, ki gibanju ne pripadajo. Ta proces čedalje večjega uveljavljanja gibanja je potrdil zgodovinsko upravičenost in nenadomestljivost neuvrščene zunanje politične naravnosti naše države, katere poglobitveni cilji in smeri so bili opredeljeni na desetem kongresu Zveze komunistov, pred kratkim pa potrjeni še na 11. kongresu ZKJ. Prav zaradi tega, ker je postalo krepkejšo in pomembnejše, je gibanje neuvrščenosti izpostavljeno pritiskom sil, ki gledajo v neuvrščenosti nevarnost za svoje interese. Ti podvojeni pritiski na gibanje neuvrščenih pa so povzročili, da je postala še bolj aktualna potreba po enotnem odporu neuvrščenih držav vsem poskusom, da bi se gibanje od znotraj razdelilo in razbilo na ideoloških, političnih, verskih in religioznih temeljih, da bi se oslabilo in zmanjšala njegova vloga. Spori in spopadi med posameznimi neuvrščenimi državami negativno vplivajo na njegovo medsebojno sodelovanje, olajšujejo pritiske in vmešavanje od zunaj ter negativno vplivajo na mednarodno situacijo in gibanje v celoti.

Miroljubno reševanje sporov med neuvrščenimi državami ni le v interesu teh držav, temveč tudi v interesu celotnega gibanja neuvrščenih in miru na svetu. Ena od nalog konference zunanjih ministrov neuvrščenih držav v Beogradu je, da obravnava možnosti za določitev procedure, ki bo pravočasno delovala, preden prerastejo spori v oborožene spopade, ter da obravnava načela, načine in sredstva za ustanovitev ustreznih neformalnih teles, ki naj ponudijo dobre usluge stranem v spopadu ter s tem pomagajo k reševanju le-tega.

Razvoj mednarodnega položaja in gibanja znotraj neuvrščenih od Colomba do danes pa čedalje bolj opozarja na nekatere, sicer že prej navzoče, zdaj pa že bolj izražene negativne tendence k polarizaciji znotraj gibanja. Mislim predvsem na tendenco, da bi neuvrščene države delili na progresivne in konzervativne, na bolj in manj neuvrščene itd. Ni dvoma, da se moramo tem tendencam energično upreti, saj bi nas taka vprašanja vrnila daleč nazaj, k ponovnemu obravnavanju koncepta neuvrščenosti, to fazo pa smo že davno prerasli. Taka polarizacija bi pomenila realno nevarnost in pripeljala do zoženja široke progresivne, demokratične in protiblokovske platforme gibanja neuvrščenosti in do objektivne oslavitve sile gibanja in njegove akcijske sposobnosti.

Mi kot država gostiteljica bližnje konference zunanjih ministrov neuvrščenih držav in kot ena od utemeljiteljic gibanja neuvrščenih imamo odgovornost in obveznost, da se odločno postavimo po robu takim ten-

dencam, ki si prizadevajo razdvojiti gibanje od znotraj in ga oslabiliti.

Gibanje neuvrščenih ni nastalo na razrednih, socialnih in drugih notranjih družbenih diferenciacijah, temveč na široki demokratični podlagi boja narodov in njihovo nacionalno svobodo in neodvisnost, proti vsem oblikam gospodarske in politične odvisnosti, proti razdelitvi sveta na bloke ali interesne sfere velesil, za mir in sožitje med narodi ter za varnost vseh narodov na svetu.

Prav taka platforma omogoča, da se v gibanju neuvrščenih združujejo narodi in države različnih sistemov, različnih ideologij, različne odvisnosti od enega ali drugega bloka, toda s skupno voljo, da hočejo biti svobodni in neodvisni. V tem je moč tega gibanja in bistvo njegove objektivne protiimperialistične vloge. Kakršenkoli poskus idejnega ali političnega diferenciranja te platforme pomeni izpodkopavanje enotnosti gibanja neuvrščenih. O tem je dejal tovariš Tito na vrhunskem sestanku v Colombu: „Neuvrščenost je navsezadnje že od nekdaj izražala enotnost interesov v poglobitvenih vprašanjih miru in varnosti, neodvisnosti ter vsestranskega družbenega in gospodarskega razvoja in ni nikdar težila k nekakšni umetni ali vsiljeni monolitnosti, ki je nasprotna demokratični naravi našega gibanja.“

Tovariš Kardelj pravi, da gibanje neuvrščenih držav ni samo oblika mednarodne politike in akcije, temveč tudi način družbenih, razrednih, gospodarskih, političnih in kulturnih premikov v sodobnem svetu. Ni ga mogoče reducirati na nekakšno politično rezervo socializma ali mednarodnega delavskega gibanja, temveč je samo ena bistvenih komponent družbene preobrazbe človeštva naše dobe, s tem pa tudi socializma.

Za mednarodni položaj, v katerem je gibanje delovalo od vrhunškega sestanka v Colombu do danes, je značilen porast sil, ki se borijo za mir, za nacionalno in socialno osamosvojitve, za enakopravno in vsestransko mednarodno sodelovanje na načelih aktivne in miroljubne koeksistence, za demokratizacijo mednarodnih ekonomskih in političnih odnosov.

Hkrati pa so mednarodni odnosi še naprej obremenjeni s starimi in znanimi težavami, z mnogimi nevarnostmi in grožnjami miru in varnosti. Blokovska tekma in težnja za večjim vplivom na novih območjih ne popuščata. Priče smo delne krepitve politike interesnih sfer, raznih oblik politike sile, pritiskov in vmešavanja v zadeve neodvisnih držav. Nevarna krizna žarišča na svetu se množijo, oboroževalna tekma dobiva nove, še širše razsežnosti — prepad med razvitimi in državami v razvoju se še naprej pogloblja. Tak razvoj mednarodne situacije pa je potrdil, da pomeni gibanje neuvrščenih vselej, kadar je enotno v akciji, nenadomestljiv dejavnik v reševanju mednarodnih vprašanj spričo razlik, soodvisnosti sveta in obstoječih konfrontacij.

Tovarišice in tovariši! Prepričan sem, da bo naša delegacija dala pomemben prispevek k uspešnemu delu konference zunanjih ministrov neuvrščenih držav v Beo-

gradu in da se bo tej konferenci posrečilo upreti se vsem napadom in poskusom, da bi se narava gibanja spremenila. Prav tako bomo pripravili vse potrebne dokumente za vrhunsko konferenco neuvrščenih, ki bo prihodnje leto v Havani.

PREDSEDNIK DOBROSLAV ČULAFIČ:

Seznam prijavljenih diskutantov je izčrpan.

Želi še kdo govoriti? (Nihče.)

Dobili ste predlog sklepov zbora, ki jih je sestavil njegov odbor za zunanjo politiko.

Predlagam, da zbor sprejme predlagane sklepe.

Ali zbor sprejema predlog sklepov, ki jih predlaga odbor za zunanjo politiko? V razpravi je bila izražena podpora s tem sklepom. (Sprejema.)

Ugotavljam, da je zbor sprejel sklepe, ki jih je predlagal odbor za zunanjo politiko.

S tem končujemo razpravo o prvi točki dnevnega reda.

Na vrsti je *druga* točka dnevnega reda:

Ustavna transformacija in problemi pravosodja

Poleg osnovnega gradiva, ki ste ga že dobili, so delegati dobili poročilo odbora za pravosodje in poročilo zakonodajnopravne komisije zveznega zbora.⁴

Predstavnika zveznega izvršnega sveta sta Luka Banović, član zveznega izvršnega sveta in zvezni sekretar za pravosodje in organizacijo zvezne uprave, in Ljubiša Korać, namestnik zveznega sekretarja za pravosodje in organizacijo zvezne uprave.

V zvezi s to točko dnevnega reda vam sporočam, da so na seji navzoči predstavniki zveznega sodišča, javnega tožilstva in zveznega javnega pravobranilstva.

Poročevalec odbora za pravosodje je delegat Luka Bajagić, poročevalec zakonodajnopravne komisije pa dr. Nikola Stepanović, član komisije.

Uvodno izvajanje v zvezi z ustavno transformacijo in problemi pravosodja bo podal tovariš Luka Banović, član zveznega izvršnega sveta.

Besedo ima tovariš Luka Banović.

LUKA BANOVIĆ, član ZIS in zvezni sekretar za pravosodje:

Tovariš predsednik, tovarišice in tovariši!

Gradivo: Ustavna transformacija in problemi pravosodja, ki ga danes obravnava ta zbor, ima naravo informacije, s katero smo želeli dati kratek prikaz vsega, kar

je bilo v preteklih štirih letih storjeno v naši državi pri tej pomembni družbeni nalogi.

Podlaga za pripravo gradiva, ki je bilo končano v začetku tega leta, so bili podatki republiških in pokrajinskih sekretariatov za pravosodje, kot tudi statistično in drugo gradivo, ki ga ima na razpolago zvezni sekretariat za pravosodje in organizacijo zvezne uprave.

Namen informacije je, da prikaže prve korake v tem družbenem procesu, da bi lahko s stališča celote storjenih ukrepov presodili, ali je bilo to, kar je bilo storjeno, storjeno prav in pravočasno in ali to zagotavlja vsebinsko ustavno transformacijo pravosodja, ki ni strokovno delo, temveč pomembno vprašanje idejnopolitične aktivnosti in opredelitve, bistvenega vpliva za nadaljnji razvoj družbenopolitičnega sistema, za odnos družbe do pravosodja ter za mesto in vlogo celotnega pravosodja v socialistični samoupravni družbi.

Glede na vse to ni bilo mogoče vprašanj in problemov, ki jih to gradivo vsebuje, strokovno in idejnopolitično globlje analizirati. Predvsem je za nami prekratek čas in izkušnje, ki smo si jih pridobili še ne zadoščajo za tako analizo. Poleg tega je večina vprašanj, ki so tu načeta, v pristojnosti republik in pokrajin in bodo morale prave razprave potekati v ustreznih republiških in pokrajinskih organih. Izhajali pa smo iz prepričanja, da je v skupnem interesu, v interesu vseh republik in pokrajin, pravosodnih organov in družbenopolitičnih dejavnikov, da tukaj, v skupščini SFRJ razpravljamo o tem, kaj smo na področju pravosodja storili v preteklih štirih letih, ko smo poskušali uresničiti to, kar je zapisano v ustavi SFRJ ter v ustavah republik in avtonomnih pokrajin. Na podlagi take širše razprave vseh odgovornih dejavnikov naše družbe moramo začrtati smeri nadaljnje aktivnosti v prihodnjem obdobju, da bi uresničili zastavljene cilje in opredelitve na področju pravosodja.

Pretekla doba je bila, kot veste, izpolnjena predvsem z nalogami normativne narave, s prilagajevanjem predpisov ustavi ali z izdajanjem novih materialnih, procesnih in organizacijskih zakonov federacije, republik in avtonomnih pokrajin. Vsebinska transformacija je zahtevala najprej normativne, organizacijske in druge potrebne ukrepe. Na te dosedanje ukrepe pa ne smemo gledati samo kot na formalne postavke za nadaljni proces, ker so po svojem bistvu in vsebini v marsičem sestavni del ustavne transformacije pravosodja in podlaga za nadaljnje aktivnosti v tej smeri.

Poglavitne smeri aktivnosti v pravosodju na temeljih ustave SFRJ in ustav republik in pokrajin v preteklem obdobju so bile:

- uresničevanje nove pristojnosti federacije in republik oziroma avtonomnih pokrajin ter v zvezi s tem usklajevanje obstoječe in graditev nove pravosodne zakonodaje;

- opredelitev nove organizacije pravosodnih organov in določitev njihove nove pristojnosti v skladu s celotnim razvojem in spremembami na področju druž-

⁴ Prilogi 2 in 3. Osnovno gradivo je na razpolago pri službi za informativno-dokumentacijske zadeve skupščine SFRJ.

benoekonomskih in družbenopolitičnih odnosov;

– ustvarjanje samoupravnega sodstva, zlasti sodišč združenega dela kot nove institucije, pristojne za obravnavanje specifičnih sporov, ki nastajajo v samoupravnih odnosih združenega dela, s čimer stopa celotno pravosodje dejansko v novo obdobje svojega razvoja.

Omenjene spremembe so toliko vplivale na delo, organizacijo in pristojnost pravosodnih organov, da lahko rečemo, da pomenijo dosedanja in sedanja koraki v vsem tem procesu reformo, kakršne od osvoboditve do danes tako globoke na področju pravosodja nismo imeli. Vse te spremembe pa so, najsi še tako obsežne in globoke, v bistvu nadaljevanje procesa, ki teče že od prej, še posebej od amandmajev k ustavi SFRJ. Naše pravosodje ter druge institucije političnega sistema so se ves čas, zlasti pa v zadnjih letih, spreminjale in prilagojevale splošnim gibanjem samoupravnih družbenih odnosov v državi. Razvoj in ureditev socialistične samouprave sta imela za posledico ustanovitev samoupravnih sodišč, vendar sta prav tako prinesla v delo pravosodnih organov tudi vrsto drugih elementov, ki govorijo o nenehnem podružbljanju pravosodne funkcije na temeljih socialistične samouprave.

Ustavna transformacija pravosodja pomeni nedvomno nepretrgan in celovit proces resničnega, bistvenega spreminjanja vsebine in metod dela pravosodnih organov v skladu z vsem, kar je novo v naši družbi in v družbenih odnosih, ki temeljijo na socialistični samoupravi. Ta proces mora biti seveda dolgotrajen in je neposredno povezan s celotnim razvojem družbenopolitičnega sistema.

Ne bi ponavljal vsega, kar je bilo v pretekli dobi storjenega na tem področju, saj gradivo o tem dokaj podrobno govori, temveč bi vas rad spomnil le na tole:

– V federaciji, republikah in avtonomnih pokrajinah je bila sedanja zakonodaja usklajena z novo ustavo SFRJ ter z ustavami republik in avtonomnih pokrajin.

– Izdani so bili zvezni, republiški in pokrajinski zakoni ter drugi predpisi, ki so omogočili, da začne pravosodje delovati na novih ustavnih temeljih. Kot primer bi navedel le kazensko zakonodajo, ki je že leto dni v veljavi in je v njej uspešno razmejena pristojnost med federacijo in republikami oziroma avtonomnima pokrajinama; pa tudi medsebojno so usklajene rešitve v republiških in pokrajinskih zakonih, da bi bila uporaba zakonov izenačena, zlasti s stališča položaja delovnega človeka in občana pred zakonom.

– Postavljena je nova organizacija pravosodnih organov in na novih temeljih določena njihova pristojnost. Občinska in druga temeljna sodišča in javna tožilstva čedalje bolj uspešno uveljavljajo svoje nove, precej širše pristojnosti ter s tem dokazujejo upravičenost usmeritve, da je treba organizacijo in pristojnost pravosodnih organov čim bolj približati delovnim ljudem in občanom, samoupravnim organizacijam in skupnostim. Tudi višja, t.j. okrožna in vrhovna sodišča in drugi specializirani

pravosodni organi uspešno uresničujejo svoje nove pristojnosti in naloge, kar pomeni velik korak k ustavni transformaciji celotnega pravosodja.

– Delovati so začela in se čedalje bolj uveljavljajo sodišča združenega dela kot temeljna oblika samoupravnega sodstva. Razprava, ki je v začetku leta tekla v tej skupščini in razprave, ki so pred tem tekle v skupščinah republik in avtonomnih pokrajin o prvih izkušnjah iz dela teh sodišč, govorijo, da so za njihovo nadaljnjo uveljavitev potrebna dodatna prizadevanja tako njih samih kot tudi vseh družbenopolitičnih skupnosti in organiziranih subjektivnih dejavnikov.

Tovarišice in tovariši! Današnja razprava in stališča zbora bodo imela velik pomen za nadaljnje delo pravosodnih organov in njihovo vsebinsko transformacijo na temeljih ustave in bodo veliko prispevala k splošnim prizadevanjem družbe in pravosodnih organov. Že razprave v delovnih telesih tega zbora so dale kopico priporočil in predlogov v tej smeri, to pa bo prav gotovo dopolnila tudi današnja razprava, in bi zato ob tej priložnosti opozoril le na nekatera vprašanja nadaljnjega razvoja:

Prvič: naša prva naloga v naslednji dobi bo, da uresničujemo ustavno transformacijo pravosodja ne samo v smislu prilagoditve ustavi, temveč tudi, da zagotovimo družbi tak vpliv na pravosodne organe, da bodo ti kar najuspešnejši v zaščiti vseh družbenih dobrin in vrednot. Podružbljanje pravosodnih zadev postaja čedalje bolj del vsakdanjih in normalnih aktivnosti nosilcev pravosodnih funkcij in vseh delovnih ljudi, ki delajo v pravosodnih organih. Poteka proces čedalje večjega odpiranja in komuniciranja pravosodnih organov z družbenopolitičnimi dejavniki, zlasti skupščinami družbenopolitičnih skupnosti, in narobe, kar tako intenzivno prej ni bilo.

Drugič: nadaljnja ustavna transformacija bo vplivala na pravosodne organizacije v vseh strukturah in v vseh oblikah njihove dejavnosti, da se bodo podružbljale v stopnji in s tempom, kot to nalagajo ustrezne spremembe v družbenopolitičnem sistemu, da bodo učinkovito zagotavljale varstvo svoboščin in pravic občanov, njihovih samoupravnih pravic in obveznosti, izhajajoč pri tem vseskozi od zaščite interesov delavskega razreda, ki je ves čas na prvem mestu v vseh naših nadaljnjih prizadevanjih.

Tretjič: pomembna komponenta v ustavni transformaciji pravosodja je tudi v tem, da najdejo pravosodni organi kot strokovni del družbene samozaščite v najširšem smislu besede svoje mesto med institucijami, katerih delovanje je pomembno glede samozaščite, varnosti in obrambe v najširšem smislu.

Četrtyč: v ustavi zapisane in z zakonom obogatene naloge pravosodja nalagajo tem organom obveznost, da se zavzemajo za odpravo vzrokov negativnih pojavov, kar ni pomembno le za njihovo splošno učinkovitost, temveč tudi za krepitev zakonitosti in družbene odgovornosti. Preventivna dejavnost pravosodja je izrednega

pomena za vse naše organizirano ravnanje, tako na področju družbene samozaščite kot tudi v celotnem razvoju našega sistema.

Petič: cilj ustavne transformacije je tudi v tem, da dosežemo uspešnejše delovanje pravosodnega sistema, ki bo varoval ustavnost in zakonitost v družbi in ki bo učinkovito ščitil delovne ljudi in občane ter njihove pravice.

Šestič: sodišča združenega dela so nov način za reševanje mnogih nasprotij v samoupravnih odnosih. Povedati pa je treba prav to, da so tudi redna sodišča nedvomna družbena potreba in da bodo to še zelo dolgo ostala. Ustanovitev samoupravnega sodstva ne pomeni zmanjšanja pomena dela rednih sodišč in obveznosti, ki so pred njimi, zlasti še skrbi zanje in vrednotenja njihovega dela s strani družbe. Podružbljanje pravosodne funkcije ni samo v ustanavljanju sodišč združenega dela, temveč tudi v podružbljanju vsake druge pravosodne strukture.

Sedmič: v gradivu, ki je pred vami, smo opozorili na razmere, v katerih delajo pravosodni organi in na nekatere probleme in težave, s katerimi se pri svojem delu soočajo. Storili smo to, da bi dobili kar najbolj celovito sliko o stanju v pravosodju in o delu pravosodnih organov. Ne mislimo, da bi bile te razmere in problemi taki, da bi lahko ogrožali ustavno transformacijo pravosodja. Naša družba je že veliko storila za organizacijsko, kadrovsko, materialno in tehnično usposobitev pravosodnih organov. Treba pa bo še marsikaj storiti, in to prav tako pomeni eno pomembnih nalog v prihodnje. Rad bi poudaril, da opisani problemi in težave niso ovira, da ne bi mogli pravosodni organi uspešno reševati nalog, katere jim družba zaupa. Kljub pomanjkljivostim, ki jih najdemo tu in tam v pravosodju, je večina kadrov na delu v pravosodnih organih strokovno sposobna, da uspešno opravlja svoje odgovorne naloge, in idejnopolitično trdno opredeljena za socialistično samoupravo. To je jamstvo, da bo tudi ustavna transformacija pravosodja uspešno uresničena v skladu z zahtevami in potrebami naše samoupravne socialistične družbe.

PREDSEDNIK DOBROSLAV ČULAFIČ:

Začenjam razpravo.

Kdo želi besedo?

Besedo ima delegat Ivan Ginoski.

IVAN GINOSKI (SR Makedonija):

Tovariš predsednik, tovarišice in tovariši delegati! Celotna vsebina uvodnega izvajanja tovariša Banovića in gradivo „Ustavna transformacija pravosodja“ nam ponujata dovolj dejstev, na podlagi katerih lahko ugotovimo, da je ustavni koncept pravosodja v socialističnem samoupravljanju praktično zaživel.

Prve izkušnje kažejo očitno velike prednosti uresničevanja ustavnega koncepta pravosodja v nadaljnji krepitvi in razvijanju samoupravnih produkcijskih odnosov, pri čemer moramo posebej poudariti, da postaja samoupravno pravosodje čedalje bolj pomemben element uveljavljanja samoupravnih pravic delovnih ljudi, vse močnejše delavskorazredne usmeritve v normativnem redu ter enakopravnosti narodov in narodnosti v naši družbi.

Ne glede na kratke izkušnje z delovanjem samoupravnega sodstva in pravosodja v celoti lahko rečemo, da pomeni to pravosodje novost tako v teoriji kot v praksi. To se pravi, da pomeni ustava široko programsko in formalno-pravno podlago za nadaljnje izpopolnjevanje in razvijanje pravosodja v funkciji krepitve samoupravne socialistične demokracije, socialistične in demokratične zavesti ter moralnih norm samoupravne družbe. Zato se ne smemo ustaviti pri doseženih uspehih, temveč moramo glede na ustavo še bolj pritegniti znanost k razvoju samoupravnega sodstva, da bi praktične rešitve na področju pravosodja postale pomembna razvojna komponenta samoupravne socialistične demokracije.

Praktični boj za uresničevanje funkcij pravosodja, tako kot je to zapisano v sklepih 11. kongresa, kot je dalje mogoče posredno videti tudi v referatu tovariša Tita, zahteva metodično, idejnopolitično jasno usmerjeno zavzetost družbenopolitičnih organizacij, posebno pa Socialistične zveze in Zveze sindikatov, ob stalni akciji komunistov.

Ker še vedno ne moremo šteti, da so vsa vprašanja ustavne transformacije pravosodja rešena in ostaja to potemtakem naša nadaljnja naloga, je treba poleg tega vendarle poudariti odgovornost nosilcev pravosodnih funkcij za napredek dela pravosodnih organov, za večjo politično in strokovno usposobljenost vseh nosilcev pravosodnih funkcij v brezkompromisnem uveljavljanju zakonitosti kot bistvenega dejavnika družbene samozaščite. To pa terja — k temu pa nas zavezuje tudi resolucija 11. kongresa o razvoju političnega sistema socialistične samouprave — nenehno sodelovanje med pravosodnimi organi in družbenopolitičnimi organizacijami, družbenopolitičnimi skupnostmi in vsemi institucijami družbene samozaščite.

Mislim, da je treba ob tej priložnosti poudariti, da je uveljavljanje funkcije pravosodja, kot je opredeljena v ustavi, nenadomestljiv dejavnik dejanskega stanja v demokratičnih odnosih naše družbe. To na drug način poudarja funkcijo pravosodja v krepitvi stabilnosti socialistične družbe ter socialne in pravne varnosti delovnih ljudi in občanov.

To so po mojem pomembna politična dejstva, ki jih moramo upoštevati tako pri delu delegatskih skupščin kot tudi pri delu pravosodnih institucij. Te se morajo odločno postaviti po robu vsem pojavom, ki negativno vplivajo na kvaliteto dela pravosodja in ga poskušajo obrniti z njegove, predvsem samoupravne družbene pozicije.

Drugič, v nadaljnji ustavni transformaciji pravosodja je po mojem zelo pomembno vprašanje graditve notranjih samoupravnih in družbenopolitičnih odnosov, se pravi tudi odgovornosti v pravosodnih institucijah. Tu se problem ne postavlja samo v formalnopravnem smislu, temveč zajema celoto človeških odnosov, funkcioniranje samouprave v teh institucijah in njihovo usposobljenost, da nenehno poglobljajo komunikacije z družbenopolitičnimi organizacijami in skupnostmi ter z vsemi drugimi dejavniki samozaščite. Poleg tega mora biti z razvijanjem notranjih odnosov na temeljih samoupravljanja zagotovljena njihova povezava s temeljnimi organizacijami združenega dela.

Pravosodne institucije tako v širšem smislu združujejo svoje delo z združenimi delavci na vseh področjih proizvodnje in dejavnosti.

To delo bo po mojem še bolj združeno, če bomo z notranjimi odnosi in organizacijo pravosodnih institucij v stalni zvezi s temeljnimi organizacijami združenega dela preventivno delovali in na teh temeljih uveljavljali te institucije v naši družbi. Preventivno delovanje v smislu, kot sem ga omenil, mislim da krepi samoupravno pozicijo delovnega človeka in občana, ki se lahko čedalje bolj uveljavlja v neposredni samoupravni praksi, ne pa samo pred sodišči.

Tretjič, prve izkušnje sodelovanja z izvršnimi organi in upravnimi organi so po mojem dokaj pozitivne. Razprava v odboru je pokazala, da je sodelovanje odbora našega zbora z upravnimi pravosodnimi organi čedalje bolj v znamenju razumevanja vloge strokovne službe v tistem smislu, kot jo pojmuje tovariš Kardelj v svoji znani študiji. Gre pravzaprav za to, da morajo te službe postajati čedalje bolj subjektivna sila družbe in seveda čedalje manj administracija v upravnem in etatističnem smislu.

PREDSEDNIK DOBROSLAV ČULAFIČ:

Besedo ima delegatka Eva Naglič.

EVA NAGLIČ (SR Slovenija):

Tovariš predsednik, tovarišice in tovariši delegati! S proučevanjem informacije, ki nam je bila predložena kot podlaga za današnjo razpravo o ustavni transformaciji pravosodja, bi lahko na prvi pogled dobili vtis, da gre pri ustavni transformaciji pravosodja le za reorganizacijo pravosodnih organov ali, kot to informacija izrecno poudarja, predvsem za drugačno razdelitev pristojnosti na tem področju med federacijo in republikami oziroma avtonomnima pokrajinama. Bistvo problema pa ni v tem. Na vseh področjih našega ekonomskega in političnega družbenega sistema potekajo intenzivni transformacijski procesi. Ustavna opredelitev našega družbeno-

političnega sistema kot enotnega sistema samoupravljanja in oblasti delavskega razreda in vseh delovnih ljudi nas opozarja na smer podružbljanja funkcij države, pa tudi na sam razvoj samoupravne socialistične družbe. Tudi bistvene spremembe v družbenoekonomskih in družbenopolitičnih odnosih narekujejo, da se tako kot na vseh področjih državnega funkcioniranja tudi v sistemu pravosodja vključijo elementi samouprave in samoupravnega urejanja družbenih odnosov. Funkcija pravosodnih organov je neločljiv sestavni del uresničevanja oblasti in samouprave delovnih ljudi.

Ustava, ki izhaja iz specifičnosti odnosov v družbi, določa, da izvršujejo sodno funkcijo poleg rednih sodišč kot organov državne oblasti tudi njim enakopravna samoupravna sodišča. Vsaka od teh oblik izvaja enotno sodno funkcijo samostojno na svojem območju glede na naravo odnosa, iz katerega izvira spor.

Da bi spoznali veličino transformacije pravosodja, je pomembno, da se pravosodna funkcija v nadaljnjem podružbljanju ne omejuje izključno na reševanje sporov v zvezi s samoupravnimi odnosi delovnih ljudi, temveč da se razširi tudi na spore, ki jih samoupravnim sodiščem zaupajo delovni ljudje v organizacijah združenega dela, v samoupravnih interesnih skupnostih ter v drugih samoupravnih organizacijah in skupnostih, na spore, ki izvirajo iz medsebojnih odnosov, katere samostojno urejajo, oziroma ki izvirajo iz pravic, s katerimi prosto razpolagajo. Celotna transformacija pravosodnega sistema terja na eni strani ustanovitev samoupravnih sodišč, t.j. sodišč združenega dela, posebnih sodišč združenega dela v interesnih skupnostih ter na področju družbenih dejavnosti in materialne proizvodnje, ki ima poseben pomen za družbo, razsodišč, arbitraž in poravnalnih svetov, na drugi strani pa tudi transformacijo rednih sodišč v funkciji samoupravne družbe.

Čeprav bo proces tekel v smeri širjenja pristojnosti samoupravnih sodišč, se bo moralo tudi delovanje rednih sodišč v bistvu spremeniti. Ne smemo pozabiti, da vsebinske spremembe v družbenoekonomskih odnosih vplivajo tudi na naravo ter vsebino sporov, ki jih bodo verjetno še daljši čas reševala redna sodišča, kar pa mora vplivati na organiziranost in tudi na delo rednih sodišč.

Zato je tako poudarjena kot zelo pomembna njihova funkcija delovanja za zatiranje družbeno negativnih pojavov ter utrjevanja zakonitosti, družbene odgovornosti in socialistične morale na vseh področjih družbenega življenja.

Redna sodišča se namreč ne bi smela omejevati izključno na funkcijo sojenja — čeprav ostaja to še naprej njihova pglavitna naloga — temveč morajo aktivno analizirati vzroke, zaradi katerih prihaja do sporov, ter proučevati družbeno nevarne in škodljive posledice.

Na podlagi takih analiz in proučevanj bodo njihovi predlogi za zatiranje kriminala in drugih za družbo škodljivih pojavov veliko bolj argumentirani in učinkovitejši.

Za uspešno opravljanje pravosodne funkcije v tem šir-

šem smislu je potrebno, da pravosodni organi sodelujejo z delegatsko bazo, s skupščinami družbenopolitičnih skupnosti, z družbenopolitičnimi organizacijami ter z organi delavske kontrole in drugimi organi v organizacijah združenega dela. Da bi lahko čim bolj uspešno uresničili vse naloge, pa je potrebna posebna skrb kadrovske politike za pravosodne kadre, ki bi morali biti izvoljeni izmed politično in strokovno visoko kvalificiranih ljudi, ki uživajo ugled.

Ustavna transformacija pravosodja ne pomeni le reorganizacije pravosodja in tudi ne samo njegove reforme, ker ne gre izključno za organizacijske spremembe, temveč za globlje, bistvene ustavne spremembe na tem področju.

Tovarišice in tovariši delegati! Dovolite mi, da na koncu svojega izvajanja predlagam zveznemu zboru, naj v svojem nadaljnjem delu pri tej problematiki posveti posebno pozornost spremljanju uresničevanja ustavnih rešitev, ki jih je v letu 1974 sprejela skupščina SFRJ, seveda v okviru svojega delovnega področja, pri čemer mora biti po mojem glavni poudarek na čim hitrejšem podružbljanju pravosodja.

PREDSEDNIK DOBROSLAV ČULAFIĆ:

K besedi se je oglasil delegat Luka Bajakić.

LUKA BAJAKIĆ (SR Hrvatska):

Tovariš predsednik, tovarišice in tovariši delegati!

V poročilu odbora zveznega zbora za pravosodje je zapisano mnenje, da se v gradivu zveznega izvršnega sveta: Ustavna transformacija in problemi pravosodja, poudarjajo pretežno normativni vidiki ustavne transformacije oziroma razdelitev zakonodajne pristojnosti med federacijo, socialističnimi republikami in socialističnima avtonomnima pokrajinama na področju pravosodja, da pa gradivo ne daje zadostne slike in ocene tudi o vsebinskih vidikih te transformacije.

Izhodišče odboru za pravosodje je bila ocena, da so bile na področju pravosodja opravljene pomembne spremembe in doseženi veliki uspehi, ki se poleg normativne uskladitve pravosodne zakonodaje z novimi ustavnimi rešitvami kažejo predvsem v podružbljanju dela pravosodnih organov.

V tem času je prišlo do nadaljnje razdelitve pravosodne pristojnosti med federacijo in socialističnimi republikami in socialističnima avtonomnima pokrajinama, pri čemer je bila okrepljena samoupravna pozicija republik in pokrajin ter vzpostavljena njihova primarna vloga. Z zgraditvijo in razvojem novih ekonomskih in političnih družbenih odnosov v naši samoupravni socialistični družbi so bile ustvarjene možnosti za temeljitejšo transformacijo pravosodnega sistema. V pravosodju se čedalje

bolj uveljavljata samoupravna zakonitost in novi način urejanja pravne snovi, ki ustreza samoupravnim ekonomskim in političnim družbenim odnosom.

Bistvena značilnost minule faze razvoja pravosodnega sistema je nadaljnje podružbljanje pravosodne funkcije. Na ta proces je treba gledati tudi skozi razvoj uveljavljanja samoupravnega sistema in skozi demokratizacijo dela obstoječih pravosodnih organov. V tem času se je razvil sistem družbene samozaščite, ta pa je uresničila možnosti za podružbljanje pravosodne funkcije.

V načinu in vsebini dela pravosodnih organov so nastale pomembne spremembe. Čedalje bolj se razvija njihova preventivna funkcija. Ti organi spremljajo in proučujejo pojave, ki imajo pomen za uresničevanje njihove funkcije. Prezenterajo informacije in analize vse številnejšim subjektom našega političnega in samoupravnega sistema. Tako omogočajo preventivno preprečevanje za družbo negativnih pojavov, utrjujejo zakonitost, dvigajo družbeno odgovornost in oblikujejo socialistično moralo.

Podružbljanje pravosodne funkcije kot najpomembnejšo obliko ustavne transformacije pravosodja je treba še bolj uveljavljati, razvijati in spremljati. Kvalitativno novo družbenopolitično razsežnost vsemu pravosodnemu sistemu daje samoupravno sodstvo, posebno pa ustanovitev sodišč združenega dela kot njegove najpomembnejše oblike. Ta sodišča delujejo kot temeljna ter kot republiška oziroma pokrajinska sodišča. Sodišča združenega dela so se uveljavila kot pomembni organi, ki prispevajo k razvoju in krepitvi samoupravnih socialističnih odnosov.

Čedalje širši razvoj samoupravnega prava in samoupravne prakse narekuje, da je treba posvetiti posebno pozornost tudi drugim oblikam samoupravnega sodstva: poravnalnim svetom, arbitražam in posebnim sodiščem združenega dela. Te oblike samoupravnega sodstva naj razvijajo krajevne skupnosti, organizacije združenega dela in samoupravne interesne skupnosti.

Za nadaljnji uspešni razvoj samoupravnega sodstva pa je nujen poseben postopek, ki bi bil manj obremenjen s formalizmom, več pa bi se opiral na sodelovanje s samoupravnimi subjekti. Tako bi se postopek pred samoupravnimi sodišči še bolj uskladil z naravo odnosov, ki se pred njimi obravnavajo.

V tej dobi so nastale v pravosodju tudi precejšnje kadrovske spremembe. Veliko pravosodnih kadrov, zlasti iz okrožnega, republiškega in pokrajinskega pravosodja, je odšlo v pokoj. Nastopila je precejšnja pomladitev, zlasti v občinskem pravosodju. Čedalje večja družbena afirmacija pravosodja in boljši materialni pogoji za delo so omogočili v pravosodju družbeno ustrezno kadrovsko politiko. Nova vloga pravosodja v družbi terja nove profile pravosodnih kadrov. Glede na velik pritok številnih mladih kadrov je potrebno njihovo sistematično in intenzivno strokovno usposabljanje, zaradi nove vloge pra-

vosodja pa je potreben tudi stalen program idejnega in političnega izobraževanja.

Če upoštevamo zahtevnost in aktualnost problematike ter kompleksnost celotne ustavne transformacije pravosodja kot tudi interes delegatske skupščine in vse družbe, je za uspešno uresničevanje pravosodne funkcije v naslednjem obdobju nujno potrebno pripraviti informacije in analize, ki bodo omogočile, da spoznamo in ocenimo doseženo stopnjo ustavne transformacije na posameznih področjih institucionalne strukture pravosodja. V ta namen predlaga odbor za pravosodje v svojih stališčih, naj se v prihodnje pripravljajo analize o razvoju samoupravnega sodstva, o oblikah organiziranosti in pristojnosti sodišč, javnih tožilstev in javnih pravobranilcev, o stanju in problemih advokature ter drugih oblik pravne pomoči, o mestu in vlogi porote, o kadrovski problematiki, o ustvarjanju pravnega informacijskega sistema in o drugih vprašanjih.

Izhodišča pri teh analizah in informacijah naj bodo stališča 11. kongresa Zveze komunistov Jugoslavije ter republiških in pokrajinskih kongresov in konferenc Zveze komunistov.

Odbor za pravosodje predlaga zboru, naj upošteva ugotovitve, priporočila, mnenja in pripombe, ki so bile izražene na njegovih sejah, katere pa ste vi, delegati, žal, prejeli šele danes.

PREDSEDNIK DOBROSLAV ČULAFIČ:

Prijavljenih razpravljavcev ni več.

Se še kdo oglašja k besedi? (Nihče.)

Predlagam zveznemu zboru, da sprejme tale sklep:

1. Zvezni zbor sodi, da so bila v dobi po sprejetju ustave SFRJ in ustav socialističnih republik in socialističnih avtonomnih pokrajin na področju pravosodja opravljene zelo pomembne spremembe, ki so v skladu z ustavo SFRJ in z ustavami socialističnih republik in socialističnih pokrajin.

2. Poleg normativne uskladitve pravosodne zakonodaje z novimi ustavnimi rešitvami je bistvena značilnost pretekle razvojne faze pravosodnega sistema nadaljnje podružbljanje pravosodne funkcije in usklajevanje vsebine, metod in oblik delovanja pravosodnih organov s celotnim razvojem ekonomskih in političnih družbenih odnosov v naši socialistični samoupravni družbi. Glede na obseg in naravo sprememb na področju pravosodja opozarja zvezni zbor, da je za uresničevanje sprejetih rešitev nujna zavzetost vseh družbenih dejavnikov.

Prav tako je nujno posvetiti v sodelovanju z organi, ki so pristojni za vprašanja pravosodja v socialističnih republikah in socialističnih pokrajinah, posebno pozornost spremljanju izvajanja številnih zakonov s pravosodnega področja, ki so bili sprejeti v usklajevanju zakonodaje z ustavo, ter doslednemu spremljanju izvajanja politike, načrtane v zakonih s tega področja in v drugih skupščinskih dokumentih.

3. Zvezni zbor posebej opozarja, da je treba zagotoviti možnosti za nadaljnji razvoj sodišč združenega dela in drugih oblik samoupravnega sodstva. V ta namen je treba v nadaljnjem razvoju samoupravnega sodstva poleg pogojev, ki jih je treba ustvarjati za kar najuspešnejše delo sodišč združenega dela, organizirati in uveljavljati tudi druge oblike samoupravnega sodstva, predvsem v organizacijah združenega dela ter v drugih samoupravnih organizacijah in skupnostih.

4. Zvezni zbor meni, da je treba za spoznavanje vseh odnosov in prakse na področju pravosodja zagotoviti v sodelovanju z organi, ki so pristojni za pravosodje v republikah in avtonomnih pokrajinah, kar najpopolnejši vpogled v stanje in probleme na tem področju. V ta namen je treba v prihodnjem obdobju pripraviti analize oziroma informacije:

- o razvoju samoupravnega sodstva;

- o oblikah organiziranosti, pristojnosti in delovanju pravosodnih organov;

- o stanju in problemih advokature in drugih oblik pravne pomoči;

- o mestu in vlogi porote in o kadrovski problematiki v pravosodnih organih.

Ali zbor sprejema predlog takega sklepa v zvezi s to točko dnevnega reda? (Sprejema.)

Ima kdo v zvezi s tem kakšno novo misel? (NE.)

Ugotavljam, da smo sprejeli sklep v zvezi z 2. točko dnevnega reda.

Na vrsti je *tretja* točka dnevnega reda:

Informacija o uspehih, doseženih pri graditvi in izvajanju sistema temeljnih pravic borcev, vojaških invalidov in družin padlih borcev

Delegati so dobili informacijo o uspehih, doseženih pri graditvi in izvajanju sistema temeljnih pravic borcev, vojaških invalidov in družin padlih borcev; informacijo o izvajanju predpisov o temeljnih pravicah užívalcev borčevsko-invalidskega varstva, ki jo je pripravil zvezni komite za vprašanja borcev in vojaških invalidov, in sklepe zveznega izvršnega sveta v zvezi s tema informacijama.⁵

Delegati so dobili dalje gradivo o stanju in problemih usposobljenosti upravnih organov, pristojnih za vprašanja borcev in vojaških invalidov, ki jo je pripravil odbor zveznega zbora za vprašanja borcev in vojaških invalidov.⁶

Delegati so dobili tudi poročilo odbora za vprašanja borcev in vojaških invalidov ter poročilo zakonodajno-pravne komisije.⁷

⁵ Gradivo je na razpolago pri službi za informativno-dokumentacijske zadeve skupščine SFRJ.

⁶ Gradivo je na razpolago pri službi za informativno-dokumentacijske zadeve skupščine SFRJ.

⁷ Priloga 4 in 5.

Predstavnik zveznega izvršnega sveta je Milan Vukosović, član zveznega izvršnega sveta in predsednik zveznega komiteja za vprašanja borcev in vojaških invalidov.

Poročevalec odbora za vprašanja borcev in vojaških invalidov je delegat Muhamed Grebo, poročevalec zakonodajne komisije pa delegat Dimče Kozarov.

Začenjam razpravo v zvezi s to točko dnevnega reda. Kdo želi besedo.

Besedo ima delegat Muhamed Grebo.

MUHAMED GREBO, poročevalec odbora zveznega zbora za vprašanja borcev in vojaških invalidov:

Tovarišice in tovariši delegati, tovariš predsednik!

Kot poročevalec odbora za vprašanja borcev in vojaških invalidov predlagam s soglasjem odbora novo besedilo 1. točke na 2. strani.

Novo besedilo bi se glasilo: „Ustreznejša ureditev nekaterih perečih vprašanj temeljnih pravic borcev narodnoosvobodilne vojne v sistemu pokojninskega in invalidskega zavarovanja, kot so določitev višine zajamčenega zneska varstvene borčevske pokojnine, možnost odmere večje pokojnine kot 85 % pokojninske osnove, ustreznejše vrednotenje minulega dela, odprava sedanjih razlik v višini starih in novih pokojnin, ustreznejša uskladitev pokojnin za ohranitev njihove realne vrednosti in drugo.“

Nekatera teh vprašanj je treba reševati, ne da bi čakali na novi sistem pokojninskega in invalidskega zavarovanja. Mislim, da je ta formulacija boljša; ne prejudicira ničesar, kar bi oviralo delo oziroma posegalo v delovno področje komisije našega zbora, ki ji je naložena priprava zakona o temeljnih pravicah iz pokojninsko-invalidskega zavarovanja. Ta komisija bo, kot sem obveščen, začela delovati po skupščinskih počitnicah.

PREDSEDNIK DOBROSLAV ČULAFIĆ:

Delegat Muhamed Grebo je sporočil spremembe v poročilu odbora za vprašanja borcev in vojaških invalidov.

Kdo se še oglašja k besedi? (Nihče.)

Predlagam zboru tale sklep:

1. Zbor naroča, naj zvezni komite za vprašanja borcev in vojaških invalidov na podlagi mnenj in predlogov, vsebovanih v poročilu odbora za vprašanja borcev in vojaških invalidov in v poročilu zakonodajne komisije ter v obravnavanih gradivih, v skladu z ustreznimi stališči 11. kongresa Zveze komunistov Jugoslavije pripravi predlog sklepov o nadaljnjem pospeševanju borčevskega in invalidskega varstva ter ga predloži zboru, da ga konec leta 1978 sprejme.

2. Zbor nalaga odboru za vprašanja borcev in vojaških invalidov, da vsestransko sodeluje z zveznim komitejem za vprašanja borcev in vojaških invalidov ter z ustreznimi

telesi zveznega odbora ZZB NOV Jugoslavije pri pripravljanju predloga sklepov o nadaljnjem pospeševanju borčevskega in invalidskega varstva.

Ali zbor sprejema tak sklep v zvezi s to točko dnevnega reda? (Sprejema.)

Predlog sklepov je torej sprejet.

Na vrsti je *četrt*a točka dnevnega reda:

Predlog zakona o vrednostnih papirjih

Delegati so dobili poročila odbora za družbeno-ekonomske odnose, zakonodajne komisije in komisije za ugotavljanje istovetnosti besedil v jezikih jugoslovanskih narodov.⁸

Delegati so dobili tudi amandma zveznega izvršnega sveta kot predlagatelja k 39. členu.⁹

Predstavniki zveznega izvršnega sveta so Petar Kostić, član zveznega izvršnega sveta in zvezni sekretar za finance, Božidar Radunović, namestnik zveznega sekretarja za finance, in Kazimir Vidas, podsekretar v zveznem sekretariatu za finance.

Poročevalka odbora za družbenoekonomske odnose je delegatka Milica Pejak, poročevalec zakonodajne komisije pa delegat Stevan Manojlović.

Začenjam splošno razpravo o predlaganem zakonu. Kdo želi besedo? (Nihče.)

Začenjam razpravo o besedilu predlaganega zakona.

Zakonodajna komisija predlaga amandmaje k členom 1, 2, 7, 8, 9, 10, 11, 16, 17, 18, 20, 22, 25, 27, 30, 31 do 36, 37 do 46, 43, 46, 47 do 85, 51, 52, 60, 66, 68, 70, 78, 81, 82 in 83, s katerimi se predstavnik predlagatelja strinja.¹⁰

Kdo želi besedo? (Nihče.)

Dajem predlog zakona na glasovanje.

Kdor je *za*, naj, prosim, dvigne roko. (Vsi.)

Je kdo *proti*? (Nihče.)

Se je kdo *vzdržal* glasovanja? (Nihče.)

Ugotavljam, da je zbor sprejel predlog zakona o vrednostnih papirjih z amandmaji zveznega izvršnega sveta in amandmaji zakonodajne komisije zveznega zbora.¹¹

Na vrsti je *peta* točka dnevnega reda:

Predlog zakona o spremembi zakona o zveznih svetih

⁸Priloge 6 – 8.

⁹Priloga 9.

¹⁰Priloga 7.

¹¹Zakon je objavljen v 40. številki Uradnega lista SFRJ, z dne 14. julija 1978, obrazložitev predloga zakona pa je v prilogi 10 k tej seji.

Delegati so dobili predlog zakona in poročilo komisije skupščine SFRJ za ugotavljanje istovetnosti besedil v jezikih jugoslovanskih narodov.¹²

Predstavnik zveznega izvršnega sveta kot predlagatelj sta dr. Aleksandar Fira, član zveznega izvršnega sveta in predsednik zveznega komiteja za zakonodajo, in Janko Česnik, namestnik predsednika zveznega komiteja za zakonodajo.

Poročevalec odbora za družbenopolitične odnose je delegat Mugbil Bejzat, poročevalec zakonodajne komisije pa delegat Stevan Manojlovič.

Začenjam splošno razpravo o predlogu zakona.

Prosim poročevalca odbora za družbenopolitične odnose in poročevalca zakonodajne komisije, da povzameta besedo.

Besedo ima delegat Mugbil Bejzat.

MUGBIL BEJZAT poročevalec odbora zveznega zbora za družbenopolitične odnose:

Tovarišice in tovariši delegati! Odbor za družbenopolitične odnose je obravnaval predlog zakona – najprej predlog, naj bo zakon sprejet po hitrem postopku, nato pa predlog za spremembo zakona o zveznih svetih.

Odbor je pritrdil razlogom, ki so navedeni v obrazložitvi obeh predlogov.

PREDSEDNIK DOBROSLAV ČULAFIČ:

Besedo ima delegat Stevan Manojlovič.

STEVAN MANOJLOVIČ, poročevalec zakonodajne komisije:

Zakonodajna komisija je prav tako danes imela sestanek in v smislu členov 49, 70, 144 in 161 poslovnika zveznega zbora skupščine SFRJ obravnavala predlog zakona o spremembi zakona o zveznih svetih ter predlaga, naj bo zakon sprejet po hitrem postopku.

Glede na to, da je dana ustavna podlaga za zakon, predlaga zboru, naj zakon sprejme.

PREDSEDNIK DOBROSLAV ČULAFIČ:

Kdo še želi besedo? (Nihče.)

Začenjam razpravo o besedilu predlaganega zakona.

Želi kdo besedo? (Nihče.)

Dajem predlog zakona na glasovanje.

Kdor je *za*, prosim, naj dvigne roko. (Vsi.)

Je kdo *proti*? (Nihče.)

Se je kdo *vzdržal* glasovanja? (Nihče.)

Ugotavljam, da je zbor sprejel predlog zakona o spremembi zakona o zveznih svetih.¹³

Na vrsti je *šesta* točka dnevnega reda:

Predlog zakona o ratifikaciji konvencije o zastaranju na področju mednarodne prodaje blaga

Delegati so dobili poročilo odbora za zunanjo politiko, poročilo zakonodajne komisije in poročilo komisije skupščine SFRJ za ugotavljanje istovetnosti besedil v jezikih jugoslovanskih narodov.¹⁴

Predstavnica zveznega izvršnega sveta je Milica Žiberna, pomočnica zveznega sekretarja za zunanjo trgovino.

Poročevalec odbora za zunanjo politiko je delegat Jože Božič, poročevalec zakonodajne komisije pa delegat Dimče Kozarov.

Začenjam splošno razpravo o predlogu zakona.

Želi kdo besedo? (Nihče.)

Začenjam razpravo o besedilu predlaganega zakona.

Zakonodajna komisija predlaga amandmaje k naslovu in k 1. členu predlaganega zakona, s katerimi se predstavnik predlagatelja strinja.¹⁵

Kdo želi besedo? (Nihče.)

Dajem predlog zakona na glasovanje.

Kdor je *za*, prosim, naj dvigne roko. (Vsi.)

Je kdo *proti*? (Nihče.)

Se je kdo *vzdržal* glasovanja? (Nihče.)

Ugotavljam, da je zbor sprejel predlog zakona o ratifikaciji konvencije o zastaranju na področju mednarodne prodaje blaga z amandmaji zakonodajne komisije zveznega zbora.¹⁶

Na vrsti je *sedma* točka dnevnega reda:

Razglasitev odloka o izvolitvi predsednika zveznega sveta za vprašanja družbene ureditve

Delegati so dobili odlok o izvolitvi predsednika zveznega sveta za vprašanja družbene ureditve, ki ga je ta svet v smislu zakona predložil skupščini SFRJ v razglasitev.

Začenjam razpravo.

Kdo želi besedo? (Nihče.)

Predlagam zboru, naj s svoje strani sprejme tale sklep:

¹³ Zakon je objavljen v 40. številki Uradnega lista SFRJ z dne 14. julija 1978, obrazložitev pa v prilogi 12 k tej seji.

¹⁴ Priloge 13, 14 in 8.

¹⁵ Amandmaji zakonodajne komisije v prilogi 14.

¹⁶ Zakon je objavljen v 40. številki Uradnega lista SFRJ z dne 14. julija 1978.

¹² Priloga 11.

1. Zbor razglša v smislu drugega odstavka 3. člena zakona o spremembah in dopolnitvah zakona o zveznih svetih sklep o izvolitvi predsednika zveznega sveta za vprašanja družbene ureditve, ki ga je sprejel zvezni svet za vprašanja družbene ureditve na seji 14. junija 1978.

2. Sklep o izvolitvi predsednika zveznega sveta za vprašanja družbene ureditve bo v smislu tretjega odstavka 3. člena zakona o spremembah in dopolnitvah zakona o zveznih svetih objavljen v Uradnem listu SFRJ.

Ali zbor sprejema tak predlog sklepa? (Sprejema.)

Zbor je torej s svoje strani razglasil sklep o izvolitvi predsednika zveznega sveta za vprašanja družbene ureditve, s katerim je ta svet izvolil za svojega predsednika tovariša Mirka Popovića.¹⁷

Na vrsti je *osma* točka dnevnega reda:

Razglasitev sklepa o izvolitvi predsednika zveznega sveta za gospodarski razvoj in ekonomsko politiko

Delegati so dobili sklep o izvolitvi predsednika zveznega sveta za gospodarski razvoj in ekonomsko politiko, ki ga je ta svet v smislu zakona predložil skupščini SFRJ v razglasitev.

Želi kdo besedo? (Nihče.)

Predlagam zboru, da s svoje strani sprejme tale sklep:

1. Zbor razglša v smislu drugega odstavka 5. člena zakona o spremembah in dopolnitvah zakona o zveznih svetih sklep o izvolitvi predsednika zveznega sveta za gospodarski razvoj in ekonomsko politiko, ki ga je sprejel zvezni svet za gospodarski razvoj in ekonomsko politiko na seji dne 14. junija 1978.

2. Sklep o izvolitvi predsednika zveznega sveta za gospodarski razvoj in ekonomsko politiko bo v smislu tretjega odstavka 5. člena zakona o spremembah in dopolnitvah zakona o zveznih svetih objavljen v Uradnem listu SFRJ.

Ali zbor sprejema tak sklep? (Sprejema.)

Zbor je torej razglasil sklep o izvolitvi predsednika zveznega sveta za gospodarski razvoj in ekonomsko politiko, s katerim je ta svet izvolil za svojega predsednika tovariša Iva Perišina.¹⁸

Na vrsti je *deveta* točka dnevnega reda:

Poročilo o delu Službe družbenega knjigovodstva Jugoslavije v letu 1977

Delegati so dobili mnenje zveznega izvršnega sveta¹⁹ in poročilo odbora za družbenoekonomske odnose, od-

bora za notranjo politiko in odbora za proračun federacije ter poročilo komisije skupščine SFRJ za informiranje.²⁰

Predstavnik predlagatelja poročila je Anton Polajnar, generalni direktor SDK Jugoslavije.

Poročevalka odbora za družbenoekonomske odnose je Fana Kočovska-Cvetković, poročevalec odbora za notranjo politiko Edvard Cenčič, poročevalec odbora za proračun federacije pa Velizar Škerović.

Poročevalka komisije skupščine SFRJ za informiranje je delegatka Marija Romić.

Začenjam razpravo o poročilu.

Kdo želi besedo? (Nihče.)

Predlagam zboru tale sklep:

1. Zbor sprejema poročilo o delu Službe družbenega knjigovodstva Jugoslavije v letu 1977.

2. Zbor nalaga svetu Službe družbenega knjigovodstva Jugoslavije, naj pri svojem nadaljnjem delu obravnava in upošteva mnenja in predloge, ki so vsebovani v poročilih delovnih teles zbora ter komisije skupščine SFRJ za informiranje.

Ali zbor sprejema predlagani sklep? (Sprejema.)

Na vrsti je *deseta* točka dnevnega reda:

Potrditev statuta službe družbenega knjigovodstva

Delegati so dobili poročila odbora za družbenoekonomske odnose, odbora za proračun federacije in zakonodajnopravne komisije ter komisije skupščine SFRJ za informiranje.²¹

Začenjam razpravo.

Kdo želi besedo? (Nihče.)

Predlagam zboru tale sklep:

Zvezni zbor v smislu tretjega odstavka 515. člena zakona o Službi družbenega knjigovodstva Jugoslavije potrjuje statut Službe družbenega knjigovodstva Jugoslavije, ki ga je sprejel svet Službe družbenega knjigovodstva Jugoslavije na seji dne 26. decembra 1977, s spremembo 80. člena, ki jo je sprejel svet Službe družbenega knjigovodstva Jugoslavije na seji dne 28. junija 1978.

Ali zbor sprejema predlagani sklep? (Sprejema.)

Na vrsti je *enajsta* točka dnevnega reda:

Poročilo o izvršitvi del in porabi sredstev za izvršitev programa investicij v zgraditev poslopja in stalne postavke Muzeja revolucije narodov in narodnosti Jugoslavije v letih 1977 in 1978

Delegati so dobili mnenje zveznega izvršnega sveta o poročilu;²² prav tako so dobili tudi poročilo odbora za proračun federacije.²³

¹⁷ Sklep je objavljen v 40. številki Uradnega lista SFRJ z dne 14. julija 1978.

¹⁸ Sklep je objavljen v 40. številki Uradnega lista SFRJ z dne 14. julija 1978.

¹⁹ Priloga 15.

²⁰ Priloge 16 do 19.

²¹ Priloge 20 do 23.

²² Priloga 24.

²³ Priloga 25.

Predstavnica muzeja je tovarišica Danica Avramović, direktorica muzeja, poročevalec odbora za proračun federacije pa Velizar Škerović.

Začenjam razpravo o tem poročilu.

Kdo želi besedo? (Nihče.)

Predlagam zboru tale sklep:

1. Zbor sprejema poročilo o izvršitvi del in porabi sredstev za izvršitev programa investicij v zgraditev poslopja in stalne postavke Muzeja revolucije narodov in narodnosti Jugoslavije v letih 1977 in 1978.

2. Zbor naroča, naj bodo izhodišča v zvezi z določanjem in nadaljnjim uresničevanjem programa investicij v zgraditev poslopja in stalne postavke Muzeja revolucije narodov in narodnosti Jugoslavije tudi mnenja zveznega izvršnega sveta in odbora zbora za proračun federacije.

To je predlog sklepa.

Ima k predlogu sklepa kdo kakšne pripombe ali ideje? (Ne.)

Sklep je torej sprejet.

Na vrsti je *dvanaajsta* točka dnevnega reda:

Poročilo o izvršitvi programa statističnih raziskovanj, ki imajo pomen za vso državo, v letu 1977

Delegati so dobili mnenje zveznega izvršnega sveta o poročilu zveznega zavoda za statistiko.²⁴ Dobili so tudi poročila odbora za družbenoekonomske odnose, odbora za proračun federacije in komisije skupščine SFRJ za informiranje.²⁵

Predstavniki zveznega zavoda za statistiko je Ibrahim Latifić, direktor zavoda.

Poročevalec odbora za družbenoekonomske odnose je delegat Žarko Čikara, poročevalec odbora za proračun federacije delegat Velizar Škerović, poročevalec komisije skupščine SFRJ za informiranje pa delegat Kiril Aleksoski.

Začenjam razpravo.

Kdo želi besedo? (Nihče.)

Predlagam zboru tale sklep:

1. Zbor sprejema poročilo o izvršitvi programa statističnih raziskovanj, ki imajo pomen za vso državo, v letu 1977.

2. Zbor naroča, naj bodo v zvezi z določanjem programa statističnih raziskovanj, ki imajo pomen za vso državo, v prihodnje obravnavana in upoštevana mnenja in predlogi odbora za družbenoekonomske odnose, odbora za proračun federacije in komisije skupščine SFRJ za informiranje.

Ali zbor sprejema predlagani sklep? (Sprejema.)

Na vrsti je *trinaajsta* točka dnevnega reda:

Poročilo o izvršitvi programa investicij zveznega sekretariata za zunanje zadeve v letu 1977

Delegati so dobili mnenje zveznega izvršnega sveta o poročilu zveznega sekretariata za zunanje zadeve.²⁶ Dobili so tudi poročila odbora za proračun federacije in odbora za zunanjo politiko.²⁷

Poročevalec odbora za proračun federacije je delegat Velizar Škerović.

Začenjam razpravo.

Kdo želi besedo? (Nihče.)

Predlagam zboru tale sklep:

Zbor sprejema poročilo o izvršitvi programa investicij zveznega sekretariata za zunanje zadeve v letu 1977.

Ima kdo k predlaganemu sklepu kakšno pripombo? (NE.)

Na vrsti je *štirinaajsta* točka dnevnega reda:

Poročilo o izvršitvi programa razvoja in modernizacije zveznega sekretariata za zunanje zadeve v letu 1977

Delegati so dobili mnenje zveznega izvršnega sveta o poročilu zveznega sekretariata za zunanje zadeve,²⁸ poleg tega pa sta jim bili razdeljeni poročila odbora za proračun federacije in odbora za zunanjo politiko.²⁹

Poročevalec odbora za proračun federacije je delegat Velizar Škerović.

Začenjam razpravo.

Kdo želi besedo? (Nihče.)

Predlagam, da zbor sprejme poročilo o izvršitvi programa razvoja in modernizacije zveznega sekretariata za zunanje zadeve v letu 1977.

Ali zbor sprejema predlagani sklep? (Sprejema.)

Na vrsti je *petnaajsta* točka dnevnega reda:

Predlog odloka o ustanovitvi, delovnem področju in sestavi komisije za spremljanje izvajanja poslovnika skupščine SFRJ

Delegati so dobili predlog odloka.

Dobili so tudi poročila zakonodajnopravne komisije ter komisije skupščine SFRJ za ugotavljanje istovetnosti besedil v jezikih jugoslovanskih narodov.³⁰

²⁴Priloga 26.

²⁵Priloge 27 do 29.

²⁶Priloga 30.

²⁷Priloga 31.

²⁸Priloga 32.

²⁹Priloga 31.

³⁰Prilogi 33 in 8.

Predlagatelj odloka sta predsednika obeh zborov skupščine SFRJ kot delegata.

Poročevalec zakonodajno-pravne komisije je delegatka Eva Naglič.

Začenjam razpravo o predlaganem odloku.

Zakonodajno-pravna komisija predlaga amandma k 4. točki predlaganega odloka.

Kdo želi besedo? (Nihče.)

Dajem na glasovanje predlog odloka z amandmajem zakonodajno-pravne komisije.

Kdor je *za*, prosim, naj dvigne roko. (Vsi.)

Je kdo *proti*? (Nihče.)

Se je kdo *vzdržal* glasovanja? (Nihče.)

Ugotavljam, da je zbor sprejel predlog odloka o ustanovitvi, delovnem področju in sestavi komisije za spremljanje izvajanja poslovnika skupščine SFRJ z amandmajem zakonodajno-pravne komisije.³¹

Na vrsti je šestnajsta točka dnevnega reda:

Predlog odloka o ustanovitvi, delovnem področju in sestavi komisije za spremljanje izdajanja poslovnika zveznega zbora skupščine SFRJ

Delegati so dobili predlog odloka. Dobili so tudi poročilo zakonodajno-pravne komisije ter poročilo komisije skupščine SFRJ za ugotavljanje istovetnosti besedil v jezikih jugoslovanskih narodov.³²

Predlagatelj odloka je predsednik zveznega zbora kot delegat.

Poročevalka zakonodajno-pravne komisije je delegatka Eva Naglič.

Začenjam razpravo.

Zakonodajno-pravna komisija je tudi k predlogu tega odloka predložila amandma k njegovi 4. točki.

Kdo želi besedo? (Nihče.)

Dajem na glasovanje predlog odloka z amandmajem zakonodajno-pravne komisije.

Kdor je *za*, naj, prosim, dvigne roko. (Vsi.)

Je kdo *proti*? (Nihče.)

Se je kdo *vzdržal* glasovanja? (Nihče.)

Ugotavljam, da je zbor sprejel predlog odloka o ustanovitvi, delovnem področju in sestavi komisije za spremljanje izvajanja poslovnika zveznega zbora skupščine SFRJ z amandmajem zakonodajno-pravne komisije.³³

Na vrsti je sedemnajsta točka dnevnega reda:

Osnutek delovnega programa zveznega zbora skupščine SFRJ za obdobje od septembra do decembra 1978

Delegati so dobili osnutek programa, poleg njega pa poročila odbora za družbenoekonomske odnose, odbora za delo, zdravstvo in socialno politiko in zakonodajno-pravne komisije.³⁴

Delegati so dobili mnenje zveznega izvršnega sveta o osnutku tega programa; dobili so tudi mnenje sekretariata predsedstva zveznega odbora ZZV NOV Jugoslavije.³⁵

Druga delovna telesa so imela davi seje, na katerih so obravnavala osnutek delovnega programa zbora.

Začenjam razpravo o osnutku delovnega programa.

Kdo želi besedo? (Nihče.)

Predlagam tale sklep:

1. Zbor sprejema osnutek delovnega programa zveznega zbora za obdobje od septembra do decembra 1978.

2. Zbor zahteva, naj bodo v dokončnem predlogu delovnega programa zbora za obdobje od septembra do decembra 1978 upoštevana mnenja in predlogi njegovih delovnih teles, mnenja in predlogi zveznega izvršnega sveta ter drugih organov in organizacij, ki bodo dali svoje pripombe k osnutku, katerega so dobili, da dajo o njem svoje mnenje.

Ali zbor sprejema predlagani sklep? (Sprejema.)

Na vrsti je osemnajsta točka dnevnega reda:

Predlog odloka o ustanovitvi, delovnem področju in sestavi komisije skupščine SFRJ za pripravo zakona o temeljnih pravicah s področja pokojninskega in invalidskega zavarovanja

Delegati so dobili predlog odloka. Dobili so tudi poročilo zakonodajno-pravne komisije ter komisije skupščine SFRJ za ugotavljanje istovetnosti besedil v jezikih jugoslovanskih narodov.³⁶

Predlagatelj odloka je predsednik zveznega zbora kot delegat.

Začenjam razpravo o predlogu odloka.

Kdo želi besedo? (Nihče.)

Dajem predlog odloka na glasovanje.

Kdor je *za*, prosim, naj dvigne roko. (Vsi.)

Je kdo *proti*? (Nihče.)

Se je kdo *vzdržal* glasovanja? (Nihče.)

Ugotavljam, da je zbor sprejel predlog odloka o ustanovitvi, delovnem področju in sestavi komisije skupščine SFRJ za pripravo zakona s področja pokojninskega in invalidskega zavarovanja.³⁷

³¹ Odlok je objavljen v 40. številki Uradnega lista SFRJ z dne 14. julija 1978.

³² Prilogi 34 in 8.

³³ Odlok je objavljen v 40. številki Uradnega lista SFRJ z dne 14. julija 1978.

³⁴ Prilogi 35 in 37.

³⁵ Prilogi 38 in 39.

³⁶ Prilogi 40 in 8.

³⁷ Odlok je objavljen v 40. številki Uradnega lista SFRJ z dne 14. julija 1978.

Na vrsti je *devetnajsta* točka dnevnega reda:

Predlog za izvolitev in razrešitev članov sveta federacije

Delegati so dobili predlog predsedstva SFRJ ter za-
znamek iz predsedstva SFRJ v zvezi s tem predlogom.³⁸

Predsedstvo SFRJ predlaga, naj bodo za člane sveta
federacije izvoljeni tile družbenopolitični in javni delav-
ci:

iz Socialistične republike Makedonije: Risto Bajalski
in Kiro Gligorov;

iz Socialistične republike Slovenije: dr. Joža Vilfan;

iz Socialistične republike Srbije: Milija Radovanović,
Dušan Djurdjić, Vojin Bajović in Velibor Ljujić;

iz Socialistične republike Hrvatske: Marko Belinić,
Boris Bakrač, dr. Josip Hrnčević, Miroslav Krleža;

iz Socialistične republike Črne gore: Peko Dapčević,
Milorad Zorić, Radomir Komatina, Vlado Božović in
Vukalica Milutinović;

iz Socialistične avtonomne pokrajine Kosovo: Milan
Krtolica.

Predsedstvo SFRJ predlaga tudi, naj bodo razrešeni
člani sveta federacije, izvoljeni za nove funkcije, ki so po
4. členu zakona o svetu federacije, nezdružljive s član-
stvom v svetu federacije, in sicer:

iz Socialistične republike Makedonije: Veselinka
Malinska;

iz Socialistične republike Slovenije: Viktor Avbelj;

iz Socialistične avtonomne pokrajine Vojvodine: Ida
Sabo;

iz Socialistične avtonomne pokrajine Kosovo: Meh-
met Malići.

Začenjam razpravo o predlogu.

Želi kdo besedo? (Nihče.)

Dajem na glasovanje predlog predsedstva SFRJ za iz-
volitev in razrešitev članov sveta federacije.

Kdor je *za*, prosim, naj dvigne roko. (Vsi.)

Je kdo *proti*? (Nihče.)

Se je kdo *vzdržal* glasovanja? (Nihče.)

Ugotavljam, da je zbor sprejel predlog predsedstva
SFRJ za razrešitev in izvolitev članov sveta federacije,
katerih imena sem pravkar prebral.

Na vrsti je *dvajseta* točka dnevnega reda:

**Predlog za izvolitev predsednika in članov komisije
skupščine SFRJ za spremljanje izvajanja zakona o zdru-
ženem delu izmed delegatov v skupščini SFRJ**

Delegati so dobili predlog skupščine SFRJ za volitve
in imenovanja.³⁹

Predstavniki komisije kot predlagateljice je delegat
Drago Seliger.

Začenjam razpravo o predlogu.

Kdo želi besedo? (Nihče.)

Dajem predlog na glasovanje.

Kdor je *za*, prosim, naj dvigne roko. (Vsi.)

Je kdo *proti*? (Nihče.)

Se je kdo *vzdržal* glasovanja? (Nihče.)

Ugotavljam, da je zbor sprejel predlog za izvolitev
predsednika in članov komisije skupščine SFRJ za
spremljanje izvajanja zakona o združenem delu izmed
delegatov v skupščini SFRJ.

Na vrsti je *enaindvajseta* točka dnevnega reda:

**Predlog za določitev števila in za izvolitev sodnikov
porotnikov zveznega sodišča**

Delegati so dobili predlog komisije skupščine SFRJ
za volitve in imenovanja.⁴⁰

Predstavniki komisije je delegat Drago Seliger.

Začenjam razpravo.

Želi kdo besedo? (Nihče.)

Dajem predlog na glasovanje.

Kdor je *za*, prosim, naj dvigne roko. (Vsi.)

Je kdo *proti*? (Nihče.)

Se je kdo *vzdržal* glasovanja? (Nihče.)

Ugotavljam, da je zvezni zbor sprejel predlog za dolo-
čitev števila in za izvolitev sodnikov porotnikov zvezne-
ga sodišča.

Na vrsti je *dvaindvajseta* točka dnevnega reda:

**Predlog za imenovanje predsednika in članov komisi-
je za volitve in odpoklic delegatov zveznega zbora skup-
ščine SFRJ**

Predlog komisije skupščine SFRJ za volitve in imeno-
vanja ste dobili.⁴¹

Predstavniki komisije je delegat Drago Seliger.

Začenjam razpravo.

Želi kdo besedo? (Nihče.)

Dajem predlog na glasovanje.

Kdor je *za*, prosim, naj dvigne roko. (Vsi.)

Je kdo *proti*? (Nihče.)

Se je kdo *vzdržal* glasovanja? (Nihče.)

Ugotavljam, da je zbor sprejel predlog za imenovanje
predsednika in članov komisije za volitve in odpoklic
delegatov zveznega zbora skupščine SFRJ.

Na vrsti je *triindvajseta* točka dnevnega reda:

**Predlog za imenovanje namestnika zveznega javnega
tožilca**

³⁸Priloga 41.

³⁹Priloga 42.

⁴⁰Priloga 43.

⁴¹Priloga 44.

Delegati so dobili predlog komisije skupščine SFRJ za volitve in imenovanja.⁴²

Predstavniki komisije je Drago Seliger.

Želi kdo besedo o tem predlogu? (Nihče.)

Prosim, da se izrečemo.

Kdor je za predlog komisije skupščine, prosim, naj dvigne roko. (Vsi.)

Je kdo *proti*? (Nihče.)

Se je kdo *vzdržal* glasovanja? (Nihče.)

Ugotavljam, da je zbor sprejel predlog za imenovanje namestnika zveznega javnega tožilca.

Na vrsti je *štirindvajseta* točka dnevnega reda:

Predlog za razrešitev in imenovanje namestnikov zveznih sekretarjev in namestnikov predsednikov zveznih komitejev.

Delegati so dobili predlog Veselina Djuranovića, predsednika zveznega izvršnega sveta, z mnenjem komisije skupščine SFRJ za volitve in imenovanja.⁴³

Začenjam razpravo o predlogu.

Kdo želi besedo? (Nihče.)

Dajem predlog na glasovanje.

Kdor je *za*, prosim, naj dvigne roko. (Vsi.)

Je kdo *proti*? (Nihče.)

Se je kdo *vzdržal* glasovanja? (Nihče.)

Ugotavljam, da je zbor sprejel predlog za razrešitev in imenovanje namestnikov zveznih sekretarjev in namestnikov predsednikov zveznih komitejev.

S tem je dnevni red končan.

V skladu s sklepom, ki smo ga sprejeli v začetku seje, vprašujem, ali želi kdo od delegatov postaviti kakšno vprašanje zveznemu izvršnemu svetu ali funkcionarjem, ki vodijo zvezne upravne organe? (Nihče.)

Ker je dnevni red te seje izčrpan, končujem sejo. Dovolite mi, da zaželim vsem delegatom in drugim udeležencem te seje kot tudi vsem delavcem služb v skupščini SFRJ prijetne letne počitnice, ker je bila to zadnja seja pred počitnicami.

(Seja se je končala ob 14.05)

⁴²Priloga 45.

⁴³Prilogi 46 in 47.

PRILOGA

SKUPŠČINA SFRJ
ZVEZNI ZBOR
Odbor za zunanjo politiko
Št. 97/78
10. julija 1978
Beograd

Priloga 1

PREDSEDNIKU ZVEZNEGA ZBORA SKUPŠČINE SFRJ

Beograd

Na podlagi 49. člena poslovnika zveznega zbora skupščine SFRJ daje odbor za zunanjo politiko zboru

POROČILO

O OBRAVNAVI AKTIVNOSTI GIBANJA NEUVRŠČENIH DRŽAV V SEDANJIH MEDNARODNIH RAZMERAH IN PRIPRAV ZA KONFERENCO MINISTROV ZA ZUNANJE ZADEVE NEUVRŠČENIH DRŽAV V BEOGRADU

Odbor za zunanjo politiko je na podlagi poročila delegacije SFRJ o ministrskem sestanku koordinacijskega biroja neuvrščenih držav v Havani (od 15. do 20. maja) in izhodišč SFRJ za konferenco ministrov za zunanje zadeve neuvrščenih držav v Beogradu (od 24. do 29. julija) na treh sejah razpravljal o aktivnosti SFRJ v gibanju neuvrščenih.

Odbor je na 1. seji 8. junija obravnaval rezultate dela ministrskega sestanka koordinacijskega biroja v Havani. Ob tej priložnosti so delegati razpravljali tudi o aktualnih vprašanjih mednarodnih odnosov in aktivnostih neuvrščenih držav v sedanjih mednarodnih razmerah, predvsem pa: o zastoji detanta in negativnih gibanjih v mednarodnih odnosih, o vse večji konfrontaciji velikih sil, zlasti v Afriki, in o ogrožanju miru in varnosti afriških držav ter o krepitvi položaja in vloge gibanja neuvrščenih držav in njegovem nadaljnjem uveljavljanju kot neodvisnega in konstruktivnega dejavnika v mednarodnih odnosih, o usmerjenosti gibanja neuvrščenih, o potrebi po močnejšem aktiviranju neuvrščenih držav v mednarodnih akcijah in zadevah. S posebno pozornostjo so obravnavali tudi krepitev zunanjih pritiskov na neuvrščene države, da bi izrinili gibanje neuvrščenosti v glavnih smereh mednarodne politike. Odbor je posvetil posebno pozornost negativnim pojavom znotraj gibanja neuvrščenosti, kot so spopadi in spori med nekaterimi neuvrščenimi državami in poskusi, da se gibanje razcepi po ideološki podlagi ali drugi podlagi. S tega stališča so dali delegati v razpravi prioriteto mesto krepitvi enotnosti in solidarnosti neuvrščenih držav za odpravo teh pojavov.

Odbor je sprejel poročilo delegacije SFRJ o ministrskem sestanku koordinacijskega odbora v Havani in ocenil, da je naša delegacija veliko prispevala k uspešnim rezultatom tega sestanka, zlasti s stališča priprav ministrske konference neuvrščenih držav v Beogradu ter k integralnemu delu priprav za VI. konferenco šefov držav ali vlad neuvrščenih držav. Delegati so kot zelo pomembno poudarili to, da je ta sestanek zavzel stališča o najpomembnejših mednarodnih vprašanjih in problemih, s katerimi se srečuje gibanje neuvrščenosti v svojem razvoju v skladu z osnovnimi stališči V. konference neuvrščenih držav v Colombu. Odbor je posebej podprl delovanje delegacije SFRJ za nadaljnje uveljavljanje gibanja neuvrščenosti ter neodvisnega in izvenblokovskega dejavnika miru, varnosti in enakopravnega mednarodnega sodelovanja, za krepitev enotnosti in solidarnosti neuvrščenih držav in najodločnejše upiranje vsem tendencam razcepa gibanja neuvrščenosti na ideološko ali kakršnokoli drugo podlago.

Glede na sedanje spopade in spore ter celo oborožene spopade med nekaterimi neuvrščenimi državami, je odbor poudaril pomen utrditve akcijske enotnosti, solidarnosti in medsebojnega sodelovanja neuvrščenih držav in držav v razvoju kot tudi naporov SFRJ, da gibanje neuvrščenosti v celoti bolj prispeva k miroljubnemu reševanju sporov med neuvrščenimi državami, predvsem v interesu ohranitve in nadaljnje utrditve njihove neodvisnosti in svobodnega razvoja.

Na 2. seji, ki je bila 28. junija tega leta, je odbor skupaj z odborom za ekonomske odnose s tujino zbora republik in pokrajin obravnaval priprave SFRJ za konferenco ministrov za zunanje zadeve neuvrščenih držav v Beogradu in izhodišča SFRJ za to konferenco. Odbor je razpolagal z informacijo ZSZZ o nekaterih najaktualnejših političnih vprašanjih v zvezi s pripravami za beograjsko konferenco. Da bi lahko ocenili celotno dejavnost naše države, so delegati dobili tudi poročilo ZIS o uresničevanju sklepov V. konference neuvrščenih držav v Colombu. Glede na pomen, ki ga ima v tej fazi razvoja gibanja neuvrščenosti izvajanje sprejetih sklepov na konferencah neuvrščenih držav, sta odbora sklenila, da bosta to poročilo obravnavala posebej pozneje, s tem da se od ZIS zahteva njegova dopolnitev. Odbora sta tudi predlagala, naj se o tem poročilu ZIS razpravlja v tistih telesih zveznega zbora in zbora republik in pokrajin, v katerih delovno področje spadajo posamezna področja aktivnosti neuvrščenih držav. Takšna razprava bi veliko prispevala k popolnejšemu izvajanju sklepov V. konference na našem notranjem področju, v bilateralnih odnosih SFRJ z drugimi neuvrščenimi državami na mednarodnem področju.

Na skupni seji sta oba odbora posvetila posebno pozornost mednarodni ekonomski problematiki v aktivnostih gibanja neuvrščenosti. Opozorila sta na izreden pomen, ki jih imajo ekonomska vprašanja ne le zato, ker so prioriteta vprašanja, s katerimi je s stališča lanskega razvoja preokupirano največ neuvrščenih držav in držav v razvoju, temveč tudi kot močan dejavnik enotnosti in kohezije gibanja neuvrščenih držav. Vrsta neuvrščenih držav zahteva, da se v aktivnostih gibanja neuvrščenih posveti več prostora ekonomskim vprašanjem. Dejstvo je, da ni dovolj storjeno za izvajanje sklepov iz Colomba, da se je večina mednarodnih ekonomskih konferenc neuspešno končala (zlasti pariška konferenca Sever-Jug), da pa so po drugi strani vse močnejši odpori na posameznih sektorjih mednarodnemu ekonomskemu redu; razviti svet vsiljuje svoje rešitve na ekonomskem področju in daje tako ime-novano selektivno pomoč določenim državam kot obliko pritiska. Vse to terja, da neuvrščene države na beograjskem sestanku definirajo ne le svoje cilje in politiko na ekonomskem področju, temveč tudi poti in metode, da se znova začnejo enakopravna pogajanja med razvitimi državami in državami v razvoju pri iskanju rešitev za odprte mednarodne ekonomske probleme. Žato je treba podpreti napore neuvrščenih držav, da se dosežejo boljši rezultati pri izvajanju sklepov iz Colomba.

V razpravi na skupni seji sta odbora sprejela tudi tale mnenja in predloge:

- Delegacija SFRJ bi lahko na podlagi ustavnih pravic in svoboščin občanov SFRJ veliko več povedala o problemih človekovih pravic in o njihovem obravnavanju v mednarodni skupnosti;

- Zelo koristno je, da so pri realizaciji sklepov iz Colomba sodelovali vsi družbeni dejavniki od organizacij združenega dela, prek občin, republik in pokrajin do zveznih organov;

- Beograjska konferenca ministrov za zunanje zadeve neuvrščenih držav ima glede na sedanja negativna gibanja v mednarodnih odnosih in na sedanje stanje in gibanja v gibanju neuvrščenih izreden pomen, ker bodo dokumenti, ki bodo sprejeti, predstavljali stališča in predloge ministrske konference za sklepe VI. konference neuvrščenih držav;

- Natančneje je treba definirati vlogo koordinacijskega biroja neuvrščenih držav, da bi se zagotovilo načelo, da je koordinacijski biro operativno telo, ki koordinira delo med sestanki, ni pa forum, ki bi lahko vpeljal novo prakso, ki ni določena na konferencah na vrhu neuvrščenih držav. Ta organ ne bi smel dobiti narave zaprtega organa in ne bi smel postati substitut ministrskih konferenc vseh neuvrščenih držav.

Na tretji seji, ki je bila 10. julija 1978, je odbor sprejel predlog sklepov zveznega zbora o obravnavi aktivnosti neuvrščenih držav v sedanji mednarodni situaciji in priprav za konferenco ministrov za zunanje zadeve neuvrščenih držav v Beogradu.

Na seji je odbor poudaril pomen apela, ki ga je predsednik Tito poslal v svojem govoru na Sutjeski vsem miroljubnim silam sveta za širšo mednarodno akcijo za zaustavitev negativnih gibanj v mednarodnih odnosih in za neodložno reševanje ključnih mednarodnih vprašanj.

Za poročevalca v zboru je odbor določil predsednika odbora za zunanjo politiko Nijaza Dizdarevića.

PREDSEDNIK ODBORA
ZA ZUNANJO POLITIKO
Nijaz Dizdarević s.r.

SKUPŠČINA SFRJ
ZVEZNI ZBOR
Odbor za zunanjo politiko
10. julija 1978
Beograd

PREDLOG SKLEPOV ZVEZNEGA ZBORA

Beograd

Potem ko je poslušal izvajanje zveznega sekretarja za zunanje zadeve o „Dejavnostih gibanja neuvrščenih držav v sedanjih mednarodnih razmerah ter o pripravah za konferenco ministrov za zunanje zadeve neuvrščenih držav v Beogradu (24. – 29. julija 1978)“, je zvezni zbor na predlog odbora za zunanjo politiko na 2. seji, ki je bila 11. julija 1978, po razpravi sprejel tele

SKLEPE

1. Sprejema izvajanje zveznega sekretarja za zunanje zadeve Josipa Vrhovca;

2. Opozarja, da se mora delegacija SFRJ na konferenci ministrov za zunanje zadeve neuvrščenih držav v Beogradu posebej zavzeti:

a) da bodo neuvrščene države med pripravo za VI. konferenco šefov držav ali vlad neuvrščenih držav še bolj intenzivno in učinkovito delovale v zvezi z izvajanjem sklepov V. vrhunske konference neuvrščenih držav v Colombu, da bi se našle bolj popolne in trajne rešitve za osnovna mednarodna vprašanja, za razvijanje enakopravnega mednarodnega sodelovanja ter ustvarjanje novih demokratičnih mednarodnih ekonomskih in političnih odnosov, pri tem pa še naprej krepila vloga neuvrščenih držav kot bistvenega dejavnika za popuščanje mednarodne napetosti, za mir in stabilnost v svetu.

Sedanja resna in zahtevna mednarodna situacija terja združene narode ne le neuvrščenih držav, ampak tudi vseh miroljubnih sil sveta v gibanju širše mednarodne akcije, da bi se zaustavila nevarna gibanja v mednarodnih odnosih, neodložno reševali ključni in aktualni problemi človeštva ter krepila prizadevanja za doseg splošnega miru in varnosti za vse narode in države. Zvezni zbor v tem duhu opozarja na pomen apela, ki ga je predsednik Tito v nedavnem govoru na Sutjeski poslal vsem miroljubnim državam sveta.

b) da se krepijo vse oblike medsebojnega sodelovanja neuvrščenih držav in držav v razvoju. V tej razvojni fazi gibanja neuvrščenosti je izredno pomembno izvajanje akcijskih programov o sodelovanju neuvrščenih držav in drugih sklepov V. konference šefov držav ali vlad neuvrščenih držav v Colombu. Ukrepanje in ustvarjanje razmer za uresničevanje dolgoročnih programov o medsebojnem sodelovanju bosta zelo okrepila osnovno usmerjenost o opiranju na lastne moči, kar ima daljnosežen pomen za solidarnost in enotnost neuvrščenih držav ter za mednarodne odnose nasploh, za ekonomski in politični položaj ter vlogo neuvrščenih držav in držav v razvoju v njih, pa tudi za njihov hitrejši razvoj;

c) za nadaljnje uveljavljanje gibanja neuvrščenih držav, kot vedno bolj vplivnega neodvisnega in samostojnega dejavnika mednarodnih odnosov, ki se dosledno zavzema za progresivno spreminjanje in demokratizacijo skupnih ekonomskih in političnih mednarodnih odnosov: za ohranitev avtentičnosti in usmerjenosti gibanja neuvrščenih držav, ki zavrača blokovsko delitev sveta, se postavlja po robu vsem poskusom, da se zadržijo stari odnosi ali vzpostavijo nove vplivne sfere, in se dosledno bojuje zoper imperializem, hegemonizem in vse oblike tuje dominacije tistih sil, ki si prizadevajo s podrejanjem, izkoriščanjem in neenakopravnimi mednarodnimi odnosi zagotoviti svoje ozke interese in privilegirane pozicije na račun širše mednarodne skupnosti. Taka usmerjenost neuvrščenega gibanja je učinkovito orožje neuvrščenih držav za ohranitev in nadaljnjo krepitev njihove nacionalne neodvisnosti, svobode in samostojnosti;

d) za krepitev enotnosti gibanja neuvrščenosti, ki je vse bolj izpostavljeno različnim zunanjim pritiskom, z namenom, da bi ga odrinili kot aktivnega in neodvisnega mednarodnega dejavnika. Danes je prva naloga odločen odpor vsem poskusom, da se med neuvrščenimi zaseje delitev na različnih temeljih, političnih, ideoloških, verskih, regionalnih in drugih, ter da se razbije njihova enotnost s spodbujanjem starih, podedovanih nasprotij ali z izzivanjem novih. Spodbujajo se zlasti spori, pa celo odkriti oboroženi spopadi med posameznimi neuvrščenimi državami, gojijo stara krizna žarišča in odpirajo nova, na prostorih neuvrščenih držav in držav v razvoju, da bi ustvarili razmere za vmešavanje s strani, razbili enotnost neuvrščenih držav ter celotno gibanje neuvrščenosti skrenili z glavnih smeri boja za spremembo stare mednarodne politične in ekonomske ureditve;

e) da bi gibanje neuvrščenih našlo poti in metode, da bi bolj kot do sedaj pripomoglo k temu, da se končajo oboroženi spopadi med neuvrščenimi državami ter spori med njimi rešujejo na miroljuben način, brez tujega vmešavanja in brez pritiskov, groženj ali uporabe sile. V tej smeri je zelo pomembna naloga, ki jo ima delegacija SFRJ, da skupaj z drugimi neuvrščenimi državami pripomore k opredelitvi načel, metod in sredstev za različne usluge neuvrščenim državam v sporih, z namenom, da bi jih premostile in miroljubno rešile.

SKUPŠČINA SFRJ
ZVEZNI ZBOR
Odbor za pravosodje
Št. 010-1/78-2
30. junija 1978
Beograd

Priloga 2

POROČILO
O OBRAVNAVI GRADIVA USTAVNO PREOBlikOVANJE IN PROBLEMI
PRAVOSODJA

Na seji odbora za pravosodje zveznega zbora skupščine SFRJ, ki je bila 14. junija 1978, so zelo podrobno razpravljali o preoblikovanju pravosodja na novih ustavnih temeljih ter o nekaterih problemih na tem področju. Razprave so se udeležili tudi: predstavnika zveznega izvršnega sveta — zvezni sekretar za pravosodje in organizacijo

zvezne uprave in namestnik zveznega sekretarja za pravosodje in organizacijo zvezne uprave; predsednik in sodnik zveznega sodišča; zvezni javni tožilec; zvezni javni pravobranilec; predsednik vrhovnega vojaškega sodišča; namestnik zveznega družbenega pravobranilca samoupravljanja; podsekretar v zveznem sekretariatu za notranje zadeve in predstavniki teles, pristojnih za vprašanja pravosodja skupščin socialističnih republik in socialističnih avtonomnih pokrajin.

Povod za obravnavo te problematike je bilo gradivo Ustavno preoblikovanje in problemi pravosodja, ki ga je zvezni izvršni svet poslal skupščini SFRJ marca t.l.

V zvezi z omenjenim gradivom je bilo navedeno mnenje, da v glavnem obravnava normativne aspekte ustavnega preoblikovanja oziroma razdelitev zakonodajne pristojnosti med federacijo, socialističnimi republikami in socialističnimi avtonomnimi pokrajinama na področju pravosodja, niso pa dovolj proučeni in ocenjeni učinki tega preoblikovanja, ki se kažejo predvsem v podružbljanju pravosodja, kakovosti dela pravosodnih organov, njihovi učinkovitosti in družbeni odgovornosti.

V zvezi s tem pa je bilo rečeno, da so se tako federacija kot tudi socialistične republike in socialistični avtonomni pokrajini v prejšnjem obdobju angažirale predvsem prav za sprejetje normativnih in organizacijskih ukrepov, ker je to osnovni pogoj za začetek delovanja pravosodja na novih ustavnih temeljih, in da ta aktivnost še traja, da pa na podlagi dosedanjih kratkotrajnih izkušenj iz izvajanja sprejetih rešitev v praksi še vedno ni mogoče dati popolnejše ocene in sklepov o doseženi stopnji ustavnega preoblikovanja pravosodja v celoti.

Na seji odbora je bilo v razpravi ugotovljeno, da je prišlo v preteklem obdobju, zlasti po izdaji nove ustave SFRJ, do pomembnih sprememb na področju pravosodja in da so doseženi veliki uspehi, ki se poleg izvršnega normativnega usklajevanja pravosodne zakonodaje z novimi ustavnimi rešitvami kažejo predvsem v doseženi stopnji podružbljanja dela pravosodnih organov oziroma v usklajevanju vsebine, metod in oblik njihovega delovanja s celotnim razvojem družbenoekonomskih in družbenopolitičnih odnosov v naši socialistični samoupravni družbi.

Nove ustavne rešitve so omogočile nadaljnjo razmejitev pristojnosti in odgovornosti na področju pravosodja med federacijo, socialističnimi republikami in socialističnimi avtonomnimi pokrajinama, kar krepi samoupravni položaj republik in pokrajin tudi na področju pravosodja oziroma razširja pooblastila republik in pokrajin ter omogoča vzpostavljanje njihove primarne vloge pri uresničevanju pravosodne funkcije za delo pravosodnih organov in za stanje v pravosodju. Ustvarjene so tudi možnosti za širše odpiranje pravosodnih organov do družbenih zahtev in vpliva, pri čemer je treba posebej poudariti ustanavljanje sodišč združenega dela kot posebne oblike samoupravnega sodstva, ki so bistveno prispevala k spremembi odnosov v združenem delu ter k uveljavitvi samoupravnih norm vedenja v samoupravnih odnosih.

Skupščina SFRJ je na podlagi z ustavo določene pristojnosti federacije v preteklem obdobju sprejela vse zvezne pravosodne zakone, ki jih je bilo treba uskladiti s temelji nove ustave (kazenski zakon SFRJ, zakon o kazenskem postopku, zakon o pravnem postopku, zakon o splošnem upravnem postopku, zakon o upravnih sporih, zakon o pomilostitvi, zakon o gospodarskih prestopkih, zakon o prekrških, zakon o zveznem javnem pravobranilstvu), prvič pa je bil sprejet tudi zakon o izvršilnem postopku, ki veliko pomeni za učinkovitejše izvajanje sodnih odločb. Skupščina je sprejela tudi zakon o sodiščih združenega dela in zakone, ki urejajo organizacijo in pristojnost zveznih pravosodnih organov (zakon o zveznem sodišču, zakon o zveznem javnem tožilstvu in zakon o zveznem javnem pravobranilstvu).

V procesu usklajevanja zakonodaje z novo ustavo je bil na področju pravosodja dejansko dosežen nov prodor, s čimer se uveljavljata samoupravna zakonitost in nov način urejanja pravne snovi, ki ustrežata samoupravnim družbenoekonomskim in družbenopolitičnim odnosom.

Vzporedno z normativnim delom v zvezi z zvezno zakonodajo sta potekala tudi zelo intenzivno zakonodajno delo ter proces reorganizacije pravosodja v socialističnih republikah in socialističnih avtonomnih pokrajinah. Glede na ustavno prerazdelitev zakonodajne pristojnosti med federacijo, socialističnimi republikami in socialističnimi avtonomnimi pokrajinama je bila ta dejavnost v republikah in pokrajinah usmerjena v sprejemanje predpisov, ki se nanašajo na organizacijo in pristojnost pravosodnih organov in dograditev normativnega sistema na področju kazenskega, dednega, družinskega, prekršilnega prava, izvršitve kazenskih sankcij in drugega.

V razpravi so poudarili, da so bili pri določanju organizacije in pristojnosti pravosodnih organov vloženi naporji za njuno čim večje približevanje delovnim ljudem in občanom, samoupravnim organizacijam in skupnostim. Čeprav so rešitve glede organizacije in pristojnosti pravosodnih organov v socialističnih republikah in socialističnih avtonomnih pokrajinah v bistvu skupne, so na seji opozorili tudi na nekatere različne rešitve, ki se kažejo zlasti glede pristojnosti sodišč za odločanje o gospodarskih prestopkih in upravnih sporih. Razlike so tudi glede obsega prenašanja kazenske in pravne pristojnosti na občinska oziroma temeljna sodišča.

Glede na različne rešitve v organizaciji in pristojnosti pravosodnih organov v socialističnih republikah in socialističnih avtonomnih pokrajinah, so v razpravi opozorili, da je treba v naslednjem obdobju skupaj z ustreznimi republiškimi in pokrajinskimi pravosodnimi organi organizirano in stalno spremljati, kako se te razlike zrcalijo v praksi.

V razpravi so ugotovili, da je bila glavna značilnost minule razvojne faze pravosodnega sistema — nadaljnje podružbljanje pravosodne funkcije. Ob proučevanju kompleksnosti podružbljanja pravosodne funkcije so posebej poudarili, da je treba ta proces opazovati tako skozi razvoj in uveljavljanje samoupravnega sodstva, kot nove ustavne institucije, kot tudi skozi preobrazbo vseh pravosodnih organov, v skladu s potrebami samoupravnega razvoja naše družbe.

Ko so na seji odbora izhajali iz tega, da ima uspešnost uresničevanja pravosodne funkcije življenjski pomen za delovanje sistema socialistične samoupravne demokracije, so tudi poudarili, da dajeta demokratizacija pravosodnih funkcij in razvoj samoupravnega pravosodja novo pravno-politično in idejno osnovo družbeni praksi, prav tako pa tudi samoupravna praksa in njene institucije vplivajo na učinkovito delovanje pravosodnega sistema.

V razpravi so poudarili, da je v načinu delovanja vseh pravosodnih organov že zdaj mogoče videti pomembne

spremembe, ki pomenijo njihovo podružbljanje oziroma vsebinsko preobrazbo na temeljih ustave. V tem kontekstu so opozorili zlasti na preventivno delovanje javnih tožilstev, sodišč in drugih pravosodnih organov, potem na spremljanje in proučevanje pojavov, ki imajo pomen za uresničevanje sodne funkcije in za to, da se dajo skupščinam družbenopolitičnih skupnosti in drugim državnim organom in samoupravnim organizacijam ter skupnostim predlogi za preprečevanje družbeno nevarnih in škodljivih pojavov ter za okrepitev zakonitosti, družbene odgovornosti in socialistične morale, kar pomeni nadaljnje odpiranje pravosodnih organov, tako nasproti skupščinam družbenopolitičnih skupnosti kot tudi nasproti drugim institucijam našega družbenopolitičnega sistema.

Proces podružbljanja pravosodne funkcije, kot najpomembnejša oblika ustavne preobrazbe pravosodja, naj bi po mnenju članov odbora še naprej uveljavljali, spremljali, usmerjali in izboljševali, kar je naloga tako pravosodnih organov kot tudi vseh subjektivnih socialističnih sil ter družbe v celoti.

Vključevanju pravosodnih organov ter njihovi pomembni vlogi v sistemu družbene samozaščite so na seji posvetili posebno pozornost. Opozorili so na uspehe, ki so bili na tem področju doslej doseženi, poudarili pa so tudi, da je treba glede na položaj, mesto in vlogo pravosodnih organov v našem družbenopolitičnem sistemu njihovo udeležbo v procesu družbene samozaščite še naprej kar se da dosledno in popolno uresničevati. Pri tem so imeli pred očmi zlasti to, da ima celotno delovanje pravosodnih organov pomembne politične posledice, ki vplivajo na varnost in uresničevanje družbene samozaščite.

Na seji so poudarili, da je kakovostno nova družbenopolitična razsežnost v celotnem pravosodnem sistemu ustanavljanje sodišč združenega dela, kot najpomembnejše oblike samoupravnega sodstva. Ta sodišča, ki so organizirana in delujejo po vsej državi kot temeljna sodišča združenega dela ter republiška oziroma pokrajinska sodišča združenega dela, so se že uveljavila kot novi družbeni organi, ki pomembno pripomorejo h krepitvi ustavnosti in zakonitosti v naši družbi oziroma k nadaljnjemu razvoju samoupravnih socialističnih odnosov.

Vedno širši razvoj samoupravnega prava in samoupravne prakse vsiljuje potrebo po tem, da se posveti vsa pozornost ne le delovanju in uveljavitvi sodišč združenega dela, pač pa tudi drugim oblikam samoupravnega sodstva (arbitraže, razsodišča, pomirjevalni sveti). Organizacije združenega dela oziroma krajevne skupnosti ter drugi samoupravni in družbenopolitični subjekti morajo bolj razvijati te oblike samoupravnega sodstva.

Na seji so poleg tega poudarili, da je proces ustanavljanja posebnih sodišč združenega dela precej za potrebnimi prakse in da je zato treba ustvarjati možnosti za to, da se v procesu nadaljnjega razvoja samoupravnega sodstva ustanavljajo posebna sodišča združenega dela, predvsem na področju samoupravnega interesnega organiziranja.

V razpravi so poudarili, da je treba zagotavljati potrebne možnosti za nadaljnji razvoj samoupravnega sodstva. V zvezi s tem so opozorili, da je treba graditi tudi tak postopek pred sodišči združenega dela in drugimi oblikami samoupravnega sodstva, ki bi bil manj obremenjen s formalizmom, bolj pa bi se opiral na sodelovanje s samoupravnimi dejavniki odločanja. Tako bi se postopek pred samoupravnimi sodišči še bolj uskladil z naravo odnosov, ki jih ta sodišča razrešujejo.

Glede na obseg in naravo izvedenih sprememb na področju pravosodja so na seji poudarili, da je za realizacijo sprejetih rešitev nujno zavzemanje vseh družbenih dejavnikov, in sicer za njihovo čimbolj popolno uresničevanje in uveljavljanje. Opozorili so tudi, da je treba posvetiti posebno pozornost spremljanju izvajanja številnih zakonov s področja, ki so bili sprejeti v procesu usklajevanja zakonodaje z ustavo, prav tako pa tudi intenzivnemu spremljanju izvajanja politike, ki je določena v zakonih s tega področja ter v drugih skupščinskih dokumentih. V ta namen bo treba razvijati različne oblike sodelovanja z organi, ki so pristojni za vprašanja pravosodja v socialističnih republikah in socialističnih avtonomnih pokrajinah, pa tudi s pristojnimi telesi skupščin socialističnih republik in socialističnih avtonomnih pokrajin, zlasti če imamo pred očmi, da ureja federacija na tem področju samo tista vprašanja, ki so izrecno navedena v ustavi, medtem ko so druga vprašanja, kot so: organizacija sodišč in drugih pravosodnih organov; organizacija samoupravnih sodišč; vprašanja stvarne in krajevne pristojnosti; vprašanja kadrov, materialne opremljenosti pravosodnih organov in druga vprašanja v pristojnosti socialističnih republik in socialističnih avtonomnih pokrajin.

Le organizirano in kontinuirano spremljanje izvajanja zakonov s področja pravosodja in izvajanja politike bo omogočilo, da dojamemo učinke nastalih sprememb in uporabe novih institutov v praksi ter potrebo po njihovi morebitni spremembi, graditvi in izpopolnjevanju. To bo hkrati, po mnenju delegatov, pripomoglo, da se s prakso ugotovi, koliko zagotavljajo sedanje zakonske rešitve učinkovito uresničevanje ustave in z zakoni določenih pravic delovnih ljudi in občanov v postopku pred pravosodnimi organi, oziroma kako vplivajo sedanje rešitve na učinkovito uresničevanje funkcije pravosodnih organov v celoti.

Ob obravnavi vprašanj, ki se nanašajo na ustavno preoblikovanje pravosodja, so na seji odbora posebej poudarili, da je potrebna nadaljnja uveljavitev pravosodnih organov kot udeležencev v procesu razvoja socialističnih samoupravnih odnosov, in sicer ne le z reševanjem konkretnih primerov, temveč tudi z vplivanjem na to, da se odpravijo pojavi, ki ne ustrezajo naši socialistični samoupravni družbi. V zvezi s tem so zlasti opozorili, da je potrebno dosledno izvajanje funkcije spremljanja in preučevanja družbenih odnosov in pojavov, ki so pomembni za uresničevanje sodne funkcije, da bi ukrepali za preprečevanje družbenoškodljivih pojavov, določili ustavnost in zakonitost ter okrepili družbene odgovornosti in socialistično moralo. Organizirano in intenzivno uresničevanje omenjene funkcije pravosodnih organov prispeva, kot so poudarili na seji, k integriranju pravosodnih organov v samoupravne odnose in določa njihovo novo, kompleksnejšo vlogo, ki se kaže tudi v preventivnem delovanju. Poleg nadaljnjega usposabljanja pravosodnih organov za opravljanje svoje funkcije in povezovanje z ustreznimi znanstvenimi in strokovnimi institucijami, je po mnenju članov odbora nujno potrebno tudi izpopolnjevati medsebojno obveščanje o sodni praksi in metodologiji preučevanja te prakse oziroma se lotiti izdelave ustrezne metodologije zbiranja, analize in obdelave podatkov in statističnih raziskovanj v pravosodni dejavnosti, ter vključevanja te dejavnosti v enotni sistem družbenega obveščanja.

Med obravnavo so posvetili posebno pozornost vprašanju pravosodnih kadrov. Ob tej priložnosti so ugotovili, da je kadrovska situacija v pravosodju ugodna ter da so bila na tem področju dosledno izvajana načela dogovorjene

kadrovske politike. Temu je izredno prispevalo ustrežnejše družbeno vrednotenje pravosodne funkcije, kar se je v prvi vrsti pokazalo prek določanja ustreznih kriterijev in meril za osebne dohodeke ter reševanje drugih vprašanj, ki so pomembna za pravosodne kadre in delo pravosodnih organov. Med razpravo so poudarili, da so reorganizacijo pravosodja izkoristili tudi za zasedbo delovnih mest in pomladitev kadrov, ter da je treba to prakso nadaljevati. Pri tem je treba upoštevati to, da proces obnavljanja in pomlajevanja kadrov nalaga potrebo po sistematičnejšem in intenzivnejšem strokovnem usposabljanju z delom in iz dela ter ideološko-političnem izobraževanju delavcev v pravosodju.

Glede na pomen, ki ga ima porota pri izvršitvi pravosodne funkcije, so na seji poudarili, da napor pri njenem usposabljanju zaostajajo za pomenom, ki ga le-ta ima za nadaljnji razvoj našega pravosodja, zlasti ko gre za strokovno in idejnopolično izpopolnjevanje, in za izbor kadrov, ki se udeležujejo pri opravljanju porotniške funkcije. Glede na to so opozorili, da je potrebno ta vprašanja vključiti v izredno aktualne probleme pravosodja.

Na seji odbora so podprli potrebo po nadaljnji realizaciji kadrovske politike v skladu z odloki X. kongresa ZKJ ter na tem področju sprejetimi sklepi republiških in pokrajinskih predsedstev oziroma ustreznih skupščinskih teles, katere namen je kadrovska krepitev pravosodnih organov in njihovo čim popolnejše usposabljanje za učinkovito opravljanje nalog in zadev, ki jih je le-ta zaupala družba.

Na seji so sprožili tudi vprašanja v zvezi z drugimi delovnimi pogoji pravosodnih organov, ki vplivajo na učinkovito opravljanje pravosodne funkcije (ustrezni prostori, oprema in dr.) in so ugotovili, da so bili storjeni v tem pogledu v prejšnjem obdobju pomembni ukrepi. Toda pogoji za delo pravosodnih organov na številnih področjih še vedno ne ustrežajo družbenemu in političnemu pomenu pravosodne funkcije. Zato terjajo ta vprašanja še nadalje vso pozornost ustreznih družbenopolitičnih skupnosti. V okviru modernizacije dela pravosodnih organov bi bilo treba sprožiti tudi vprašanje izvajanja ustreznega informacijskega sistema na tem področju, kot komplementarnega dela sistema družbenega obveščanja, ki naj bi omogočil hitrejšo in popolnejšo obveščanje tako o normativnem stanju kot tudi o sodni praksi.

Na podlagi pomena in vloge, ki jo imajo advokatura in druge oblike dajanja pravne pomoči pri uveljavitvi pravice varstva delovnih ljudi in občanov oziroma temeljnih organizacij združenega dela in drugih samoupravnih organizacij in skupnosti, so na seji poudarili, da se to področje ni razvijalo tako, da bi omogočilo spremljanje razvoja celotnih družbenoekonomskih in družbenopolitičnih odnosov v naši družbi in pravosodju v celoti. Glede na potrebo po večji angažiranosti in družbeni podpori z namenom, da se advokatura usposobi kot družbena služba in za premostitev stanja, v katerem se le-ta uresničuje v glavnem kot individualna dejavnost, so na seji poudarili, da bi bilo treba temu problemu posvetiti posebno pozornost.

Na seji so v razpravi o gradivu povedali že navedeno mnenje in tudi opozorili, da niso dovolj analizirani in ocenjeni uspehi bistvene transformacije na področju pravosodja in na nekatere napake, ki jih vsebuje gradivo. Tako so poudarili delegati iz SR Slovenije, da v SR Sloveniji ne bodo ukinili okrožnih gospodarskih sodišč, temveč bodo uvedli z zakonom o rednih sodiščih, ki bo začel veljati s 1. I. 1979, pristojnost rednih sodišč le za nekatera vprašanja, ki so do sedaj sodila v pristojnost okrožnih gospodarskih sodišč. Prav tako so opozorili, da javna pravobranilstva v SR Sloveniji niso pooblaščenata zastopati premoženjskih pravic in interesov organizacij združenega dela, ter so tudi opozorili na to, da niso točni podatki o številu sodnikov občinskih sodišč v članstvu Zveze komunistov in so pri tem poudarili, da jih je 63 %, ne pa 42–55 %, kot je navedeno v gradivu.

Delegatka iz SR Slovenije je prav tako dejala, da ni bilo potrebno v gradivu sprožiti vprašanja in začeti dileme glede razlik v organizaciji in pristojnosti sodišč v socialističnih republikah in avtonomnih pokrajinah, poudarjajoč, da v praksi ni teh dilem ter da gre za snov, ki sodi v pristojnost socialističnih republik in socialističnih avtonomnih pokrajin.

Ob koncu razprave je sklenil odbor predlagati zveznemu zboru, naj pri obravnavi gradiva „Ustavna transformacija in problemi pravosodja“ upošteva ugotovitve, priporočila, mnenja in pripombe, ki so bili podani na seji odbora.

Glede na zahtevnost in aktualnost problematike in kompleksnost celotnega procesa ustavne transformacije pravosodja ter interes delegatske skupščine oziroma celotne družbe za uspešno uresničevanje pravosodne funkcije, odbor meni, da je nujno za analiziranje celote odnosov in prakse na področju pravosodja, v sodelovanju z organi, pristojnimi za zadeve pravosodja, in z ustreznimi telesi skupščin socialističnih republik in socialističnih avtonomnih pokrajin zagotoviti čim popolnejši vpogled v stanje in probleme na tem področju. V ta namen je nujno v naslednjem obdobju pripraviti natančne analize oziroma informacije, ki bodo omogočile, da se ugotovi in oceni dosedanja raven ustavne transformacije na posameznih področjih in v institucionalni strukturi pravosodja. V ta namen so predlagali, da je treba v naslednjem obdobju pripraviti analize: o razvoju samoupravnega sodstva; o oblikah organiziranosti, pristojnosti in delovanju pravosodnih organov (sodišč, javnih tožilstev in javnih pravobranilstev); o stanju in problemih odvetništva in drugih oblikah pomoči: o položaju in vlogi porote; o kadrovski problematiki v pravosodnih organih itd.

Za poročevalca odbora v zveznem zboru je določen delegat Luka Bajakić.

PREDSEDNIK ODBORA
Ivan Ginovski s.r.

SKUPŠČINA SFRJ
ZVEZNI ZBOR
Zakonodajnoppravna komisija
29. junija 1978
Beograd

Priloga 3

PREDSEDNIKU ZVEZNEGA ZBORA SKUPŠČINE SFRJ

Beograd

Po 49., 70. in 181. členu poslovnika zveznega zbora skupščine SFRJ (prečiščeno besedilo) sporočam, da je zakonodajnoppravna komisija zveznega zbora skupščine SFRJ na 2. seji, ki je bila 29. junija 1978, obravnavala informacijo o ustavni preobrazbi in problemih pravosodja.

V zvezi z informacijami, zlasti tistimi, ki prikazujejo stanje in probleme na določenem področju in so povezane z izvajanjem politike in zveznih zakonov, s stališča pristojnosti federacije, je sprejela zakonodajnoppravna komisija stališče, da zasluži tako pozornost, da jih bo obravnavala tudi ona.

Ko je zakonodajnoppravna komisija izhajala iz tega stališča in imela pri tem pred očmi tudi svoje delovno področje ter delo in naloge v zvezi z nadaljnjo graditvijo in izboljševanjem pravnega sistema Jugoslavije, zlasti sistema zvezne zakonodaje, odnosov te zakonodaje do republiške in pokrajinske zakonodaje in do samoupravnega prava, in sicer zaradi uresničevanja socialističnih samoupravnih družbenoekonomskih, družbenopolitičnih in drugih družbenih odnosov, je uvrstila v dnevni red tudi informacijo o ustavni preobrazbi in problemih pravosodja.

Zakonodajnoppravna komisija je sprejela informacijo in podpira stališča oziroma ugotovitve in sklepe, dane v informaciji. Komisija meni, da informacija – s tem ko daje prikaz stanja na področju pravosodja, in to bolj s stališča nadaljnega izpopolnjevanja sistema na področju pravosodja, odvisno od problemov, ki se pojavljajo v praksi v zvezi s sprejetimi zakoni – ni mogla opozoriti na vse probleme na tem področju. Še toliko bolj, ker gre za proces, ki se je začel in ustvaril normativne, organizacijske in druge možnosti za to, da bi tekkel še naprej.

Zakonodajnoppravna komisija meni, da je treba tudi v prihodnje in to pogosteje, izkoristiti tak način seznanjanja skupščine SFRJ s stanjem, problemi in izkušnjami na določenem področju, ker to omogoča spremljanje in izvajanje zakonov, reakcijo na probleme, ki se pojavljajo pri izvajanju zveznih zakonov.

Po mnenju komisije določene ugotovitve v informaciji ne ustrezajo in naj bi jih spremenili, po drugi strani pa naj bi informacijo razširili spet z drugimi ugotovitvami. Tako na primer:

- uporaba izraza „ponovna razdelitev pristojnosti“ (2. stran – prvi odstavek I. dela) ne ustreza. To pa zato, ker urejajo federacija in republike oziroma avtonomni pokrajini, v okviru z ustavo SFRJ in z ustavi republik in avtonomnih pokrajin določenimi pravicami in dolžnostmi, zadevna vprašanja in področja in torej ne bi bilo mogoče govoriti o kakšni „ponovni razdelitvi pristojnosti“;

- ne ustreza niti ugotovitev, da federacija „ureja materialne odnose za izrek kazni na kazenskem, premoženjskem in drugih področjih, ki imajo pomen za vso državo“ (2. stran – prvi odstavek I. dela). Zato naj bi to ugotovitev v duhu 12. točke prvega odstavka 281. člena ustave SFRJ nadomestili z izrazom „ureja splošne pogoje in načela za izrek sankcij za kazniva dejanja in gospodarske prestopke ...“;

- ni natančna niti ugotovitev, da so tudi zakoni na področju obligacij pravosodni zakon iz pristojnosti federacije (3. stran – tretji odstavek I. dela), ker sodi zakon o obligacijskih razmerjih v kategorijo materialnih zakonov;

- ugotovitev, da je bila do izdaje nove ustave SFRJ kazenska zakonodaja popolnoma v pristojnosti federacije (4. stran – šesti odstavek I. dela) – je treba omiliti, ker so bila tudi pred izdajo ustave SFRJ v posameznih republiških zakonih predpisana kazniva dejanja. Seveda to ni bilo vseobsežno, tako, kot je to primer po izdaji ustave SFRJ.

V zvezi z vsem tem zakonodajnoppravna komisija meni, da bi informacija lahko precej opozorila tudi na nekatera druga vprašanja, kot so: vprašanja pravnih vrzeli, vprašanje racionalizacije in kodifikacije predpisov na področju pravosodja, opozorila pa bi lahko tudi na vprašanja nadaljnega izboljševanja pravosodnega sistema.

X X X

Za poročevalca zakonodajnoppravne komisije na seji zveznega zbora skupščine SFRJ je bil določen član komisije dr. Nikola Stjepanović.

PREDSEDNIK KOMISIJE
dr. Miodrag Zečević, prof. s.r.

SKUPŠČINA SFRJ
ZVEZNI ZBOR
Odbor za
vprašanja borcev
in vojaških invalidov
Št.: 06.2-59/78-28
Št.: 58-1/78-2
Št.: 58-3/78-2
17. junija 1978
Beograd

Priloga 4

ZVEZNEMU ZBORU SKUPŠČINE SFRJ

Beograd

Na podlagi 49., 50., 131. in 144. člena poslovnika zveznega zbora skupščine SFRJ daje odbor za vprašanja borcev in vojaških invalidov zboru

POROČILO

O OBRAVNAVI INFORMACIJE O DOSEŽENIH USPEHIH PRI GRADITVI IN
IZVAJANJU SISTEMA TEMELJNIH PRAVIC BORCEV, VOJAŠKIH INVALIDOV
IN DRUŽIN PADLIH BORCEV, S PREDLOGI UKREPOV ZA REŠEVANJE PEREČIH
PROBLEMOV, IN INFORMACIJE O STANJU IN PROBLEMIH USPOSOBLJENOSTI
UPRAVNIH ORGANOV, PRISTOJNIH ZA VPRAŠANJA BORCEV IN VOJAŠKIH
INVALIDOV V OBČINAH

Odbor za vprašanja borcev in vojaških invalidov je na 1. seji 16. junija 1978 obravnaval omenjeni informaciji, ju pozitivno ocenil in sprejel s predlogi ukrepov.

Odbor meni, da smo v minulem štiriletnem obdobju dosegli pomembne uspehe pri graditvi in izpopolnjevanju sistema temeljnih pravic borcev, vojaških invalidov in družin padlih borcev. Sistem temeljnih pravic se je razvijal v skladu z razvojem političnega sistema in družbenoekonomskih odnosov, na podlagi ustave SFRJ, dokumentov X. kongresa ZKJ in VII. kongresa ZZB NOV Jugoslavije ter sklepov zveznega zbora skupščine SFRJ, z dne 18. julija 1975 in 3. junija 1977.

Pri realizaciji določene politike smo usklajevanje borčevske zakonodaje z ustavo SFRJ izkoristili za to, da se v sistem temeljnih pravic vgradijo ustreznejše rešitve, ki zagotavljajo: avtomatizem redne in izredne valorizacije denarnih prejemkov; povišanje družinske invalidnine za samohrane starše padlih borcev; zdravstveno varstvo invalidov-kmetov; višjo raven zdravstvenega varstva z uvedbo nege na domu, patronažne službe, sistematičnih pregledov, izboljšanje varstva vojaških invalidov, ki bivajo v tujini; povečanje osnov za odmero zagotovljene borčevske pokojnine, dodatka za borce in stalnega mesečnega denarnega prejemka – za 6 %; nov rok za dokazovanje udeležbe v NOV. Sklenjen je bil medrepubliški dogovor o približanju temeljev in meril za izboljšanje borčevskega in invalidskega varstva po republiških in pokrajinskih predpisih. Sprejet je bil zakon o evidencah o borcih, vojaških invalidih in družinah padlih borcev, ustvarjene pa so bile tudi razmere za redno spremljanje stanja na tem področju.

Zato odbor meni, da smo v minulem obdobju dosegli visoko stopnjo družbene skrbi za borce. Družbena skupnost ima veliko razumevanje za ustvarjanje razmer za reševanje borčevskih vprašanj, za zagotavljanje njihove socialne varnosti.

Lepe uspehe smo dosegli z že začetim procesom podružbljanja borčevskega in invalidskega varstva, kar potrjuje pravilnost zasnove, da skrb za borce ni le obveznost federacije, ampak tudi socialistične družbene skupnosti kot celote. Na tej črti se je precej povečalo število subjektov, ki imajo pravico do borčevskega in invalidskega varstva. Razvoj in izboljševanje različnih oblik dopolnilnega varstva dobivata vedno večji pomen. Borčevsko in invalidsko varstvo dobivata vse ustreznejši prostor in pomen v normativnih aktih in programih samoupravnih interesnih skupnosti in organizacij združenega dela.

Toda na seji so ugotovili, ne da bi podcenjevali pomen doseženih uspehov, da obremenjujejo sistem pravic borcev in vojaških invalidov resne napake in da ne deluje tako, kot bi bilo želeli. Posledica tega je, da naletijo borci in vojaški invalidi na številne težave pri uveljavljanju svojih pravic. Zahteven postopek pri uveljavljanju pravic negativno vpliva na racionalnost izkoriščanja sredstev proračuna federacije, namenjenih za financiranje borčevskega in invalidskega varstva.

Ko je odbor izhajal iz ocene o stanju kot merilu za opredelitev neposrednih in dolgoročnejših programskih nalog, je sprejel stališče, da je treba v naslednjem obdobju rešiti v prvi vrsti tole skupino problemov:

1. Ustreznejša ureditev temeljnih pravic borcev iz pokojninskega in invalidskega zavarovanja – V sistem temeljnih pokojninskih pravic borcev je treba vgraditi ustreznejše in trajnejše rešitve, ne da bi čakali na sprejetje novega sistema pokojninskega in invalidskega zavarovanja: za opredelitev višine zagotovljenega zneska varstvene borčevske pokojnine; za diferenciacijo vprašanja pokojninske osnove po času vstopa v NOB; za vrednotenje minulega dela po trajanju pokojninske dobe; za odpravo sedanjih razlik v ravni starih in novih pokojnin in zavarovanje realne vrednosti pokojnin.

2. Dograditev in izboljšanje sistema temeljnih pravic borcev, vojaških invalidov in družin padlih borcev – Odbor meni, da je mogoče z ukrepi za učinkovitejše delovanje sistema temeljnih pravic, ki ga je treba natančneje

urediti in v postopku uveljavljanja pravic rešiti odvečnih administrativnih barier, z istim obsegom sredstev (ne da bi izvzeli redno valorizacijo) precej izboljšati oblike borčevskega in invalidskega varstva.

Za dosego tega je sprejel odbor stališče: da je treba ponovno proučiti pravilnost posameznih sistemskih rešitev in odpravi nejasnosti in pomanjklivosti posameznih določb v zakonskih predpisih; da je treba revidirati spremljevalne predpise in odpraviti motnje, ki otežujejo učinkovitejšo uveljavljanje pravic; da je treba proučiti vprašanje pravne podlage in smotrnosti morebitne kodifikacije določenih kategorij borcev; da je treba zagotoviti racionalnejše in ekonomičnejše izkoriščanje sredstev proračuna federacije, namenjenih za uveljavljanje pravic na področju borčevskega in invalidskega varstva. Tako bi dosegli enotnost meril pri uporabi zakonskih predpisov in poenostavili postopek pri uveljavljanju pravic. Končni cilj je, da bi borci in vojaški invalidi lažje uveljavili svoje pravice brez kakršnihkoli manipulacij, ki jih je opaziti.

3. Sprožiti široko akcijo za zagotovitev učinkovitejšega uveljavljanja pravic do različnih oblik zdravstvenega varstva – Samoupravne interesne skupnosti zdravstvenega zavarovanja imajo pomembno vlogo pri uveljavljanju pravic borcev in vojaških invalidov v teh skupnostih.

V sistemu temeljnih pravic borcev, vojaških invalidov in družin padlih borcev so določene različne oblike zdravstvenega varstva. Toda pri uporabi teh predpisov še vedno niso zagotovljeni vsi nujni pogoji za učinkovitejšo uresničevanje kompleksnejšega zdravstvenega varstva. Rešitev tega problema je treba poiskati prek samoupravnega organiziranja in dogovarjanja s samoupravnimi interesnimi skupnostmi zdravstvenega zavarovanja. Zato naj bi bili borci NOV in vojaški invalidi – kot kategorija zavarovancev – zastopani skozi delegatsko strukturo v delovnih telesih skupščin samoupravnih interesnih skupnosti.

Vprašanje učinkovitejšega uveljavljanja zdravstvenega varstva je eno najaktualnejših problemov v borčevsko-invalidskem varstvu v celoti. V naslednjem obdobju moramo posvetiti posebno pozornost vzpostavitvi drugačnih odnosov med vsemi družbenimi subjekti, ki sodelujejo pri krojenju in uresničevanju te oblike varstva. Zagotoviti moramo, da postanejo interesne skupnosti zdravstvenega zavarovanja nosilci celotne dejavnosti pri uresničevanju zdravstvenega varstva borcev. To terjajo ustreznejšo ureditev financiranja tega varstva in vključitev uživalcev teh pravic – prek njihovih delegacij v interesnih skupnostih – v delegatski način odločanja o programiranju in uresničevanju zdravstvenega varstva. Srečujemo tudi probleme in težave glede preskrbe vojaških invalidov z ortopedskimi pripomočki, gre tako za postopek kot tudi za slabo kakovost teh pripomočkov. V zadnjih štirih letih smo na tem področju najmanj storili, kljub vrsti ukrepov.

Po drugi strani te pravice bodisi sploh ne uresničujemo, bodisi samo delno z velikimi težavami (nega na domu, patronažna služba, sistematični pregledi in drugo), čeravno smo uvedli različne oblike pravic do zdravstvenega varstva.

Večji red je treba uvesti glede zdraviliškega in klimatskega zdravljenja. Za to obliko zdravljenja dajemo ogromna sredstva, ne dosegamo pa želenih uspehov. Več stanejo komisije, kot pa to, če bi šli na zdraviliško in klimatsko zdravljenje vsi, ki se prijavijo.

4. Problemi usposobljenosti upravnih organov, pristojnih za borčevsko in invalidsko varstvo v občinah – Upravni organi, pristojni za zadeve borcev in vojaških invalidov – od federacije do občine – imajo zelo pomembno vlogo pri izvajanju določene politike in izvajanju zakonov in drugih predpisov, pri analitičnem proučevanju in stalnem spremljanju stanja na tem področju ter pri spodbujanju nadaljnega dograjevanja in izboljševanja sistema.

Odbor je na podlagi analitične proučitve stanja upravnih organov, pristojnih za te zadeve v občinah, mnenja, da ti organi zaostajajo za doseženo razvojno stopnjo borčevsko-invalidskega varstva, da niso dovolj organizacijsko in kadrovsko usposobljeni za izvrševanje svoje funkcije ter prilagojeni potrebam delegatskih skupščin. Tako stanje upravnih organov negativno vpliva na nadaljnje izboljševanje sistema varstva ter na učinkovitost uveljavljanja pravic.

Z izdajo zakona o temeljih sistema državne uprave so ustvarjene razmere za ustreznejšo ureditev položaja, organizacije in usposobljenosti upravnih organov. Če izhajamo iz pristojnosti vsake družbenopolitične skupnosti, da bo samostojno uredila organizacijo upravnega organa pri bližnjem sprejetju republiških in pokrajinskih zakonov o upravi, bi morali posvetiti ustrezen prostor in pomen ustreznejšemu opredeljevanju organizacije in položaja republiških, pokrajinskih in občinskih upravnih organov, pristojnih za zadeve borčevskega in invalidskega varstva. V zvezi s tem naj bi se proučilo, če naj bi se del zadev, ki jih sedaj opravljajo upravni organi, prenesel na strokovne službe samoupravnih interesnih skupnosti oziroma če naj bi se opredelili njihov medsebojni odnos ter pooblastila pri izpolnjevanju funkcij iz njihovega delovnega področja. Usposobljenost in uveljavitev vloge upravnih organov in strokovnih služb interesnih skupnosti sta v marsičem odvisni od odnosa družbenih dejavnikov do teh organov in služb. Delegacije in delegati v skupščinah družbenopolitičnih in interesnih skupnosti se morajo izboriti za izboljšanje položaja in delovnih pogojev upravnih organov in strokovnih služb na tem področju.

5. Družbeno dogovarjanje in samoupravno sporazumevanje na področju dopolnilnega borčevsko-invalidskega varstva – Za nadaljnje izboljšanje sistema borčevsko-invalidskega varstva imata družbeno dogovarjanje in samoupravno sporazumevanje vedno večjo vlogo in pomen, in sicer zagotovitev enotnosti sistema, skladnejšega razvoja dopolnilnega borčevskega varstva po republiških in pokrajinskih predpisih ter graditev skupnih meril za materialno preskrbo posameznih kategorij borcev.

Ko izhajamo iz uresničevanja ustavne opredelitve, po kateri družbena skrb za borce ni le zadeva državnih organov, pač pa družbene skupnosti kot celote, je pred nami resna naloga, da zagotovimo nadaljnje podružbljanje borčevskega in invalidskega varstva. V ta namen naj bi bilo iskanje novih rešitev zasnovano na enotnih temeljih, na družbenem dogovarjanju in samoupravnem sporazumevanju pri oblikovanju meril za skladnejši razvoj tega varstva po republiških, pokrajinskih in občinskih predpisih, kot usmerjenost za razreševanje vrste odprtih problemov.

Z družbenimi dogovori na ravni republik in pokrajin naj bi objektivizirali merila za opredelitev kar se da enotnih pogojev za pridobivanje pravic do materialne preskrbe določenih kategorij borcev in vojaških invalidov. V vseh republikah in pokrajinah je že dalj časa opaziti problem materialne preskrbe borcev NOV pred 9. 9. 1943, starejših od 60 let oziroma 55 let, ki nimajo pogojev za pridobitev pravice do pokojnine.

Tak pristop pri reševanju naštetih in drugih problemov terja nenehno in koordinirano sodelovanje našega odbora z zveznim odborom ZZB NOV Jugoslavije, z ustreznimi telesi zveznega zbora, zlasti pa z republiškimi in pokrajinskimi komisijami za vprašanja borcev in vojaških invalidov. To zahteva tudi aktiven odnos članov odbora in sodelovanje pri delu delegatskih struktur v občini, republiki in pokrajini.

Ker je odbor to gradivo obravnaval na seji, ki je bila neposredno pred XI. kongresom ZKJ, kjer bodo zavzeli stališča in določili politiko o nadaljnjih smereh razvoja in izboljšanja borčevskega in invalidskega varstva, in ker bo v oktobru VIII. kongres ZZB NOV Jugoslavije, kjer bodo prav tako zavzeli stališča in sprejeli sklepe o nadaljnjem izboljšanju borčevskega in invalidskega varstva, predlaga odbor zboru, naj ti informaciji s predlogi sklepov sprejme kot usmerjenost za nadaljnje delo odbora in zveznega komiteja za vprašanja borcev in vojaških invalidov, s tem da bo dal odbor skupaj s komitejem – po kongresih – zboru predlog sklepov in akcijski program ukrepov, ki se jih je treba lotiti v naslednjem obdobju na tem področju.

Za poročevalca odbora na seji zveznega zbora je bil določen član odbora, delegat zveznega zbora Muhamed Grebo.

PREDSEDNIK ODBORA
Stipo Bilan s.r.

Priloga 5

SKUPŠČINA SFRJ
ZVEZNI ZBOR
Zakonodajnoppravna komisija
30. junija 1978
Beograd

PREDSEDNIKU ZVEZNEGA ZBORA SKUPŠČINE SFRJ

Beograd

V smislu 49. in 70. člena poslovnika zveznega zbora skupščine SFRJ (prečiščeno besedilo) poročam, da je zakonodajnoppravna komisija zveznega zbora skupščine SFRJ na 2. seji, ki je bila 29. junija 1978, obravnavala informacijo o doseženih rezultatih pri graditvi in izvajanju sistema temeljnih pravic borcev, vojaških invalidov in družin padlih borcev.

Komisija predlaga zveznemu zboru, da sprejme informacijo o doseženih rezultatih pri graditvi in izvajanju sistema temeljnih pravic borcev, vojaških invalidov in družin padlih borcev. Komisija meni, da je treba nadaljnje delo usmeriti k dograditvi sistema temeljnih pravic borcev, vojaških invalidov in družin padlih borcev in oceniti potrebo in možnosti, da bi za čim popolnejše in učinkovitejše uresničevanje pravic borcev, vojaških invalidov in družin padlih borcev izvršili določeno racionalizacijo zakona na tem področju. Hkrati naj bi podprli prizadevanja za nadaljnje dogovarjanje republik in avtonomnih pokrajin glede urejanja in uresničevanja pravic teh subjektov.

Za poročevalca zakonodajnoppravne komisije na seji zveznega zbora je bil določen delegat in član komisije Dimče Kozarov.

PREDSEDNIK KOMISIJE
dr. Miodrag Zečević, prof. s.r.

Priloga 6

SKUPŠČINA SFRJ
ZVEZNI ZBOR
Odbor za
družbenoekonomske odnose
AS 581/9
28. junija 1978
Beograd

ZVEZNEMU ZBORU SKUPŠČINE SFRJ

Beograd

Na podlagi 49. in 50. člena poslovnika zveznega zbora skupščine SFRJ daje odbor za družbenoekonomske odnose zboru

POROČILO O OBRAVNAVI PREDLOGA ZAKONA O VREDNOSTNIH PAPIRJIH

Odbor za družbenoekonomske odnose je na seji 26. junija 1978 obravnaval predlog zakona o vrednostnih papirjih.

Odbor predlaga zboru, naj sprejme predlog zakona z amandmajem ZIS k 39. členu.

Odbor je hkrati sklenil, naj predlagatelj skupaj z zakonodajnopravno komisijo zveznega zbora uskladi pripombe in priporočila redakcijske narave.

O morebitnih amandmajih delovnih teles in delegatov se bo odbor izrekel dodatno na seji, ki je napovedana za 11. julij ob 8. uri.

Za poročevalca odbora na seji zbora je bila določena delegatka Milica Pejak, članica odbora.

PREDSEDNIK
Eljhami Nimani s.r.

SKUPŠČINA SFRJ
ZVEZNI ZBOR
Zakonodajnoppravna komisija
AS 581/9
29. junija 1978
Beograd

Priloga 7

PREDSEDNIKU ZVEZNEGA ZBORA SKUPŠČINE SFRJ

Beograd

V smislu 49., 70. in 144. člena poslovnika zveznega zbora skupščine SFRJ (prečiščeno besedilo) obveščam, da je zakonodajnoppravna komisija zveznega zbora skupščine SFRJ na 2. seji, ki je bila 29. junija 1978, obravnavala predlog zakona o vrednostnih papirjih (AS-581/9) in predlaga zveznemu zboru, naj ga sprejme s temi amandmaji komisije:

1. Amandma k 1. členu

Besede: „temeljna razmerja glede izdaje, izplačila, prometa in kontrole obveznic“ naj bi nadomestili z besedami: „pogoje in način izdaje, izplačila in prometa obveznic“.

O b r a z l o ž i t e v: Amandma se daje zato, ker se s tem zakonom ne urejajo temeljna razmerja glede izdaje, izplačila in prometa vrednostnih papirjev, temveč pogoji in način izdaje, izplačila in prometa vrednostnih papirjev. Poleg tega ta zakon ne ureja kontrole vrednostnih papirjev iz tega zakona.

2. Amandma k 2. členu

Za besedo „temeljna“ je treba dodati besedo „organizacija“, za besedo „skupnost“ je treba prečrtati vejico in besede: „samoupravna interesna skupnost“, besede: „druge družbene pravne osebe v skladu s tem“ pa je treba nadomestiti z besedami: „druga družbena pravna oseba v skladu s“.

O b r a z l o ž i t e v: Z amandmajem je natančneje določeno, da gre za temeljno organizacijo združenega dela. Črtanje samoupravne interesne skupnosti je predlagano zato, ker je z „drugo družbeno pravno osebo“ mišljena tudi samoupravna interesna skupnost. Samoupravna interesna skupnost lahko izdaja vrednostne papirje, če je to predpisano z zakonom, zaradi tega se tudi predlaga črtanje besed „s tem“.

3. Amandma k 7. členu

V prvem odstavku naj bi besedo „Organizacija“ nadomestili z besedama „Temeljna organizacija“.

Za prvim odstavkom naj bi dodali nov drugi odstavek, ki se glasi:

„Delovna organizacija, sestavljena organizacija združenega dela in poslovna skupnost smejo izdajati obveznice v svojem imenu in za račun temeljnih organizacij, združenih v delovno organizacijo oziroma v sestavi delovnih organizacij, združenih v sestavljeno organizacijo ali poslovno skupnost v skladu s samoupravnim sporazumom o združevanju.“

V drugem odstavku, ki postane tretji odstavek, naj bi za besedo „skupnost“ dodali besede: „kadar je z zakonom določeno ter“, besedo „in“ nadomestili z besedo „ali“, za besedami „družbena pravna oseba“ pa črtali besedo „splošne“.

Tretji odstavek postane četrti odstavek.

V četrtem odstavku, ki postane peti odstavek, naj bi besedi: „Splošni pogoji“ nadomestili z besedo „Pogoji“.

V petem odstavku, ki postane šesti odstavek, naj bi besedi „Splošne pogoje“ nadomestili z besedo „Pogoje“.

O b r a z l o ž i t e v: Amandma se daje zato, ker delovna organizacija, sestavljena organizacija in poslovna skupnost ne razpolagajo z dohodkom in bi smele izdajati obveznice v svojem imenu in za račun temeljnih organizacij, združenih v delovno organizacijo, sestavljeno organizacijo oziroma poslovno skupnost samo v skladu s samoupravnim sporazumom o združevanju. Poleg tega sme samoupravna interesna skupnost izdajati obveznice v svojem imenu in za tuj račun, samo kadar je to z zakonom določeno. Glede predloga za črtanje besede „splošne“ se amandma daje zato, ker ne gre za splošne pogoje.

4. Amandma k 8. členu

V prvem odstavku naj bi besedo „Organizacija“ nadomestili z besedama „Temeljna organizacija“.

V drugem odstavku naj bi besedi „svoje skupščine“ nadomestili z besedami „skupščine te družbenopolitične skupnosti“, besede „v določenem roku“ črtali, besede: „v roku dospelja v izplačilo“ pa nadomestili z besedami: „v roku dospelja izplačila“.

O b r a z l o ž i t e v: Amandma se daje zaradi razlogov, navedenih v obrazložitvi amandmaja k 7. členu, poleg tega pa se z amandmajem redakcijsko izboljšuje in pojasnjuje besedilo.

5. Amandma k 9. členu

V prvem odstavku naj bi za besedami „rezerv, ki jih ima“ dodali besedo „temeljna“.

O b r a z l o ž i t e v: Z amandmajem je natančneje določeno, da se navedeni znesek delovnih in poslovnih sredstev ter sredstev rezerv nanaša na temeljno organizacijo združenega dela, s čimer se ta določba usklajuje s prvim odstavkom 8. člena v zvezi s predloženim amandmajem k 8. členu.

6. Amandma k 10. členu

V prvem odstavku naj bi besede: „samoupravne interesne skupnosti“ nadomestili z besedami: „druge družbene pravne osebe“.

V drugem odstavku naj bi besede: „samoupravna interesna skupnost“ nadomestili z besedami: „druga družbena pravna oseba“.

V četrtem odstavku naj bi besede: „samoupravna interesna skupnost“ nadomestili z besedami: „družbena pravna oseba“.

O b r a z l o ž i t e v: Amandma je dan zaradi istih razlogov, kot so navedeni v obrazložitvi amandmaja k 2. členu.

7. Amandma k 11. členu

Besede: „samoupravna interesna skupnost, banka in druge družbene pravne osebe“ naj bi nadomestili z besedami: „banka in druga družbena pravna oseba“, besede: „sprejetih v skladu s svojimi“ pa nadomestili z besedami: „v skladu s predpisi družbenopolitične skupnosti ali“.

O b r a z l o ž i t e v: Amandma je dan zaradi istih razlogov, kot so navedeni v obrazložitvi amandmaja k 2. členu, poleg tega pa družbenopolitična skupnost izdaja obveznice na podlagi odloka v skladu s predpisi, ne pa s samoupravnimi splošnimi akti, ki se nanašajo na organizacijo združenega dela in drugo samoupravno organizacijo in skupnost.

8. Amandma k 16. členu

Besedo „Jugoslaviji“ je treba nadomestiti z besedami: „Socialistični federativni republiki Jugoslaviji“.

O b r a z l o ž i t e v: Z amandmajem se ime države terminološko usklajuje z ustavo SFRJ.

9. Amandma k 17. členu

Besedo „pravice“ naj bi nadomestili z besedo „pravico“.

O b r a z l o ž i t e v: Z amandmajem se redakcijsko izboljšuje besedilo.

10. Amandma k 18. členu

V prvem odstavku naj bi za besedo „označeni“ dodali besedo „novčani“, besedo „odjedanput“ pa nadomestili z besedo „odjednom“.¹

V drugem odstavku naj bi besedo „odjedanput“ nadomestili z besedo „odjednom“.²

O b r a z l o ž i t e v: Z amandmajem se redakcijsko izboljšuje in pojasnjuje besedilo.

11. Amandma k 20. členu

Besede „v predpisu oziroma v sklepu“ naj bi nadomestili z besedami: „z zakonom oziroma s sklepom“.

O b r a z l o ž i t e v: Z amandmajem se redakcijsko izboljšuje besedilo.

12. Amandma k 22. členu

V tretjem odstavku naj bi besede: „(v nadaljnjem besedilu: zvezni zakon)“ črtali.

O b r a z l o ž i t e v: Amandma je dan zato, ker pravno-tehnično ni v navadi skrajševanje zakona, kadar ni naveden naslov zakona.

¹ Op. prev.: velja le za besedilo v srbohrvaščini.

² Op. prev.: velja le za besedilo v srbohrvaščini.

13. Amandma k 25. členu

V prvem odstavku naj bi besedi: „njihov izdavalac“ nadomestili z besedama: „izdavalac obveznica“.
O b r a z l o ž i t e v: Z amandmajem se redakcijsko izboljšuje besedilo.

14. Amandma k 27. členu

Besedi: „na obveznico“ naj bi nadomestili z besedami: „na podlagi obveznice“.
O b r a z l o ž i t e v: Z amandmajem se redakcijsko izboljšuje besedilo.

15. Amandma k 30. členu

V prvem odstavku naj bi besede: „z zveznim zakonom“ nadomestili z besedami: „z zveznim zakonom, ki ureja devizno poslovanje in kreditne odnose s tujino“.

Drugi odstavek naj bi črtali.

O b r a z l o ž i t e v: Amandma k prvemu odstavku je dan zaradi istih razlogov, kot so navedeni v obrazložitvi amandmaja k 22. členu, poleg tega pa se poudarja, da se obveznice za pridobivanje sredstev na zunanjem finančnem trgu in za zadolževanje v tujini urejajo z navedenim zveznim zakonom.

Črtanje drugega odstavka je predlagano zato, ker se pridobivanje sredstev z izdajanjem obveznic na zunanjem finančnem trgu šteje za kreditno razmerje s tujino (5. točka prvega odstavka 138. člena zakona o deviznem poslovanju in kreditnih odnosih s tujino). Z navedeno določbo ter določbami členov od 31. do 36. predloga zakona, ki so v glavnem prevzete iz navedenega zakona, so urejeni pogoji za izdajanje obveznic za pridobivanje sredstev na zunanjem finančnem trgu. Glede na drugi odstavek 139. člena navedenega zakona, s katerim je določeno, da bo način izdajanja obveznic in njihov promet na zunanjem finančnem trgu urejen z zveznim zakonom, da pa določbe 31. – 36. člena predloga zakona ne urejajo tega vprašanja, se z amandmajem črta ta določba kot tudi določbe 31. – 36. člena predloga zakona. Poleg tega je zbor republik in pokrajin pristojen urejati pogoje za sklenitev kreditnega razmerja s tujino, in se zato tudi zaradi teh razlogov črtajo drugi odstavek tega člena ter členi od 31. do 36.

16. Amandma k členom od 31. do 36.

Člene od 31. do 36. naj bi črtali.

O b r a z l o ž i t e v: Amandma je dan zaradi razlogov, ki so navedeni v obrazložitvi amandmaja k drugemu odstavku 30. člena.

17. Amandma

Členi 37–46. postanejo členi 31–40.

O b r a z l o ž i t e v: Zaradi črtanja členov od 31. do 36. je treba prenumerirati člene od 37. do 46.

18. Amandma k 43. členu, ki postane 37. člen

Besede: „v zakonu ali sklepu“ naj bi nadomestili z besedami: „z zakonom ali sklepom“.

O b r a z l o ž i t e v: Z amandmajem se redakcijsko izboljšuje besedilo.

19. Amandma k 46. členu, ki postane 40. člen

V četrtem odstavku naj bi črtali besedo „sodnem“.

O b r a z l o ž i t e v: Z amandmajem se ta določba usklajuje z drugim odstavkom 59. člena, ki postane drugi odstavek 54. člena. Poleg tega se pravdni postopek vodi pred sodiščem, zato je beseda „sodnem“ odveč.

20. Amandma

Za 46. členom, ki postane 40. člen, naj bi dodali nov 41. člen, ki se glasi:

„Določbe členov od 31. do 40. se uporabljajo za promet obveznic, izdanih za pridobivanje sredstev na zunanjem finančnem trgu pod pogoji, določenimi z zveznim zakonom, ki ureja devizno poslovanje in kreditne odnose s tujino.“

O b r a z l o ž i t e v: Amandma je dan zato, ker lahko promet obveznic, izdanih na zunanjem finančnem trgu, poteka pod pogoji, določenimi z zveznim zakonom, ki ureja devizno poslovanje in kreditne odnose s tujino, ki pa ga sprejme zbor republik in pokrajin v okviru svoje pristojnosti.

21. Amandma k členom od 47. do 85.

Členi od 47. do 85. postanejo členi od 42. do 80.

O b r a z l o ž i t e v: Zaradi črtanja členov od 31. do 36. in dodajanja novega člena se prenumerirajo členi od 47. do 85. v predlogu zakona.

22. Amandma k 51. členu, ki postane 46. člen

V prvem odstavku naj bi črtali besede: „in druga finančna organizacija“.

V drugem odstavku naj bi črtali vejico in besede: „samoupravna interesna skupnost“.

O b r a z l o ž i t e v: Amandma k prvemu odstavku je dan zato, ker samo banke vpisujejo blagajniške zapise Narodne banke Jugoslavije, k drugemu odstavku pa zaradi razlogov, navedenih v obrazložitvi amandmaja k 2. členu

23. Amandma k 52. členu, ki postane 47. člen

Besede: „njegov izdajatelj“ naj bi nadomestili z besedami: „izdajatelj blagajniškega zapisa“.

O b r a z l o ž i t e v: Z amandmajem se besedilo redakcijsko izboljšuje.

24. Amandma k 60. členu, ki postane 55. člen

Črtati je treba besedo „svoja“.

O b r a z l o ž i t e v: Z amandmajem se besedilo redakcijsko izboljšuje.

25. Amandma k 66. členu, ki postane 61. člen

Za besedami: „organizacija združenega dela“ je treba prečrtati vejico in besede: „samoupravna interesna skupnost“.

O b r a z l o ž i t e v: Amandma je predlagan zaradi razlogov, navedenih v amandmaju k 2. členu.

26. Amandma k 68. členu, ki postane 63. člen

Besede: „kod banke, bez namene, sa rokom vraćanja preko jedne godine:“ se zamenjajo z besedami: „deponovanjem sredstvih bez namene kod banke, sa rokom vraćanja dužim od jedne godine“.³

O b r a z l o ž i t e v: Z amandmajem se besedilo redakcijsko izboljšuje.

27. Amandma k 70. členu, ki postane 65. člen

Za besedami: „združenega dela“ je treba prečrtati vejico in besede: „samoupravni interesni skupnosti“.

O b r a z l o ž i t e v: Amandma je predlagan zaradi razlogov, navedenih v obrazložitvi amandmaja k 2. členu.

28. Amandma k 78. členu, ki postane 73. člen

V prvem odstavku je treba besede: „kot ustanova, prek katere“ zamenjati z besedami: „prek katerega“.

O b r a z l o ž i t e v: Amandma je predlagan zato, ker trga vrednostnih papirjev ni mogoče organizirati kot ustanovo; organizacijo in način poslovanja trga vrednostnih papirjev, v smislu tretjega odstavka tega člena predpiše zvezni izvršni svet.

29. Amandma k 81. členu, ki postane 76. člen

Besede: „in druga organizacija združenega dela, interna, temeljna in združena banka, samoupravna interesna skupnost“ se zamenjajo z besedami: „organizacija in druga organizacija združenega dela, interna banka, temeljna banka in združena banka“.

V 2. točki prvega odstavka, v oklepaju je treba črtati številko „31“, številko „49“ je treba zamenjati s številko „44“, številko „65“, s številko „60“, številko „71“ pa s številko „66“.

O b r a z l o ž i t e v: Z amandmajem v prvem odstavku se ta člen terminološko usklajuje z 2. členom in dr., besede: „samoupravna interesna skupnost“ pa je treba črtati zaradi razlogov, navedenih v obrazložitvi amandmaja k 2. členu. 2. točka prvega odstavka je spremenjena zaradi usklajevanja numeracije členov, ker so členi od 31. do 36. črtani oziroma ker je dan novi 41. člen.

30. Amandma k 82. členu, ki postane 77. člen

V prvem odstavku naj bi besede: „samoupravna interesna skupnost“ zamenjali z besedami: „druga družbeno pravna oseba“.

V drugem odstavku naj bi besede: „samoupravne interesne skupnosti“ zamenjali z besedami: „druge družbeno pravne osebe“.

O b r a z l o ž i t e v: Amandma je predlagan zaradi razlogov, navedenih v obrazložitvi amandmaja k 2. členu.

31. Amandma k 83. členu, ki postane 78. člen

V prvem odstavku naj bi besede: „od 2.000“ zamenjali z besedami: „od 5.000“, besede: „samoupravna interesna skupnost“ pa je treba črtati.

1. točko prvega odstavka naj bi spremenili in naj bi se glasila:

„1) če preden objavi poziv k vpisu obveznic, ne predloži dokazov, da izpolnjuje pogoje za izdajo obveznic pristojnemu republiškem oziroma pokrajinskemu organu (prvi odstavek 14. člena)“;

v 3. točki prvega odstavka naj bi za besedami: „organizaciji združenega dela“ črtali vejico in besede: „samoupravni interesni skupnosti“, številko „70“ pa zamenjali s številko „65“.

V drugem odstavku naj bi črtali besede: „samoupravne interesne skupnosti“.

³ Op. prev.: velja samo za besedilo v srbohrvaščini.

Obrazložitev: Amandma k prvemu odstayku je predlagan zato, ker je z zakonom o gospodarskih prestopkih predviden minimum od 5.000 dinarjev denarne kazni, ki se lahko predpiše za pravno osebo, zaradi česar se ta določba usklajuje z navedenim sistemskim zakonom. Kar se tiče črtanja besed: „samoupravna interesna skupnost“ v določbah tega člena se z amandmajem ta kazenska določba usklajuje z materialnimi določbami, predlaganimi v amandmaju k 2. členu in dr. Z amandmajem k 1. točki se ta kazenska določba usklajuje z materialno določbo, poleg tega pa je besedilo določbe redakcijsko zboljšano.

S predlaganimi amandmaji se je strinjal predstavnik predlagatelja zakona.

X X X

Zakonodajnoppravna komisija je v smislu 72. člena poslovnika zveznega zbora skupščine SFRJ (prečiščeno besedilo) obravnavala in podprla amandma zveznega izvršnega sveta k 39. členu predloga zakona o vrednostnih papirjih, ki jih je dal v poročilu z AS št. 581/8, iz julija 1978.

Za poročevalca zakonodajnoppravne komisije na seji zveznega zbora je bil določen delegat Stevan Manojlović, član komisije.

PREDSEDNIK KOMISIJE
dr. Miodrag Zečević, prof. s.r.

SKUPŠČINA SFRJ
Komisija za ugotavljanje
istovetnosti besedil v jezikih
jugoslovanskih narodov
Št. 06.4-32/78-04
10. julija 1978
Beograd

Priloga 8

PREDSEDNIKU ZVEZNEGA ZBORA SKUPŠČINE SFRJ

Beograd

Na podlagi 55. člena poslovnika skupščine SFRJ daje komisija za ugotavljanje istovetnosti besedil v jezikih jugoslovanskih narodov zveznemu zboru skupščine SFRJ

POROČILO

O UGOTAVLJANJU ISTOVETNOSTI BESEDIL

1. Predloga zakona o vrednostnih papirjih (AS-581);
2. Predloga zakona o zdravstveni neoporečenosti živil in predmetov za splošno uporabo (AS-574);
3. Predloga zakona o proizvodnji in prometu mamil (AS-586);
4. Predloga zakona o ratifikaciji konvencije o zastaranju na področju mednarodne prodaje blaga (AS-21);
5. Predloga odloka o potrditvi statuta Službe družbenega knjigovodstva Jugoslavije (AS-25);
6. Predloga odloka o ustanovitvi, delovnem področju in sestavi komisije za spremljanje in izvajanje poslovnika zveznega zbora skupščine SFRJ (AS-30);
7. Predloga odloka o ustanovitvi, delovnem področju in sestavi komisije za spremljanje izvajanja poslovnika zveznega zbora skupščine SFRJ (AS-31) v jezikih jugoslovanskih narodov v primerjavi z izvirnikom.

Komisija za ugotavljanje istovetnosti besedil v jezikih jugoslovanskih narodov je na 1. seji, ki je bila 27. junija 1978 in na 2. seji, ki je bila 10. julija 1978, ugotavljala istovetnost navedenih predlogov zakonov in odlokov v jezikih jugoslovanskih narodov.

Komisija je pregladala besedilo predlogov zakonov in odlokov ter ugotovila njihovo istovetnost v jezikih jugoslovanskih narodov z izvirnikom. Nujna je le jezikovna redakcija.

Za poročevalca komisije v zveznem zboru skupščine SFRJ je bil določen član komisije delegat Vukašin Rabrenović.

PREDSEDNIK KOMISIJE
Ilija Topoloski s.r.

SKUPŠČINA SFRJ
AS – 581/9

Priloga 9

A M A N D M A
ZVEZNEGA IZVRŠNEGA SVETA K PREDLOGU ZAKONA O VREDNOSTNIH PAPIRJIH

Amandma k 39. členu

V 39. členu naj bi dodali nov, drugi odstavek, ki naj bi se glasil:

„Ne glede na prvi odstavek tega člena lahko družbenopravne osebe, civilne pravne osebe in občani, za izpolnjevanje obveznosti iz kupoprodajnega razmerja, ki se glasijo na dinarje, uporabljajo obveznice oziroma anuitetne kupone obveznic, ki so jih izdale republike oziroma avtonomni pokrajini ali obveznice, glede katerih so republike oziroma avtonomni pokrajini z zakonom prevzele obveznost, da jih bodo amortizirale ali za katere garantirajo, če rok amortizacije obveznice oziroma anuitetnega kupona obveznic zapade v plačilo do 90 dni od dneva vzpostavitve tega razmerja.“

O B R A Z L O Ž I T E V

V 13. členu zakona o denarnem sistemu (Uradni list SFRJ, št. 49/76) je določeno, da zvezni zakon lahko predpiše brezgotovinsko plačevanje. V četrtem odstavku navedenega člena je določeno tudi, da obveznosti, ki se glasijo na dinarje, lahko izpolnjujejo pravne osebe in občani kot dolžniki tako, da pod pogoji in na način, kot se v skladu z zveznim zakonom dogovorijo z upniki, izročijo menico z avalom banke, ček ali drug prenosni vrednostni papir.

Z veljavnim zakonom o vrednostnih papirjih (Uradni list SFRJ, št. 58/71 – 52. člen) je urejen način izpolnjevanja obveznosti do upnikov tako, da je določeno, da se vrednostni papir, ki se glasi na prinašalca, prenese z izročitvijo.

Toda pogoji, pod katerimi lahko pravne osebe in občani izpolnjujejo obveznosti kot dolžniki, niso urejeni z veljavnim zveznim zakonom, kot je to predvideno v 13. členu zakona o denarnem sistemu, ampak je treba to vprašanje urediti z novim zakonom o vrednostnih papirjih ali z drugim zveznim zakonom.

Glede na to, da je v 39. členu predloga zakona o vrednostnih papirjih dana generalna določba za uporabo obveznic kot plačilnega sredstva, predlagamo njegovo dopolnitev, s katero bodo urejeni pogoji za uporabo obveznic oziroma anuitetnega kupona obveznice kot plačilnega sredstva v kupoprodajnih razmerjih.

Dopolnitev navedenega člena je predlagana tudi zaradi preciziranja določbe o pogojih uporabe obveznic, ki so jih izdale republike oziroma avtonomni pokrajini na 5 in več let, katere pa so občani uporabljali v prometu na drobno pred zapadlostjo roka njihove amortizacije, kar je imelo v praksi vrsto negativnih posledic.

Beograd, junija 1978

SKUPŠČINA SFRJ
AS 581/9

Priloga 10

O B R A Z L O Ž I T E V
PREDLOGA ZAKONA O VREDNOSTNIH PAPIRJIH

I
USTAVNA PODLAGA ZA IZDAJO ZAKONA

Ustavna podlaga za izdajo tega zakona je 4. točka prvega odstavka 281. člena ustave SFRJ, po kateri federacija po zveznih organih ureja temelje obligacijskih razmerij.

II
VPRAŠANJA, KI JIH REŠUJE PREDLOG ZAKONA
TER POJASNILA TEMELJNIH PRAVNIH INSTITUTOV

1. Veljavni zakon o vrednostnih papirjih (Uradni list SFRJ, št. 58/71 in 25/72) ureja štiri vrste vrednostnih papirjev, in sicer: obveznice, certifikate o združenih sredstvih, blagajniške zapise in potrdila o deponiranih sredstvih.

Posebni zakoni urejajo še dve vrsti vrednostnih papirjev: menico (zakon o menici – Uradni list FLRJ, št. 104/56 in Uradni list SFRJ, št. 16/65 in 54/70) ter ček (zakon o čeku – Uradni list FLRJ, št. 105/46 in Uradni list SFRJ, št. 12/65, 50/71 in 52/73).

V času od izdaje zakona o vrednostnih papirjih do danes so se začeli določeni vrednostni papirji, zlasti pa obveznice in blagajniški zapisi, širše uporabljati. Obveznica kot vrednostni papir je bila instrument za zbiranje prostih denarnih sredstev organizacij združenega dela, samoupravnih interesnih skupnosti, družbenopolitičnih skupnosti in drugih družbenih pravnih oseb. Z izdajo obveznic so se zbirala sredstva za razširitev in napredek materialne osnove dela, za ustvarjanje ugodnejših pogojev za razvoj znanosti, za izobraževanje in kulturo, za graditev infrastrukturnih objektov, za kritje odhodkov zaradi neenakomernega pritoka prihodkov idr.

Blagajniški zapisi so se razvili kot vrednostni papir v funkciji Narodne banke Jugoslavije za urejanje količine denarja v obtoku in za urejanje likvidnosti bank.

Drugi vrednostni papirji, predvideni v zakonu o vrednostnih papirjih (certifikat o združenih sredstvih in potrdilo o deponiranih sredstvih) pa se niso širše uporabljali, ker tudi samo združevanje dela in sredstev organizacij združenega dela in drugih družbenih pravnih oseb ni bilo sistemsko razčlenjeno vse do izdaje zakona o združenem delu (Uradni list SFRJ, št. 53/76) in drugih sistemskih zakonov. Zato je bila tudi uporaba vrednostnih papirjev v njihovi osnovni funkciji, ki se kaže v prometu, precej omejena.

Uvedba novih vrst menic in čekov kot plačilnih instrumentov je pogojila širšo uporabo teh vrednostnih papirjev v prometu, zato lahko pričakujemo, da se bo z uvedbo novih značilnosti glede funkcij v prometu drugih vrednostnih papirjev povečal tudi njihov promet.

Z novim zakonom o vrednostnih papirjih je treba zajeti samo obveznice, blagajniške zapise, certifikate o združenih denarnih sredstvih in potrdila o deponiranih sredstvih, ker so drugi vrednostni papirji (menica, ček idr.) urejeni s posebnimi zveznimi zakoni, obligacijska razmerja, ki izvirajo iz vrednostnih papirjev, pa bodo urejena z zakonom o obligacijah in pogodbah, ki je v pripravi.

Nov zakon o vrednostnih papirjih je treba izdati, da bi uskladili funkcijo vrednostnih papirjev z določbami zakona o združenem delu, zakona o deviznem poslovanju in kreditnih odnosih s tujino (Uradni list SFRJ, št. 15/77), zakona o temeljih kreditnega in bančnega sistema (Uradni list SFRJ, št. 2/77) ter z določbami drugih sistemskih zakonov.

To se nanaša zlasti na funkcijo obveznic, blagajniških zapisov in potrdil o deponiranih sredstvih kot plačilnih sredstev v novih odnosih na področju združevanja dela in sredstev oziroma ob spremenjeni vlogi bančnega sistema, v katerem so na novo urejene pravice, obveznosti in medsebojna razmerja organizacij združenega dela, samoupravnih interesnih skupnosti in drugih družbenih pravnih oseb glede uresničevanja njihovih skupnih interesov.

V novem zakonu je treba urediti pogoje, način in namene teh vrednostnih papirjev ter pogoje, način in namene, za katere jih je mogoče uporabljati oziroma dajati v promet, da bi omogočili njihovo uporabo v medsebojnih odnosih med organizacijami združenega dela in drugimi družbenimi pravnimi osebami, in da bi tako postali instrument za nadomestitev gotovine.

V predlaganem zakonu pa ni mogoče do konca konstituirati teh vrednostnih papirjev kot plačilnega instrumenta oziroma kot sredstva za zavarovanje plačil, ker je ta snov urejena z drugimi zveznimi predpisi.

Prav tako je treba z novim zakonom urediti v skladu z zakonom o deviznem poslovanju in kreditnih odnosih s tujino tudi vprašanje izdaje obveznic na zunanjem finančnem trgu zaradi zbiranja denarnih sredstev na njem.

Na podlagi teh temeljnih postavk vsebuje predlog zakona določbe, v katerih so razčlenjene navedene štiri vrste vrednostnih papirjev. V predlogu zakona je predvidena možnost za določitev kraja, na katerem bi se opravljal promet vrednostnih papirjev; imenovali bi ga „trg vrednostnih papirjev“.

S predlaganim zakonom, v katerem je na kvalitativno nov način obravnavano urejanje vrednostnih papirjev, je treba omogočiti dosledno uresničevanje temeljnih postavk monetarno-kreditnega in bančnega sistema. Z uvedbo obtoka vrednostnih papirjev v razmerjih med organizacijami združenega dela in bankami ter v medsebojnih razmerjih med organizacijami združenega dela uvajamo nov instrument, ki omogoča, da bodo potrebna povečanja mase plačilnih sredstev deloma krita s tem obtokom.

Z določenimi vrednostnimi papirji (blagajniškimi zapisi) je omogočeno Narodni banki Jugoslavije, da uporablja ta instrument za urejanje količine denarja v obtoku.

Zakon mora omogočiti izdajo takšnih vrednostnih papirjev, ki lahko vplivajo na bolj pospešeno združevanje dela in sredstev, kot tudi na možnost za prenašanje pravic in obveznosti na podlagi združenih sredstev, če se pokaže, da je to potrebno (certifikat za združena sredstva).

Tako se je pokazalo, da je treba zagotoviti imetnikom vrednostnih papirjev večjo varnost pri uveljavljanju njihovih pravic, zlasti glede izterjave na podlagi vrednostnih papirjev, kot tudi glede določanja na samem vrednostnem papirju vseh pravic, ki si jih pridobi imetnik vrednostnega papirja, ko ga kupi oziroma ko ga prejme na račun svojih terjatev.

Rešitve, ki so podane v zakonih s področja monetarno-kreditnega in bančnega sistema ter v drugih zakonih, omogočajo formiranje trga vrednostnih papirjev, da bi omogočili širšo uporabo vrednostnih papirjev s stališča prenosa, nakupa in prodaje, kar lahko znatno prispeva k uporabi vrednostnih papirjev za zbiranje oziroma vključevanje prostih denarnih sredstev v tokove družbenih reprodukcije k racionalnejši uporabi družbenih sredstev in sredstev prebivalcev, k učinkovitejšem urejanju finančnih in dolžniško-upniških razmerij med uporabniki družbenih sredstev ter k zmanjšanju uporabe gotovine v dolžniško-upniških razmerjih.

Širša uporaba vrednostnih papirjev je narekovala, da je treba nekatere izmed njih natančneje kvalificirati s stališča izdajanja, izpolnjevanja obveznosti, prometa in drugih bistvenih elementov, da bi tako postali primernejši za funkcije, ki jim jih dajejo novi predpisi.

2. V 1. členu predloga zakona je predvideno, da se s tem zakonom urejajo temeljna razmerja v zvezi z izdajo, izplačilom, prometom in kontrolo obveznic, blagajniških zapisov, certifikatov in potrdil o deponiranih sredstvih, ker je federacija pristojna urejati samo temeljna razmerja na tem področju, za urejanje teh razmerij pa so pristojne republike in avtonomni pokrajini.

V 2. členu je v načelu določeno, kdo sme izdajati vrednostne papirje, v nadaljnjih določbah tega zakona pa je urejeno, kdo sme izdajati in katero vrsto vrednostnih papirjev.

V 3. členu je predvideno, da se lahko vrednostni papirji glasijo na ime ali na prinašalca, odvisno od vrste vrednostnih papirjev iz tega zakona, kot tudi, katere so glavne značilnosti vrednostnih papirjev na ime oziroma na prinašalca.

1) Obveznice

a) Izdajanje obveznic v Socialistični federativni republiki Jugoslaviji

V predlogu zakona je obveznica definirana kot pismena listina, s katero se njen izdajatelj zavezuje, da bo tistemu, ki je naveden v obveznici ali po njegovi odredbi, oziroma njenemu prinašalcu izplačal določenega dne znesek, naveden na obveznici – oziroma znesek anuitetnega kupona (6. člen).

V 7. členu je določeno, da smejo v svojem imenu in za svoj račun izdajati obveznice samo organizacije združenega dela in družbenopolitične skupnosti.

Samoupravne interesne skupnosti, banke in druge finančne organizacije, kot tudi druge družbene pravne osebe smejo izdajati obveznice v svojem imenu in za tuj račun. To zato, ker praviloma razen temeljnih organizacij združenega dela noben drug subjekt ne bi mogel nastopati kot nosilec investicijskih del, če pa to stori samoupravna interesna skupnost, nastopa za račun subjektov, ki so v njej organizirani.

Banke in druge finančne organizacije ne smejo izdajati obveznic v svojem imenu in za svoj račun, ker se v bankah ne smejo ustvarjati anonimna sredstva. Banke in druge finančne organizacije smejo opravljati storitve v zvezi z izdajo obveznic oziroma izdajati obveznice v tujem imenu in za tuj račun.

Glede na specifičnost samoupravnih interesnih skupnosti po ozemljih republik in avtonomnih pokrajin, kot tudi drugih družbenih pravnih oseb je v tem členu predvideno, da se za samoupravne interesne skupnosti in družbene pravne osebe urejajo splošni pogoji za izdajanje obveznic z republiškimi oziroma pokrajinskimi zakoni. To pomeni, da predlagani zakon ne ureja pogojev, ki jih morajo izpolnjevati te osebe tako glede osnove za obračun višine sredstev, do katere smejo izdajati obveznice, kakor tudi glede pogojev za dajanje garancije, zato morajo republike in avtonomni pokrajini izdati svoje predpise za ureditev navedenih vprašanj.

Glede na to, da utegnejo banke vstopati v zvezi z izdajanjem obveznic v velike posle, je predvideno, da zvezni izvršni svet določa pogoje, ki jih mora banka izpolniti, da bi smela izdati obveznice v svojem imenu in za tuj račun; s tem bi bila zagotovljena imetnikom obveznic varnost glede izplačila le-teh.

V 8. členu so navedeni pogoji, pod katerimi se smejo izdajati obveznice. V teh pogojih je predvideno, da smejo obveznice izdajati organizacije združenega dela, če imajo po zaključnem računu za prejšnje leto 40 milijonov sredstev za delo in poslovanje oziroma rezervnih sredstev, ker se šteje, da samo večje organizacije združenega dela zagotavljajo varnost, da bodo svoje obveznosti v zvezi z izdanimi obveznicami izvršile na način in v roku, ki sta predvidena na obveznici. Tudi te organizacije pa smejo izdajati obveznice samo, če nimajo nekritih izgub za prejšnje leto.

Za družbenopolitične skupnosti je predvideno, da smejo obveznice izdajati na podlagi zakona o izdajanju obveznic oziroma odloka skupščine, v katerem mora biti predvideno, iz katerih sredstev se bodo obveznice amortizirale. Glede izdajanja obveznic družbenopolitičnih skupnosti za kritje neenakomernega pritoka prihodkov v njihove proračune je predvideno, da rok ne sme biti daljši od poteka proračunskega leta, ker bi daljši rok pomenil rebalanso proračuna oziroma to, da bi se v tekočem letu trošila sredstva, ki se zagotavljajo v naslednjem letu (21. in 25. člen).

V 9. členu je predvideno, da skupen denarni znesek, na katerega so izdane obveznice, ne sme znašati več kot 50 % sredstev za delo in poslovanje ter rezervnih sredstev izdajatelja, ker znašajo v SFRJ lastna sredstva organizacij združenega dela približno 45 % skupnih sredstev za delo in poslovanje, šteje pa se, da zadolžitev z izdajo obveznic ne bi smela presežati zneska lastnih sredstev izdajateljev, razen če ne zagotovijo garancije v skladu z 10. členom tega zakona.

V 10. členu je predvideno, da sme izdajatelj obveznic izdati obveznice tudi nad zneskom, predvidenim v 9. členu, če zagotovi garancijo druge organizacije združenega dela, samoupravne interesne skupnosti ali banke. To zato, ker je obveznica takšen vrednostni papir, pri katerem sme biti izdajatelj le ena družbena pravna oseba, ne glede na to, da se s temi obveznicami zbirajo sredstva za reševanje skupnih vprašanj več organizacij združenega dela in skupnosti.

V tem členu so urejeni tudi pogoji za izdajanje garancij in je predvideno, da smejo organizacije združenega dela dajati garancije za izdajo obveznic do zneska sredstev za delo in poslovanje ter rezervnih sredstev, kar pomeni, da smejo dajati garancije v dvakrat večjem znesku, kot pa je znesek, do katerega smejo izdajati obveznice.

Za samoupravne interesne skupnosti ni bilo mogoče predvideti pogojev za dajanje garancij, ker mora biti to urejeno z republiškim oziroma pokrajinskim zakonom, ki je naveden v 7. členu tega zakona.

Glede garancije, ki jo banke dajejo izdajateljem obveznic, so predvideni enaki pogoji, kot veljajo za dajanje drugih vrst garancij, ki jih lahko daje banka po zakonu o temeljnih kreditnega in bančnega sistema (12. člen).

V 13. členu je predpisano, kaj mora vsebovati zakon o izdajanju obveznic. Poleg osnovnih elementov za samo obveznico je treba določiti vire sredstev, iz katerih se bodo obveznice izplačevale, s čimer je treba zagotoviti zanesljivo izvršitev obveznosti iz obveznic, kot tudi roke za vpis oziroma vplačilo obveznic, na podlagi katerih se lahko ugotovi, ali sta bila vpis oziroma vplačilo obveznic uspešna oziroma neuspešna.

V drugem odstavku tega člena je predvideno, da izdajatelj obveznic lahko na podlagi zakona oziroma odloka o izdajanju obveznic določi posebne olajšave in ugodnosti kupcem oziroma vpisnikom obveznic kot spodbudo za njihov nakup oziroma vpis.

Če gre za družbenopolitične skupnosti, so to lahko različne davčne in druge ugodnosti: ali uporaba obveznic za poravnavo obveznosti do teh družbenopolitičnih skupnosti ali druge ugodnosti, ki jih lahko predpiše ta družbenopolitična skupnost v okviru svoje pristojnosti. Drugi izdajatelji obveznic lahko po tem odstavku v okviru svojih pravic in obveznosti dajejo olajšave in ugodnosti glede uporabe obveznic za poravnavo obveznosti do izdajatelja pred potekom amortizacijskega roka, pravico do nakupa določenega blaga ali uporabe storitev pod ugodnejšimi pogoji in podobno.

V 14. in 15. členu je predvideno, da je treba izdajanje obveznic obvezno prijaviti pristojnemu republiškemu oziroma pokrajinskemu organu, ki mora z odločbo prepovedati izdajo obveznic, če niso za to izpolnjeni pogoji oziroma dati soglasje k izdaji obveznic; določeni so tudi roki, v katerih je treba obveznice vpisati.

Prav tako je predvideno, da je zoper odločbo o prepovedi izdaje obveznic mogoča pritožba v skladu z zveznim zakonom glede na to, da je zoper ta upravni akt po zakonu o splošnem upravnem postopku mogoča pritožba.

V 16. členu je predvideno, da smejo obveznice, izdane v Jugoslaviji, kupovati samo naše družbene pravne osebe, civilne pravne osebe in občani, ker v zakonu o deviznem poslovanju in kreditnih odnosih s tujino za tuje osebe ni predviden transfer sredstev, dobljenih od obveznic.

V členih 17. do 20. so urejeni: pridobitev pravice na podlagi obveznice; rok, do katerega je treba vpisati obveznice, oziroma do katerega je treba vplačati sredstva na podlagi vpisanih obveznic; kdaj se šteje, da je bilo izdajanje obveznic uspešno in obveznost, da je treba sredstva vrniti, če vpis obveznic ni bil uspešen. Tukaj je določen najdaljši rok 90 dni za vplačilo vpisanega zneska oziroma 90 dni za vplačilo prvega obroka, ker se šteje, da je to zadosti dolg rok ter da bi v primeru, če bi bil daljši, postala vprašljiva pripravljenost vpisnika obveznice, da vplača vpisani znesek.

Glede navedbe zneska, na katerega se obveznica glasi, je predvideno, da ga je treba navesti v dinarjih, izjemoma pa se sme navesti tudi v tuji valuti (22. člen), ker je z zveznim zakonom, ki ureja devizno poslovanje in kreditne odnose s tujino predvideno, da lahko vse organizacije združenega dela izdajo obveznice, da bi zbirale devizna sredstva od civilnih pravnih oseb in od občanov.

V členih 23. do 26. so predvidene pravice imetnika obveznice in obveznosti izdajatelja obveznice glede vnovčenja oziroma izplačila zneska, navedenega na obveznicah, v rokih in na način, ki so navedeni na obveznici.

V 28. členu so predvideni bistveni elementi, ki jih mora obveznica vsebovati, posebej pa je predvideno, da morajo biti na obveznici navedene vse pravice, ki jih ima imetnik obveznice po naslovu obveznice. Pri tem je treba opomniti, da lahko da izdajatelj obveznice kupcem obveznic določene ugodnosti, ki ni treba da bi bile navedene na sami obveznici, določijo pa se v zakonu ali v odloku o izdaji obveznic (13. in 43. člen).

Na obveznici mora biti navedeno, kdo je garant za obveznico, kar je posebno pomembno glede na to, da je v 39. členu predvideno, da se lahko z zveznim zakonom določi, da se lahko tiste obveznice, za katere je garant banka, uporabijo kot plačilno sredstvo oziroma kot instrument za zavarovanje plačil.

V 29. členu je predpisana osnovna oblike obveznice.

b) Izdajanje obveznic na tujem finančnem trgu

V členih od 30. do 36. so določbe o izdajanju obveznic na tujem finančnem trgu.

V 30. členu je predvideno, da lahko obveznice za prodajo na tujem finančnem trgu izdajajo temeljne in druge organizacije združenega dela, samoupravne interesne skupnosti s področja materialne proizvodnje, banke, družbenopolitične skupnosti in Narodna banka Jugoslavije ob pogojih, ki so predvideni za zadolževanje v tujini, na način, ki je določen v zveznem zakonu.

V 31. členu je predvideno, da smejo obveznice na tujih finančnih trgih izdajati pooblaščenke banke v svojem imenu in za račun organizacij združenega dela — izdajatelj obveznic, toda v okvirih zneska, ki je določen v skladu z zveznim zakonom s samoupravnim sporazumom v okviru republiške oziroma pokrajinske interesne skupnosti za ekonomske odnose s tujino.

Narodna banka Jugoslavije sme izdajati obveznice na tujem finančnem trgu samo za ohranitev likvidnosti Jugoslavije v plačilih s tujino (32. člen).

V 33. in 34. členu so določeni pogoji, pod katerimi smejo družbenopolitične skupnosti izdajati obveznice na tujem finančnem trgu.

V 35. členu je določeno, da Narodna banka Jugoslavije določa valuto, na katero se sme glasiti obveznica, ki naj bi bila izdana na tujem trgu, glede na to, da je Narodna banka Jugoslavije odgovorna za likvidnost pri plačevanju nasproti tujini.

V 36. členu je dano zveznemu izvršnemu svetu pooblastilo, da izda natančnejše predpise za izvajanje členov 31. do 34. tega zakona ter o načinu in postopku za izdajanje obveznic na tujem finančnem trgu glede na to, da je treba ta vprašanja natančneje urediti.

c) Promet obveznic

V zvezi s prometom obveznic so v členih 37. do 46. predloga zakona našteje možnosti, v katere namene se lahko uporabljajo obveznice, oziroma kako se opravlja promet obveznic, da bi bilo omogočeno kroženje obveznic kot vrednostnih papirjev med družbenimi pravnimi osebami.

Posebej je urejen prenos obveznic zaradi poravnave obveznosti do upnikov in je predvidena možnost, da se imetnik obveznic in upniki sporazumejo o uporabi obveznic v te namene. V teh določbah ni predvideno, da bi obveznica rabila kot instrument za zavarovanje plačil glede na to, da je treba to vprašanje urediti z zakonom, ki ureja snov zavarovanja plačil.

V predlogu zakona je predvideno, da se lahko obveznice uporabljajo za poravnavo obveznosti do upnika, nadalje pri razmerjih nakupa in prodaje, kot nadomestilo za druge vrste vrednostnih papirjev, kot podlaga za dobivanje kreditov pri bankah, za polaganje varščin in v druge namene.

Glede zastaranja terjatev v zvezi z obveznicami, kot tudi z drugimi vrednostnimi papirji iz tega zakona, veljajo predpisi o zastaranju terjatev (45., 58. in 76. člen).

V predlogu zakona je predvideno, da se v sodnem izvenpravnem postopku lahko amortizirajo samo tiste izgubljene obveznice, ki se glasijo na ime, kar velja tudi za druge izgubljene vrednostne papirje iz tega zakona, ki se glasijo na ime (46., 59. in 77. člen), razen za obveznice iz drugega odstavka 46. člena tega predloga zakona.

2. Blagajniški zapisi

Blagajniški zapis, ki ga izda Narodna banka Jugoslavije, je instrument za urejanje količine denarja v obtoku in za urejanje likvidnosti bank, blagajniški zapis, ki ga izdajo banke, pa rabi za zbiranje sredstev za ohranjanje likvidnosti bank (47. in 48. člen).

V 49. členu je predvideno, da se lahko blagajniški zapisi glasijo na ime ali na prinašalca, kar velja za blagajniške zapise, ki jih izdajajo banke, kot tudi za blagajniške zapise, ki jih izdaja Narodna banka Jugoslavije.

Ko Narodna banka Jugoslavije ureja količino denarja v obtoku, predpiše, kolikšen znesek morajo banke imeti v njenih blagajniških zapisih. To je doslej predpisovala le za blagajniške zapise, izdane na ime. Ta obveznost pa se lahko izvaja tudi v obliki blagajniških zapisov, izdanih na prinašalca. Poleg tega so lahko blagajniški zapisi, ki jih izda Narodna banka Jugoslavije, glasijo pa se na prinašalca, v prometu med bankami in drugimi finančnimi organizacijami, ki imajo kreditne odnose z Narodno banko Jugoslavije, s čimer se omogoča kroženje teh blagajniških zapisov.

V drugem odstavku tega člena so določeni bistveni sestavni deli, ki jih mora vsebovati blagajniški zapis, s čimer ta pravzaprav dobi obliko apoena, kar mu prav tako daje večjo možnost za njegovo kroženje (50. člen).

Glede na to, da rabi blagajniški zapis za urejanje denarja v obtoku med enim letom oziroma za nabiranje kratkoročnih sredstev bank, je predvideno, da se tak zapis ne sme izdati na rok, ki je daljši kot eno leto.

Obrestno mero v zvezi z blagajniškim zapisom določajo banke v skladu s svojimi samoupravnimi splošnimi akti ter Narodna banka Jugoslavije za tiste blagajniške zapise, ki jih izdaja v skladu s predpisi, na podlagi katerih določa obrestne mere.

V 51. členu je predvideno, da smejo blagajniške zapise, ki jih izdaja Narodna banka Jugoslavije, vpisati samo banke in druge finančne organizacije. Tako je določeno zaradi tega, ker imajo samo banke in druge finančne organizacije neposredne finančne odnose z Narodno banko Jugoslavije; s tem je Narodni banki Jugoslavije omogočeno, da lahko izdaja oziroma umika blagajniške zapise v skladu z zahtevami urejanja količine denarja v obtoku. Iz enakih razlogov je predvideno, da smejo blagajniški zapisi, ki jih izdaja Narodna banka Jugoslavije, krožiti samo med bankami in drugimi finančnimi organizacijami po naslovu nakupa in prodaje teh zapisov in za poravnavo medsebojnih obveznosti (54. člen).

Blagajniške zapise, ki jih izdajajo banke, lahko vpisujejo organizacije združenega dela, samoupravne interesne skupnosti in druge družbene pravne osebe in jih uporabljajo za poravnavo obveznosti do upnikov ob pogojih in na način, kot se dogovorijo z upnikom (51. in 55. člen).

V 56. členu je predvideno, da lahko blagajniški zapisi, ki jih izdajajo banke, rabijo kot plačilno sredstvo oziroma kot instrument za zavarovanje plačila, če je to določeno z zveznim zakonom; to vprašanje je treba namreč urediti s tistim zveznim zakonom, ki ureja to snov.

3. Certifikat o združenih denarnih sredstvih

V členih 60 do 67 se urejata izdajanje in prenos certifikata o združenih denarnih sredstvih.

V 60. členu je s certifikatom mišljeno potrdilo, da je imetnik certifikata združil svoja denarna sredstva v organizacijo združenega dela oziroma v banko ali drugo finančno organizacijo na podlagi samoupravnega sporazuma o združevanju dela in sredstev.

Glede na to, da se sredstva združujejo na podlagi samoupravnega sporazuma o združevanju dela in sredstev, morajo biti izdajanje certifikatov, pravice, obveznosti in odgovornosti imetnika certifikata in prenos certifikata določeni v samoupravnem sporazumu o združevanju dela in sredstev in se sme certifikat izdati samo, če so vsa navedena vprašanja urejena v samoupravnem sporazumu o združevanju dela in sredstev (64. in 67. člen).

V 62. členu je predvideno, da se sme certifikat glasiti samo na ime. Tako je določeno zato, ker lahko sredstva združuje samo določena družbena pravna oseba, ki sme združevati delo in sredstva. Certifikat se sme izdati samo na celotni znesek združenih sredstev, ker iz takšne združitve sredstev izvirajo ustrezne pravice, obveznosti in odgovornosti, ki se s prenosom certifikata, v skladu s samoupravnim sporazumom o združevanju dela in sredstev, prenesejo na novega imetnika certifikata (67. člen).

V 65. členu so predvideni bistveni sestavni deli, ki morajo biti navedeni na certifikatu. V njem pa ni predvideno, da bi morale biti na certifikatu navedene vse pravice, obveznosti in odgovornosti iz združevanja sredstev, ker mora družbena pravna oseba, na katero se certifikat prenese, sprejeti pravice, obveznosti in odgovornosti, ki so določene v samoupravnem sporazumu o združevanju.

S prenosom certifikata je omogočeno, da se udeleženci v samoupravnem sporazumu spremenijo, da pa pri tem sredstva ostanejo združena in se uporabljajo v namene v skladu s samoupravnim sporazumom.

4. Potrdilo o deponiranih sredstvih

V 68. členu je določeno, da je potrdilo o deponiranih sredstvih pismena listina o sredstvih, deponiranih pri temeljni oziroma pri združenih banki. To je določeno zato, ker se smejo po zakonu o temeljnih kreditnega in bančnega sistema sredstva deponirati samo pri omenjenih bankah. Po tem členu se potrdilo izda za nenamensko deponirana sredstva, in sicer z vračilnim rokom več kot eno leto zato, ker se za sredstva, deponirana na vpogled, ne more izdati potrdilo; ta sredstva so namreč na deponentovem žiro računu in deponent z njimi prosto razpolaga. Za deponirana sredstva, katerim je deponent določil njihov namen, se ne sme izdati potrdilo kot vrednostni papir, kajti, glede teh sredstev deponent trpi riziko in bi se utegnilo zgoditi, da banka ne bi vrnila sredstev v roku, ki je določen za njihovo vrnitev, ker je nastal riziko v zvezi z njihovim plasmajem.

V 70. členu je določeno, da mora banka izdati potrdilo o deponiranih sredstvih.

V 71. členu so določeni bistveni sestavni deli, ki jih lahko vsebuje potrdilo.

Potrdilo se lahko uporablja za poravnavo obveznosti do upnikov pod pogoji in na način, o katerih se njegov imetnik dogovori z upnikom.

Tudi za potrdilo je predvideno, da lahko rabi kot instrument za zavarovanje plačil, če to določa zvezni zakon.

5. Tržišče vrednostnih papirjev

V 78., 79. in 80. členu je dana možnost, da se oblikuje trg vrednostnih papirjev kot kraj, na katerem bi organizirano potekal njihov promet.

Zvezni izvršni svet je pooblaščen, da predpiše organizacijo in način poslovanja na trgu vrednostnih papirjev, kot tudi, kako je treba spremljati njihov promet. To je potrebno zato, ker je treba poslovanje na trgu vrednostnih papirjev in spremljanje njihovega prometa prilagajati potrebam; s tem bi omogočili čim uspešnejši promet vrednostnih papirjev ter spremljanje njihovega prometa. To je pomembno za spoznanje splošnih finančnih gibanj.

6. Kazenske določbe

V členih 81 do 83 so predvidene kazenske določbe za kršitev določb tega zakona.

III

FINANČNA SREDSTVA, KI SO POTREBNA ZA IZVAJANJE ZAKONA

Za izvajanje tega zakona ni treba zagotoviti finančna sredstva v proračunu federacije.

IV

PRIPOMBE IN PREDLOGI, KI SO BILI DANI K PREDLOGU ZA IZDAJO TEGA ZAKONA, IN KI JIH PREDLAGATELJ NI SPREJEL, TER RAZLOGI V ZVEZI S TEM

V predlog zakona ni bilo mogoče vgraditi tehle pripomb in predlogov k izdaji tega zakona:

1) Pripombe in predlogi zakonodajno-pravne komisije zveznega zbora

K 10. členu (sedanji 8. člen)

V zvezi s tem členom je bilo izraženo posebno mnenje, češ da glede fiksno izraženega denarnega zneska, ki je pogoj za izdajo vrednostnih papirjev, ne bi bilo treba fiksno označevati omenjenega zneska, temveč na kakšen drugi, prožnejši način urediti to vprašanje in morda določiti pristojni organ, ki bi navedeni znesek določil ob izdaji obveznic.

Omenjenega mnenja ni bilo mogoče sprejeti. V zakonu namreč ni mogoče določiti tistih parametrov, ki naj bi vplivali na več organizacij združenega dela, s katerimi pa bi bilo hkrati onemogočeno izdajanje obveznic manjšim organizacijam združenega dela, ki lahko svoje probleme v zvezi z denarnimi sredstvi rešujejo na podlagi združevanja dela in sredstev in na podlagi kreditov, tako da bi na podlagi teh določen organ lahko določal višino zneska sredstev za delo in poslovanje kot pogoj za izdajo obveznic. S tem bi med drugim uvedli sistem dovoljenj za izdajanje obveznic in bi izključili objektivizirana merila.

K 6. in 42. členu (drugi odstavek 13. člena in sedanji 40. člen)

Pripomba je bila izražena k terminu „pristojnosti“, ki je uporabljen v obeh členih, ker pač ne ustreza vsem izdajateljem vrednostnih papirjev in bi ga bilo treba zato nadomestiti z drugim terminom, s katerim bi bili zajeti vsi izdajatelji vrednostnih papirjev.

Te pripombe ni bilo mogoče sprejeti, ker se beseda „pristojnosti“ v omenjenih členih nanaša na družbeno-politične skupnosti, besede: „oziroma pravice in obveznosti“ pa na organizacije združenega dela, samoupravne interesne skupnosti in druge družbenopravne osebe, glede na to, da se po določbah navedenih členov te osebe pojavljajo kot izdajatelji obveznic.

V
CERTIFIKAT O ZDRUŽENIH DENARNIH SREDSTVIH

Glede termina „certifikat o združenih denarnih sredstvih“ je bilo izraženo mnenje, češ da bi bilo treba znova presoditi, ali ga ne bi bilo mogoče nadomestiti s terminom: „potrdilo o združenih denarnih sredstvih (certifikat)“.

V predlogu zakona smo vztrajali pri terminu iz osnutka tega zakona zato, ker je takšen termin že v navadi za to vrsto vrednostnih papirjev. Gre za vrednostni papir, ki ima svoje specifičnosti, saj vsebuje določene pravice in obveznosti, povezane z združevanjem dela in sredstev, ki jih je mogoče realizirati le v skladu s samoupravnim sporazumom o združevanju dela in sredstev. Ta papir v prometu ne more krožiti neodvisno od samoupravnega sporazuma, tako da ga je treba tudi po njegovem imenu razlikovati od potrdila, ki se sicer izda za kakšno drugo vrsto sredstev, in katerih promet poteka kako drugače.

K 69. in 71. členu (sedanji 65. in 67. člen)

Predlagano je bilo, naj bi v 69. členu dodali nov, drugi odstavek, ki naj bi se glasil:

„Poleg pravic in določbe prvega odstavka tega člena morajo biti na certifikatu navedene tudi druge pravice iz njega.“

Predlagana dopolnitev je bila navedena zato, ker morajo biti na certifikatu zato, da bi bil lahko vrednostni papir, navedene vse pravice, ki jih ima imetnik tega vrednostnega papirja.

V skladu z ustrezno spremembo 69. člena je bila predlagana tudi sprememba v drugem odstavku 71. člena tega zakona.

Tega predloga ni bilo mogoče sprejeti, ker certifikata ni mogoče izenačiti z drugimi vrednostnimi papirji, enako pa tudi ni mogoč promet certifikatov kot promet drugih vrednostnih papirjev; o tem je podrobnejša obrazložitev podana v zvezi s pripombo k terminu „Certifikat o združenih denarnih sredstvih“.

K 85. do 87. členu (sedanji členi 81. do 83)

V zvezi s temi členi je bilo opozorjeno, češ da je predlagan velik razpon višine denarne kazni za navedene gospodarske prestopke in bi bilo treba zato presoditi, ali so tolikšni razponi opravičeni.

V predlogu zakona smo vztrajali pri razponih, ki so bili navedeni v osnutku zakona; pri tem smo imeli v mislih, da zakon ureja več vrednostnih papirjev in da je zato tudi veliko možnosti za kršitev njegovih posameznih določb, to pa bo pri oceni stopnje družbene škodljivosti gospodarskih prestopkov vplivalo tudi na višino denarne kazni.

**2) Pripombe in predlogi odbora za družbenoekonomske odnose
zveznega zbora skupščine SFRJ**

K 12. členu (sedanji 10. člen)

Predlagano je bilo, češ da bi bilo treba proučiti, ali je inštitut garancije kot instrument klasičnih kreditnih razmerij mogoče nadomestiti z inštitutom skupnih vlaganj, in s tem ustvariti večjo možnost za razvoj razmerij na podlagi načela ustave SFRJ in zakona o združenem delu.

Navedeni predlog je predlagatelj obravnaval in je ugotovil, da inštituta garancije ni mogoče spremeniti, ker je v 10. členu določeno, da izdajatelj obveznice lahko izda obveznice tudi v znesku, ki je večji od tistega v 9. členu tega zakona, in sicer, če zagotovi garancijo druge organizacije združenega dela, samoupravne interesne skupnosti ali banke.

To velja tudi za realizacijo skupnih vlaganj; obveznice lahko namreč izdaja le ena organizacija oziroma skupnost, tako da se tudi ob skupnih vlaganjih pojavlja jamščina tistih organizacij in skupnosti, ki so udeležene pri skupnem vlaganju in se za uresničitev njihovih skupnih ciljev izdajo obveznice.

K 28. členu (sedanji 26. člen)

V zvezi s tem je bilo slišati pripombo, češ da bi bilo treba v tem členu „določiti roke in pogoje za realizacijo vseh pravic, ki jih ima v zvezi s tem lastnik obveznice“.

Te pripombe predlagatelj ni sprejel, vendar prevladuje mnenje, da je vprašanje, na katero se nanaša pripomba, v bistvu rešeno v določbah novega 28. člena.

K 39. in 49. členu (sedanji členi 37 do 46)

Predlagano je bilo, češ da bi bilo treba v zakonu predvideti tudi možnost, da bodo pri dovoljevanju potrošniških kreditov lahko uporabljene obveznice, ki jih imajo fizične osebe, pogoji in način njihove uporabe pa naj bi predpisoval zvezni izvršni svet.

Ker gre za snov, ki je urejena s predpisi o dovoljevanju potrošniških kreditov, te pripombe ni bilo mogoče vgraditi v besedilo predloga tega zakona.

Beograd, marca 1978

SKUPŠČINA SFRJ
Komisija za ugotavljanje
istovetnosti besedil v jezikih
jugoslovanskih narodov
Št. 06.4-32/78-04
11. julija 1978
Beograd

Priloga 11

PRESEDNIKU ZVEZNEGA ZBORA SKUPŠČINE SFRJ

Beograd

Na podlagi 55. člena poslovnika skupščine SFRJ daje komisija za ugotavljanje istovetnosti besedil v jezikih jugoslovanskih narodov zveznemu zboru skupščine SFRJ

POROČILO
O UGOTOVITVI ISTOVETNOSTI BESEDILA

— predloga zakona o spremembi zakona o zveznih svetih (AS 38) — (po hitrem postopku) v jezikih jugoslovanskih narodov z izvirnim besedilom.

Komisija za ugotavljanje istovetnosti besedil v jezikih jugoslovanskih narodov je na 2. seji 10. in 11. julija 1978 ugotavljala istovetnost omenjenega zakona predloga v jezikih jugoslovanskih narodov.

Komisija je pregledala besedilo predlaganega zakona in ugotovila njegovo istovetnost v jezikih jugoslovanskih narodov z izvirnim besedilom ob potrebni jezikovni redakciji.

Za poročevalca komisije v zveznem zboru skupščine SFRJ je določen delegat Vukašin Rabrenović, član komisije.

PRESEDNIK KOMISIJE
Ilija Topaloski s.r.

SKUPŠČINA SFRJ
AS 38/1

Priloga 12

OBRAZLOŽITEV
PREDLOGA ZAKONA O SPREMENBI ZAKONA O ZVEZNIH SVETIH

I
USTAVNA PODLAGA ZA IZDAJO ZAKONA

Ustavna podlaga za izdajo tega zakona je 16. točka prvega odstavka 281. člena ustave SFRJ, po kateri federacija po zveznih organih ureja in zagotavlja organizacijo, pristojnost in način dela zveznih organov.

II
VPRAŠANJA, KI JIH REŠUJE PREDLOG ZAKONA, TER POJASNILO
TEMELJNIH PRAVNIH INŠTITUTOV

V prvem odstavku 16. člena zakona o zveznih svetih je določeno, da predsednika zveznega sveta za mednarodne odnose imenuje predsedstvo SFRJ izmed svojih članov v sporazumu z organi in organizacijami, ki sodelujejo pri njegovem delu. V skladu z dogovorom vseh sodelujočih pri delu sveta izvira predlog zakona iz tega, da je treba v skladu z vlogo zveznih svetov že v tej fazi izvolitev predsednika sveta urediti tako, da izrazi odgovornost vseh tistih, ki sodelujejo pri delu sveta. Predlagana rešitev je tudi v skladu z že opravljenimi spremembami pri volitvah predsednika zveznega sveta za vprašanja družbene ureditve in predsednika zveznega sveta za gospodarski razvoj in ekonomsko politiko.

Glede na pomen funkcije predsednika zveznega sveta za mednarodne odnose je v predlogu zakona določeno, da odlok sveta o izvolitvi predsednika sveta razglasi skupščina SFRJ (drugi odstavek 1. člena predloga zakona).

S sprejetjem predlagane rešitve bi omogočili, da bo zvezni svet za mednarodne odnose kontinuirano nadaljeval delo, ne da bi čakal na izdajo novega zakona, ki bo uredil snov o družbenih svetih.

III
FINANČNA SREDSTVA, POTREBNA ZA IZVAJANJE ZAKONA

Za izvajanje tega zakona niso potrebna finančna sredstva iz proračuna federacije.

Beograd, julija 1978

SKUPŠČINA SFRJ
ZVEZNI ZBOR
Odbor za zunanjo politiko
Št. 88/78
AS št. 21/1
29. julija 1978
Beograd

Priloga 13

ZVEZNEMU ZBORU SKUPŠČINE SFRJ

Beograd

Na podlagi 51. in 52. člena poslovnika zveznega zbora skupščine SFRJ daje odbor za zunanjo politiko zboru

POROČILO

O OBRAVNAVI PREDLOGA ZAKONA O RATIFIKACIJI KONVENCIJE
O ZASTARANJU NA PODROČJU MEDNARODNE PRODAJE BLAGA

Odbor za zunanjo politiko je na seji 28. junija 1978 obravnaval predlog zakona o ratifikaciji konvencije o zastaranju na področju mednarodne prodaje blaga.

Odbor predlaga zboru, naj v skladu s tretjim odstavkom 112. člena poslovnika skupščine SFRJ sprejme zakon o ratifikaciji te konvencije.

Za poročevalca na seji zbora je bil določen delegat Jože Božič.

PRESEDNIK ODBORA
Nijaz Dizdarević s.r.

SKUPŠČINA SFRJ
ZVEZNI ZBOR
Zakonodajna komisija
As 21/1
29. junija 1978
Beograd

Priloga 14

PRESEDNIKU ZVEZNEGA ZBORA SKUPŠČINE SFRJ

Beograd

V smislu 70. člena in drugega odstavka 180. člena poslovnika zveznega zbora skupščine SFRJ (prečiščeno besedilo) poročam, da je zakonodajna komisija zveznega zbora skupščine SFRJ na 2. seji, ki je bila 29. junija 1978, obravnavala predlog zakona o ratifikaciji konvencije o zastaranju terjatev na področju mednarodnega nakupa in prodaje blaga (AS št. 21/1) in glede na to, da obstaja ustavna podlaga za izdajo tega zakona, predlaga zveznemu zboru, da ga sprejme s temi amandmaji zakonodajne komisije:

I

1. Amandma k naslovu zakona

V naslovu zakona naj bi za besedo „zastaranja“ dodali besedo „terjatev“, besedo „prodaje“ pa zamenjali z besedama (velja le za besedilo v srbohrvaščini — op. prev.).

O b r a z l o ž i t e v: S predlaganim amandmajem se naslov zakona uskladi z naslovom konvencije, katere ratifikacija je predložena.

2. Amandma k 1. členu

V 1. členu naj bi za besedo „zastaranju“ dodali besedo „terjatev“, besedo „prodaje“ pa zamenjali z besedo „nakupa in prodaje“. (velja za besedilo v srbohrvaščini — op. prev.).

O b r a z l o ž i t e v: Amandma predlagamo iz razlogov, ki so navedeni v obrazložitvi amandmaja k naslovu zakona.

II

Zakonodajna komisija meni, da je treba v obrazložitvi I. oddelka v prvem odstavku črtati naslednje besede: „in 5. točka prvega odstavka 281. člena ustave SFRJ, po kateri federacija po zveznih organih ureja sistem zunanjetrgovinskega poslovanja ter drugega ekonomskega poslovanja s tujino in zagotavlja izvrševanje zveznih

zakonov na teh področjih". To je potrebno zato, ker bi sklicevanje na to določbo ustave SFRJ, kot na temeljno podlago za izdajo tega zakona, lahko napeljalo na to, da je za ratifikacijo konvencije pristojen tudi zbor republik in pokrajin skupščine SFRJ (5. točka prvega odstavka 286. člena ustave SFRJ).

X X X

Za poročevalca zakonodajnopravne komisije na seji zveznega zbora je bil določen delegat in član komisije Dimče Kozarov.

PREDSEDNIK KOMISIJE
dr. Miodrag Zečević, prof. s.r.

ZVEZNI IZVRŠNI SVET
18 št. 023-13/78
20. junija 1978
Beograd

Priloga 15

SKUPŠČINA SOCIALISTIČNE FEDERATIVNE REPUBLIKE JUGOSLAVIJE

Beograd

Zvezni izvršni svet je na seji 15. junija 1978 obravnaval poročilo o delu Službe družbenega knjigovodstva Jugoslavije v letu 1977 in k temu ni imel pripomb.

GENERALNI SEKRETAR
Ivica Čačić s.r.

SKUPŠČINA SFRJ
ZVEZNI ZBOR
Odbor za družbenoekonomske
odnose
Št. 023-7/78-2
28. junija 1978
Beograd

Priloga 16

ZVEZNEMU ZBORU SKUPŠČINE SFRJ

Beograd

Na podlagi 49. in 50. člena poslovnika zveznega zbora skupščine SFRJ daje odbor za družbenoekonomske odnose zboru

POROČILO
O OBRAVNAVI POROČILA O DELU SLUŽBE DRUŽBENEGA
KNJIGOVODSTVA JUGOSLAVIJE ZA LETO 1977

Odbor za družbenoekonomske odnose je obravnaval na seji 26. junija 1978 poročilo o delu Službe družbenega knjigovodstva Jugoslavije za leto 1977.

Odbor predlaga zboru, da sprejme poročilo o delu Službe družbenega knjigovodstva za leto 1977.

Odbor je ugotovil, da je služba zelo uspešno opravila naloge in posle, ki so ji bili zaupani v letu 1977.

V razpravi so dali člani odbora tale mnenja, predloge in priporočila.

— Potrebno je še nadalje odpirati in širiti sodelovanje službe z organi samoupravljanja in s samoupravno delavsko kontrolo na podlagi preventivnega delovanja službe;

— nadalje kadrovsko krepi službo, zlasti pa kadrovsko usposablja kontrolo službe;

— pospešiti delo za graditev celotnega sistema obveščanja;

— poudarili so, da je informativno-analitični del posla službe družbenega knjigovodstva precej boljšan;

— nujno je informacije bolje uporabljati, koristno pa bi bilo dajati informacije za delegate in delegacije v izvodih;

— menili so, da je sedaj vprašanje nadaljnega izpopolnjevanja plačilnega prometa ena izmed pomembnih nalog, ki ima namen vplivati na večjo monetizacijo vrednostnih papirjev in s tem pospešiti gibanje denarja.

Iz razprave članov odbora in uvodne razlage predstavnika službe družbenega knjigovodstva izvira, da bo dejavnost službe tudi v naslednjem obdobju usmerjena predvsem k: sistemu obveščanja; zboljšanju plačilnega prometa; preventivnemu delovanju in sodelovanju; uporabi sprejetih zakonskih predpisov, zlasti s področja obračunskega sistema in plačilnega sistema; h kakovosti sanacije in kritju izgub; problemom v zvezi z žiro računi ter k vlogi in položaju interne banke itd.

Za poročevalca odbora na seji zbora je bila določena delegatka Fana Kočovska-Cvetković, članica odbora.

PREDSEDNIK
Eljahami Nimani s.r.

SKUPŠČINA SFRJ
ZVEZNI ZBOR
Odbor za notranjo politiko
Št. 06.2-58/78-22
14. junija 1978
Beograd

Priloga 17

PREDSEDNIKU ZVEZNEGA ZBORA SKUPŠČINE SFRJ

Beograd

Odbor zveznega zbora za notranjo politiko je na seji 14. junija 1978 obravnaval poročilo o delu Službe družbenega knjigovodstva Jugoslavije za leto 1977 in daje zboru

POROČILO

Člani odbora so poudarili, da je poročilo o delu službe družbenega knjigovodstva za leto 1977 vsebinsko in vseobsegajoče prikazalo rezultate dela in probleme pri delu službe.

Med razpravo je bilo poudarjeno, da mora služba vložiti še več naporov, da bi neposredneje sodelovala z organi samoupravljanja v organizacijah združenega dela. Tako bi služba bolj preventivno delovala za odpravo nepravilnosti in drugih negativnih pojavov pri razpolaganju z družbenimi sredstvi. Delegati so opozorili, da je potrebno večje sodelovanje službe s samoupravno delavsko kontrolo temeljnih organizacij združenega dela, pri čemer naj bi služba s svojim strokovnim delom opozarjala samoupravno delavsko kontrolo na pozitivne in negativne pojave pri razpolaganju z družbenimi sredstvi in njihovem uporabljanju.

Odbor meni, da mora služba družbenega knjigovodstva v naslednjem obdobju nastopiti z ukrepi za nadaljnje prilagajanje potrebam združenega dela, s tem da bi dajala organizacijam združenega dela podatke, da bi le-te tako imele vpogled v materialno stanje ter finančno in materialno poslovanje svoje in drugih organizacij združenega dela. Poudarjen je bil tudi pomen službe ne le v smislu izvajanja zakonskih predpisov, temveč tudi pri ustvarjanju družbenega ozračja in mobilizacije osnovnih družbenih subjektov za spoštovanje zakonitosti in varstvo premoženja.

Služba po mnenju delegatov s svojo dejavnostjo prispeva k uresničevanju ciljev družbene samozaščite. Poleg tega so bili doseženi pozitivni rezultati pri razvoju in izpopolnjevanju družbene samozaščite v okviru službe družbenega knjigovodstva. Tudi v prihodnje so potrebni ukrepi za nadaljnje idejnopolično, organizacijsko in kadrovsko zboljševanje družbene samozaščite v službi.

Odbor je podprl poročilo o delu Službe družbenega knjigovodstva Jugoslavije za leto 1977 in predlaga zboru, naj ga sprejme.

Za poročevalca odbora v zboru je bil določen delegat Eduard Cenčić, član odbora.

PREDSEDNIK ODBORA
Jože Božič s.r.

SKUPŠČINA SFRJ
ZVEZNI ZBOR
Odbor za proračun federacije
10. julija 1978
Beograd

Priloga 18

ZVEZNEMU ZBORU SKUPŠČINE SFRJ

Beograd

Na podlagi 49. in 50. člena poslovnika zveznega zbora skupščine SFRJ daje odbor zveznega zbora za proračun federacije zboru

POROČILO
O OBRAVNAVI POROČILA O DELU SLUŽBE DRUŽBENEGA KNJIGOVODSTVA
JUGOSLAVIJE ZA LETO 1977

Odbor zveznega zbora za proračun federacije je na seji 10. julija 1978 obravnaval poročilo o delu Službe družbenega knjigovodstva Jugoslavije.

V razpravi so pozitivno ocenili delo Službe družbenega knjigovodstva Jugoslavije. Toda opozorili so tudi na določene pomanjkljivosti v sistemu evidenc, ki jih vodi Služba družbenega knjigovodstva Jugoslavije. Slišati je bilo tudi mnenje, da je treba uvesti enoten sistem evidence, ki bi bil usklajen s potrebami statističnih raziskovanj, pomembnih za vso državo. Nujno je tudi upoštevati enotne definicije posameznih kategorij in standarde za evidenco in statistična raziskovanja, zlasti kadar gre za posebnosti, kot je evidenca Službe družbenega knjigovodstva Jugoslavije.

Odbor sodi, da bi bilo treba v prihodnje v poročilu službe družbenega knjigovodstva posvetiti več prostora izvršitvi predlogov in sklepov s sej tega odbora, ki se nanašajo na službo družbenega knjigovodstva.

Odbor je sklenil predložiti zveznemu zboru, da sprejme poročilo o delu Službe družbenega knjigovodstva Jugoslavije za leto 1977.

Za poročevalca odbora na seji zveznega zbora je bil določen delegat Velizar Škerović, član odbora.

PREDSEDNIK ODBORA
Milan Rajačić s.r.

SKUPŠČINA SFRJ
Komisija za obveščanje
5. julija 1978
Beograd

Priloga 19

ZVEZNEMU ZBORU SKUPŠČINE SFRJ

Beograd

Na podlagi 54. in 55. člena poslovnika skupščine SFRJ daje komisija za obveščanje skupščine SFRJ zboru tole

POROČILO
O OBRAVNAVI POROČILA O DELU SLUŽBE DRUŽBENEGA KNJIGOVODSTVA
ZA LETO 1977

Komisija za obveščanje je na seji 30. junija 1978 obravnavala poročilo o delu službe družbenega knjigovodstva za leto 1977.

Komisija je podprla poročilo in predlaga zboru, da ga sprejme.

Na seji so menili, da je služba družbenega knjigovodstva eden pomembnih delov družbenega sistema obveščanja v Jugoslaviji in da je v preteklem času posvetila precej pozornosti prilagajanju svojega informacijskega sistema novim potrebam in pogojem. Ker pa so informacije službe družbenega knjigovodstva precej posplošene in velikokrat nejasne, jih delegacije in delegati ne uporabljajo dovolj. Zato so predlagali, naj bi se opredelili za to, da bi informacije posredovali kot izvlečke, iz katerih bi bili razvidni vsi kazalniki, ki zanimajo delegate in delegacije.

Poudarili so, da vsebujejo sredstva javnega obveščanja, zlasti pa tovarniški časopisi, zelo malo podatkov službe družbenega knjigovodstva; zato je potrebno odpirati in razširiti sodelovanje službe družbenega knjigovodstva s sredstvi javnega obveščanja.

Prav tako naj bi pripravili spremembe zakona o SDK, da bi nekatere informativne komponente vključili v družbeni sistem obveščanja.

Za poročevalca komisije na seji zbora je bila določena delegatka in članica komisije Marija Romić.

PREDSEDNIK KOMISIJE
Batrić Jovanović s.r.

SKUPŠČINA SFRJ
ZVEZNI ZBOROdbor za družbenoekonomske
odnose
AS-25
28. junija 1978
Beograd

Priloga 20

ZVEZNEMU ZBORU SKUPŠČINE SFRJ

Beograd

Na podlagi 49. in 50. člena poslovnika zveznega zbora skupščine SFRJ daje odbor za družbenoekonomske odnose zboru

POROČILO

O OBRAVNAVI STATUTA SLUŽBE DRUŽBENEGA KNJIGOVODSTVA JUGOSLAVIJE

Odbor za družbenoekonomske odnose je na seji 26. junija 1978 obravnaval statut Službe družbenega knjigovodstva Jugoslavije.

Odbor predlaga zboru, naj potrdi statut Službe družbenega knjigovodstva Jugoslavije s spremembo 80. člena, ki jo je dala služba družbenega knjigovodstva in ki se glasi:

„80. člen

Generalni direktor službe mora v okviru svojega delovnega področja s potrebnimi ukrepi prispevati k zagotavljanju pogojev za uresničevanje družbene samozaščite v SDK Jugoslavije.“

Za poročevalca odbora na seji zbora je bila določena delegatka Fana Kočovska—Cvetković, članica odbora.

PREDSEDNIK

Eljahami Nimani s.r.

SKUPŠČINA SFRJ
ZVEZNI ZBOROdbor za proračun federacije
AS-25/1
10. julija 1978
Beograd

Priloga 21

ZVEZNEMU ZBORU SKUPŠČINE SFRJ

Beograd

Na podlagi 49. in 50. člena poslovnika zveznega zbora skupščine SFRJ daje odbor zveznega zbora za proračun federacije zboru

POROČILO

O OBRAVNAVI STATUTA SLUŽBE DRUŽBENEGA KNJIGOVODSTVA JUGOSLAVIJE

Odbor zveznega zbora za proračun federacije je na seji 10. julija 1978 obravnaval statut Službe družbenega knjigovodstva Jugoslavije.

Odbor predlaga zboru, da potrdi statut Službe družbenega knjigovodstva Jugoslavije, s tem da se upoštevajo predlogi in priporočila, ki so jih dala druga delovna telesa zveznega zbora.

Za poročevalca odbora na seji zveznega zbora je bil določen Velizar Škerović, član odbora.

PREDSEDNIK

Milan Rajačić s.r.

SKUPŠČINA SFRJ
ZVEZNI ZBOR
Zakonodajnoppravna komisija
AS 25/1
29. junija 1978
Beograd

Priloga 22

PRESEDNIKU ZVEZNEGA ZBORA SKUPŠČINE SFRJ

Beograd

Po 70. in 181. členu poslovnika zveznega zbora skupščine SFRJ (prečiščeno besedilo) poročam, da je zakonodajnoppravna komisija zveznega zbora skupščine SFRJ na 2. seji, ki je bila 29. junija 1978, obravnavala statut Službe družbenega knjigovodstva Jugoslavije (AS št. 25/1) in glede na to, da na podlagi tretjega odstavka 115. člena zakona o službi družbenega knjigovodstva (Uradni list SFRJ, št. 2/77) ta statut potrjuje skupščina SFRJ, predlaga zveznemu zboru, da potrdi statut Službe družbenega knjigovodstva Jugoslavije.

Zakonodajnoppravna komisija ni obravnavala predloga odloka o potrditvi statuta Službe družbenega knjigovodstva Jugoslavije glede na to, da predlog odloka ni bil poslan članom komisije.

Zakonodajnoppravna komisija meni, da bi morali v prehodne in končne določbe statuta vstaviti določbo, s katero bi predvideli, da statut začne veljati osmi dan po objavi v Uradnem listu SFRJ. To zaradi tega, ker je v 6. členu zakona o objavljanju zveznih zakonov, drugih zveznih predpisov in splošnih aktov (Uradni list SFRJ, št. 43/76) med drugim predvideno, da se predpisi in drugi akti Službe družbenega knjigovodstva Jugoslavije objavljajo v Uradnem listu SFRJ.

X X X

Za poročevalca zakonodajnoppravne komisije na seji zveznega zbora je bil določen delegat Dimče Kozarov, član komisije.

PRESEDNIK KOMISIJE
dr. Miodrag Zečević, prof. s.r.

SKUPŠČINA SFRJ
Komisija za obveščanje
AS-25/1
5. julija 1978
Beograd

Priloga 23

ZVEZNEMU ZBORU SKUPŠČINE SFRJ

Beograd

Na podlagi 54. in 55. člena poslovnika skupščine SFRJ daje komisija za obveščanje zboru tole

POROČILO

O OBRAVNAVI STATUTA SLUŽBE DRUŽBENEGA KNJIGOVODSTVA JUGOSLAVIJE

Komisija za obveščanje je na seji 30. junija 1978 obravnavala statut Službe družbenega knjigovodstva Jugoslavije.

Komisija je podprla statut in predlaga zboru, da ga potrdi.

Za poročevalko komisije je bila določena delegatka in članica komisije Marija Romić.

PRESEDNIK KOMISIJE
Batrić Jovanović s.r.

SFR JUGOSLAVIJA
ZVEZNI IZVRŠNI SVET
18 št. 421-22/78
3. julija 1978
Beograd

Priloga 24

SKUPŠČINA SOCIALISTIČNE FEDERATIVNE REPUBLIKE JUGOSLAVIJE

Beograd

Zvezni izvršni svet je obravnaval na seji 29. junija 1978 poročilo o izvršitvi del in porabi sredstev za izpolnitev programa investicijskih vlaganj v graditev poslopja in ureditev stalne muzejske zbirke Muzeja revolucije narodov in narodnosti Jugoslavije od leta 1977 do leta 1978, ki mu ga je poslal v mnenje zvezni zbor skupščine SFRJ v smislu 219 a člena in v zvezi s 128. členom poslovnika zveznega zbora skupščine SFRJ.

Ob obravnavi tega poročila je zvezni izvršni svet sklenil:

1) Zvezni izvršni svet sprejema poročilo o izvršitvi del in porabi sredstev za izpolnitev programa investicijskih vlaganj v graditev poslopja in ureditev stalne muzejske zbirke Muzeja revolucije narodov in narodnosti Jugoslavije od leta 1977 do leta 1978.

2) Treba je začeti postopek za spremembe in dopolnitve zakona o programu investicijskih vlaganj v graditev poslopja in ureditev stalne muzejske zbirke Muzeja revolucije narodov in narodnosti Jugoslavije od leta 1977 do 1980.

3) Zvezni sekretariat za finance naj v sodelovanju z zveznim sekretariatom za pravosodje in organizacijo zvezne uprave, Muzejem revolucije narodov in narodnosti Jugoslavije in s Službo družbenega knjigovodstva Jugoslavije preuči možnost za uporabo sredstev za uresničitev programa do izdaje zakona o spremembah in dopolnitvah zakona o programu investicijskih vlaganj v graditev poslopja in ureditev stalne muzejske zbirke Muzeja revolucije narodov in narodnosti Jugoslavije od leta 1977 do leta 1980.

GENERALNI TAJNIK
Ivica Čačić s.r.

SKUPŠČINA SFRJ
ZVEZNI ZBOR
Odbor za proračun federacije
Št.: 06.2-72/78-25
10. julija 1978
Beograd

Priloga 25

ZVEZNEMU ZBORU SKUPŠČINE SFRJ

Beograd

Na podlagi 49. in 50. člena poslovnika zveznega zbora skupščine SFRJ daje odbor zveznega zbora za proračun federacije zboru

POROČILO

O OBRAVNAVI POROČILA O IZVRŠITVI DEL IN PORABI SREDSTEV ZA
IZVRŠITEV PROGRAMA INVESTICIJSKIH VLAGANJ V GRADITEV POSLOPJA
IN STALNE ZBIRKE MUZEJA REVOLUCIJE NARODOV IN NARODNOSTI
JUGOSLAVIJE OD LETA 1977 DO 1978

Odbor zveznega zbora za proračun federacije je na seji 10. julija 1978 obravnaval poročilo o izvršitvi del in porabi sredstev za izvršitev programa investicijskih vlaganj v graditev poslopja in stalno zbirko Muzeja revolucije narodov in narodnosti Jugoslavije od leta 1977 do 1978.

Med razpravo o tem poročilu so bili delegati seznanjeni z dopolnilnimi obrazložitvami predstavnikov predlagateljev, ki so pojasnili, zakaj je bila spremenjena lokacija za graditev poslopja muzeja ter da je bil to osnovni vzrok za spremembo in dopolnitev zakona o programu investicijskih vlaganj v graditev poslopja in stalno zbirko Muzeja revolucije narodov in narodnosti Jugoslavije od leta 1977 do 1980.

Delegati so sprejeli razloge, ki so pogojili spremembo lokacije, nato pa tudi spremembo investicijsko-tehnične dokumentacije ter dejstvo, da bi bilo treba to uskladiti z novimi predpisi o graditvi investicijskih objektov.

Glede na ta spoznanja je odbor sklenil:

1. Odbor sprejema sklep zveznega izvršnega sveta, da se sproži postopek za spremembo in dopolnitev zakona o programu investicijskih vlaganj v graditev poslopja in stalno zbirko Muzeja revolucije narodov in narodnosti Jugoslavije od leta 1977 do 1980.

Odbor hkrati predlaga, da zvezni zbor skupščine SFRJ obveže predlagatelja, da v tem letu začne graditev muzeja, in sicer na podlagi investicijsko-tehnične dokumentacije, pripravljene za novo lokacijo v skladu s predpisi o graditvi investicijskih objektov. Potrebne spremembe in dopolnitve programa za graditev muzeja, ki so pogojene z novo lokacijo, bo zvezni izvršni svet predložil prek sprememb in dopolnitev zakona o programu investicijskih vlaganj v graditev poslopja in stalno zbirko Muzeja revolucije narodov in narodnosti Jugoslavije od leta 1977 do 1980 najpozneje do konca oktobra t.l. Ob tej priložnosti je treba dati tudi podrobno poročilo, kaj je bilo narejenega pri graditvi muzeja in realizaciji drugih sklepov.

2. Glede na to, da je predvideno, da se poslopje muzeja konča do konca naslednjega leta, da pa smo z graditvijo v zamudi, so predlagali, da se omogoči uporaba vseh odobrenih sredstev za graditev poslopja, s tem da se dajo na voljo tudi sredstva, ki so z restriktivnimi ukrepi prikrajšana,

3. Odbor priporoča, da se čim prej uresniči sklep zveznega izvršnega sveta o ustanovitvi koordinacijskega telesa za spremljanje izvajanja tega programa.

S temi predlogi in sklepi odbor predlaga zveznemu zboru, da sprejme poročilo o izvršitvi del in porabi sredstev za izvršitev programa investicijskih vlaganj v graditev poslopja in stalno zbirko Muzeja revolucije narodov in narodnosti Jugoslavije od leta 1977 do 1978.

Za poročevalca odbora na seji zveznega zbora je bil določen delegat Velizar Škerović, član odbora.

PREDSEDNIK
Milan Rajačić s.r.

SFR JUGOSLAVIJA
ZVEZNI IZVRŠNI SVET
18 št. 05-2/78
3. julija 1978
Beograd

Priloga 26

SKUPŠČINI SOCIALISTIČNE FEDERATIVNE REPUBLIKE JUGOSLAVIJE

Beograd

Zvezni izvršni svet je obravnaval poročilo o izvršitvi programa statističnih, za vso državo pomembnih raziskovanj za leto 1977, ki mu ga je poslal v mnenje zvezni zbor skupščine SFRJ v smislu 219. člena in v zvezi s 128. členom poslovnika zveznega zbora skupščine SFRJ.

Zvezni izvršni svet ni imel pripomb k navedenemu poročilu.

GENERALNI TAJNIK
Ivica Čačić s.r.

SKUPŠČINA SFRJ
ZVEZNI ZBOR
Odbor za družbenoekonomske
odnose
Št. 050-1/78-2
28. junija 1978
Beograd

Priloga 27

ZVEZNEMU ZBORU SKUPŠČINE SFRJ

Beograd

Na podlagi 49. in 50. člena poslovnika zveznega zbora skupščine SFRJ daje odbor za družbenoekonomske odnose zboru

POROČILO O OBRAVNAVI POROČILA O IZVRŠITVI PROGRAMA STATISTIČNIH, ZA VSO DRŽAVO POMEMBNIH RAZISKOVANJ ZA LETO 1977

Odbor za družbenoekonomske odnose je na seji 26. junija 1978 obravnaval poročilo o izvršitvi programa statističnih, za vso državo pomembnih raziskovanj za leto 1977 in predlaga zboru, naj ga sprejme.

Za poročevalca odbora na seji zbora je bil določen delegat Čikara Žarko, član odbora.

PREDSEDNIK ODBORA
Eljhami Nimani s.r.

SKUPŠČINA SFRJ
ZVEZNI ZBOR
Odbor za proračun federacije
10. julija 1978
Beograd

Priloga 28

ZVEZNEMU ZBORU SKUPŠČINE SFRJ

Beograd

Na podlagi 49. in 50. člena poslovnika zveznega zbora skupščine SFRJ daje odbor zveznega zbora za proračun federacije zboru

POROČILO

O OBRAVNAVI POROČILA O IZVRŠITVI PROGRAMA STATISTIČNIH RAZISKOVANJ,
POMEMBNIH ZA VSO DRŽAVO, ZA LETO 1977

Odbor zveznega zbora za proračun federacije je na seji 10. julija 1978 obravnaval in podprl poročilo o izvršitvi programa statističnih raziskovanj, pomembnih za vso državo, za leto 1977.

V razpravi so poudarili pomen rezultatov statističnih raziskovanj za graditev samoupravnega sistema in uspešno delovanje delegatskega sistema. Toda menijo, da posamezna področja ne razpolagajo s sodobnimi tehničnimi sredstvi za avtomatsko obdelavo podatkov in da še vedno obdelujejo podatke klasično. Zaradi tega so predlagali, da se v prihodnje posveti večja pozornost tehničnemu in kadrovskemu opremljanju statističnih služb na teh področjih. To naj bo obenem stalna obveznost vseh dejavnikov temeljnih organizacij združenega dela, družbenopolitičnih in interesnih skupnosti.

Odbor je podprl ukrepe in pobude zveznega izvršnega sveta za nadaljnje zboljšanje dela zveznega zbora za statistiko ter drugih statističnih organov.

Odbor je sklenil predložiti zveznemu zboru, naj sprejme poročilo o izvršitvi programa statističnih raziskovanj, ki imajo pomen za vso državo, za leto 1977.

Za poročevalca odbora na seji zveznega zbora je bil določen Velizar Škerović, član odbora.

PREDSEDNIK
Milan Rajačić s.r.

SKUPŠČINA SFRJ
Komisija za obveščanje
5. julija 1978
Beograd

Priloga 29

ZVEZNEMU ZBORU SKUPŠČINE SFRJ

Beograd

Na podlagi 54. in 55. člena poslovnika skupščine SFRJ daje komisija za obveščanje zboru tole

POROČILO

O OBRAVNAVI POROČILA O IZVRŠITVI PROGRAMA STATISTIČNIH, ZA
VSO DRŽAVO POMEMBNIH RAZISKOVANJ ZA LETO 1977

Komisija za obveščanje je na seji 30. junija 1978 obravnavala poročilo o izvršitvi programa statističnih, za vso državo pomembnih raziskovanj za leto 1977.

Komisija je podprla poročilo in predlaga zboru, da ga sprejme.

Člani komisije so ugotovili, da je glede na to, da je statistika ena izmed pomembnih komponent sistema obveščanja, treba začeti delo za razvoj sodobnega statističnega informacijskega sistema. S tem v zvezi je treba pripraviti tudi ustrezen program tega razvoja.

Menili so tudi, naj bi predlog programa statističnih, za vso državo pomembnih raziskovanj za čas od leta 1978 do 1982 uskladili s petletnimi načrti, in sicer tako, da bi predlog programa razdelili na dve obdobji, in sicer od leta 1978 do 1980 in obdobje od leta 1980 do 1985.

Na seji so predlagali, naj bi v okviru programa statističnih raziskovanj v letu 1978 zagotovili raziskovanja o družbenem položaju žena v Jugoslaviji.

Za poročevalca komisije na seji zbora je bil določen delegat in član komisije Kiril Aleksoski.

PREDSEDNIK KOMISIJE
Batrić Jovanović s.r.

SFR JUGOSLAVIJA
ZVEZNI IZVRŠNI SVET
18 št. 421-19/78
3. julija 1978
Beograd

Priloga 30

SKUPŠČINI SOCIALISTIČNE FEDERATIVNE REPUBLIKE JUGOSLAVIJE

Beograd

Zvezni izvršni svet je obravnaval na seji 29. junija 1978 poročilo o izvršitvi programa investicijskih vlaganj zveznega sekretariata za zunanje zadeve v letu 1977, ki mu ga je poslal v mnenje zvezni zbor skupščine SFRJ v smislu člena 219 a in v zvezi s 128. členom poslovnika zveznega zbora skupščine SFRJ.

Zvezni izvršni svet je sprejel navedeno poročilo in je sklenil, naj zvezni sekretariat za finance v sodelovanju z zveznim sekretariatom za pravosodje in organizacijo zvezne uprave določi metodologijo in vsebino poročila o uresničevanju programa negospodarskih investicij, ki jih zvezni organi pošiljajo zveznemu izvršnemu svetu, da bi jih sprejela skupščina SFRJ.

GENERALNI TAJNIK
Ivica Čačić s.r.

SKUPŠČINA SFRJ
ZVEZNI ZBOR
Odbor za proračun federacije
in
Odbor za zunanjo politiko
Št : 06.2-72/78-25
10. julija 1978
Beograd

Priloga 31

ZVEZNEMU ZBORU SKUPŠČINE SFRJ

Beograd

Na podlagi 49. in 50. člena poslovnika zveznega zbora skupščine SFRJ dajeta odbor za proračun federacije in odbor za zunanjo politiko zboru

POROČILO

O OBRAVNAVI POROČILA O IZVRŠITVI PROGRAMA INVESTICIJSKIH VLAGANJ ZVEZNEGA
SEKRETARIATA ZA ZUNANJE ZADEVE V LETU 1977 IN POROČILA O IZVRŠITVI
PROGRAMA RAZOVOJA IN MODERNIZACIJE ZVEZNEGA SEKRETARIATA ZA
ZUNANJE ZADEVE V LETU 1977

Odbora zveznega zbora za proračun federacije in za zunanjo politiko sta na skupni seji 10. julija 1978 obravnavala navedeni poročili.

Med razpravo so opozorili na tole:

1. Z uvedbo srednjeročnih programov razvoja in modernizacije službe zveznega sekretariata za zunanje zadeve so bili doseženi pomembni rezultati, ki so prispevali k izboljšanju in večji učinkovitosti dela te službe. Delegati sodijo, da je treba takšno usmeritev tudi v naslednjem obdobju nadaljevati.

2. Poročili o izvršitvi programa razvoja in modernizacije zveznega sekretariata za zunanje zadeve so delegati pozitivno ocenili ter menijo, da dajejo osnovne elemente, na podlagi katerih lahko dobimo vpogled v realizacijo finančnih sredstev po osnovnih namenih, ki so predvideni s programoma. Iz njih prav tako izhaja, da so mnoga vprašanja precej uspešno rešena in da je treba nadaljevati nadaljnjo realizacijo razvojnih smeri, ki so določene s programoma.

3. Delegati prav tako ocenjujejo, da iz uvodne obrazložitve predstavnika zveznega sekretariata za zunanje zadeve ter dokumentacije, ki so jo obravnavali, izhaja vrsta vprašanj, ki spremljajo izvrševanje funkcij federacije na tem področju. V tem kontekstu je bilo največ pozornosti posvečeno problemom, ki spremljajo pravočasno izvrševanje obveznosti, prevzetih iz programa, ki se nanašajo na stanovanjsko graditev, graditev poslopij za diplomatsko-konzularna predstavništva, nakup določene opreme itd.

Glede tega so predložili, da se v naslednjem obdobju poda popolnejše poročilo o teh in podobnih težavah in da se predložijo ukrepi za njihovo reševanje. Poučarili so, da bi morali mnoga izmed teh vprašanj reševati na dolgoročnih temeljih, zlasti pa na področju stanovanjske politike.

4. Delegati so se strinjali s sklepom zveznega izvršnega sveta, da zvezni sekretariat za finance in zvezni sekretariat za pravosodje in organizacijo zvezne uprave določita metodologijo in vsebino poročila o realizaciji programov negospodarskih investicij, ki jih zvezni organi pošiljajo zveznemu izvršnemu svetu, da bi jih skupščina

SFRJ sprejela. Poleg tega odbora predlagata, da se ta sklep razširi tudi na drugo dokumentacijo, ki se pošilja skupščini SFRJ, nanaša se pa na izvrševanje sredstev proračuna federacije za druge negospodarske investicije, ki niso zajete z razvojnimi programi. Enako metodo je treba uporabiti tudi pri izdelavi programa razvoja in modernizacije zveznih upravnih organov glede na to, da se je odbor za proračun federacije zavzemal, da se programi izdelujejo po vnaprej določenem postopku, metodologiji in njihovi vsebini.

Pri izdelavi te metodologije naj pristojni zvezni upravni organi upoštevajo predloge in priporočila te seje in prejšnjih sej, na katerih so razpravljali, kaj naj bi vsebovala ta dokumentacija.

5. V naslednjem obdobju je treba izvršiti širši skupni vpogled v celotno problematiko, o kateri so razpravljali na seji, in ki sicer spremlja izvrševanje programa nalog zveznega sekretariata za zunanje zadeve ter na podlagi dopolnilnih informacij predložiti nadaljnje ukrepe, ki bi jih bilo treba storiti v naslednjem obdobju. Napovedali so možnost ustanovitve skupne delovne skupine, sestavljene iz delegatov obeh odborov, ki bi vse podrobneje proučila in odboroma dala določene predloge.

Priporočili so, da delegacije skupščine SFRJ, ki obiskujejo tuje parlamente, v svoj program obvezno vstavijo tudi seznanjanje z delovnimi pogoji in stanjem tehnične opremljenosti diplomatsko-konzularnih predstavništev ter da o tem obveščajo v svojih poročilih.

Ob koncu so sklenili, da se zveznemu zboru skupščine SFRJ predloži, naj sprejme

1. Poročilo o izvršitvi programa investicijskih vlaganj zveznega sekretariata za zunanje zadeve v letu 1977;

2. Poročilo o izvršitvi programa razvoja in modernizacije zveznega sekretariata za zunanje zadeve v letu 1977.

Za poročevalca odbora na seji zveznega zbora je bil določen delegat Velizar Skerović, član odbora za proračun federacije.

PREDSEDNIK
ODBORA ZA ZUNANJO POLITIKO
Nijaz Dizdarević s.r.

PREDSEDNIK
ODBORA ZA PRORAČUN FEDERACIJE
Milan Rajačić s.r.

SFR JUGOSLAVIJA
ZVEZNI IZVRŠNI SVET
18. št. 021-35/78
3. julija 1978
Beograd

Priloga 32

SKUPŠČINI SOCIALISTIČNE FEDERATIVNE REPUBLIKE JUGOSLAVIJE

Beograd

Zvezni izvršni svet je obravnaval na seji 29. junija 1978 poročilo o izvršitvi programa razvoja in modernizacije zveznega sekretariata za zunanje zadeve v letu 1977, ki mu ga je poslal v mnenje zvezni zbor skupščine SFRJ v smislu 219 a člena in v zvezi s 128. členom poslovnika zveznega zbora skupščine SFRJ.

Zvezni izvršni svet ni imel pripomb k navedenemu poročilu.

GENERALNI TAJNIK
Ivica Čačić s.r.

SKUPŠČINA SFRJ
ZVEZNI ZBOR
Zakonodajnoopravna komisija
AS 30/1
29. junija 1978
Beograd

Priloga 33

PREDSEDNIKU ZVEZNEGA ZBORA SKUPŠČINE

Beograd

V smislu 49., 70., 132., 144. in 181. člena poslovnika zveznega zbora skupščine SFRJ obveščam, da je obravnavala zakonodajnoopravna komisija na 2. seji, ki je bila 29. junija 1978, predlog odloka o ustanovitvi, delovnem področju in sestavi komisije za spremljanje uporabe poslovnika skupščine SFRJ in predlaga zveznemu zboru, da ga sprejme s temi amandmaji komisije:

Amandka k 4. točki

V tretjem odstavku te točke je treba besedo: „sta“ nadomestiti z besedo: „sodi“ in črtati besede: „in generalni sekretar skupščine SFRJ“.

O b r a z l o ž i t e v: S tem amandmajem je določeno, da sodijo v sestavo komisije za spremljanje uporabe poslovnike skupščine SFRJ izključno delegati skupščine SFRJ.

Za poročevalca komisije na seji zveznega zbora je določena delegatka Eva Naglič, članica komisije.

PREDSEDNIK
ZAKONODAJNOPRAVNE KOMISIJE
dr. Miodrag Zečević, prof. s.r.

SKUPŠČINA SFRJ
ZVEZNI ZBOR
Zakonodajnoppravna komisija
AS 31/1
29. junija 1978
Beograd

Priloga 34

PREDSEDNIKU ZVEZNEGA ZBORA SKUPŠČINE SFRJ

Beograd

Po 49., 70. 132., 144. in 181. členu poslovnika zveznega zbora skupščine SFRJ poročam, da je zakonodajnoppravna komisija na 2. seji, ki je bila 29. junija 1978, obravnavala predlog odloka o ustanovitvi, delovnem področju in sestavi komisije za spremljanje uporabe poslovnika zveznega zbora skupščine SFRJ ter predlaga zveznemu zboru, da jo sprejme z naslednjim amandmajem komisije:

Amandma k 4. točki

V tretjem odstavku te točke naj bi besedo „sodita nadomestili z besedo „sodi“, besede: „in tajnik zveznega zbora“ pa črtali.

O b r a z l o ž i t e v: S tem amandmajem komisija predlaga, da v komisijo za spremljanje uporabe poslovnika zveznega zbora skupščine SFRJ sodijo izključno delegati v zveznem zboru.

Za poročevalko komisije na seji zveznega zbora je bila določena Eva Naglič, članica komisije.

PREDSEDNIK
ZAKONODAJNOPRAVNE KOMISIJE
dr. Miodrag Zečević prof. s.r.

SKUPŠČINA SFRJ
ZVEZNI ZBOR
Odbor za družbenoekonomske
odnose
Št. 06.2-55/78-20
28. junija 1978
Beograd

Priloga 35

ZVEZNEMU ZBORU SKUPŠČINE SFRJ

Beograd

Po 48. in 49. členu poslovnika zveznega zbora skupščine SFRJ daje odbor za družbenoekonomske odnose zboru

POROČILO
O DOGOVORU O NADALJNJIH NALOGAH IN ORIENTACIJSKEM DELOVNEM PROGRAMU
ODBORA IN ZBORA

Odbor za družbenoekonomske odnose je na seji 26. junija 1978 razpravljal o nadaljnjih nalogah in o orientacijskem delovnem programu odbora in zbora.

V uvodni obrazložitvi je predsednik odbora opozoril na nekatere okoliščine, ki so pomembne za program vsebine in delovne metode odbora.

Ker bo aktivnost v naslednjem obdobju naravnana pretežno k spremljanju izvrševanja zakonov, družbenih načrtov in drugih skupščinskih aktov ter k dograditvi in izpolnitvi sistema, je poleg uresničevanja zakona o združenem delu ena trajnih nalog tudi sistem samoupravnega planiranja.

Dolgoročnejša naloga je dalje spremljanje in spreminjanje odnosov na vsem finančnem področju, pa tudi vprašanje ustavne transformacije prometne sfere, dohodkovno povezovanje proizvodnih in prometnih organizacij združenega dela ter funkcioniranje enotnega jugoslovanskega trga.

Posebno pozornost je treba v naslednji dobi nameniti problemom izgub in njihove sanacije, dalje problemom, ki so v zvezi z akumulativnostjo in reproduktivnostjo gospodarstva, in drugemu.

Pri programiranju dela je treba zagotoviti kar najširši vpliv delegatske baze na vsebino in fiziognomijo delovnega programa ter ustvariti možnosti, da zlasti v prvih fazah pripravljanja delovnega programa odbora in zbora tudi delegati in delegacije oziroma samoupravna baza kar najbolj dajejo osnovne pobude za akte in druga vprašanja, ki naj pridejo v delovni program. Od tega, koliko se bi to posrečilo, je odvisno tudi, koliko bodo programi izraz zahtev in potreb združenega dela.

Pri določanju, s kakšno dinamiko naj se uresničuje delovni program, je zlasti pomembno zagotoviti dovolj časa, da bi lahko vsak dejavnik v procesu delegatskega odločanja kvalificirano uresničil svojo ustavno funkcijo.

Pri sprejemanju zakonov in drugih aktov je treba poskrbeti tudi za neposredno sodelovanje najširše delegatske strukture in drugih zainteresiranih družbenih dejavnikov. Dosedanja praksa je pokazala, da se to uspešno uresničuje v predhodnem postopku obravnavanja predlogov zakonov in drugih aktov ter z ad hoc formiranimi delovnimi telesi (komisije, delovne skupine in drugi).

V razpravi, v katero so posegli člani odbora, so podprli delovno gradivo za pripravo delovnega programa odbora in zbora. Izrekli so tudi vrsto mnenj, predlogov in misli, da bi bil delovni program boljši in širši.

V razpravi je bilo slišati, da bi moral delovni program odbora zajeti še to, kako se uresničujejo in izvajajo družbeni dogovori in samoupravni sporazumi.

Posebej so poudarili, da mora program zajeti tudi vprašanja razširjene reprodukcije, kvalitetnega kritja izgub ter odnose v primarni delitvi.

Člani odbora so dalje opozorili, da zasluži posebno pozornost izpolnjevanje obveznosti do družbenopolitičnih skupnosti in samoupravnih interesnih skupnosti, ki se krijejo iz dohodka, kadar temeljna organizacija ne doseže tolikšnega dohodka, da bi nadomestila z zakonom zagotovljene osebne dohodke.

Vprašanje, ki je zlasti pomembno in ki bi moralo najti prostor v delovnem programu, je tudi poslovanje organizacij oziroma delov organizacij združenega dela v tujini.

Po mnenju, ki je bilo izraženo na seji odbora, bi bilo zelo koristno, če bi zbori obravnavali problematiko, ki je povezana s področjem agroindustrijskega kompleksa v celoti. V zvezi s tem je tudi združevanje kmetov v kmetijske zadruge in druge oblike njihovega združevanja in pa njihovo združevanje v odnose trajnejšega sodelovanja z organizacijami združenega dela.

Slišati je bilo tudi mnenje, da smo v zamudi z obravnavanjem nekaterih vprašanj, ki bi jih bili morali obravnavati še v prejšnjem sklicu. Minilo je že več kot eno leto, odkar sta bila sprejeta zakon o temeljih bančnega in kreditnega sistema ter zakon o temeljih sistema premoženjskega in osebnega zavarovanja. Prva spoznanja in izkušnje pri izvajanju predpisov na teh področjih so prav gotovo že tu, in bilo bi treba to problematiko čimprej obravnavati.

K besedilu orientacijskega delovnega programa odbora so imeli njegovi člani tudi tele konkretne pripombe:

– v 2. točki programa besedilo: „Nosilca: zvezni sekretariat za finance in združenje bank“ nadomestiti z besedilom: „zvezni sekretariat za finance v sodelovanju z Gospodarsko zbornico Jugoslavije in splošnim združenjem“;

– v 3. točki programa besedilo: „Nosilca: zvezni sekretariat za finance in združenje zavarovalnih organizacij Jugoslavije“ nadomestiti z besedilom: „zvezni sekretariat za finance v sodelovanju z Gospodarsko zbornico Jugoslavije in splošnim združenjem“.

Spremembi sta predlagani glede na novi način organiziranja, mesto in vlogo zbornice ter vseh združenj v njenem okviru.

Slišati je bilo pripombo, da 9. točka v programu ni ustrezno obdelana in da iz nje ni razvidno, katero gradivo bo spremljalo besedilo osnutka resolucije o uresničevanju družbenega plana Jugoslavije za obdobje od leta 1976 do leta 1980 v letu 1978;

– v 13. točki programa besedilo: „Nosilca: zvezni sekretariat za finance in zvezni sekretariat za pravosodje in organizacijo zvezne uprave“ nadomestiti z besedilom: „zvezni komite za zakonodajo, sekretariat za pravosodje in občo upravo in zvezni sekretariat za finance“.

Kar se tiče osnutka delovnega programa zbora, v katerem je napovedano, da bo zbor obravnaval informacijo o stanju in problemih izvajanja zveznih zakonov in drugih zveznih predpisov ter mednarodnih pogodb, je bilo slišati mnenje, da bi bilo težko pripraviti gradivo o izvajanju vseh zveznih predpisov in da bi bilo bolj koristno, pa tudi bolj učinkovito, če bi se koncentrirali na izvajanje določene skupine predpisov.

Slišati je bilo tudi mnenje, da je treba določiti dinamiko za sprejetje zakona o sanaciji in prenehanju organizacij združenega dela oziroma za njegovo usklajitev z ustavo, glede na zaključne račune in možnosti ne le sanacije, temveč tudi prenehanja posameznih organizacij združenega dela. Predlagano je bilo, naj bi odbor obravnaval to problematiko v začetku četrtega trimesečja, zakon pa naj bi bil v zveznem zboru sprejet konec tega trimesečja.

Na koncu so se člani zbora strinjali, da naj bi vsa mnenja, predloge in misli, ki so bile izražene na seji, posredovali zveznemu zboru. Ta mnenja, kot tudi mnenja, ki bi jih delegati po svojih posvetovanjih v bazi pisмено sporočili službi zbora do letnih počitnic, naj bi bila uporabljena pri sestavljanju osnutka delovnega programa odbora in zbora.

Za poročevalca odbora na seji zbora je določen delegat Dušan Rakovac, član odbora.

PREDSEDNIK ODBORA
Elihami Nimani s.r.

SKUPŠČINA SFRJ
ZVEZNI ZBOR
Odbor za delo, zdravstvo
in socialno politiko
Št. 020-2-73/78-2
28. junija 1978
Beograd

Priloga 36

PREDSEDNIKU ZVEZNEGA ZBORA SKUPŠČINE SFRJ

Beograd

Odbor za delo, zdravstvo in socialno politiko zveznega zbora skupščine SFRJ je obravnaval na 2. seji 26. junija 1978 osnutek delovnega programa zveznega zbora skupščine SFRJ za obdobje od septembra do decembra 1978.

O obravnavi osnutka delovnega programa posreduje odbor v skladu z določbo 49. člena poslovnika zveznega zbora skupščine SFRJ zboru

POROČILO

Odbor je sprejel stališče, da bo predlagal zboru, naj sprejme osnutek delovnega programa zveznega zbora skupščine SFRJ za obdobje od septembra do decembra 1978, s tem da se popravi v VIII. delu, v poglavju o zakonodajni dejavnosti, v 2. točki ime zakona, ki naj se glasi: „Predlog za izdajo zakona o matični evidenci o zavarovancih in uživalcih pokojnine“. Drugi odstavek, ki govori o vsebini naloge – o sprejetju predloga za izdajo, je treba izpustiti, in rok določiti za mesec „oktober“.

PREDSEDNIK ODBORA
Dušan Bogdanov s.r.

SKUPŠČINA SFRJ
ZVEZNI ZBOR
Zakonodajnoppravna komisija
29. junija 1978
Beograd

Priloga 37

PREDSEDNIKU ZVEZNEGA ZBORA SKUPŠČINE SFRJ

Beograd

V smislu 49. in 70. člena poslovnika zveznega zbora skupščine SFRJ (prečiščeno besedilo) sporočam, da je zakonodajnoppravna komisija skupščine SFRJ na 2. seji, ki je bila 29. junija 1978, obravnavala in sprejela informacijo o uresničevanju politike združevanja dela in sredstev prometnih in proizvodnih organizacij združenega dela po načelih ustave in zakona o združenem delu ter predlaga zveznemu zboru, da jo sprejme.

Komisija je opozorila, da je treba pospešiti delo za izdajo zveznega zakona o obveznem združevanju dela in sredstev, za katera je bila ustanovljena skupna komisija zveznega sveta za gospodarski razvoj in ekonomsko politiko in zveznega sveta za vprašanja družbene ureditve. Komisija pa je opozorila, da ni in ne sme biti ovira, če ni tega zveznega zakona, nadaljnje pospešeno samoupravno sporazumevanje proizvodnih in prometnih organizacij združenega dela po načelih ustave SFRJ in zakona o združenem delu.

Za poročevalca zakonodajnoppravne komisije na seji zveznega zbora je določena delegatka Sofija Savatić, članica komisije.

PREDSEDNIK KOMISIJE
dr. Miodrag Zečević, prof. s.r.

SFR JUGOSLAVIJA
ZVEZNI IZVRŠNI SVET
20-10 št. 020-12/78
10. julija 1978
Beograd

Priloga 38

SKUPŠČINI SFRJ

Beograd

Zvezni izvršni svet je na seji 6. julija 1978 obravnaval in podprl osnutek delovnega programa zveznega zbora skupščine SFRJ za obdobje od septembra do decembra 1978 in ga podprl, s tem da je sklenil:

— predlagati zveznemu zboru skupščine SFRJ, da v osnutek programa zveznega zbora skupščine SFRJ ni treba vstavljati naslednjih tem: analize stanja in problemov odvetništva in analize stanja in problemov maloletniške delinkvence glede na obsežnost in zahtevnost dela v zvezi z izdelavo teh dodatkov;

— predlagati zveznemu zboru skupščine SFRJ, naj premakne roke za obravnavo gradiva v zveznemu zboru: ocena dosežkov pri uresničevanju zasnove splošne ljudske obrambe in težiščne smeri nadaljnjega razvoja, predlog za izdajo zakona o spremembah in dopolnitvah zakona o ljudski obrambi in predlog za izdajo zakona o vojaški obveznosti za december 1978;

— predlagati zveznemu zboru skupščine SFRJ, naj v delovni program zveznega zbora vstavi nalogo: predlog za izdajo zakona o programu tretje etape investicijskih del in nakupa opreme in tehničnih sredstev za regulacijo Donave od Beograda do jugoslovansko-madžarske meje od leta 1979 do leta 1983, ker je treba začeti izvajati zakon v letu 1979.

GENERALNI TAJNIK
Ivica Čačić s.r.

ZVEZA ZDRUŽENJ BORCEV
NOV JUGOSLAVIJE
ZVEZNI ZBOR
Št. 0204-1683/2
3. julija 1978
Beograd

Priloga 39

ZVEZNEMU ZBORU SKUPŠČINE SFRJ

Beograd

Na seji sekretariata predsedstva zveznega zbora ZZB NOV Jugoslavije smo obravnavali osnutek delovnega programa zveznega zbora skupščine SFRJ za obdobje od septembra do decembra 1978. Po našem mnenju je osnutek programa dober in nimamo pripomb, ki bi vplivale na njegove spremembe ali dopolnitve.

SEKRETAR PREDSEDSTVA
Vlajko Bajić s.r.

SKUPŠČINA SFRJ
ZVEZNI ZBOR
Zakonodajnoppravna komisija
AS 44/1
11. julija 1978
Beograd

Priloga 40

PRESEDNIKU ZVEZNEGA ZBORA SKUPŠČINE SFRJ

Beograd

V smislu 49., 70. in 181. člena poslovnika zveznega zbora skupščine SFRJ (prečiščeno besedilo) sporočam, da je zakonodajnoppravna komisija zveznega zbora skupščine SFRJ na 3. seji 11. julija 1978 obravnavala predlog odloka o ustanovitvi, delovnem področju in sestavi komisije zveznega zbora skupščine SFRJ za pripravo zakona o temeljnih pravicah iz pokojninskega in invalidskega zavarovanja in glede na to, da je dana ustavna podlaga za ta odlok, predlagam zveznemu zboru, naj ga sprejme.

Za poročevalca zakonodajnoppravne komisije na seji zveznega zbora je določen delegat Stevan Manojlović, član komisije.

PREDSEDNIK KOMISIJE
dr. Miodrag Zečević s.r.

PREDSEDSTVO SFRJ
Št. 118/7
28. junija 1978
Beograd

Priloga 41

PREDSEDNIKU SKUPŠČINE SFRJ

Beograd

Predsedstvo Socialistične federativne republike Jugoslavije je na seji 27. junija 1978, v skladu s 7. točko prvega odstavka 315. člena ustave SFRJ in v zvezi s 3. in 4. členom zakona o svetu federacije (Uradni list SFRJ, št. 56/74) določilo

PREDLOG

da se za člane sveta federacije izvolijo tile družbenopolitični in javni delavci:

Iz SR Makedonije

1. Risto Bajalski
2. Kiro Gligorov
3. Kemal Sejfula

Iz SR Slovenije

1. Vilfan dr. Jože

Iz SR Srbije

1. Milija Radovanović
2. Dušan Djurdjić
3. Vojin Bajović
4. Velibor Ljujić

Iz SR Hrvatske

1. Marko Belinić
2. Boris Bakrač
3. dr. Josip Hrnčević
4. Miroslav Krleža

Iz SR Črne gore

1. Peko Dapčević
2. Milorad Žorić
3. Radomir Komatina
4. Vlado Božović
5. Vukalica—Djedo Milutinović

Iz SAP Kosova

1. Milan Krtolica

Predsedstvo SFRJ je na isti seji določilo tudi

PREDLOG

da se razrešijo dolžnosti člani sveta federacije, ki so bili izvoljeni za nove funkcije in ki so v skladu s 4. členom zakona o svetu federacije nezdružljive z izvrševanjem funkcije člana sveta federacije:

Iz SR Makedonije

1. Veselinka Malinska — izvoljena za člana predsedstva SR Makedonije

Iz SR Slovenije

1. Viktor Avbelj — izvoljen za člana predsedstva SR Slovenije

Iz SAP Vojvodine

1. Ida Sabo — izvoljena za člana predsedstva SR Srbije

Iz SAP Kosova

1. Mehmed Malići — izvoljen za predsednika ZZB NOV Kosova.

Prosimo, da vzame skupščina SFRJ ta predlog v postopek.

Priloge: Življenjepisni podatki za predložene kandidate za člane sveta federacije

PODPREDSIEDNIK
Fadil Hodža s.r.

RISTO BAJALSKI, dosedanji delegat v zveznem zboru skupščine SFRJ

Rodil se je 27. septembra 1916 v Solunu, Grčija. Udeleženec NOB od leta 1941 in imetnik Partizanske spomenice 1941. Član ZK od leta 1936. Do sedaj je bil na naslednjih delovnih mestih in opravljal dolžnosti kot:

- sekretar okrajnega ljudskega odbora – Strumica (1945);
- minister v ministrstvu trgovine in preskrbe LRM (1945–1951);
- inštruktor v CK ZKM (1951–1952);
- predsednik Trgovinske zbornice LRM (1952–1955);
- predsednik Zveze trgovinskih zbornic Jugoslavije (1955–1962);
- podpredsednik Zvezne gospodarske zbornice (1962–1969);
- poslanec v zboru narodov zvezne skupščine (1969–1974);
- delegat v zveznem zboru skupščine SFRJ (1974–1978);

Bil je: sekretar občinskega in okrajnega komiteja KPM – Djevdjelija, delegat na II. zasedanju AVNOJ in I. zasedanju ASNOM; poslanec zvezne ljudske skupščine, poslanec ljudskega Sobraanja LRM, član CK ZKM, sekretar ljudske fronte Makedonije, poslanec v zboru narodov zvezne skupščine.

KIRO GLIGOROV, dosedanji predsednik skupščine SFRJ

Rodil se je 3. maja 1917 v Štipu. Končal je pravno fakulteto v Beogradu leta 1939. Udeleženec NOB od leta 1941. Član ZK od leta 1944.

Do sedaj je bil na naslednjih delovnih mestih in opravljal dolžnosti kot:

- poverjenik za finance v prezidiju ASNOM (1944–1945);
- pom. generalnega sekretarja predsedstva vlade FLRJ (1945–1947);
- pom. ministra za finance v ministrstvu financ FLRJ (1947–1952);
- pom. predsednika gospodarskega sveta vlade FLRJ (1952–1953);
- namestnik direktorja zveznega zavoda za gospodarsko planiranje (1953–1955);
- sekretar sekretariata ZIS za splošne gospodarske zadeve (1955–1962);
- zvezni sekretar v zveznem sekretariatu za finance (1962–1967);
- podpredsednik zveznega izvršnega sveta (1967–1971);
- član predsedstva SFRJ (1971–1972);
- član izvršnega biroja predsedstva ZKJ (1972–1974);
- predsednik skupščine SFRJ (1974–1978);

Bil je: član zveznega odbora SZDLJ, član centralnega komiteja ZKJ, delegat na III. zasedanju AVNOJ, delegat na I. zasedanju ASNOM, poslanec v zveznem zboru zvezne skupščine, delegat v zveznem zboru skupščine SFRJ iz SRM. Sedaj je član predsedstva CK ZKJ.

KASUM KEMAL SEJFULA, dosedanji član delegacije SRM v zboru republik in pokrajin in skupščine SFRJ

Rodil se je 2. februarja 1921 v Skopju. Končal je višjo politično šolo v Beogradu leta 1947. Udeleženec NOB od leta 1941 in imetnik Partizanske spomenice. Član ZK od leta 1941.

Do sedaj je bil na naslednjih mestih in opravljal dolžnosti kot:

- inštruktor v CK ZKM (1945–1949);
- minister v predsedstvu vlade LRM (1949–1950);
- predsednik okrajnega odbora SZDL – Skopje (1953–1959);
- državni sekretar v državnem sekretariatu za finance LRM (1959–1963);
- podpredsednik izvršnega sveta SRM (1963–1969);
- predsednik gospodarskega zbora sobranja SRM (1967–1969);
- ambasador v Zambiji (1969–1973);
- član delegacije sobranja SRM v zboru republik in pokrajin skupščine SFRJ (1974–1978);

Bil je: poslanec v zvezni skupščini, predsednik republiške obrtne zbornice SRM, član CK ZKM, član glavnega odbora Zveze borcev, član zveznega odbora SZDLJ, podpredsednik glavnega odbora Ljudske fronte, član zveznega odbora Zveze borcev, član mestnega komiteja ZKM, predsednik Zveze invalidov Makedonije, član CK ZKJ, delegat v družbenopolitičnem zboru sobranja SRM, delegat v zveznem zboru skupščine SFRJ.

ŽIVLJENJEPIJNI PODATKI

1. dr. Joža Vilfan, rojen 6. julija 1908 v Trstu, Italija, stanujoč v Ljubljani, Gregorčičeva 13 a, slovenske narodnosti, z dokončano pravno fakulteto in doktoratom leta 1933, izhaja iz narodno zavedne tržaške družine.

Kandidat za člana KPJ oziroma ZKS je bil od poletja 1933, član pa je postal junija 1934.

2. V času študija na pravni fakulteti Univerze v Ljubljani je sodeloval v naprednih študentskih gibanjih in je bil v letu 1931/32 nosilec skupne liste komunističnih in slovensko orientiranih liberalnih ter katoliških študentov za Zvezo slušateljev ljubljanske univerze.

Od poletja 1933 je kot član KPJ delal v Parizu in do vrnitve v domovino sodeloval z italijansko komunistično partijo ter pri urejanju partijskega časopisa. Po vrnitvi v domovino je do konca leta 1936 intenzivno sodeloval v ljudsko frontnem gibanju zlasti z udeležbo pri urejanju in pisanju Ljudske pravice.

3. Po končanem študiju na pravni fakulteti Univerze v Ljubljani se je zaposlil kot odvetniški pravnik, po opravljenem odvetniškem izpitu pa je delo nadaljeval kot samostojni odvetnik v Kranju, kjer je imel skoraj izključno delavsko klientelo in se boril za uveljavljanje takrat veljavne delovne zakonodaje. Zaradi tega in zaradi njegovega nastopanja v društvu „Vzajemnost“ je bil v stalnem konfliktu s takratnimi oblastmi. V zvezi z vdorom v skojevsko organizacijo je bil zaradi svojega ilegalnega dela 18. marca 1941 aretiran in 5. aprila popoldne izpuščen skupaj z drugimi komunisti – preiskovanci. Prve dni maja 1941 je bil v Kranju od Nemcev aretiran, nato je izseljen v Srbijo, odkoder se je ilegalno vrnil v Ljubljano 20. januarja 1942.

4. Status borca ima priznan od 20. januarja 1942. Po ilegalni vrnitvi iz Srbije je bil vključen v propagandno delo OF v Ljubljani, junija 1943 pa je bil poslan na Primorsko kot član pokrajinskega odbora OF za Primorsko in kot inštruktor oblastnega komiteja KPS. Na Primorskem je bil podpredsednik narodnoosvobodilnega sveta za Primorsko Slovenije, novembra 1944 pa izvoljen za sekretarja novo oblikovanega pokrajinskega narodnoosvobodilnega odbora za Primorsko in Trst.

5. Po vojni je opravljal številne odgovorne funkcije:

- bil je zvezni javni tožilec od februarja 1945 do februarja 1946;
- opravljal je različne funkcije v ministrstvu za zunanje zadeve (generalni sekretar delegacije na mirovni konferenci v Parizu, vodja jugoslovanske misije pri ZN, pomočnik ministra za zunanje zadeve, ambasador v Indiji in Burmi), in to v letih 1946 do 1953;

- bil je generalni sekretar predsednika republike od marca 1953 do septembra 1958;
- bil je podpredsednik izvršnega sveta Ljudske skupščine LRS od oktobra 1958 do junija 1963;
- opravljal je funkcijo podpredsednika GO SZDL Slovenije od 1963 do 1967; hkrati je bil poslanec organizacijsko političnega zbora zvezne skupščine;

- bil je predsednik republiškega zbora v skupščini SR Slovenije od 1967 do 1969;
- bil je poslanec v zveznem zboru zvezne skupščine od 1969 do 1974; hkrati je bil starešina slovenske delegacije;

- bil je delegat iz SR Slovenije v zveznem zboru skupščine SFRJ od 1974 do 1978 in pri tem opravljal dolžnost vodje delegatov.

6. Ves čas opravljanja navedenih funkcij je bil tudi sicer družbenopolitično angažiran in je opravljal številne funkcije zlasti v Socialistični zvezi – je dolgoletni član izvršnega odbora oziroma predsedstva RK SZDL Slovenije. Aktivno je sodeloval tudi na III., IV. in V. kongresu ZKS, ko je bil tudi član CK ZK Slovenije.

Posebej je treba omeniti njegovo aktivnost na področju mednarodnih odnosov. Bil je član številnih pomembnih in odgovornih jugoslovanskih delegacij, član izvršnega odbora Interparlamentarne unije, član komisije ekspertov za aplikacijo konvencij MOD pri OZN, član jugoslovanske skupine v mednarodnem arbitražnem sodišču v Haagu.

Kot strokovnjak za mednarodne politične odnose se je angažiral tudi kot predavatelj na postdiplomskem študiju na ekonomski in pravni fakulteti Univerze v Ljubljani.

Številna je tudi njegova publicistična dejavnost.

7. Za svoje aktivno in uspešno delo in aktivnost je prejel številna jugoslovanska in tuja odlikovanja, med drugimi red narodne osvoboditve, red jugoslovanske zastave z lento, red republike z zlatim vencem, red zaslug za narod z zlatim vencem, red bratstva in enotnosti z zlatim vencem.

8. Njegova strokovna usposobljenost je zlasti pomembna na področju mednarodnega prava in na področju mednarodnih odnosov, posebej pa še na področju mednarodnega delovnega prava.

Piše in govori: italijanščino, angleščino, nemščino in francoščino, pasivno obvlada ruščino in španščino.

MILIJA RADOVANOVIĆ, rodil se je leta 1912. v Tularih pri Leskovcu. Pred vojno je študiral pravo, po osvoboditvi pa je končal višjo politično šolo Djuro Đaković.

Še kot študent je pripadal naprednemu študentskemu gibanju in deloval v akcijskem odboru študentov in uredništvu časopisa Študent. Na fakulteti je bil sprejet za člana KPJ januarja 1939 in kot član komunistične partije opravljal partijske naloge na univerzi, od leta 1940 dalje pa je bil sekretar poverjenišva KPJ za jablaniški okraj.

Udeleženec NOB je od leta 1941 in nosilec Partizanske spomenice 1941.

Med vojno je bil politični komisar jablaniškega partizanskega odreda, sekretar okrožnega komiteja partije, jablaniškega in topliškega okraja in sekretar okrožnega komiteja partije Leskovac.

Po osvoboditvi je bil sekretar okrožnega komiteja KPS v Leskovcu, načelnik uprave za kadre CK KPS, sekretar pokrajinskega komiteja KPS Niša in predsednik pokrajinskega ljudskega odbora v Nišu, član republiškega izvršnega sveta Srbije, sekretar organizacijsko-političnega sekretariata CK SKS, predsednik republiškega odbora ZZB NOV in podpredsednik predsedstva SR Srbije.

Za člana CK ZKS je bil izvoljen na I., II., III., IV., V., VII., VIII. kongresu Zveze komunistov Srbije.

Bil je član glavnega odbora Ljudske fronte oziroma SZDL Srbije.
Večkrat je bil izvoljen za poslanca republiške in zvezne skupščine.
Dobil je več odlikovanj.

DUŠAN DJURDJIĆ, rojen je bil leta 1921 v Komarnici – Šavnik. Končal je višjo politično šolo Djuro Djaković.
Že kot gimnazijec je pripadal napredni mladini in postal član SKOJ leta 1939, član ZKJ pa leta 1941.
Udeleženec NOB je od leta 1941 in je nosilec Partizanske spomenice 1941.
Med vojno je bil komandant in namestnik komisarja čete, namestnik komisarja bataljona in član okrožnega poverjenišva partije za užiško okrožje.
Po osvoboditvi je bil organizacijski sekretar okrožnega komiteja KPS Titovo Užice, načelnik organizacijsko-instrukcijske uprave CK KPS, instruktor CK KPJ, sekretar pokrajinskega in okrajnega komiteja ZKS v Titovem Užicu, sekretar glavnega odbora SZDL Srbije in podpredsednik republiškega odbora ZZB NOV Srbije.
Za člana CK Zveze komunistov Srbije je bil izvoljen na IV. in V. kongresu.
Večkrat je bil izvoljen za poslanca republiške skupščine, bil pa je tudi predsednik administrativne komisije skupščine SR Srbije.
Izvoljen je bil tudi za poslanca zvezne skupščine.
Dobil je več odlikovanj.

VOJEN BAJOVIĆ, rodil se je leta 1913 v Konjarniku pri Prokuplju. Diplomiral je na pravni fakulteti v Beogradu leta 1940.

Kot študent je deloval v napredni študentski organizaciji in bil eden od organizatorjev „zadružne mladine“ v Toplici. Zaradi politične aktivnosti je bil leta 1939 aretiran.
Udeleženec NOB je od leta 1941 in je nosilec Partizanske spomenice 1941.
Član ZKJ je od leta 1941.
Med vojno je bil komandant čete, sekretar okrajnega poverjenišva in član okrajnega komiteja partije za pasjaški okraj, član okrožnega ljudskega osvobodilnega odbora, član Glavnega ljudskega osvobodilnega odbora za Srbijo pa do septembra leta 1944.
Po osvoboditvi je delal v republiških državnih organih. Bil je načelnik oddelka v ministrstvu za notranje zadeve, sodnik Vrhovnega sodišča Srbije, pomočnik ministra za kmetijstvo, predsednik državne arbitraže Srbije, pomočnik ministra za notranje zadeve, član izvršnega sveta Srbije v treh sklicih in sodnik ustavnega sodišča Srbije.
Izvoljen je bil za poslanca ASNOS in Ljudske skupščine Srbije v I., II., III. in IV. sklicu.
Bil je član glavnega odbora SZDL Srbije, član revizijske komisije Zveze komunistov Srbije in član republiškega odbora ZZB NOV.
Dobil je več odlikovanj.

VELIBOR LJUJIĆ, rojen je bil leta 1914 v Prijepolju. Diplomiral je na pravni fakulteti v Beogradu leta 1941.
Še kot gimnazijec, zlasti pa pozneje kot študent, je bil aktiven v napredni študentski organizaciji. Za člana KPJ je bil sprejet leta 1940 in še istega leta postal sekretar mestnega komiteja partije v Prijepolju.
Udeleženec NOB je od leta 1941 in je nosilec „Partizanske spomenice 1941“.
Med vojno je bil komandant in namestnik komisarja I. mileševske partizanske čete, namestnik komisarja bataljona, voditelj političnega oddelka IV. sandžaške brigade, član političnega oddelka 37. sandžaške divizije, komisar divizije in član pokrajinskega komiteja KPJ za Sandžak.
Po osvoboditvi je bil sekretar okrožnega komiteja KPS in okrožnega ljudskega odbora v Novem Pazaru, instruktor v organizacijsko-instrukcijski upravi CK KPJ, sekretar Ljudske skupščine Srbije, minister v vladi Srbije, direktor direkcije za tekstil, predsednik planske komisije LR Srbije, direktor glavne uprave za uvoz-izvoz in direkcije za elektro gospodarstvo LR Srbije. Bil je sekretar okrajnega komiteja ZK Srbije in predsednik ljudskega odbora okraja Prijepolje, sekretar sveta za ljudsko zdravje LR Srbije, predsednik komisije za volitve in imenovanja, član republiškega izvršnega sveta LR Srbije in predsednik organizacijsko-političnega zbora skupščine SR Srbije.
Za člana CK Zveze komunistov Srbije je bil izvoljen na III., IV., V. in VII. kongresu Zveze komunistov Srbije.
Večkrat je bil izvoljen za člana predsedstva republiške konference SZDL Srbije in člana glavnega odbora ZZB NOV Srbije.
Večkrat je bil izvoljen za poslanca republiške in zvezne skupščine.
Dobil je več odlikovanj.

MARKO BELINIĆ, član sveta republike

Rojen je bil leta 1911 v Jakovlju, občina Donja Stubica. Po narodnosti je Hrvat. Končal je obrtno šolo.
Član KPJ je postal leta 1934.
Je nosilec Partizanske spomenice 1941.
Pred vojno je bil delavec. S šestnajstimi leti se je vključil v razredne sindikate in revolucionarno delavsko gibanje. Leta 1935 je postal sekretar V. rajonskega komiteja KPJ v Zagrebu, nato (1937–1939) pa sekretar Zveze tekstilcev in hkrati član okrožnega komiteja KPH v Varaždinu. Od leta 1933 do leta 1940 je bil šestkrat aretiran, policijsko in sodno preganjan in interniran v Lepoglavi. Med NOB je bil eden od organizatorjev vstaje na Hrvaškem.
Bil je član okrožnega komiteja KPH Zagreb, politični komisar II. operativne cone, član poverjenišva CK KPH za zagrebško področje in član politbiroja CK KPH. Bil je delegat AVNOJ in ZAVNOH.
Po osvoboditvi je bil: predsednik pokrajinskega sveta Zveze sindikatov za Hrvatsko in član centralnega sveta ZSJ, sekretar pokrajinskega komiteja KPH, predsednik pokrajinskega ljudskega odbora za zagrebško področje in ponovno član politbiroja CK KPH.

Izvoljen je bil za poslanca začasne in ustavodajne skupščine DFJ, večkrat pa tudi za poslanca zvezne skupščine in sabora SRH. Bil je predsednik republiškega odbora ZZB NOV, član CK ZKH, član CK ZKJ, član republiške konference SZDLH in član zvezne konference SZDLJ. Zdaj je član sveta republike.

Odlikovan je bil z redom narodnega heroja, z redom narodne osvoboditve, z redom jugoslovanske zastave z lento, z redom partizanske zvezde z zlatim vencem, z redom republike z zlatim vencem, z redom bratstva in enotnosti z zlatim vencem, z redom zaslug za narod s srebrnimi žarki in z redom za hrabrost.

Zagreb, 24. maja 1978

BORIS BAKRAČ, rojen je bil leta 1912 v Slavonski Požegi, po narodnosti je Hrvat. Je diplomirani inženir gradbeništva, fakulteto je končal v Zagrebu leta 1936. Nosilec partizanske spomenice 1941 in član ZK od aprila leta 1942.

Družinske razmere – oče je bil vaški učitelj in je imel 12 otrok – so logično determinirale njegovo opredelitev. Kot študent in pozneje kot uradnik je pripadal naprednemu revolucionarnemu gibanju, toda ni imel nobene vidnejše vloge. Med vojno je bil od prvega dne na ilegalnem partijskem delu v Zagrebu, v začetku septembra leta 1943 pa je kot član mestnega komiteja KPH Zagreb prešel na osvobojeno ozemlje, kjer je opravljal različne partijsko-politične naloge. Od pomladi leta 1944 pa do osvoboditve je bil poverjenik glavnega štaba NOV Hrvatske za izmenjavo ujetnikov.

Od leta 1945 do leta 1947 je bil pomočnik ministra, od leta 1948 do leta 1951 pa minister za gradbeništvo v vladi LRH. Leta 1952 je bil direktor direkcije za gradbeništvo, od leta 1953 do leta 1957 direktor inženirsko-projektantnega zavoda. Od leta 1958 do leta 1963 je bil podpredsednik ljudskega odbora mesta Zagreba in član izvršnega sveta Ljudske republike Hrvatske, od leta 1963 do leta 1967 predsednik republiškega zbora sabora SRH; od leta 1967 do leta 1969 je bil član izvršnega komiteja CK ZKH, od 1969 do 1972 podpredsednik izvršnega sveta sabora SRH; od 1972 do 1974 podpredsednik sabora SRH; od 1974 do 1978 član predsedstva SR Hrvatske.

Za člana centralnega komiteja ZKH je bil izvoljen na III., IV., V. in VI. kongresu. Skoraj v vsem povojnem obdobju je bil poslanec v saboru SRH, poslanec zvezne skupščine pa od 1953 do 1957.

Bil je član glavnega odbora SZDLH, zdaj je tudi član glavnega odbora ZZB NOV Hrvatske, več mandatov je bil član mestnega komiteja ZKH Zagreb, bil je predsednik zvezne gradbeniške zbornice Jugoslavije, predsednik Žveze inženirjev in tehnikov Hrvatske, predsednik sveta zagrebske univerze.

Na področju športa je bil na različnih funkcijah – predsednik SOFK Hrvatske, predsednik jugoslovanskega olimpijskega komiteja, zdaj pa je član mednarodnega olimpijskega komiteja.

Je predsednik turistične zveze Hrvatske.

Kot funkcionar sabora je bil tudi predsednik komisije za nadzor nad službo državne varnosti, kot član predsedstva SRH pa je bil predsednik republiškega sveta za mednarodne odnose.

Odlikovan je bil: z redom zaslug za narod s srebrnimi žarki, z redom za hrabrost, z redom dela z rdečo zastavo, z redom republike z zlatim vencem, in z redom jugoslovanske zastave z lento.

Zagreb, 24. maja 1978

Dr. JOSIP HRNČEVIĆ, član predsedstva SR Hrvatske

Rodil se je leta 1901 v kraju Obravnica, občina Bjelovar. Po narodnosti je Hrvat. Diplomiral je in doktoriral na pravni fakulteti v Zagrebu 1927. Zna namščino, ruščino in francoščino.

Dr. Josip Hrnčević je že v gimnaziji in med študijem pripadal napredni šolski in študentski mladini, v njenih vrstah je sodeloval tudi v akcijah, ki so bile značilne za tisto dobo, posebno v boju zoper protinarodne režime stare Jugoslavije. Hkrati se je povezal tudi z delavskim gibanjem in kot aktivist, preverjen v konkretnih akcijah, postal leta 1933 član komunistične partije. Kot član KPJ je bil sodnik okrajnega sodišča v Čakovcu in okrožnega sodišča v Varaždinu; posebej se je odlikoval v partijskem delu, tako da je bil leta 1937 izvoljen najprej za sekretarja občinskega, nato pa za sekretarja okrožnega komiteja KPJ za Čakovec in Varaždin.

Po okupaciji leta 1941 je sodeloval pri organiziranju vstaje na varaždinskem področju in Medjimurju, po premetitvi v Sremsko Mitrovico pa je bil vključen v partijsko delo v Sremu. Leta 1942 je prešel na osvobojeno ozemlje in opravljal naloge namestnika političnega komisarja fruškogorskega odreda. Pozneje je prešel v Slavonijo in opravljal dolžnost člana pokrajinskega komiteja KPH za Slavonijo (leta 1942), potem dolžnost sekretarja pokrajinskega komiteja KPH za zagrebsko področje (1942 do 1943), člana poverjenišтва CK KPH za severno Hrvatsko (1943–1944) in ob koncu še šefa sodnega oddelka vrhovnega štaba NOV in POJ (1944–1945).

Kot sekretar okrožnega komiteja KPJ za Čakovec in Varaždin (1937–1941) je najaktivneje sodeloval in prispeval k utrditvi in razvijanju partijskih organizacij tega področja, prispevajoč s tem k ustvarjanju močnega osnovnega jedra za razvoj narodnoosvobodilnega gibanja na tem področju.

Ko je v severni Hrvatski opravljal naloge člana pokrajinskega komiteja za Slavonijo, sekretarja pokrajinskega komiteja za zagrebsko področje in člana poverjenišтва CK ZKH za severno Hrvatsko, je pomembno in neposredno prispeval k razvoju in uspehom NOB v severni Hrvatski, k razvoju in krepitvi partijskih organizacij, razvoju ljudske oblasti ter varovanju in razvijanju bratstva in enotnosti narodov in narodnosti severne Hrvatske.

Po osvoboditvi je opravljal naloge predsednika vojnega sveta vrhovnega sodišča DFJ (1945–1946), zveznega javnega tožilstva FLRJ (1946–1951), predsednika vrhovnega sodišča SFRJ (1951–1959), sekretarja ZIS za pravosodne zadeve (1959–1963), predsednika ustavnega sodišča Hrvatske (1963–1967) in člana sveta federacije (1967–1974). Od leta 1974 do leta 1978 je opravljal naloge člana predsedstva SRH.

V obdobju od 1945 do 1963 je kot voditelj najvišjih pravosodnih organov SFRJ poleg neposredne aktivnosti voditelja teh organov najneposredneje sodeloval pri organiziranju pravosodnih organov Jugoslavije in dal velik prispevek h kodifikaciji našega kazenskega prava.

Tudi po osvoboditvi je dr. Hrnčević poleg pomembnih državnih funkcij kot član CK ZKH, član ZK ZKJ, član izvršnega odbora glavnega odbora SZ, opravljal tudi politične funkcije, bil pa je izvoljen tudi za poslanca sabora in poslanca zvezne skupščine.

Od zgodnje mladosti, celih 45 let, je bil dr. Hrnčević vedno v prvih partijskih vrstah, najprej v ilegalnem boju delavskega razreda, potem v narodnoosvobodilni borbi in končno pri obnovi in izgradnji naše domovine, sedaj pa aktivno sodeluje pri izgradnji samouprave, neuvrščene socialistične Jugoslavije.

Je nosilec Partizanske spomenice 1941.

Odlikovan je z redom ljudske osvoboditve, z redom za hrabrost, z redom zaslug za narod z zlato zvezdo, z redom bratstva in enotnosti z zlatim vencem, z redom dela z rdečo zastavo, z redom republike z zlatim vencem, z redom jugoslovanske zastave z lento in z redom junaka socialističnega ljudstva.

Zagreb, 24. maja 1978

MIROSLAV KRLEŽA, književnik in direktor Leksikografskega zavoda v Zagrebu

Rojen je bil 7. julija 1893 v Zagrebu. Po narodnosti je Hrvat. Študiral je na vojaški akademiji Ludoviceum v Budimpešti.

Govori nemško, francosko, madžarsko, italijansko in rusko.

Bil je član ZK od leta 1919 do leta 1941, nato pa ponovno od leta 1945.

Leta 1908 je odšel v vojaško šolo v Pečuj, nato pa v vojaško akademijo „Ludoviceum“ v Budimpešti; leta 1912, med balkansko vojno, je odšel v Srbijo, od koder ga je policija vrnila v Avstro-Ogrsko, kjer so ga tretirali kot vojaškega begunca, ga aretirali in mu odvzeli oficirski čin.

Med prvo svetovno vojno je bil vojak v Galiciji, na Karpatih in v Zagrebu. Med dvema vojnama je živel in delal v Zagrebu, občasno tudi v Beogradu, kot profesionalni književnik in urednik več naprednih časopisov in revij.

Med okupacijo je bil aretiran, njegova dela pa so prepovedali in zažgali.

Po osvoboditvi leta 1945 je bil član uredništva revije „Republika“, od leta 1962 pa član uredništva revije „Forum“.

Od leta 1950, to se pravi od ustanovitve jugoslovanskega Leksikografskega zavoda v Zagrebu je njegov direktor in glavni urednik Enciklopedije Jugoslavije. Bil je visok funkcionar Zveze književnikov Jugoslavije ter Jugoslovanske akademije znanosti in umetnosti, katere redni član je.

Med njegova najpomembnejša pesniška dela sodi knjiga „Balade Petrice Kerempuha“, s svojimi dramskimi deli pa leta 1919 začenja novo dobo hrvaškega in jugoslovanskega gledališča nasploh z deli: „Michelangelo Buonaroti“, „Galicija“, „Golgota“, „Vučjak“, „Gospoda Glembojevi“, „V agoniji“ in „Leda“.

Med njegovimi proznimi deli so najbolj znana: „Hrvaški bog Mars“, „Trije kavalirji gospodične Melanije“, med štirimi napisanimi romani pa „Vmitev Filipa Latinovića“, „Banket v Blitvi“ in „Zastave“.

Prav tako pomembna je tudi njegova potopisna literatura, na primer „Izlet v Rusijo“ itd.

Odlikovan je z redom junaka socialističnega dela, z redom jugoslovanske zvezde z lento, z redom republike z zlatim vencem, redom zaslug za narod z zlato zvezdo in redom bratstva in enotnosti z zlatim vencem.

Zagreb, 24. maja 1978

PEKO DAPČEVIĆ, rodil se je 25. junija 1913 v Ljubotnju – Cetinje. Končal je generalštabno višjo vojaško akademijo. Je nosilec Partizanske spomenice 1941 in reda narodnega heroja. Član ZKJ od leta 1933.

Sodeloval je v španski državljanski vojni.

Med vojno in po vojni je opravljal dolžnosti: komandanta armade; glavnega inšpektorja JLA; namestnika načelnika generalštaba JLA; načelnika generalštaba JLA; člana ZIS; ambasadorja SFRJ v Grčiji; zveznega poslanca; člana sveta federacije; delegata zveznega zbora in podpredsednika skupščine SFRJ.

Odlikovan je bil z največjimi jugoslovanskimi vojaškimi odlikovanji. Je častni občan mesta Beograda.

MILORAD ZORIĆ, rodil se je 18. februarja 1913, leta v Žabjaku. Končal je gimnazijo. Je nosilec Partizanske spomenice 1941. Član ZKJ je od leta 1939.

Med vojno je opravljal tele družbenopolitične funkcije: sekretar okrajnega komiteja KP Plevlja in član ter organizacijski sekretar pokrajinskega komiteja KP za Sandžak.

Opravljal je tele naloge: pomočnik in načelnik oddelka v predsedstvu ministrskega sveta DFJ; predsednik planske komisije v vladi LRS; minister za finance v vladi LRS; ljudski poslanec skupščine LRS; sekretar izvršnega sveta LR Črne gore; sekretar za promet zveznega izvršnega sveta; načelnik uprave za personalne zadeve ZIS in državni podsekretar; direktor zveznega zavoda za socialno zavarovanje; zvezni sekretar za pravosodje; član delegacije SR Črne gore v zboru narodov; član sveta federacije.

V obdobju po vojni je opravljal družbenopolitične funkcije: sekretar okrožnega komiteja KPS Novi Pazar; upravnik partijske šole CK KPS Beograd; sekretar pokrajinskega komiteja KPS Titovo Užice; član CK KPS Srbije; član CK ZK Črne gore in član izvršnega komiteja CK ZK Črne gore.

Odlikovan je z redom za hrabrost; z redom bratstva in enotnosti (I); z redom zaslug za narod (I); z redom ljudske osvoboditve; z redom dela (I).

VLADO BOŽOVIĆ, rodil se je 12. novembra 1915. leta v Titogradu. Je nosilec Partizanske spomenice 1941 in odlikovan z redom narodnega heroja. Član ZKJ od leta 1934.

Pred vojno je bil: sekretar MK KPJ za Podgorico; član OK KPJ za Podgorico; predsednik komisije za mladinsko vprašanje PK KPJ in organizacijski sekretar PK SKOJ za Črno goro, Boko, Sandžak in Kosovo.

Med vojno je opravljal tele družbenopolitične naloge: namestnik komisarja zetskega odreda; namestnik komisarja I. črnogorskega mladinskega bataljona; namestnik komisarja III. bataljona IV. proletarske brigade; voditelj političnega oddelka IV. kordunske brigade; voditelj političnega oddelka VII. banijske divizije.

V službi je opravljal tele naloge: predsednik pokrajinskega sveta sindikatov Črne gore; član prezidija Ljudske skupščine Črne gore; član vlade Črne gore – minister za industrijo in komunalne zadeve ter lokalno gospodarstvo; minister za lokalno gospodarstvo, obrt in industrijo, komunalne zadeve in promet v vladi Črne gore in član izvršnega sveta Ljudske skupščine Črne gore; predsednik odbora za proračun in finance Ljudske skupščine Črne gore; član izvršnega sveta Ljudske republike Črne gore in predsednik sveta za socialno varstvo; predsednik sveta za zdravje in socialno politiko; predsednik ZZB NOV Črne gore; član predsedstva SR Črne gore.

Po vojni je opravljal družbenopolitične dolžnosti: predsednik kontrolne komisije CK ZK Črne gore; član PK KPJ za Črno goro do ustanovnega kongresa KPJ za Črno goro; član izvršnega komiteja CK ZK Črne gore; predsednik kadrovske komisije CK ZK Črne gore; sekretar mestnega komiteja ZKJ – Titograd.

Odlikovan je bil: z redom zaslug za narod s srebrnimi žarki, z redom za hrabrost, z redom bratstva in enotnosti z zlatim vencem, z redom partizanske zvezde (II), poljskim križem, z redom republike z zlatim vencem, z redom za vojaške zasluge (I), z redom jugoslovanske zastave z lentjo, z redom dela z rdečo zastavo.

RADOMIR KOMATINA, rodil se je 15. aprila 1922 v Donji Ržanici – Ivangrad. Končal je gimnazijo. Je nosilec Partizanske spomenice 1941. Član ZKJ je od leta 1940.

Med vojno je opravljal tele družbenopolitične funkcije: sekretar PK SKOJ in predsednik pokrajinskega sveta NO Črne gore; član prezidija ljudske skupščine Črne gore in organizacijski sekretar CK SKOJ, minister za prosveto LR Črne gore; organizacijski sekretar CK KPJ Črne gore; minister – predsednik sveta za kmetijstvo in gozdarstvo LR Črne gore; sekretar okrajnega komiteja ZKJ – Titograd; predsednik pokrajinskega sveta sindikatov LR Črne gore; član izvršnega sveta Črne gore; podsekretar v zveznem sekretariatu za finance; generalni direktor Službe družbenega knjigovodstva – glavna centrala; predsednik odbora za promet zveznega zbora zvezne skupščine; predsednik družbenopolitičnega zbora zvezne skupščine; delegat zveznega zbora skupščine SFRJ.

V povojnem obdobju je opravljal tele družbenopolitične funkcije: član izvršnega komiteja ZK Črne gore, član CK ZK Črne gore; poslanec skupščine SR Črne gore; poslanec zvezne ljudske skupščine.

Odlikovan je bil z redom republike z zlatim vencem; z redom zaslug za narod z zlato zvezdo; z redom bratstva in enotnosti z zlatim vencem; z redom za hrabrost in redom za delo z rdečo zastavo.

MILUTINOVIĆ VUKALICA – DJEDO, rodil se je 2. februarja 1919 v Piperih – Titograd. Končal je trgovsko akademijo in višjo vojaško akademijo JLA. Je nosilec Partizanske spomenice 1941. Član ZKJ je od leta 1936.

Med vojno je opravljal družbenopolitične funkcije, bil je partijski voditelj in politični komisar v četi, bataljonu, diviziji in korpusu. Bil je član poverjeništvu oblasti, član rajonskega komiteja (1942), sekretar okrožnega komiteja za Podgorico (1941–1944), član PK KPJ za Črno goro in Boko (1941–1944), član CK Črne gore in član predsedstva CK.

Opravljal je tele naloge: načelnik organizacijskega oddelka skopske armade; inšpektor v politični upravi JLA; načelnik politične uprave jugoslovanskega vojaškega letalstva; politični komisar niškega korpusa; politični komisar šolskega centra JLA v Sarajevu in načelnik političnega oddelka sarajevskega področja; funkcionar v Zvezi borcev Jugoslavije; direktor zveznega zavoda za znanstveno-tehnično sodelovanje; poslanec v skupščini SR Črne gore, član izvršnega sveta in predsednik organizacijsko-političnega zbora skupščine SR Črne gore; poslanec v zboru narodov; delegat v zveznem zboru skupščine SFRJ.

Odlikovan je bil: z redom bratstva in enotnosti (I); s partizansko zvezdo (II); z redom zaslug za narod (II); z redom za hrabrost; z redom za vojaške zasluge (I) in s poljskim križem.

MILAN KRTOLICA, rodil se je 10. februarja 1911 v Gackem, v SR Bosni in Hercegovini, očetu Vidaku in materi Stani; končal je osnovno šolo in višjo partijsko šolo Djuro Djaković v Beogradu, član KPJ je od leta 1936, udeleženec NOB od leta 1941 in nosilec „Partizanske spomenice“.

Opravljal je tele funkcije: organizacijskega sekretarja okrajnega komiteja, sekretarja okrajnega komiteja, načelnika za kadre območnega komiteja; bil je član PK ZK Kosova, član revizijske komisije ZK Srbije, predsednik Zveze kmetijskih združenj Kosova, podpredsednik Gospodarske zbornice Kosova, predsednik statutarne komisije Zveze komunistov Kosova, član statutarne komisije ZK Srbije in ZKJ, predsednik Zveze združenj borcev NOV Kosova, član predsedstva ZZB NOV Jugoslavije, član predsedstva PK ZK Kosova.

SKUPŠČINA SFRJ
Komisija za volitve in
imenovanja
AS št. 43/1
10. julija 1978
Beograd

Priloga 42

ZVEZNEMU ZBORU IN ZBORU REPUBLIK IN POKRAJIN SKUPŠČINE SFRJ

Beograd

Na podlagi 68. člena poslovnika skupščine SFRJ in v zvezi z drugim odstavkom 3. točke odloka o ustanovitvi, delovnem področju in sestavi komisije skupščine SFRJ za spremljanje izvajanja zakona o združenem delu je komisija za volitve in imenovanja skupščine SFRJ na seji dne 10. julija 1978 sklenila dati zveznemu zboru in zboru republik in pokrajin skupščine SFRJ

PREDLOG ZA IZVOLITEV PREDSEDNIKA IN ČLANOV KOMISIJE SKUPŠČINE SFRJ ZA SPREMLJANJE IZVAJANJA ZAKONA O ZDRUŽENEM DELU IZMED DELEGATOV V SKUPŠČINI SFRJ

1. Za predsednika komisije skupščine SFRJ za spremljanje izvajanja zakona o združenem delu naj se izvoli Dušan Bogdanov, delegat v zveznem zboru.

2. Za člane komisije skupščine SFRJ za spremljanje izvajanja zakona o združenem delu izmed delegatov v skupščini SFRJ naj se izvolijo:

– dr. Milenko Bojanić, dr. Zarko Bulajić, Murat Hasanbegović, inž. Stanoje Kipić, Savo Lončar, Magdalena Madžarac, Velimir Milonjić, Tajana Obradović, Rado Roter, Festime Spahiu, Terezija Štefančič, Dragan Tomić in Tome Zahov, delegati v zveznem zboru, in

– Mileva Džakulin, Rudi Kropivnik, dr. Ljubisav Marković, Negre Novakovski, Lazar Šaulić, Avdi Trmkoli, Djuro Vekić in Mato Žulj, delegati v zboru republik in pokrajin.

PREDSEDNIK KOMISIJE
Stjepan Funarić s.r.

OBRAZLOŽITEV

Komisija za spremljanje izvajanja zakona o združenem delu je bila ustanovljena na podlagi določbe 670. člena zakona o združenem delu in na podlagi odloka o ustanovitvi, delovnem področju in sestavi te komisije, ki sta ga sprejela zvezni zbor in zbor republik in pokrajin skupščine SFRJ na sejah 25. novembra 1976, katerega besedilo je dano v prilogi 1.

Ker je predsedstvo skupščine SFRJ na seji dne 6. junija 1978 sklenilo, da mora ta komisija nadaljevati delo, se s tem predlogom predlagajo kandidati za predsednika in člane komisije za spremljanje izvajanja zakona o združenem delu izmed delegatov v skupščini SFRJ. Organi družbenopolitičnih organizacij v federaciji (predsedstvo CK ZKJ, zvezna konferenca SZDLJ, svet Zveze sindikatov Jugoslavije, Zveza združenj borcev NOV Jugoslavije, Zveza socialistične mladine Jugoslavije), zvezni izvršni svet in Gospodarska zbornica Jugoslavije pa po tretjem odstavku 3. točke omenjenega odloka delegirajo po enega svojega predstavnika za člana te komisije.

S tem predlogom se ostaja pri dosežanju števila članov te komisije izmed delegatov v skupščini SFRJ, pri čemer je zagotovljena zastopanost vsake republike s po tremi člani in vsake avtonomne pokrajine s po dvema članoma, vključujoč tudi predsednika, s tem da se glede na to, da spadajo naloge te komisije v glavnem v delovno področje zveznega zbora, predlaga, naj bo v sestavi te komisije vsaka republika zastopana s po dvema delegatoma v zveznem zboru in s po enim delegatom v zboru republik in pokrajin, vsaka avtonomna pokrajina pa s po enim delegatom iz obeh zborov.

Predlogi kandidatov za predsednika in člane te komisije izmed delegatov v skupščini SFRJ so pripravljeni v sodelovanju s komisijami za volitve in imenovanja republiških in pokrajinskih skupščin.

Družbenopolitične organizacije v federaciji, zvezni izvršni svet in gospodarska zbornica so obvestili skupščino SFRJ, da so za člane te komisije delegirali sledeče predstavnike:

- Predsedstvo CK ZKJ: Marka Orlandića, izvršnega sekretarja predsedstva centralnega komiteja ZKJ;
- Zvezna konferenca SZDLJ: Dragana Rodića, člana sekretariata predsedstva zvezne konference SZDLJ;
- Svet Zveze sindikatov Jugoslavije: Janeza Barborića, podpredsednika sveta Zveze sindikatov Jugoslavije;
- Zveza združenj borcev NOV Jugoslavije: Andrejo Milanovića, podpredsednika zveznega odbora ZZB NOV Jugoslavije.

Zvezni izvršni svet, Gospodarska zbornica Jugoslavije in predsedstvo Socialistične mladine Jugoslavije bodo dodatno delegirali po enega člana v to komisijo.

Beograd, 10. julija 1978

Na podlagi 42. člena poslovnika skupščine Socialistične federativne republike Jugoslavije in v dogovoru z organi družbenopolitičnih organizacij v federaciji in skupščinah socialističnih republik in socialističnih avtonomnih pokrajin je skupščina SFRJ na seji zveznega zbora 25. novembra 1976 in na seji zbora republik in pokrajin 25. novembra 1976 sprejela

ODLOK

O USTANOVITVI, DELOVNEM PODROČJU IN SESTAVI KOMISIJE SKUPŠČINE SFRJ ZA SPREMLJANJE IZVAJANJA ZAKONA O ZDRUŽENEM DELU

1. Ustanavlja se komisija skupščine SFRJ za spremljanje izvajanja zakona o združenem delu (v nadaljnjem besedilu: komisija).

Komisijo sestavljajo delegati v skupščini SFRJ in predstavniki organov Zveze komunistov Jugoslavije, Socialistične zveze delovnega ljudstva Jugoslavije, Zveze sindikatov Jugoslavije, Zveze združenj borcev narodno-osvobodilne vojne Jugoslavije in Zveze socialistične mladine Jugoslavije, zveznega izvršnega sveta in Gospodarske zbornice Jugoslavije ter predstavniki ustreznih teles v skupščinah socialističnih republik in socialističnih avtonomnih pokrajin.

2. Komisija spremlja izvajanje zakona o združenem delu. Pri izvrševanju te naloge daje komisija pobude in spodbuja dejavnost delavcev v temeljnih in drugih organizacijah združenega dela in delovnih ljudi v drugih samoupravnih organizacijah, skupnostih in družbenopolitičnih skupnostih ter njihovih delegatov in delegacij pri izvajanju zakona o združenem delu, seznanja se s samoupravno prakso in opozarja na izkušnje za njeno izboljšanje, daje pobude za sprejemanje aktov in ukrepov za izvajanje zakona o združenem delu, sodeluje s pristojnimi organi in organizacijami federacije in organi družbenopolitičnih organizacij v federaciji ter z ustreznimi telesi v republikah in avtonomnih pokrajinah pri izvajanju zakona o združenem delu.

3. Komisija ima predsednika in določeno število članov.

Zvezni zbor in zbor republik in pokrajin skupščine SFRJ volita na predlog komisije skupščine SFRJ za volitve in imenovanja predsednika in določeno število članov komisije izmed delegatov v skupščini SFRJ.

Organi družbenopolitičnih organizacij v federaciji, zvezni izvršni svet in Gospodarska zbornica Jugoslavije delegirajo svoje predstavnike, ki kot člani komisije sodelujejo pri njenem delu.

4. Komisija lahko v svoje delo vključi in na svoje seje poziva predstavnike samoupravnih organizacij in skupnosti in predstavnike organov in organizacij federacije ter znanstvene, strokovne in javne delavce.

5. Za proučevanje določenih vprašanj iz svojega delovnega področja lahko komisija ustanovi delovne skupine in druga delovna telesa.

Člani delovnih skupin in drugih delovnih teles, ki jih ustanovi komisija, se volijo izmed članov komisije in izmed znanstvenih, strokovnih in javnih delavcev.

Proučevanje določenih vprašanj iz svojega delovnega področja lahko komisija zaupa znanstvenim oziroma strokovnim organizacijam ali posameznim znanstvenim oziroma strokovnim delavcem.

6. Komisija sprejme svoj delovni program.

Komisija lahko sprejme tudi poslovnik o svojem delu.

7. Opravljanje strokovnega in drugega dela za potrebe komisije bo zagotovila strokovna služba skupščine SFRJ.

8. Ta odlok začne veljati z dnem objave v „Uradnem listu SFRJ“.

PREDSEDNIK
ZBORA REPUBLIK IN
POKRAJIN
Zoran Polić s.r.

PREDSEDNIK
ZVEZNEGA ZBORA
Danilo Kekić s.r.

PREDSEDNIK
SKUPŠČINE SFRJ
Kiro Gligorov s.r.

SKUPŠČINA SFRJ
Komisija za volitve in
imenovanja
AS 41/1
10. julija 1978
Beograd

Priloga 43

ZVEZNEMU ZBORU IN ZBORU REPUBLIK IN POKRAJIN SKUPŠČINE SFRJ

Beograd

Na podlagi 68. člena poslovnika skupščine SFRJ in v zvezi s 7., 12. in 13. členom zakona o zveznem sodišču, je komisija za volitve in imenovanja skupščine SFRJ na seji 10. julija 1978 sklenila predložiti zveznemu zboru in zboru republik in pokrajin skupščine SFRJ

PREDLOG ZA DOLOČITEV ŠTEVILA IN ZA IZVOLITEV SODNIKOV—POROTNIKOV ZVEZNEGA SODIŠČA

I. V zvezno sodišče naj se izvoli dvaindvajset sodnikov—porotnikov.

II. Za sodnike—porotnike zveznega sodišča naj se izvolijo:

1. Anče Andreevski, upravnik carinarnice v Skopju;
 2. Halid Bašić, pomočnik direktorja službe družbenega knjigovodstva v Mostarju;
 3. Šandor Cirok, član sveta SAP Vojvodine;
 4. Bogomil Cota, pomočnik generalnega direktorja službe družbenega knjigovodstva v Zagrebu;
 5. dr. Milan Dokić, sodnik vrhovnega gospodarskega sodišča v pokouju;
 6. Tatjana Fliker, svetnica v samoupravni interesni skupnosti za ekonomske odnose s tujino Bosne in Hercegovine;
 7. Franci Gerbec, član predstva Gospodarske zbornice Slovenije;
 8. Sterja Kostovski, pomočnik generalnega direktorja podjetja Inter—impeks v Skopju;
 9. Stane Kovač, sodnik vrhovnega sodišča SR Slovenije;
 10. Branka Krdžić, pomočnica pokrajinskega sekretarja za zakonodajo in organizacijo SAP Kosova;
 11. Milinko Marojević, svetovalec prejšnjega družbenopolitičnega zbora zvezne skupščine na razpolaganju;
 12. Faik Osmani, družbeni pravobranilec samoupravljanja občine Priština;
 13. Tomaš Pavličić, direktor OZD v kombinatu aluminija v Titogradu;
 14. Aleksandar Petanovski, direktor službe družbenega knjigovodstva v Bitoli;
 15. Svetomir Petković, tajnik organizacijsko-političnega zbora skupščine SR Srbije v pokouju;
 16. dr. Milan Petrović, namestnik direktorja zavoda za izvedenost mesta Beograda;
 17. Stevan Puvalić, družbenopolitični delavec, doseđani delegat v zboru republik in pokrajin skupščine SFRJ iz SAP Vojvodine;
 18. ing. Alojz Ravnjak, predsednik kolegijskega poslovnega organa delovne organizacije „Metalno“ v Zenici;
 19. Zvonimir Šimić, podsekretar v republiškem sekretariatu za finance SR Hrvatske;
 20. Viteslav Vaniček, generalni direktor podjetja „Poljoopskrba“ v Zagrebu;
 21. Mojsije Vasović, pomočnik direktorja investicijske banke v Titogradu;
 22. dr. Anton Vidic, samostojni svetnik v Ustavnem sodišču SR Slovenije.
- Priloga vsebuje obrazložitev tega predloga.

PREDSEDNIK KOMISIJE
Stjepan Funarić s.r.

OBRAZLOŽITEV

Predlog za določitev števila in za izvolitev sodnikov—porotnikov zveznega sodišča dajemo na podlagi 12. člena zakona o zveznem sodišču, v katerem je določeno, da se sodniki—porotniki zveznega sodišča volijo za štiri leta in so lahko ponovno izvoljeni za to funkcijo.

Predlog za določitev števila sodnikov—porotnikov zveznega sodišča smo pripravili na podlagi poprejšnjega mnenja zveznega sodišča, ki je predlagalo, da se zmanjša število sodnikov—porotnikov zveznega sodišča od šestindeset na dvaindvajset sodnikov—porotnikov v skladu z določbami novega zakona o službi družbenega knjigovodstva in zakona o pravnem postopku v pravnih zadevah, po katerih je število sodnikov—porotnikov v prvostopenjskih senatih zmanjšano glede na prejšnje stanje. Ker je z določbami tretjega odstavka 12. člena zakona o zveznem sodišču določeno, da določa skupščina SFRJ število sodnikov in sodnikov—porotnikov zveznega sodišča po načelu o paritetni zastopanosti republik in o ustrezni zastopanosti avtonomnih pokrajin, smo predlagali, da se iz vsake republike volijo trije, iz vsake avtonomne pokrajine pa dva sodnika—porotnika zveznega sodišča.

Predlog za izvolitev sodnikov—porotnikov zveznega sodišča smo pripravili v sodelovanju s komisijami za volitve in imenovanja republiških in pokrajinskih skupščin, pri čemer smo upoštevali stališče zveznega sodišča, upoštevajoč pristojnost tega sodišča, da je treba za sodnike—porotnike zveznega sodišča izvoliti kandidate, ki poznajo področje zunanje trgovine, bančništva, financ, služb SDK in celotnega gospodarstva.

Beograd, 10. julija 1978

SKUPŠČINA SFRJ
Komisija za volitve in
imenovanja
AS 40/1
10. julija 1978
Beograd

Priloga 44

ZVEZNEMU ZBORU SKUPŠČINE SFRJ

Beograd

Na podlagi 68. člena poslovnika skupščine SFRJ in v zvezi z 20. in 22. členom zakona o izvolitvi in odpoklicu delegatov za zvezni zbor skupščine SFRJ je komisija skupščine SFRJ za volitve in imenovanja na seji, ki je bila 10. julija 1978, sklenila dati zveznemu zboru skupščine SFRJ

P R E D L O G
ZA IMENOVANJE PREDSEDNIKA IN ČLANOV KOMISIJE ZA VOLITVE IN ODPOKLIC
DELEGATOV ZA ZVEZNI ZBOR

V komisijo za volitve in odpoklic delegatov za zvezni zbor skupščine SFRJ naj se imenujejo:

1. za predsednika Božidar Brajović, sodnik zveznega sodišča, in
za namestnika predsednika Ibrahim Zaimi, sodnik zveznega sodišča;
2. za tajnika Vlastimir Živković, tajnik odbora zveznega zbora skupščine SFRJ za družbenopolitične odnose,
in
za namestnika tajnika Tomislav Djoković, samostojni svetnik v sekretariatu za zakonodajo skupščine SFRJ;
3. za članico Ljubica Jovičić—Stančić, sodnica zveznega sodišča, in
za namestnika dr. Dušan Cotić, sodnik zveznega sodišča;
4. za člana Spasoje Milošev, namestnik zveznega javnega tožilca, in
za namestnika Borislav Ličenoski, namestnik zveznega javnega tožilca;
5. za člana Trajko Trajkovski, tajnik komisije zvezne konference Socialistične zveze delovnega ljudstva Jugoslavije za izvolitev članov delegacij in delegatov za skupščine družbenopolitičnih skupnosti in samoupravnih interesnih skupnosti, in
za namestnika mag. Jovan Vujović, tajnik koordinacijskega odbora za kadrovsko politiko v federaciji;
6. za članico Dragica Glavonić, tajnica izvršilnega odbora zveznega odbora sindikata gradbenih delavcev Jugoslavije,
za namestnika Dimitrije Kolarević, svetnik v svetu Zveze sindikatov Jugoslavije;
7. za člana Momčilo Dugalić, član zveznega odbora Zveze združenj borcev narodnoosvobodilne vojne Jugoslavije, in
za namestnika Pero Grk, tajnik komisije zveznega odbora Zveze združenj borcev narodnoosvobodilne vojne Jugoslavije;
8. za članico Savka—Saša Javorina, članica predsedstva konference za vprašanja družbenega položaja žensk Jugoslavije, in
za namestnico Zorka Mandić, strokovno politična delavka v konferenci za vprašanja družbenega položaja žensk Jugoslavije;
9. za člana Vladimir Borošić, član sekretariata predsedstva konference Zveze socialistične mladine Jugoslavije,
in
za namestnico Jovanka Mašković, strokovno politična delavka v komisiji za politični sistem predsedstva konference Zveze socialistične mladine Jugoslavije.

PREDSEDNIK KOMISIJE
Stjepan Funarić s.r.

O B R A Z L O Ž I T E V

Ta predlog je pripravljen na podlagi določb 20. in 22. člena zakona o volitvah in odpoklicu delegatov za zvezni zbor skupščine SFRJ (Uradni list SFRJ, št. 5/78), s katerim je določeno, da komisijo za volitve in odpoklic delegatov za zvezni zbor sestavlja predsednik in osem članov, da se predsedniku in članom določijo namestniki in da se imenujejo za štiri leta.

Ker je v tretjem odstavku 20. člena omenjenega zakona določeno, da se namestnik in predsednik namestnika komisije imenujeta izmed sodnikov zveznega sodišča, je bil predlog za njuno imenovanje pripravljen na podlagi predloga splošne seje zveznega sodišča, kjer so izmed sodnikov zveznega sodišča predložili kandidata za še enega člana komisije in njegovega namestnika.

Predlogi za šest članov komisije in za njihove namestnike so pripravljeni na podlagi predlogov družbenopolitičnih organizacij v federaciji, ker je s četrtim odstavkom 20. člena navedenega zakona določeno, da se člani komisije

in njihovi namestniki praviloma imenujejo izmed članov izvoljenih teles družbenopolitičnih organizacij v federaciji. Glede drugih dveh članov te komisije in njunih namestnikov je obveljala dosedanja rešitev, po kateri se en član in njegov namestnik imenujeta izmed funkcionarjev v zveznem javnem tožilstvu, drugi, ki naj bi bil njegov namestnik, pa izmed vodilnih delavcev v službah skupščine SFRJ.

Beograd, 10. julija 1978

SKUPŠČINA SFRJ
KOMISIJA ZA VOLITVE IN
IMENOVANJA
AS 42/1
10. julija 1978
Beograd

Priloga 45

ZVEZNEMU ZBORU IN ZBORU REPUBLIK IN POKRAJIN SKUPŠČINE SFRJ

Beograd

Na podlagi 68. člena poslovnika skupščine SFRJ in v zvezi s 17. in 18. členom zakona o zveznem javnem tožilstvu je komisija skupščine SFRJ za volitve in imenovanja na seji, ki je bila 10. julija 1978, sklenila dati zveznemu zboru in zboru republik in pokrajin skupščine SFRJ

P R E D L O G ZA IMENOVANJE NAMESTNIKA ZVEZNEGA JAVNEGA TOŽILCA

Za namestnika zveznega javnega tožilca naj se imenuje mag. Štefan Horvat, predsednik občinskega sodišča v Murski Soboti.

Priloga vsebuje obrazložitev in življenjepisne podatke za predlaganega kandidata.

PREDSEDNIK KOMISIJE
Stjepan Funarić s.r.

O B R A Z L O Ž I T E V

Z odlokom o določitvi števila in imenovanju namestnikov zveznega javnega tožilca, ki sta ga sprejela zvezni zbor in zbor republik in pokrajin skupščine SFRJ na sejah 17. maja 1974, je določeno, da se v zveznem javnem tožilstvu imenuje sedem namestnikov zveznega javnega tožilca, kar zagotavlja, da bo v sestavi zveznega javnega tožilca in njegovih namestnikov vsako republiko in avtonomno pokrajino zastopal po en funkcionar.

Ker je bil Marjan Marković, dosednji namestnik zveznega javnega tožilca maja letos izvoljen za delegata v delegaciji SR Slovenije v zboru republik in pokrajin skupščine SFRJ, po določbi 21. člena zakona o zveznem javnem tožilstvu pa zvezni javni tožilec in njegovi namestniki ne morejo biti delegati v skupščini SFRJ, je bilo nujno zboroma skupščine SFRJ dati predlog za imenovanje namestnika zveznega javnega tožilca iz SR Slovenije.

Predlog za imenovanje namestnika zveznega javnega tožilca je pripravljen v sodelovanju s komisijo za volitve, imenovanja in administrativne zadeve SR Slovenije.

Beograd, 10. julija 1978

OSNOVNI ŽIVLJENJEPISNI PODATKI

ŠTEFAN HORVAT, predsednik občinskega sodišča v Murski Soboti.

Rojen je leta 1939 v Filovcih pri Murski Soboti. Leta 1962 je diplomiral na Pravni fakulteti Univerze v Ljubljani. Pravosodno prakso je opravil v občinskem in okrožnem sodišču v Murski Soboti, leta 1964 pa je opravil pravosodni izpit. Za namestnika okrožnega javnega tožilca v Murski Soboti je bil imenovan leta 1965 in dolžnost je opravljal do leta 1971, ko je bil izvoljen za predsednika občinskega sodišča v Murski Soboti.

Tretjo stopnjo študija na Pravni Fakulteti v Zagrebu je končal leta 1967 in postal magister s področja kazenskega prava. Med študijem je bil aktiven v družbenopolitičnih organizacijah, kasneje pa je opravljal odgovorne dolžnosti v organih ZK Slovenije, v samoupravnih organih in strokovnih organizacijah. Član je bil občinske konference ZKS in predsednik komisije za družbenopolitični sistem, predsednik občinske volilne komisije, član častnega sodišča Centralnega komiteja Zveze komunistov Slovenije, član Glavnega odbora Zveze združenj pravnikov Slovenije in dr. S svojim dolgoletnim ustvarjalnim strokovnim in družbenopolitičnim delom je prispeval k razvijanju in graditvi pravosodnega sistema na ustavnih načelih ter k razvijanju družbenopolitičnega sistema in delegatskih odnosov.

Beograd, 5. julija 1978

SOCIALISTIČNA FEDERATIVNA
REPUBLIKA JUGOSLAVIJA
ZVEZNI IZVRŠNI SVET
Kabinet predsednika
Št. 521/78
5. julija 1978
Beograd

Priloga 46

ZVEZNEMU ZBORU IN ZBORU REPUBLIK IN POKRAJIN SKUPŠČINE SFRJ

Beograd

Na podlagi 237. člena poslovnika o temeljnih sistema državne uprave in o zveznem izvršnem svetu ter zveznih upravnih organih (Uradni list SFRJ, št. 23/78) in v zvezi z 2. točko 288. člena ustave Socialistične federativne republike Jugoslavije dajem

PREDLOG
ZA RAZREŠITEV IN IMENOVANJE NAMESTNIKOV ZVEZNIH SEKRETARJEV
IN NAMESTNIKOV PREDSEDNIKOV ZVEZNIH KOMITEJEV

I

Dolžnosti namestnikov zveznih sekretarjev in namestnikov predsednikov zveznih komitejev naj bodo razrešeni:

1. Lazar Mojsov, namestnik zveznega sekretarja za zunanje zadeve;
2. Dimitar Bojkovski, namestnik zveznega sekretarja za zunanjo trgovino;
3. Ljubiša Korać, namestnik zveznega sekretarja za pravosodje in organizacijo zvezne uprave;
4. Branko Mikašinović, namestnik predsednika zveznega komiteja za informacije;
5. Maksimilijan Šiško, namestnik predsednika zveznega komiteja za energetiko in industrijo;
6. Branko Turudija, namestnik predsednika zveznega komiteja za kmetijstvo;
7. Gojko Prodanić, namestnik predsednika zveznega komiteja za promet in zveze.

Za namestnike zveznih sekretarjev in namestnike predsednikov zveznih komitejev naj se imenujejo:

1. Draško Jurić, namestnik zveznega sekretarja za notranje zadeve — za namestnika zveznega sekretarja za notranje zadeve;
2. Dušan Stepančev, generalni direktor industrije gradbenega materiala „Toza Marković“ v Kikindi — za namestnika zveznega sekretarja za zunanjo trgovino;
3. Gojko Prodanić, dosednji namestnik predsednika zveznega komiteja za promet in zveze za namestnika zveznega sekretarja za pravosodje in organizacijo zvezne uprave;
4. Hasan Siljak, pooblašteni minister — svetovalec za ekonomske zadeve v ambasadi SFRJ v Moskvi — za namestnika predsednika zveznega komiteja za energetiko in industrijo;
5. Branko Jovanović, dosednji republiški sekretar za kmetijstvo, gozdarstvo in vodno gospodarstvo SR Srbije — za namestnika predsednika zveznega komiteja za kmetijstvo;
6. Avdo Zvonić, dosednji namestnik predsednika zveznega komiteja za ekonomsko sodelovanje z državami v razvoju — za namestnika predsednika zveznega komiteja za promet in zveze.

OBRAZLOŽITEV

1. Predlog za razrešitev namestnikov zveznih sekretarjev in namestnikov predsednikov zveznih komitejev dajemo zato, ker je nekaterim funkcionarjem potekel čas štirih let, od kar so bili imenovani na dosedanje funkcije, za nekatere pa zato, da bi zagotovili enakomerno zastopanost republik in avtonomnih pokrajin na teh funkcijah.

2. Pri določanju predlogov za imenovanje namestnikov zveznih sekretarjev in namestnikov predsednikov zveznih komitejev oziroma razporeda teh funkcij na republike in avtonomni pokrajini je bila upoštevana zastopanost republik in avtonomnih pokrajin na funkcijah zveznih sekretarjev oziroma predsednikov zveznih komitejev in na funkcijah v rangi namestnikov zveznih sekretarjev v drugih zveznih organih in organizacijah.

Ta predlog za imenovanje namestnikov zveznih sekretarjev in namestnikov predsednikov zveznih komitejev je bil sestavljen na predlog republik in avtonomnih pokrajin in po opravljenih posvetovanjih z republiškimi in pokrajinskimi izvršnimi sveti, ter zveznimi sekretarji in predsedniki zveznih komitejev.

3. Ker še niso končana posvetovanja v zvezi s predložitvijo predlogov za imenovanje namestnika zveznega sekretarja za zunanje zadeve, namestnika zveznega sekretarja za informacije in namestnika predsednika zveznega komiteja za delo, zdravstvo in socialno varstvo, bo predlog za njihovo imenovanje pripravljen za eno izmed naslednjih sej zborov skupščine SFRJ.

Prav tako pripominjamo, da se s tem predlogom ne predlaga imenovanje namestnika zveznega sekretarja za finance, namestnika zveznega sekretarja za trg in splošne gospodarske zadeve in namestnika predsednika zveznega komiteja za zakonodajo, ker so bili ti funkcionarji imenovani pred enim letom, z zainteresiranimi republikami in pokrajinama pa je bilo doseženo soglasje, da ti funkcionarji ostanejo na dosedanjih mestih.

Prosim zbora skupščine SFRJ, da sprejmeta ta predlog.

PREDSEDNIK
ZVEZNEGA IZVRŠNEGA SVETA
Veselin Djuranović s.r.

dr. GOJKO PRODANIĆ, namestnik predsednika zveznega komiteja za promet in zveze

Rodil se je leta 1920 v Markušici, okraj Osijek, SR Hrvatska. Po narodnosti je Srb, republiška pripadnost SR Hrvatska. Diplomiral je na pravni fakulteti v Beogradu leta 1955, magistriral iz kazensko-pravnih ved na pravni fakulteti v Zagrebu leta 1961 in odktoriral z disertacijo „Problemi razvoja proizvodnih sil v družbenem kmetijstvu Slavonije in Baranje“ na vseučilišču v Zagrebu leta 1970.

Dr. Gojko Prodanić je udeleženec NOB od 20. VII. 1943. in član ZKJ od leta 1944.

Bil je na specializaciji leta 1961 na pravni fakulteti v Zagrebu, za področje kazenskega prava. Objavil je znanstvenoraziskovalno delo „Pogojna sodba v praksi sodišč“.

Opravljal je družbenopolitične funkcije v naslednjih organizacijah: sekretar komisije za agitacijo in propagando okrožnega komiteja SKOJ Osijek; v okrožnem komiteju KPH Osijek in okrajnem komiteju KPH Osijek; član okrožnega in okrajnega odbora SZDLH Osijek; član sekretariata okrajnega komiteja ZKH Osijek; poslanec sabora SRH in predsednik okrajne skupščine za Slavonijo in Baranje v Osijeku; član glavnega odbora SZDLH in član zvezne konference SZDL Jugoslavije; član upravnega odbora združenja pravnikov Hrvatske in predsednik upravnega odbora centra za izredni študij prava v Osijeku.

Odlikovan je: z redom za hrabrost, z redom zasluge za narod (dvakrat) in z redom dela (dvakrat).

Njegova delovna doba znaša 40 let.

Gibanje v službi:

1945 – 1948: pomočnik javnega tožilca okrožnega javnega tožilstva Osijek,

1949 – 1951: javni tožilec javnega tožilstva za mesto in okraj Osijek,

1951 – 1954: javni tožilec okrožnega javnega tožilstva Osijek,

1954 – 1956: javni tožilec okrožnega javnega tožilstva Bjelovar,

1956 – 1963: javni tožilec okrožnega javnega tožilstva Osijek,

1963 – 1967: predsednik skupščine okraja Osijek,

1967 – 1974: namestnik zveznega tožilca zveznega javnega tožilstva,

1974 – 1977: na razpolago in

od 3. VI. 1977: namestnik predsednika zveznega komiteja za promet in zveze.

Beograd, 5. julija 1978

AVDO (Mustafe) ZVONIĆ, rojen je leta 1925 v Mostarju. Ekonomsko fakulteto je končal leta 1955 v Sarajevu.

Udeleženec NOB od leta 1941. Član ZKJ od leta 1946. Govori francoščino, delno tudi italijanščino.

Aktiven družbenopolitični delavec. Večkrat je bil izvoljen v vodstva družbenopolitičnih organizacij v občini in okraju, za člana občinske skupščine, v samoupravne organe in druga samoupravna telesa delovnih organizacij in njihovih asociacij (gospodarska zbornica in dr.).

Gibanje v službi:

– do leta 1948 je opravljal dolžnost v rudniku črnega premoga v Mostarju,

– od leta 1948 – 1951 načelnik oddelka v ministrstvu za kmetijstvo BIH,

– od leta 1955 – 1956 načelnik oddelka za plan in finance Ljudskega odbora občine Mostar,

– od leta 1956 – 1958 direktor Narodne banke in Komunalne banke v Mostarju,

– od leta 1958 – 1962 podpredsednik Ljudskega odbora občine Mostar,

– od leta 1962 – 1969 direktor predilnice „Djuro Salaj“ v Mostarju,

– od leta 1969 – 1974 pomočnik generalnega direktorja podjetja „Energoinvest“ Sarajevo,

– od leta 1974 dalje namestnik predsednika zveznega komiteja za sodelovanje z državami v razvoju.

HASAN ŠILJAK, rojen je leta 1919 v Foči. Diplomiral je na ekonomski fakulteti in višji vojaški akademiji, pred tem pa je končal srednjetehtniško gradbeno šolo.

Član ZKJ je od leta 1944. Udeleženec NOV od leta 1942.

Govori angleščino in nemščino, delno tudi italijanščino.

Aktiven družbenopolitični delavec. Volili so ga v vodstva družbenopolitičnih organizacij v Beogradu, samoupravne organe različnih institucij in različnih teles zveznih organov (komitejev, komisij in dr.). Bil je predsednik Zveze gradbenih inženirjev in tehnikov Jugoslavije.

Je nosilec več vojnih in delovnih odlikovanj.

Gibanje v službi:

– od leta 1945 – 1949 v JLA višji oficir,

– od leta 1949 – 1952 direktor vojaškega gradbenega podjetja „Vranica“

– od leta 1951 – 1952 pomočnik načelnika uprave vojaških gradbenih podjetij vojaškega območja,

– od leta 1952 – 1953 generalni direktor gen. direkcije vojaških gradbenih podjetij vojaškega območja,

– od leta 1953 – 1955 slušatelj višje vojne akademije,

– od leta 1955 – 1959 načelnik gradbenega oddelka K—de I. armade,

– od leta 1959 – 1962 pomočnik načelnika gradbene uprave v JLA,

– od leta 1962 – 1965 pomočnik zveznega sekretarja za industrijo,

– od leta 1965 – 1972 pomočnik zveznega sekretarja za gospodarstvo,

– od leta 1972 dalje minister – svetovalec za ekonomska vprašanja v veleposlaništvu SFRJ v Moskvi.

JOVANOVIĆ dr. inž. BRANKO, republiški sekretar za kmetijstvo, gozdarstvo in vodno gospodarstvo ter član izvršnega sveta SR Srbije.

Rojen je leta 1925 v Zabojnici, Kragujevac. Diplomiral je na kmetijski fakulteti – odsek živinoreja leta 1953, leta 1971 pa je doktoriral na Kmetijski fakulteti v Novem Sadu.

Delno govori angleščino in madžarščino. Takoj po končani diplomi se je zaposlil v kmetijsko-industrijskem kombinatu v Somboru, kjer je delal kot glavni agronom, tehnični direktor in generalni direktor podjetja.

Na sedanjem delovnem mestu je od leta 1974.

Objavlja strokovna dela o vprašanjih s področja živinoreje, organizacije in ekonomike podjetja in agrarne politike.

Sodeloval je pri delu več strokovnih skupin in komisij in bil predsednik Jugoslovanske podkomisije za znanstveno-tehnično sodelovanje s Francijo.

Je udeleženec mladinskih delovnih akcij. Bil je član izvršilnega odbora Beogradske banke, odbornik SO Sombor, član upravnega odbora Jugoslovanske kmetijske banke, upravnega odbora republiške gospodarske zbornice, predsednik sveta za kmetijstvo in zadrugarstvo Gospodarske zbornice Srbije, izvoljen pa je bil tudi za poslanca gospodarskega zbora zvezne skupščine.

Sedaj je član zveznega komiteja za kmetijstvo, član koordinacijskega odbora za reko Savo, član odbora RK SZDLS za izboljševanje tiska za vas, član političnega aktiva CK ZKS, član koordinacijskega odbora za plovno pot Donava–Egejsko morje in dr.

Je udeleženec NOV od leta 1944. Član ZKJ je od leta 1954.

Za delo v zvezi z izboljševanjem kmetijske proizvodnje je leta 1968 dobil diplomu gospodarske zbornice APV. Je dobitnik prvomajske nagrade APV za leto 1969.

Ima približno 26 let delovne dobe.

DUŠAN STEPANČEV, generalni direktor industrije gradbenega materiala Toza Marković v Kikindi.

Rojen je leta 1934 v Banatskem Miloševu, SAP Vojvodina. Po narodnosti je Srb.

Končal je ekonomsko fakulteto. Govori angleščino in ruščino.

Je član ZKJ.

Opravljal je tele naloge: predsednik panoge za glinaste izdelke v Gospodarski zbornici Jugoslavije od leta 1966 do leta 1977; član občinskega komiteja ZK Kikinda od leta 1970 do leta 1972;

Sodeloval je na zvezni delovni akciji „Avtocesta bratstvo – enotnost“ leta 1949;

Odlikovan je z redom dela z zlatim vencem leta 1974 in je dobitnik „Prvomajske nagrade“ Gospodarske zbornice Jugoslavije za leto 1968 ter „Oktobrske nagrade“ občine Kikinda za leto 1974.

Beograd, 6. junija 1978

JURIŠIĆ DRAŠKO, namestnik zveznega sekretarja za notranje zadeve

Rojen je bil 11. decembra 1924 v Šibeniku, SR Hrvatska. Gimnazijo je končal leta 1956 in je študent prava.

Član ZKJ je od 5. aprila 1942, SKOJ pa od leta 1941. Je udeleženec NOB in imetnik Partizanske spomenice 1941. Leta 1943 je bil interniran z Nemčijo, ušel pa je decembra leta 1944. Leta 1944 je šel iz Zagreba v Zagrebški partizanski odred.

Opravljal je tele družbenopolitične funkcije: član krajevnega komiteja SKOJ od leta 1942; član okrajnega komiteja ZKJ v Šibeniku in Splitu; član okrajnega odbora SZDL v Šibeniku in Splitu.

Odlikovan je bil: z redom za hrabrost leta 1948; z redom zaslug za narod s srebrnimi žarki leta 1949; z redom bratstva in enotnosti s srebrnim vencem leta 1954; z redom dela z zlatim vencem leta 1960; z redom za vojaške zasluge z zlatima mečema leta 1961; z redom republike s srebrnim vencem leta 1969; z redom zaslug za narod z zlato zvezdo leta 1972 in z redom bratstva in enotnosti z zlatim vencem leta 1975.

Gibanje v službi:

– leta 1945 – leta 1947 – v Šibeniku šef poverjenišтва za notranje zadeve

– leta 1947 – leta 1949 – šef poobl. UDBE Šibenik

– leta 1949 – leta 1954 – šef odseka v UDBI Split

– leta 1954 – leta 1962 – načelnik SNZ Šibenik

– leta 1962 – leta 1966 – načelnik uprave v sekretariatu za notranje zadeve v Splitu

– leta 1966 – leta 1968 – pomočnik načelnika SNZ okraja Split

– leta 1968 – leta 1972 – načelnik centra javne varnosti v Splitu

– leta 1972 do sedaj – pomočnik zveznega sekretarja za notranje zadeve (do leta 1974); podsekretar v ZSNZ (1974–1975) in namestnik zveznega sekretarja za notranje zadeve od 12. marca 1975

Beograd, 5. julija 1978

SKUPŠČINA SFRJ
Komisija za volitve in
imenovanja
AS 39
10. julija 1978
Beograd

Priloga 47

ZVEZNEMU ZBORU IN ZBORU REPUBLIK IN POKRAJIN SKUPŠČINE SFRJ

Beograd

Na podlagi 2. alineje prvega odstavka 68. člena poslovnika skupščine SFRJ, v zvezi s prvim odstavkom 237. člena zakona o temeljnih sistema državne uprave ter o zveznem izvršnem svetu in zveznih upravnih organih in z 2. točko 288. člena ustave Socialistične federativne republike Jugoslavije je komisija skupščine SFRJ za volitve in imenovanja na seji, ki je bila 10. julija 1978, obravnavala in podprla predlog predsednika zveznega izvršnega sveta št. 521, z dne 5. julija 1978, za razrešitev in imenovanje namestnikov zveznih sekretarjev in namestnikov predsednikov zveznih komitejev.

PREDSEDNIK KOMISIJE
Stjepan Funarić s.r.

SKUPŠČINA SFRJ
ZVEZNI ZBOR
Št. 06.2-51/78-1
18. maja 1978
Beograd

Priloga 48

Z A P I S N I K

1. seja zveznega zbora skupščine SFRJ po volitvah, ki je bila 15. in 16. maja 1978

Seja se je začela 15. maja ob 10. uri, končala pa se je 16. maja ob 11.05.

Sejo je v duhu poslovnika zveznega zbora skupščine SFRJ začel Muhamed Grebo, najstarejši delegat v zveznem zboru.

Vsi navzoči so z minuto molka počastili spomin Pavla Davkova, izvoljenega v SR Makedoniji za delegata v zvezni zbor; preminil je 12. maja 1978.

Na predlog predsedujočega je zbor določil tale dnevni red:

1. Verifikacija mandata delegatov v zboru:
 - a) izvolitev verifikacijske komisije,
 - b) obravnava poročila verifikacijske komisije;
2. izvolitev predsednika in članov komisije skupščine SFRJ za volitve in imenovanja;
3. izvolitev predsednika zbora;
4. izvolitev podpredsednika zbora;
5. izvolitev predsednikov in članov delovnih teles zbora;
6. imenovanje tajnika zbora;
7. izvolitev predsednika skupščine SFRJ;
8. izvolitev podpredsednikov skupščine SFRJ;
9. izvolitev predsednikov in članov skupnih delovnih teles zborov skupščine SFRJ;
10. imenovanje generalnega tajnika skupščine SFRJ;
11. imenovanje namestnika generalnega tajnika skupščine SFRJ;
12. izvolitev predsednika, podpredsednikov in članov zveznega izvršnega sveta in imenovanje zveznih sekretarjev in predsednikov zveznih komitejev;
13. predlog za imenovanje generalnega direktorja zveznega zavoda za družbeno planiranje;
14. predlog odloka o sestavi zveznih komitejev.

K 1. točki

Zbor je izvolil verifikacijsko komisijo v sestavi: Viktor Seidl, predsednik in člani: Radoslav Beko, Negovan Felbab, Tatjana Holjevac-Koren, Slavica Jovanović, Ante Jurišić, Shasivar Manxhuka in Tome Zahov.

Da bi verifikacijska komisija lahko proučila volilne spise in dala zboru svoje poročilo, je predsedujoči določil 30-minutni odmor.

Zbor je nadaljeval delo ob 10.40 uri.

V prvem nadaljevanju seje je zbor sprejel poročilo verifikacijske komisije o verifikaciji mandata delegatov v zveznem zboru, ki ga je v imenu komisije prebral Viktor Seidl, predsednik komisije, in tako verificiral mandat vseh delegatov, izvoljenih v zvezni zbor skupščine SFRJ, razen Pavla Davkova, ki je 12. maja preminil.

Poročilo verifikacijske komisije je sestavni del tega zapisnika.

K 2. točki

Po končani obravnavi je zbor na predlog predsedujočega sprejel predlog:

– da se za predsednika komisije skupščine SFRJ za volitve in imenovanja izvoli Stjepan Funarić, delegat v zveznem zboru;

– da se za člane komisije skupščine SFRJ za volitve in imenovanja izvolijo: Momir Kapor, Velimir Milonjić, Miloš Nikolčin, Miroljub Nikolić, Drago Seliger in Vera Vampirdžieva – delegati v zveznem zboru in Behudin Halilbegović, Hysen Prekazi, Mara Radić, Hixhet Ramadani, Ivo Senjanović, Milka Šćepanović in Jelka Žekar, delegati v zboru republik in pokrajin.

Predsedujoči je obvestil zbor, da je zvezna konferenca SZDLJ na podlagi drugega odstavka 71. člena poslovnika skupščine SFRJ delegirala za člane te komisije:

– Rada Galeba, predsednika zveznega odbora Sindikata delavcev industrije in rudarstva Jugoslavije;

– Andreja Milanovića, podpredsednika zveznega odbora Zveze združenj borcev narodnoosvobodilne vojne Jugoslavije;

– Petra Rakočevića, člana predsedstva zvezne konference Socialistične zveze delovnega ljudstva Jugoslavije;

– Alija Shukrijo, člana izvršnega komiteja predsedstva centralnega komiteja Zveze komunistov Jugoslavije;

– Peko Vitorović, sekretarko konference za vprašanja družbenega položaja žensk Jugoslavije;

– Ljubomira Vulovića, člana sekretariata predsedstva konference Zveze socialistične mladine Jugoslavije.

Da bi komisiji za volitve in imenovanja omogočili pripravo predlogov za izvolitev predsednika, podpredsednika zbora, predsednikov in članov delovnih teles zbora ter predlog za imenovanje tajnika zbora, je bila seja prekinjena ob 11. uri, nadaljevala pa se je ob 12. uri.

K 3. točki

Predlog za izvolitev predsednika zveznega zbora, ki ga je dala komisija za volitve in imenovanja, je prebral delegat Momir Kapor, predstavnik komisije.

Po končani obravnavi je zbor sprejel predlog, da se za predsednika zbora izvoli Dobroslav Čulafić, delegat v zboru.

Predsednik zbora je v duhu poslovnika skupščine SFRJ dal pred zborom slovesno izjavo.

Potem ko je predsedujoči čestital novo izvoljenemu predsedniku zbora, mu je v duhu poslovnika zveznega zbora prepustil nadaljnje vodenje seje zbora.

Pred prehodom k četrti točki dnevnega reda se je predsednik zbora s priložnostnim govorom zahvalil za izvolitev.

K 4. točki

Predlog za izvolitev podpredsednika zveznega zbora skupščine SFRJ, ki ga je dala komisija za volitve in imenovanja, je prebral predstavnik komisije delegat Momir Kapor.

Po končani obravnavi je zbor sprejel predlog, da se za predsednika zbora izvoli delegat Mihajlo Javorski. Podpredsednik zbora je v duhu poslovnika skupščine SFRJ dal pred zborom slovesno izjavo.

K 5. točki

Zbor je sprejel predlog predsednika zbora, da se obravnava 5. in 9. točke določenega dnevnega reda odloži za konec seje zbora t.j. za 16. maj 1978.

K 6. točki

Predlog za imenovanje tajnika zveznega zbora, ki ga je podala komisija skupščine SFRJ za volitve in imenovanja, je prebral predstavnik komisije delegat Drago Seliger.

Po končani obravnavi je zbor sprejel predlog, da se za tajnika zbora imenuje Krste Čalovski, dosedanji tajnik zveznega zbora skupščine SFRJ.

* * *

Na predlog predsednika zbora je zbor sklenil, da se 7., 8., 10., 11. in 12. točka dnevnega reda obravnavajo skupaj z zborom republik in pokrajin glede na to, da so to vprašanja iz enakopravnega delovnega področja obeh zborov in glede na to, da morajo določeni funkcionarji dati slovesno izjavo.

Skupni seji zveznega zbora in zbora republik in pokrajin, 15. maja, je predsedoval predsednik zveznega zbora Dobroslav Čulafić. Poleg delegatov so bili na tej seji navzoči Vidoje Žarković in Fadil Hoxha, člana predsedstva SFRJ; Kiro Gligorov, dosedanji predsednik skupščine SFRJ; Veselin Djuranović, predsednik zveznega izvršnega sveta in člani zveznega izvršnega sveta; Stane Dolanc, sekretar izvršnega komiteja predsedstva CK ZKJ; Marin Cetinić, v.d. predsednika zvezne konference SZDLJ; Nikola Sekulić, predsednik ustavnega sodišča Jugoslavije; Kosta Nadj, predsednik zveznega odbora ZZB NOV Jugoslavije; Azem Vlasi, predsednik predsedstva konference Zveze socialistične mladine Jugoslavije in drugi gosti.

K 7. točki

Predlog za izvolitev predsednika skupščine SFRJ, ki ga je dala na podlagi predloga zvezne konference SZDLJ skupina 30 delegatov iz vseh republik in avtonomnih pokrajin, je prebral delegat v zveznem zboru Mihajlo Javorski, predstavnik te skupine delegatov.

Zbora sta z ločenim glasovanjem sprejela predlog skupine delegatov in sta za predsednika skupščine SFRJ izvolila delegata v zveznem zboru Dragoslava Markovića.

Predsednik skupščine SFRJ je dal slovesno izjavo in se v priložnostnem govoru zahvalil za izvolitev.

K 8. točki

Predlog za izvolitev podpredsednikov skupščine SFRJ je dala komisija za volitve in imenovanja, prebral pa ga je predsednik te komisije Stjepan Funarić.

Zbora sta z ločenim glasovanjem sprejela predlog, da se za podpredsednike skupščine SFRJ izvolijo: Kiro Hadži Vasilev, Sinan Hasani, Rudi Kolak, Šreta Kovačević in Ivan Kukoč, delegati v zveznem zboru.

Nato so novoizvoljeni podpredsedniki skupščine SFRJ dali pred zboroma, v smislu poslovnika skupščine SFRJ, slovesno izjavo.

K 10. točki

Predlog za imenovanje generalnega tajnika skupščine SFRJ, ki ga je dala komisija za volitve in imenovanja, je prebrala predstavica te komisije Mara Radić.

Zbora sta z ločenim glasovanjem sprejela predlog, da se za generalnega tajnika skupščine SFRJ imenuje Janez Lukač, dosedanji namestnik generalnega tajnika skupščine SFRJ.

K 11. točki

Predlog za imenovanje namestnika generalnega tajnika skupščine SFRJ, ki ga je dala komisija za volitve in imenovanja, je prebrala predstavica komisije Mara Radić.

Zbora sta z ločenim glasovanjem sprejela predlog, da se za namestnika generalnega tajnika skupščine SFRJ imenuje Milan Jonovski, dosedanji pomočnik generalnega tajnika skupščine SFRJ.

* * *

Zbor je v skladu s sklepom, z dne 16. maja, skupaj z zborom republik in pokrajin obravnaval 12. točko dnevnega reda.

Temu delu seje, ki je potekala skupaj z zborom republik in pokrajin, je predsedoval predsednik zbora republik in pokrajin Zoran Polić. Poleg delegatov so bili navzoči Fadil Hoxha, podpredsednik predsedstva SFRJ; Vidoje Žarković, član predsedstva SFRJ; Stane Dolanc, sekretar izvršnega komiteja predsedstva CK ZKJ; Marin Cetinić, v.d. predsednik zvezne konference SZDLJ in Nikola Sekulić, predsednik Ustavnega sodišča Jugoslavije ter predstavniki drugih zveznih organov in organizacij.

K 12. točki

Po končani obravnavi, v kateri je kandidat za predsednika zveznega izvršnega sveta Veselin Djuranović razložil svoj predlog za izvolitev podpredsednikov in članov zveznega izvršnega sveta ter za imenovanje zveznih sekretarjev in predsednikov zveznih komitejev, sta zbora z ločenim glasovanjem sprejela predloge in sta

I IZVOLILA

1. Za predsednika zveznega izvršnega sveta Veselina Djuranovića.

2. Za člane zveznega izvršnega sveta: Stojana Andova, Vuka Dragaševića, dr. Slobodana Gligorijevića, inž. Branislava Ikonića, inž. Dušana Ilijevića, ing. Radoja Kontića, dr. Iva Margana, ing. Andreja Marınca, Bogoljuba Nedeljковиća, inž. Vaja Skenžića, Dragoljuba Stavreva, Borisa Šnuderla, Gojka Ubiparipa in Šukrija Uzunovića.

3. Za podpredsednike zveznega izvršnega sveta: inž. Branislava Ikonića, dr. Iva Margana, inž. Andreja Marınca, Dragoljuba Stavreva in Gojka Ubiparipa.

II IMENOVALA

1. Za zvezne sekretarje: Josipa Vrhovca za zunanje zadeve; Nikolo Ljubičića — za ljudsko obrambo; Franja Herljevića — za notranje zadeve; inž. Petra Kostića — za finance; Metoda Rotarja — za zunanjo trgovino; Imra Pulja — za trg in splošne gospodarske zadeve; Luko Banovića — za pravosodje in organizacijo zvezne uprave; Ismailja Bajra — za informacije.

2. Za predsednike zveznih komitejev: inž. Stojana Matkaileva — za energetiko in industrijo; inž. Milovana Zidarja — za kmetijstvo, Anteja Zelića — za promet in zveze; Svetožarja Pepovskega — za delo, zdravje in socialno varstvo; Milana Vukosavića — za vprašanja borcev in vojaških invalidov in dr. Aleksandra Firo — za zakonodajo.

Potem so predsedniki in člani zveznega izvršnega sveta dali slovesno izjavo.

Novoizvoljeni predsednik zveznega izvršnega sveta se je nato zahvalil za izvolitev v imenu izvoljenih članov zveznega izvršnega sveta in v svojem imenu in opozoril na naloge, ki so pred zveznim izvršnim svetom v naslednjem mandatnem obdobju.

* * *

Po skupni seji z zborom republik in pokrajin, na kateri je bila v obravnavi 12. točka dnevnega reda, je zbor 16. maja nadaljeval delo z obravnavo 5., 9., 13. in 14. točke dnevnega reda.

K 5. točki

Predlog za izvolitev predsednikov in članov delovnih teles zveznega zbora, ki ga je dala komisija za volitve in imenovanja, je prebral predstavnik te komisije Drago Seliger.

Po končani obravnavi je zbor sprejel predlog:

– da se za predsednika odbora za družbenoekonomske odnose izvoli Elhami Nimani, za člane pa: Marija Bakalovska, dr. Milenko Bojanić, dr. Žarko Bulajić, Vlatko Čosić, Žarko Čikara, Andreja Dabanović, Jovan Dejanović, Natalija Gržetić, Fana Kočovska–Cvetković, Vukašin Kondić, Miha Košak, Jovica Lazarević, Stojan Milenković, Milica Pejak, Sreten Penezić, Dušan Rakovac, Miro Ranogajec, Rado Roter, Rajko Savić, Majda Škerbic, Velimir Tanevski in Luka Vukalović;

– da se za predsednico odbora za družbenopolitične odnose izvoli Ela Ulrih – Atena, za člane pa: Vladimir Adžić, Štefica Bahtijarević, Boško Baškot, Mugbil Bejzat, dr. Ali Dida, Ilija Djukić, Aleksandar Gogić, Boško Ivaz, Vlado Janžić, Trpe Jakovlevski, Slavimir Krstić, Nandor Major, Stanimir Marković, Vukašin Mičunović, Mirjana Novaković, Vinko Oreški, dr. Boro Petkovski, Asim Skopljaković, Fikret Teskerdžić, Perko Vukotić in Slavko Zalokar;

– da se za predsednika odbora za notranjo politiko izvoli Jože Božič, za člane pa: Stjepan Balaško, Branimir Buljan, Eduard Cenčić, Vančo Cvetkovski, Živorad Djordjević, Sava Djurić, Mihajlo Ežov, Halil Fejzullahu, Luka Gajić, Ivo Kaloštrović, Anton Kapun, Izet Mašić, Josip Meter, Miralem Mlatišuma, Velizar Perunović, Bojan Polak, Salih Prištevac, Milenko Radovanov, Sait Zatriqi in Rešad Žutić;

– da se za predsednika odbora za zunanjo politiko izvoli Nijaz Dizdarević, za člane pa: Blažo Atanasov, Jože Božič, Kalman Feher, Sinan Hasani, Mihajlo Javorski, Božin Jovanović, Momir Kapor, Boris Kraljević, Niko Lazarević, Nikola Lasić, Munir Mesihović, Miloš Nikolčin, Elhami Nimani, Bogdan Osolnik, Svetislav Popović, Dušan Rakovac, Ljubomir Samonikov, Drago Seliger, Gorica Sokolović, Stana Tomašević in Ilija Topaloski;

– da se za predsednika odbora za ljudsko obrambo izvoli Mihailo Brajevoić, za člane pa: Radmilo Andrić, Ivan Avramovski, Miha Briški, Eduard Cenčić, Fadil Quranoli, Tatjana Holjevac–Koren, Brislav Joksović, Jordan Jordanov, Luka Knežević, Živorad Lazarević, Jože Lončarić, Anton Lukežić, Džodža Nikolovski, Milan Pribić, Milenko Radovanov, Gracijan Škrk, Dragan Tomić, Ferdinand Toplak, Nadežda Turinski, Rajka Vujović in Qazim Zhaveli;

– da se za predsednika odbora za proračun federacije izvoli Milan Rajačić, za člane pa: Muhamed Grebo, Tomo Krnić, Branko Lazović, Milutin Manić, Radmila Matić, Milojko Mitrović, Živko Nestoroski, Štefan Pucovski, Gligorije Savić, Rahim Sejdiu, Lucijan Stadina, Rudi Šepić in Velizar Škerović;

– da se za predsednika odbora za pravosodje izvoli Ivan Ginovski, za člane pa: Luka Bajakić, Aitanga Drog, Ilija Djukić, Erika Feguš, Razija Haznadar, Ratomir Mičić, Eva Naglič, Jožef Palenčar, Milan Pribić, Nevenka Selimović, Stojmir Srbinovski in Asim Sutović;

– da se za predsednika odbora za delo, zdravstvo in socialno politiko izvoli Dušan Bogdanov, za člane pa: dr. Kosovka Bošković, Rudi Bregar, Sima Dubajić, Vlado Gogovski, Petar Habjan, Josip Hajduković, Mara Jelovšek, dr. Jovica Jovanovski, Dragica Kobelka, Osman Mališević, Velimir Milonjić, Dževat Musić, Smilja Nadoveza, dr. Branka Nenadić, Steluca Nikolić, Niko Pranjić, dr. Besim Slamniku, dr. Vulnet Starova, Radmila Stefanović, Qjyltene Shalqini in Stanka Šofranac;

– da se za predsednika odbora za vprašanja borcev in vojaških invalidov izvoli Stipo Bilan, za člane pa: Omer Adžović, Rudi Bašić, Nedjo Borković, Borislav Drmončić, Nada Gešovska, Muhamed Grebo, dr. Dušan Karanovski, Dušan Kukić, Blažo Latković, dr. Djordje Petrović, Bojan Polak, Petar Slijepčević in Ela Ulrih–Atena;

– da se za predsednika mandatno-imunitetne komisije izvoli Viktor Seidl, za člane pa: Radoslav Beko, Negovan Felbab, Tatjana Holjevac – Koren, Slavica Jovanović, Ante Jurišić, Shasivar Manxhuka in Tome Zahov;

– da se za predsednika zakonodajnopravne komisije izvoli dr. Miodrag Zečević, za člane izmed delegatov pa: Salih Ibishi, Dimče Kozarov, Stevan Manojlović, Radmila Matić, Eva Naglič, Sofija Savatić in Radoš Šljivančanin ter izmed javnih znanstvenih in strokovnih delavcev: Branko Jovanović, polkovnik pravne službe v zveznem sekretariatu za ljudsko obrambo; Zarija Klikovac, dosednji predsednik zakonodajnopravne komisije skupščine SR Črne gore; Ragib Mahmuti, sodnik Ustavnega sodišča Kosova; dr. Zvonko Stenek, profesor pravne fakultete v Sarajevu; dr. Nikola Stjepanović, profesor pravne fakultete v Beogradu in sodnik Ustavnega sodišča Srbije ter Vladimir Šahov, namestnik direktorja gradbenega podjetja „Mavrovo“ v Skopju.

K 9. točki

Predlog za izvolitev predsednika in članov skupnih delovnih teles zborov skupščine SFRJ, ki ga je dala komisija za volitve in imenovanja, je prebral Miroljub Nikolić, predstavnik te komisije.

Po končani obravnavi je zbor sprejel predlog za izvolitev predsednika in članov skupnih delovnih teles zborov skupščine SFRJ, in sicer:

– da se za predsednika komisije za ustavna vprašanja skupščine SFRJ izvoli Dragoslav Marković, za člane izmed delegatov pa: Luka Bajakić, Dušan Bogdanov, dr. Žarko Bulajić, Ilija Djukić, Kiro Hadži Vasilev, Rudi Kolak in Bogdan Osolnik – delegati v zveznem zboru, in Ljubo Babić, Marko Bulc, Vaska Duganova, Fazli Kajtazi, Branko Mirković, Franjo Nadj, Milivoje Stijović in dr. Berislav Šefer – delegati v zboru republik in pokrajin, in izmed znanstvenih, strokovnih in javnih delavcev: Čedo Grbić, predsednik Ustavnega sodišča Hrvatske; Stane Markič, podpredsednik republiškega odbora ZZB NOV Slovenije; dr. Jovan Munčan, docent pravne fakultete v Novem Sadu;

dr. Najdan Pašić, profesor univerze v Beogradu; Ćazim Sadiković, predsednik komisije za ustavna vprašanja skupščine SR Bosne in Hercegovine; Nikola Srzentić, upokojeni profesor pravne fakultete; dr. Esad Stavileci, profesor pravne fakultete v Prištini in Kočo Tulevski, predsednik vrhovnega sodišča Makedonije;

– da se za predsednika administrativne komisije skupščine SFRJ izvoli Rajko Gagović, delegat v zveznem zboru, za člane pa: Rudi Bregar, ing. Stanoje Kipić, Gligorije Savić in Vladimir Stijepović, delegati v zveznem zboru in Uroš Andrejevski, Aleksandar Cvetković in Simeon Ramač, delegati v zboru republik in pokrajin;

– da se za predsednika komisije za obveščanje skupščine SFRJ izvoli Batrić Jovanović, delegat v zveznem zboru, za člane pa: Kiril Aleksoski, Enver Baki, Emina Dolmagić in Marija Romić – Skenderović – delegati v zveznem zboru in Žarko Huber, Džemal Muminagić in Lojze Skok – delegati v zboru republik in pokrajin;

– da se za predsednika komisije za ugotavljanje istovetnosti besedil v jezikih jugoslovanskih narodov skupščine SFRJ izvoli Ilija Topaloski, delegat v zveznem zboru, za člane komisije za ugotavljanje istovetnosti besedil v jezikih jugoslovanskih narodov skupščine SFRJ pa se izvolijo:

– v sekcijo za srbskohrvatski jezik: Svetislav Popović in Vukašin Rabrenović, delegata v zveznem zboru; dr. Branislav Ostojić, profesor pedagoške fakultete v Nikšiću in Milija Stanić, strokovni sodelavec v inštitutu za srbsko-hrvatski jezik srbske akademije znanosti in umetnosti;

– v sekcijo za hrvatski književni jezik: Vinko Oreški, delegat v zveznem zboru; Olga Miličić–Arslanagić, delegatka v zboru republik in pokrajin; dr. Dragutin Rosandić, profesor filozofske fakultete v Zagrebu in dr. Josip Silić, asistent filozofske fakultete v Zagrebu;

– v sekcijo za srbskohrvatski oziroma hrvatsko-srbski jezik ijekavskega izgovora, ki je v uradni rabi v SR Bosni in Hercegovini: Nevenka Selimović, delegatka v zveznem zboru; Edina Rešidović, delegatka v zboru republik in pokrajin; Josip Baotić, predstojnik oddelka za jezik na inštitutu za jezik in književnost v Sarajevu in Savo Pujić, urednik v založniškem podjetju „Svetlost“ v Sarajevu;

– v sekcijo za slovenski jezik: Silva Sever, delegatka v zveznem zboru; Milena Rakočević, delegatka v zboru republik in pokrajin; Albin Igličar, asistent pravne fakultete v Ljubljani in Vasilij Polič, tajnik zakonodajne opravne komisije skupščine SR Slovenije;

– v sekcijo za makedonski jezik: Festime Spahiu, delegat v zveznem zboru; dr. Vasil Grivčev, delegat v zboru republik in pokrajin; Vasko Misajlovski, višji svetnik v Sobranju SR Makedonije in Trajko Stamatovski, direktor inštituta za makedonski jezik v Skopju;

– v sekcijo za jezik albanske narodnosti (albanski jezik): Vahide Hoxha, delegat v zveznem zboru; Aćif Beqiri, delegat v zboru republik in pokrajin; Abdulah Zajmi, profesor filozofske fakultete v Prištini in Gani Ljuboteni, profesor filozofske fakultete v Prištini;

– v sekcijo za jezik madžarske narodnosti (madžarski jezik): Antan Csikos, delegat v zveznem zboru, Franjo Nadj, delegat v zboru republik in pokrajin; dr. Lajoš Matijević, profesor filozofske fakultete v Novem Sadu in dr. Tibor Varadi, profesor pravne fakultete v Novem Sadu;

– da se za predsednika komisije za vloge in predloge skupščine SFRJ izvoli Predrag Gligorić, delegat v zboru republik in pokrajin, za člane pa: Halil Fejzullahu, Rajko Orešnik in Safet Valjevčič, delegati v zveznem zboru in Anton Bubić, Dejan Marković, Petar Stijepčić in Hamid Tači, delegati v zboru republik in pokrajin.

K 13. točki

Po končani obravnavi je zbor sprejel predlog, da se za generalnega direktorja zveznega zavoda za družbeno planiranje imenuje Spasoje Medenica, dosednji podpredsednik izvršnega sveta skupščine SR Črne gore.

K 14. točki

Po končani obravnavi je zbor sprejel predlog odloka o sestavi zveznih komitejev z amandmajem zveznega izvršnega sveta k 2. podtočki 1. točke.

Predsednik zbora je obvestil delegate, da je Luka Banović izvoljen v SR Črni gori za delegata v zvezni zbor: v smislu 31. člena poslovnika zveznega zbora skupščine SFRJ je z današnjo izvolitvijo za člana zveznega izvršnega sveta in z imenovanjem za zveznega sekretarja za pravosodje in organizacijo zvezne uprave prevzel funkcijo, ki jo je po ustavi SFRJ in zakonu o izvolitvi in odpoklicu delegatov za zvezni zbor skupščine SFRJ nezdružljiva s funkcijo delegata, zato je predsednik zbora predlagal, da zbor določi oziroma ugotovi, da je delegatu Luki Banoviću prenehal mandat z izvolitvijo za člana zveznega izvršnega sveta in z imenovanjem za zveznega sekretarja za pravosodje in organizacijo zvezne uprave, t.j. 16. maja 1978 – kar je zbor sprejel.

* * *

Stenografski zapiski s prve seje zveznega zbora po izvolitvi so sestavni del tega zapisnika.

TAJNIK ZBORA
Krste Čalovski s.r.

Prvemu delu seje zbora
predsedoval
Muhamed Grebo s.r.

PREDSEDNİK ZBORA
Dobroslav Čulafić s.r.

Sekretariat Skupščine SFRJ
dokumentacija

